

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1971

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
I

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ	
N.Δ. 792. Περί του άπορρήτου τών επιστολών και τής καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον άνταποκρίσεως.	1
N.Δ. 793. Περί Έθνικου Συμβουλίου Παιδείας.	2
N.Δ. 794. Περί δημοσίων συναθροίσεων.	3
N.Δ. 795. Περί Σωματείων και Ένώσεων.	4
N.Δ. 796. Περί τής άσκήσεως του κατά το άρθρον 20 του Συντάγματος δικαιώματος του άναφέρεσθαι.	5
N.Δ. 797. Περί αναγκαστικών άπαλλοτριώσεων.	6
N.Δ. 798. Περί καταστάσεως πολιτορχίας.	7
N.Δ. 799. Περί Άντιβασιλείας.	8
N.Δ. 800. Περί πολιτικών κομμάτων.	9
N.Δ. 801. Περί τής λειτουργίας τών κατά το άρθρον 77 παρ. 2 του Συντάγματος Έξεταστικών Έπιτροπών.	10
N.Δ. 802. Περί ευθύνης τών μελών τής Κυβερνήσεως και τών Υφυπουργών.	11
N.Δ. 803. Περί Συνταγματικού Δικαστηρίου.	12
N.Δ. 804. Περί μικτών όρκωτών δικαστηρίων.	13
N.Δ. 805. Περί πταισματικών παραβάσεων, θεβαιουμένων παρά τών άστυνομικών όργάνων.	14
N.Δ. 806. Περί του Έπιτρόπου τής Βουλής.	15

Άρθρον 2.

Προϋποθέσεις άποδεσμεύσεως.

1. Εισαγγελεύς ή οιοσδήποτε άνακριτικός υπάλληλος, εκ τών εν άρθροις 33 και 34 του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας, ή άλλη άρμοδια άρχή, όσάκις εν τή εκτελέσει τών καθηκόντων των κρίνουν ότι διά λόγους έθνικής άσφαλείας και δημοσίας τάξεως ή προς διακρίβωσιν άπεχθών έγκλημάτων επιβάλλεται ή άποδέσμευσις εκ του άπορρήτου τών διά του ταχυδρομείου διαβιβαζομένων επιστολών, τών τηλεγραφημάτων, τών τηλεφωνημάτων, τών τηλετυπικών μηνυμάτων και τής διά παντός άλλου μέσου άνταποκρίσεως, δύνανται δι' έγγράφου αίτήσεώς των προς τακτικόν άνακριτήν να ζητήσουν την άδειαν άποδεσμεύσεως εκ του άπορρήτου. Έπί πλείονων άνακριτών τόν άρμόδιον όρίζει ο πρόεδρος πρωτοδικών. Έν τή αίτήσει εκτίθενται τά στοιχεία, εκ τών όποιων προκύπτει ή άνάγκη τής άποδεσμεύσεως.

2. Ο διενεργών άνάκρισιν τακτικός άνακριτής επί περιπτώσεων, περί ών ή προηγουμένη παράγραφος, δικαιούται να προβή και άυτεπαγγέλτως εις την άποδέσμευσιν εκ του άπορρήτου, εκδίδων περι τούτου ήτιολογημένην πράξιν.

Άρθρον 3.

Πράξις άνακριτού. Προσφυγή.

1. Ο τακτικός άνακριτής, εκτιμών την περίπτωσιν και τά προσκομιζόμενα στοιχεία, υποχρεούται να εκδώση ήτιολογημένην πράξιν περι άποδοχής ή άπορρίψεως τής αίτήσεως, έντός είκοσι τεσσάρων ώρών από τής λήψεως αυτής.

2. Κατά τής άπορριπτικής πράξεως του τακτικού άνακριτού δύναται ο αίτών, έντός είκοσι τεσσάρων ώρών από τής εκδόσεως αυτής, να άσκήση προσφυγήν ένώπιον του προέδρου πρωτοδικών, άποφαινομένου άμετακλήτως έντός τεσσαράκοντα όκτώ ώρών δι' ήτιολογημένης πράξεως. Η προσφυγή κατατίθεται εις τόν εκδόντα την πράξιν άνακριτήν.

Άρθρον 4.

Χρονικά όρια.

1. Η πράξις του άνακριτού ή, έν περιπτώσει προσφυγής, ή πράξις του προέδρου πρωτοδικών, ή έπιτρέπουσα την άποδέσμευσιν εκ του άπορρήτου, όρίζει την χρονικήν διάρκειαν τής άποδεσμεύσεως, μη δυναμένη να υπερβή τας δέκα πέντε ήμέρας, τά άρμόδια όργανα, ως και τά τής εκτελέσεως τής πράξεως.

2. Παράτασιν τής άποδεσμεύσεως εκ του άπορρήτου πέραν τών δέκα πέντε ήμερών δύναται να έπιτρέψη ο πρόεδρος πρωτοδικών, τή αίτήσει τών εν άρθρω 2 άναφερομένων όργάνων ή του άνακριτού.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(1)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 792

Περί του άπορρήτου τών επιστολών και τής καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον άνταποκρίσεως.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει του Έμετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

Άπαρabiάστον άπορρήτου.

1. Το άπόρρητον τών επιστολών και τής καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον άνταποκρίσεως είναι άπαρabiάστον.

2. Παρέκκλισις από τής δεσμεύσεως ταύτης έπιτρέπεται μόνον κατά τας διατάξεις του παρόντος.

Άρθρον 5.

Ποινική Διάταξις.

Εν ούδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις τοῦ περιεχομένου παραβίασεως ἐπιστολῆς, ἡ ἀνταποκρίσεως δι' ἄλλου μέσου, πρὸς σκοπὸν διάφορον τῶν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος προβλεπομένων. Ὁ ὑπαίτιος τῆς τοιαύτης παρανόμου χρησιμοποίησεως τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως μέχρι τριῶν ἐτῶν.

Άρθρον 6.

Ἐναρξίς ἰσχύος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩ-Ι-ΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΤ-
ΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ
ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ.
ΖΑΠ ΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑ-
ΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥ-
ΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΗΡΑΙΟΣ, ΠΑΤΑ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ,
ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ,
ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

(2)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 793

Περὶ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Παιδείας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφα-
σίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

Ἀρμοδιότης — Συγκρότησις.

1. Τὸ κατὰ τὸ ἀρθρον 17 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος Ἐθνι-
κὸν Συμβούλιον Παιδείας γινώσκουσι ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ
τῶν γενικῶν γραμμῶν τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῆς παι-
δείας, τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς στόχους, τὴν ἀποστολὴν
καὶ τὰς ἰδεολογικὰς κατευθύνσεις, αἱ ὁποῖαι δεόν νὰ συνδέ-
σουν τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῆς παιδείας, ἐπὶ τῷ τέλει
τῆς ἡθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ἀναπτύξεως
τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν νέων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀξιών
καὶ παραδόσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ πολι-
τισμοῦ.

2. Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Παιδείας συγκροτεῖται ἐκ:

- α. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος,
- β. τοῦ Προέδρου τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου,
- γ. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων,
- δ. τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν,
- ε. τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
- στ. τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,

ζ. τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσόβου Πολυτεχνείου,
η. τοῦ ἀρχαιότερου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπα-
ιδεύσεως,

καὶ θ. τοῦ ἀρχαιότερου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Στοιχειώ-
δους Ἐκπαιδεύσεως.

3. Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Παιδείας συγκαλεῖται καὶ
προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος, ἐν ἐλλείψει δέ, ἀπουσία ἢ κωλύματι τούτου, ὑπὸ
τοῦ Προέδρου τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου.

Άρθρον 2.

Λειτουργία.

1. Ὁ Πρωθυπουργὸς ἢ ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας
καὶ Θρησκευμάτων προκαλεῖ ὑποχρεωτικῶς τὴν γινώσκου-
σιν τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Παιδείας εἰς τὰς περιπτώσεις
τοῦ ἀρθρου 1 παράγραφος 1 τοῦ παρόντος.

2. Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Παιδείας εὐρίσκεται ἐν ἀπαρ-
τίᾳ ἐφ' ὅσον οἱ παρίσταμενοι εἶναι πλείονες τῶν ἀπόντων.
Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἐπικρατεῖ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

3. Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Παιδείας δύναται, κατόπιν
εἰδικῆς ἀποφάσεως, νὰ καλῆ παρ' αὐτῷ οἰονδήποτε, τοῦ ὁ-
ποίου κρίνει ὅτι δεόν ν' ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις ἐφ' ὠρισμένων
τῶν ἀπασχολούντων αὐτὸ θεμάτων. Ὡσαύτως δύναται, κατό-
πιν εἰδικῆς ἀποφάσεως, νὰ ζητῆ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνι-
κῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τὴν ἀνάθεσιν μελετῶν,
ἢ τὴν συλλογὴν στοιχείων, εἰς δημοσίους λειτουργοὺς ἢ εἰ-
δικούς ἐπιστήμονας ἐπὶ θεμάτων τῆς ἀρμοδιότητός του.

Άρθρον 3.

Ἐξουσιοδότησις.

Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ
Πρωθυπουργοῦ, ρυθμίζονται τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐν γένει
λειτουργίαν τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Παιδείας, τὸν τόπον
συνεδριάσεων, τὸ προσωπικὸν τῆς γραμματείας καὶ τὸ λοιπὸν
βοηθητικὸν προσωπικόν, διατιθέμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ
Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη
λεπτομέρεια ἀναγκαία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος.

Άρθρον 4.

Ἐναρξίς ἰσχύος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως
αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩ-Ι-ΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΤ-
ΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ
ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ.
ΖΑΠ ΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑ-
ΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥ-
ΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΗΡΑΙΟΣ, ΠΑΤΑ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ,
ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ,
ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

(3)

Άρθρον 3.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 794

Όργανωσις δημοσίων συναθροίσεων.

Περί δημοσίων συναθροίσεων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει του Ήμετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΕΩΝ

Άρθρον 1.

Έλευθερία τών δημοσίων συναθροίσεων.

1. Οί Έλληνες έχουν τά δικαιώμα όπως, υπό τούς όρους του παρόντος, συνέρχονται ήσυχως και άόπλως.

2. Ός δημοσία συνάθροισις, κατά την έννοιαν του παρόντος, θεωρείται ή έκ τών προτέρων διοργανουμένη και σκοπούσα είς τήν άπό κοινού εκδήλωσιν του φρονήματος ή τής γνώμης τών μετεχόντων, ή είς τήν παρακολούθησιν διαλέξεων ή είς τήν προβολήν κοινών αύτών αίτημάτων.

3. Δέν υπόκεινται είς τούς όρους του παρόντος, διεπόμεναι υπό τών ειδικών περι άυτών διατάξεων, αί δημόσιαι συναθροίσεις, αί πραγματοποιούμεναι άποκλειστικώς προς τέλεσιν θρησκευτικών τελετών ή προς συμμετοχήν είς τήν θείαν λατρείαν ή προς εκπλήρωσιν έμπορικών ή ψυχγωγικών έν γένει σκοπών ή προς παρακολούθησιν δημοσίων θεαμάτων ή άθλητικών ή άλλων έν γένει άγώνων.

4. Αί διατάξεις του παρόντος δέν εφαρμόζονται επί τών τυχαίως και άνευ προπαρασκευής πραγματοποιουμένων συγκεντρώσεων, ή άπαγόρευσις και ή διάλυσις τών όποιων ένεργείται κατά τήν έλευθέραν κρίσιν τής άστυνομικής άρχής, ως και επί τών ιδιωτικών συναθροίσεων, ή όργανωσις και πραγματοποίησις τών όποιων είς ούδένα καθ' έαυτήν υπόκειται περιορισμόν.

Άρθρον 2.

Στέρησις του δικαιώματος διοργανώσεως
δημοσίων συναθροίσεων.

Στερούνται του δικαιώματος διοργανώσεως και πραγματοποίησεως δημοσίων συναθροίσεων :

α) Οί στερηθέντες του δικαιώματος τής έλευθερίας τής συναθροίσεως δι' άποφάσεως του Συνταγματικού Δικαστηρίου κατά τó άρθρον 24 παράγραφος 2 του Συντάγματος, έφ' όσον διαρκεί ή στέρησις αύτη.

β) Οί Βουλευταί κόμματος διαλυθέντος δι' άποφάσεως του Συνταγματικού Δικαστηρίου, κατά τó άρθρον 58 παράγραφος 5 του Συντάγματος, έφ' όσον στερούνται τής εκλογιμότητας.

γ) Τά κόμματα, ως τοιαύτα, τών όποιων τó καταστατικόν δέν ένεκρίθη υπό του Συνταγματικού Δικαστηρίου, κατά τó άρθρον 58 παράγραφος 2 του Συντάγματος.

δ) Τά νομικά πρόσωπα ή αί ύφ' οίανδήποτε μορφήν ένώσεις προσώπων, τών όποιων ό πρόεδρος ή μέλος τι τής διοικήσεως ή όποσδήποτε εκπρόσωπος τούτων έμπίπτει είς τινα τών περιπτώσεων τών έδαφ. α' και β' του παρόντος άρθρου.

ε) Πάς, όστις ως άντικείμενον τής δημοσίων συναθροίσεως έξαγγέλλει, διά τής κατά τó έπόμενον άρθρον γνωστοποίησεως, τήν προαγωγήν τών σκοπών διαλυθέντος κόμματος κατά τó άρθρον 58 παρ. 5 του Συντάγματος ή οίανδήποτε υποκαταστάτου αύτου όργανώσεως ή όργανώσεως επιδιωκούσης όμοίους σκοπούς.

1. Ό διοργανώνων δημοσίων συνάθροισιν είναι και πρόεδρος αύτης. Έάν ό διοργανώνων είναι νομικόν πρόσωπον ή ένωσις προσώπων ύφ' οίανδήποτε μορφήν, πρόεδρος τής συναθροίσεως θεωρείται πάντοτε ό πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή τó άσκούν καθήκοντα προέδρου όργανον διοικήσεως του νομικού προσώπου ή τής ένώσεως, ή έν έλλείψει τοιούτου ό κατά τήν παρ. 5 παρ. α' του παρόντος άρθρου όριζόμενος πρόεδρος.

2. Ό πρόεδρος τής δημοσίων συναθροίσεως δικαιούται νά όρίξη και ειδικήν όργανωτικήν έπιτροπήν τής συναθροίσεως. Τά μέλη τής έπιτροπής ταύτης, ως και οί όρισθέντες όμιληται τής συναθροίσεως, δέον νά μή έμπίπτουν είς τινα τών περιπτώσεων τών έδαφίων α' και β' του προηγουμένου άρθρου.

3. Ό πρόεδρος τής δημοσίων συναθροίσεως, τά μέλη τής όρισθείσης τυχόν ύπ' αύτου όργανωτικής έπιτροπής, ως και οί όμιληται τής συναθροίσεως, ύπέχουν πάσας τάς κατά τó παρόν Νομοθετικόν Διάταγμα ύποχρεώσεις και ευθύνας. Προκειμένου περι δημοσίων συναθροίσεως διοργανουμένης υπό νομικού προσώπου ή ένώσεως προσώπων τάς ύποχρεώσεις και ευθύνας ταύτας ύπέχουν όμοίως και τά συμπράξαντα μέλη τών διοικητικών αύτων συμβουλίων.

4. Ό πρόεδρος τής δημοσίων συναθροίσεως ύποχρεούται νά γνωστοποιήξη έγγράφως ταύτην είς τήν άστυνομικήν άρχήν του τόπου, έν τώ όποιώ ή συνάθροισις μέλλει νά πραγματοποιηθή, τεσσαράκοντα όκτώ τουλάχιστον ώρας πρό τής ώρας τής πραγματοποίησεως τής.

5. Η έγγραφος γνωστοποίησις τής δημοσίων συναθροίσεως έπιδίδεται είς τήν άρμόδιαν άστυνομικήν άρχήν επί άποθείξει βεβαιούση τήν ήμερομηνίαν και ώραν επιδόσεως και δέον νά περιλαμβάνη:

α) Τό όνοματεπώνυμον και τήν διεύθυνσιν του προέδρου τής συναθροίσεως και πάντων τών κατά τήν παράγραφον 3 ύπευθύνων προσώπων.

β) Τήν ήμερομηνίαν και ώραν τής συναθροίσεως.

γ) Τόν άκριβή τόπον, είς όν ή συνάθροισις μέλλει νά πραγματοποιηθή ή έν περιπτώσει κινουμένης συναθροίσεως (πορείας) τήν άφετηρίαν, τó τέρμα και τήν διαδρομήν, τήν όποιαν αύτη θά ακολουθήση, και

δ) Τόν ειδικόν σκοπόν τής συναθροίσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ.

ΟΡΟΙ ΤΗΡΗΤΕΟΙ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΕΙΣ

Άρθρον 4.

Γενικοί όροι.

1. Είς τάς κατά τήν έννοιαν του παρόντος δημοσίων συναθροίσεις δύναται πάντοτε νά παρίσταται ή Άστυνομία. Τά προς τούτο όρισθέντα άστυνομικά όργανα δέον, όπως μή μετέχουν ένεργώς τής συναθροίσεως, απέχοντα οίανδήποτε ένεργείας ή εκδήλωσεως, δικαιούνται δέ νά παρέμβουν μόνον προς καταστολήν διαπιστωθείσης τυχόν ύπ' αύτών παραβάσεως τών κειμένων νόμων ή κατόπιν δεδικαιολογημένης αίτήσεως του προέδρου τής συναθροίσεως.

2. Η άστυνομική άρχή δύναται νά διατάξη τήν άπομάκρυνσιν εκ τής δημοσίων συναθροίσεως παντός παρακαλύοντος ή διαταράσσοντος καθ' οίανδήποτε τρόπον τήν όμολλήν διεξαγωγήν αύτης. Προκειμένου περι συναθροίσεως σκοπούσης είς τήν προβολήν κοινών αίτημάτων τών μετεχόντων, δύναται, ή άστυνομική άρχή, νά διατάξη τήν άπομάκρυνσιν παντός προσώπου άσχετού ή ξένου προς τόν υπό τής συναθροίσεως επιδιωκόμενον σκοπόν, ή συμμετοχή του όποιου δύναται νά προκαλέση διατάραξιν τής τάξεως.

3. Ουδέμια δημοσία συναθροίσις ἐπιτρέπεται νὰ πραγματοποιηῖται κατὰ τὰς ὥρας τῆς κοινῆς ἡσυχίας, οὐδὲ νὰ παρατείνεται πέραν τῆς 23ης ὥρας.

4. Ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ τῶν μετεχόντων τῆς συναθροίσεως χρησιμοποίησις στολῶν, σημάτων ἢ ἄλλων διακριτικῶν σημείων διαλυθέντων κομμάτων ἢ δηλωτικῶν τῶν ἀρχῶν αὐτῶν.

5. Ὁ πρόεδρος τῆς δημοσίας συναθροίσεως καὶ τὰ μέλη τῆς ὀρισθείσης τυχὸν ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς ὀφείλου νὰ παρίστανται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συναθροίσεως. Ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς ὑποχρεοῦνται νὰ μεριμνοῦν διὰ τὴν κανονικὴν διεξαγωγὴν τῆς συναθροίσεως, ὡς καὶ διὰ τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ τῶν κειμένων νόμων, λαμβάνοντες πρὸς τοῦτο πᾶν πρόσφορον μέτρον καὶ δικαιούμενοι νὰ ἐπικαλῶνται τὴν παρέμβασιν τῆς Ἀστυνομίας. Δικαιοῦνται πρὸς τούτους νὰ διακόψουν τὴν συναθροίσιν καὶ νὰ ἐπαναλάβουν αὐτὴν ἐντὸς πάντοτε τοῦ ὀρισθέντος χρόνου αὐτῆς ἢ καὶ νὰ κηρύξουν τὴν λήξιν αὐτῆς ἀνὰ πάσαν στιγμὴν.

6. Οἱ ὀρισθέντες ὁμιληταί, ἐν τῇ δημοσίᾳ συναθροίσει, ὀφείλου νὰ μὴ προκαλοῦν διὰ τῶν λόγων των τὴν ἐπιχειρήσιν πράξεων ἀξιοποιῶν, στασιαστικῶν καὶ ἐν γένει πράξεων βιαιότητος. Εἰς τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὑπόκεινται καὶ τὰ χρησιμοποιούμενα παντὸς εἶδους συνδήματα.

*Ἄρθρον 5.

Εἰδικοί ὄροι ἐπὶ δημοσίων συναθροίσεων ἐν κλειστῷ χώρῳ.

1. Γνωστοποιηθεῖσης, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 παράγραφος 4 καὶ 5 τοῦ παρόντος, δημοσίας συναθροίσεως ἐν κλειστῷ χώρῳ, ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ δύναται νὰ ὀρίσῃ τὸν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἀναγκαζομένη ἀριθμὸν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἵνα παραστοῦν ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ. Τὰ ἀστυνομικὰ ταῦτα ὄργανα ἔχουν τὰ ἐν παραγράφοις 1 καὶ 2 τοῦ προηγουμένου ἁρθρου δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις.

2. Ἐπὶ δημοσίων συναθροίσεων ἐν κλειστῷ χώρῳ ἀπαγορεύεται ἡ τοποθέτησις μεγαφῶνων πρὸς μετὰδοσιν τῶν ἐν τῇ συναθροίσει ὁμιλιῶν ἐκτὸς τοῦ χώρου αὐτῆς, ὡς καὶ οἰαδήποτε ἐκτὸς τοῦ χώρου τούτου συγκέντρωσις. Τὰ ἐντὸς τοῦ κλειστοῦ χώρου τῆς συναθροίσεως μεγαφῶνα δέον νὰ εἶναι ἀκουστὰ μόνον ἐντὸς τοῦ χώρου τούτου.

3. Ἐπιφυλαττομένης τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἐπομένου ἁρθρου, ὡς δημοσία συναθροίσις ἐν κλειστῷ χώρῳ λογίζεται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καὶ ἡ πραγματοποιουμένη εἰς ἀσκεπῆ χώρον, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι πανταχόθεν μονίμως περιπεφραγμένος εἰς ὕψος δύο τοῦλάχιστον μέτρων καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συναθροίσεως εἶναι προστιτὸς μόνον ἐξ εἰσόδων ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένων.

*Ἄρθρον 6.

Εἰδικοί ὄροι ἐπὶ δημοσίων συναθροίσεων ἐν ὑπαίθρῳ.

1. Γνωστοποιηθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 3 παράγραφος 4 καὶ 5 τοῦ παρόντος δημοσίας συναθροίσεως ἐν ὑπαίθρῳ, ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ αὐτὴν, ἐὰν ἤθελε κρίνει, μετ' ἔρευναν, ὅτι ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῆς ἐπικεῖται κίνδυνος διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν, μὴ θυνάμενος νὰ ἀποτραπῇ δι' ἠπιωτέρων ἀστυνομικῶν μέτρων.

2. Ἀρμοδία διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν δημοσίας συναθροίσεως ἐν ὑπαίθρῳ εἶναι ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ αὕτη μέλλει νὰ πραγματοποιηθῇ.

3. Ἡ ἀπόφασις περὶ ἀπαγορεύσεως δημοσίας συναθροίσεως ἐν ὑπαίθρῳ δέον νὰ περιέχῃ τοὺς λόγους τοὺς δικαιολογούστας, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐκδόντος αὐτὴν, τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας καὶ τὴν ἀδυναμίαν ἀποτροπῆς αὐτοῦ δι' ἄλλων ἠπιωτέρων τῆς ἀπαγορεύσεως μέτρων.

4. Ἀντὶ τῆς πλήρους ἀπαγορεύσεως δύναται, δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς ἀρμοδίας ἀστυνομικῆς διὰ τὴν ἀπαγό-

ρευσιν ἀρχῆς, νὰ ἐπιτραπῇ ἡ συναθροίσις ὑπὸ ὄρους, ὡς ἡ μετὰδοσις τοῦ χρόνου ἢ τοῦ τόπου τῆς συναθροίσεως ἢ ὑπὸ ἄλλους εἰδικούς περιορισμούς πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ὀρισμένων.

5. Ἡ ἀπόφασις, ἡ ἀπαγορεύουσα τὴν δημοσίαν συναθροίσιν ἐν ὑπαίθρῳ ἢ ἡ ἐπιτρέπουσα αὐτὴν ὑπὸ ὄρους, δέον νὰ κοινοποιηθῇ εἰς τὸν πρόεδρον τῆς συναθροίσεως ὀκτὼ τοῦλάχιστον ὥρας πρὸ τῆς ὀρισθείσης διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς συναθροίσεως. Μὴ κοινοποιηθείσης ἀντιθέτου τινὸς ἀποφάσεως ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης, ἡ δημοσία ἐν ὑπαίθρῳ συναθροίσις λογίζεται ὡς μὴ ἀπαγορευθεῖσα.

6. Ἀπαγορεύεται ἡ πραγματοποίησις δημοσίας ἐν ὑπαίθρῳ συναθροίσεως ὡς καὶ ἡ διέλευσις κινουμένης τοιαύτης (πορείας) ἐντὸς ἀκτίνος διακοσίων τοῦλάχιστον μέτρων ἀπὸ τῆς κατοικίας τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχόντος, ὡς καὶ ἀπὸ κτιρίων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐδρεύου ἡ Βουλὴ, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον. Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως, δύναται νὰ καθορισθοῦν τὸ δι' ἐκάστην πόλιν μῆκος τῆς ἀκτίνος, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται ἡ πραγματοποίησις ἢ ἡ διέλευσις δημοσίας συναθροίσεως, αἱ κεντρικαὶ ὁδοὶ καὶ πλατεῖαι ἐκάστης πόλεως, εἰς τὰς ὁποίας ἰσχύει ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη, ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαία, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης, λεπτομέρεια. Τὰ Β. Διατάγματα ταῦτα ἐκδίδονται, τροποποιοῦνται ἢ ἀνακαλοῦνται μόνον ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους.

7. Ἐπὶ κινουμένων δημοσίων ἐν ὑπαίθρῳ συναθροίσεων (πορειῶν) αἱ ὁμιλίαι δέον νὰ γίνωνται εἰς τὴν ἀφετηρίαν ἢ εἰς τὸ τέλος αὐτῶν, ἀπαγορευομένης οἰασδήποτε στάσεως ἢ ὁμιλίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πορείας. Αἱ κινούμεναι δημοσὶαι συναθροίσεις πραγματοποιοῦνται μόνον πεζῇ.

8. Ἡ δημοσία ἐν ὑπαίθρῳ συναθροίσις δέον νὰ περιορίζεται εἰς τὸν ὀρισθέντα χώρον αὐτῆς. Μόνον ἐντὸς τοῦ χώρου τούτου ἐπιτρέπεται ἡ τοποθέτησις μεγαφῶνων. Πᾶσα πέραν τοῦ χώρου τούτου συγκέντρωσις ἀπαγορεύεται.

9. Ὡς δημοσία συναθροίσις ἐν ὑπαίθρῳ θεωρεῖται, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος, καὶ ἡ πραγματοποιουμένη εἰς μονίμως περιπεφραγμένον ἄλλ' ἀσκεπῆ χώρον, ἐφ' ὅσον τὸ πλῆθος, ὅπου οὗτος, ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεως ἢ τῆς διαρρυθμισέως του, δύναται νὰ περιλάβῃ, ὑπερβαίνει τὰς δέκα χιλιάδας (10.000) προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ.

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΕΩΝ

*Ἄρθρον 7.

Λόγοι δι' οὓς ἐπιτρέπεται ἡ διάλυσις δημοσίων συναθροίσεων.

1. Ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ δύναται νὰ διαλύσῃ δημοσίαν, κατὰ τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα, συναθροίσιν εἰς τὰς ἀκολούθους καὶ μόνον περιπτώσεις :

α) Ἐὰν ὁ διοργανώσας τὴν δημοσίαν συναθροίσιν, ἢ μέλος τῆς ὀργανωτικῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς ἢ τις τῶν ὀρισθέντων ὁμιλητῶν, ἐμπίπτῃ εἰς τινὰ τῶν περιπτώσεων τῶν διατάξεων τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ παρόντος.

β) Ἐὰν ἡ δημοσία συναθροίσις δὲν ἐγνωστοποιήθῃ προσηκόντως, κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἐν παραγράφοις 4 καὶ 5 τοῦ ἁρθρου 3 τοῦ παρόντος, ἢ ἐὰν πραγματοποιηθῇ κατὰ παράβασιν οὐσιασθῶν ὄρων τῆς γενομένης γνωστοποιήσεως.

γ) Ἐὰν ἡ δημοσία ἐν ὑπαίθρῳ συναθροίσις πραγματοποιηθῇ, καίτοι ἀπαγορευθεῖσα κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἐν παραγράφοις 1 ἕως 5 τοῦ ἁρθρου 6 τοῦ παρόντος.

δ) Ἐὰν ἡ δημοσία συναθροίσις διεξάγεται κατὰ παράβασιν ὄρου τινὸς ἐκ τῶν ὀριζόμενων ἐν ἁρθροῖς 4, 5 καὶ 6 παραγράφοι 6 ἕως 9 τοῦ παρόντος καὶ

ε) Εάν η δημοσία συνάθροισις εξελίσσεται εις βίαιον ή εκ τής συνεχίσεως αὐτῆς προκαλῆται ἄμεσος κίνδυνος τῆς ζωῆς ή τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητος τῶν μετεχόντων ή ἐάν οἱ μετέχοντες ταύτης ἐκτρέπονται εις ἀξιοποίνους πράξεις.

2. Εἰς τήν περίπτωσιν τοῦ ἐδαφίου δ' τῆς προηγουμένης παραγράφου ή ἀστυνομική ἀρχή ὀφείλει πρὸ πάσης ἐνεργείας νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν πρόεδρον τῆς συναθροίσεως καὶ τὰ μέλη τῆς ὀργανωτικῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς, ὅπως ἀποκαταστήσουν τὴν νόμιμον διεξαγωγὴν ή ἄλλως κηρύξουν τὴν λήξιν ταύτης, μόνον δὲ ἐν ἀρνήσει ή ἀδυναμίᾳ τούτων, δικαιούται νὰ προβῆ εἰς τὴν διάλυσιν τῆς συναθροίσεως.

3. Εὐθύς, ὡς ή ἀστυνομική ἀρχή διατάξῃ τὴν διάλυσιν δημοσίας συναθροίσεως, οἱ μετέχοντες ταύτης ὀφείλου ν' ἀπομακρυνθῶν.

*Ἄρθρον 8.

Μέσα πρὸς διάλυσιν δημοσίων συναθροίσεως.

Κανονισμὸς καταρτιζόμενος ὑπὸ τῶν Ἀρχηγείων τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ἐγκρινόμενος δὲ διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης, Ἐσωτερικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως καὶ δημοσιευόμενος διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, θέλει καθορίσει τὰ τῆς διαδικασίας τῆς διαλύσεως, ὡς καὶ τὰς προϋποθέσεις καὶ τὰς συνθήκας, ὑπὸ τὰς ὁποίας οἱ ἄνδρες τῆς δημοσίας δυνάμεως καὶ τὰ τυχόν μετ' αὐτῶν συμπράττοντα ὄργανα, δύνανται, πρὸς διάλυσιν δημοσίων συναθροίσεως, νὰ ποιήσωνται χρῆσιν τῶν ὄπλων ἄνευ οὐδεμιᾶς διὰ τὰς συνεπείας εὐθύνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV.

ΠΟΙΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

*Ἄρθρον 9.

Ποινικὴ εὐθύνη τῶν διοργανωτῶν καὶ ὁμιλητῶν δημοσίας συναθροίσεως.

1. Τὰ ἐν παραγράφῳ 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα πρόσωπα τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως τουλάχιστον τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς: α) ἐάν ή δημοσία συνάθροισις πραγματοποιηθῆται ἄνευ προηγουμένης γνωστοποιήσεως ή κατὰ τρόπον διαφέροντα οὐσιωδῶς τοῦ ἐν τῇ γνωστοποίησει διαλαμβανόμενου, β) ἐάν πραγματοποιηθῆται δημοσία συνάθροισις ἐν ὑπαίθρῳ, ἀπαγορευθεῖσα καὶ γ) ἐάν συνεχίζεται, οἰαδήποτε δημοσία συνάθροισις, καίτοι διετάχθη ή διάλυσίς της ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας.

2. Τὰ αὐτὰ ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ πρόσωπα τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως τουλάχιστον ἐνὸς μηνὸς καὶ χρηματικῆς ποινῆς: α) ἐάν, διαρκούσης τῆς δημοσίας συναθροίσεως, δὲν ἐκπληρῶν τὰς ἐν παραγράφῳ 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος ὑποχρεώσεις των, β) ἐάν ἀρνοῦνται νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὴν κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 7 πρόβλησιν τῆς Ἀστυνομίας καὶ γ) ἐάν ή δημοσία ἐν ὑπαίθρῳ συνάθροισις τεληται κατὰ παράβασιν τῶν ὀριζομένων ἐν παραγράφοις 6 ἕως 9 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ παρόντος.

3. Οἱ ἐν δημοσία συνάθροισι ἐμιληταὶ παραβαίνοντες τὰς ἐν παραγράφῳ 5 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος εἰδικὰς ὑποχρεώσεις των τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως τουλάχιστον ἐνὸς μηνὸς καὶ χρηματικῆς ποινῆς.

*Ἄρθρον 10.

Ποινικὴ εὐθύνη τῶν διαταρασσόντων δημοσίαν συνάθροισιν.

Ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 170, 171 καὶ 189 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως μέχρις ἐνὸς ἔτους καὶ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι δέκα χιλιά-

δων (10.000) δραχμῶν: α) ὁ, ἐπὶ σκοπῷ παρεμποδίσεως ή διαλύσεως ή ματαιώσεως τῆς πραγματοποιήσεως δημοσίας συναθροίσεως, διαταράσσων ταύτην διὰ βίας ή ἀπειλῆς ή καθ' οἰονδήποτε ἄλλον τρόπον. β) ὁ προβάλλων, καθ' οἰονδήποτε τρόπον, ἐν δημοσίᾳ συναθροίσει συνθήματα ξένα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ γ) ὁ ἀρνούμενος νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὰς διαταγὰς ή ὑποδείξεις τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ή τοῦ προέδρου ή τῶν μελῶν τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς συναθροίσεως.

*Ἄρθρον 11.

Ὅπλοφοροῦντες.

Ὁ ἐν δημοσίᾳ συναθροίσει φέρων ὄπλον, ή ἕτερα ἀντικείμενα δυνάμενα ὁπωσδήποτε νὰ προκαλέσουν σωματικὰς βλάβας ή φθορὰν πραγμάτων, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως τουλάχιστον τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς, ἐάν ή πράξις δὲν τιμωρεῖται βαρύτερον κατ' ἄλλην τινὰ ποινικὴν διάταξιν.

*Ἄρθρον 12.

Πρόσωπα ξένα πρὸς τὴν δημοσίαν συνάθροισιν.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ τελέσας τινὰ τῶν ἐν ἄρθροις 9, 10 καὶ 11 τοῦ παρόντος πράξεων εἶναι πρόσωπον ξένον πρὸς τοὺς διοργανωτὰς ή τοὺς γνωστοποιηθέντας νομίμως σκοποὺς τῆς δημοσίας συναθροίσεως ή τὴν κατηγορίαν τῶν συμμετεχόντων εἰς αὐτὴν προσώπων, τιμωρεῖται, οὗτος, διὰ φυλακίσεως τουλάχιστον ἕξ μηνῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V.

ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

*Ἄρθρον 13.

Ἐξουσιοδότησις.

Διὰ Β. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως καθορίζονται αἱ ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος λεπτομέρειαι.

*Ἄρθρον 14.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

**Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩ-Ι-ΤΑΚΗΣ**

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ
Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΗΡΑΙΟΣ, ΠΑΥΛ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ή μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

(4)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 795

Περὶ Σωματείων καὶ Ἑνώσεων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσμεν καὶ διατάσσομεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.
ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Ἄρθρον 1.

Ἐφηρμοστέον δίκαιον.

1. Ἡ σύστασις παντὸς ἐν γένει σωματείου, τὰ τῆς διοικήσεως, λειτουργίας καὶ διαλύσεως αὐτοῦ, διέπονται ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ Ἀστυνομικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ Νόμου, ὡς αὐταὶ συμπληροῦνται ὑπὸ τῶν ὁρισμῶν τοῦ παρόντος.

2. Εἰδικαὶ κατηγορίαι σωματείων διέπονται ὑπὸ τῶν ἐν παραγράφῳ 1 γενικῶν διατάξεων καὶ τῶν περὶ αὐτῶν εἰδικῶν νόμων.

Ἄρθρον 2.

Ἐκτετατὸς ἐφαρμογῆς.

Ἐνώσεις οἰασθήποτε συνεταιριστικῆς φύσεως καὶ ἐνώσεις ἐπιδημιουσαι, ἀποκλειστικῶς ἢ παραλλήλως πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν σκοπὸν, τὴν καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐπίτευξιν κέρδους, δὲν ἀποτελοῦν σωματεία, μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὰς περὶ τούτων διατάξεις.

Ἄρθρον 3.

Ἐλεγχος καταστατικοῦ.

1. Τὸ πρωτοδικεῖον τῆς ἑδρας τοῦ σωματείου, προκειμένου νὰ ἐγκρίνη τὸ καταστατικόν, ἐλέγχει ἂν αἱ διατάξεις αὐτοῦ εἶναι σύμφωνα πρὸς τὸν νόμον.

2. Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ καλῆ τοὺς ἰδρυτὰς τοῦ σωματείου, ὅπως ἐπιφέρουν τὰς ἀναγκαίας διορθώσεις ἢ συμπληρώσεις, ἵνα τὸ καταστατικόν πληροῖ τὰς νομίμους προαπαιτήσεις.

Ἄρθρον 4.

Τροποποιήσις καταστατικοῦ.

1. Πᾶσα τροποποίησις τοῦ καταστατικοῦ ἰσχύει μόνον μετὰ τὴν ἐγκρίσιν ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου καὶ τὴν ἐγγραφὴν αὐτῆς εἰς τὸ οἰκείον βιβλίον, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν περὶ ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ διατάξεων.

2. Διὰ τὴν τροποποίησιν ἢ συμπλήρωσιν τοῦ καταστατικοῦ σωματείου, ὑποβάλλεται ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου καὶ τὸ ὄλον κείμενον τοῦ καταστατικοῦ, ὡς διαμορφῶται διὰ τῆς ὑποβαλλομένης πρὸς ἐγκρίσιν τροποποιήσεως ἢ συμπληρώσεως.

Ἄρθρον 5.

Ἐσωτερικοὶ κανονισμοί.

1. Τὸ καταστατικόν τοῦ σωματείου δύναται νὰ προβλέπη τὴν διὰ κανονισμῶν, ἐγκρινομένων ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν, ρύθμισιν θεμάτων ἀναγομένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν λειτουργίαν τοῦ σωματείου.

2. Ἀντίγραφον τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κανονισμῶν κατατίθεται ἀμελλητί εἰς τὴν γραμματεῖαν τοῦ πρωτοδικείου τῆς ἑδρας τοῦ σωματείου, συντασσομένης σχετικῆς ἐκθέσεως.

3. Ἡ ἰσχὺς τῶν κανονισμῶν τούτων ἀρχεταὶ ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω καταθέσεως.

Ἄρθρον 6.

Ἐπωνυμία σωματείου.

1. Ἡ ἐπωνυμία τοῦ σωματείου δεῖν γὰ εἶναι διάφορος τῆς ἐπωνυμίας ἄλλου σωματείου ἐπιδιώκοντος τὸν αὐτὸν ἢ τοὺς αὐτοὺς ἢ παρεμφερεῖς σκοποὺς καὶ ἐδρεύοντος ἐντὸς τῆς περιφέρειας τοῦ αὐτοῦ πρωτοδικείου.

2. Ἐμβλήματα καὶ σήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐμβλήματα τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου, ὁ τίτλος πάσης κρατικῆς ἢ δημοκρατικῆς ἀρχῆς, ἢ ὀνομασίαι ἀντιβαίνουν εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν, δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ἐπωνυμία σωματείου.

Ἄρθρον 7.

Τήρησις φακέλλων.

1. Παρ' ἐκάστῳ πρωτοδικεῖῳ τηρεῖται εἰδικὸς φάκελλος δι' ἕκαστον σωματεῖον, ἐν ᾧ κατατίθενται, μερίμνη τῆς διοικήσεως αὐτοῦ: α) τὸ καταστατικὸν μετὰ πάσης τροποποιήσεως ἢ συμπληρώσεως αὐτοῦ κωδικοποιημένον εἰς ἐνιαῖον κείμενον, β) οἱ τυχόν ὑπάρχοντες κανονισμοὶ τῆς ἐσωτερικῆς λειτουργίας αὐτοῦ, γ) ὁ ἐγκρινόμενος ἰσολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς ἐκάστου ἔτους καὶ δ) πῖναξ τῶν μελῶν τῆς ἐκάστοτε διοικήσεως αὐτοῦ, μετὰ τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς διευθύνσεως κατοικίας αὐτῶν.

2. Ἐπίσης εἰς τὸν ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ φάκελλον τοῦ σωματείου κατατίθεται, μερίμνη τοῦ γραμματέως τοῦ πρωτοδικείου, ἀντίγραφον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ παρόντος ἀποφάσεως περὶ προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τοῦ σωματείου.

3. Διαλυομένου τοῦ σωματείου δι' ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν ἢ τοῦ δικαστηρίου, ἀντίγραφον ταύτης ἐντάσσεται εἰς τὸν φάκελλον τοῦ σωματείου, ὅστις τίθεται εἰς τὸ ἀρχειόν.

Ἄρθρον 8.

Μέλη σωματείου.

1. Ἀνήλικοι ἄνω τῶν 18 ἐτῶν δύναται νὰ εἶναι μέλη σωματείου, πλην ἐὰν δὲν συναίνῃ ὁ πατήρ, ὁ ἐπίτροπος ἢ ὁ κηδεμὼν καὶ ἀναγγείλῃ τοῦτο ἐγγράφως πρὸς τὴν διοίκησιν τοῦ σωματείου.

2. Ἐφ' ὅσον ὑπὸ τῆς ἰσχυροῦς νομοθεσίας ὁ ἀνήλικος θεωρεῖται, ὡς πρὸς ὠρισμένας σχέσεις ἢ ὑπὸ ὠρισμένην ἰδιότητα, ἱκανὸς πρὸς δικαιοπραξίαν, δύναται νὰ μετέχη ἐλευθέρως σωματείου τοῦ ὁποίου οἱ σκοποὶ συνάπτονται πρὸς τὰς ἀνωτέρω σχέσεις ἢ ἰδιότητας.

3. Διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς γενικὰς συνελεύσεις σωματείου, ἀπαιτεῖται ὅπως τὸ μέλος ἔχῃ ἐκπληρώσει ἀπάσας τὰς ἐκ τοῦ καταστατικοῦ οικονομικὰς ὑποχρεώσεις τοῦ πρὸς τὸ σωματεῖον.

4. Δὲν δύναται νὰ εἶναι μέλος σωματείου ὁ δι' ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου στερηθεὶς τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας ἰδρύσεως συνεταιρισμῶν ἢ ἐνώσεων προσώπων καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ στέρησις αὕτη.

Ἄρθρον 9.

Πειθαρχικαὶ κυρώσεις.

1. Οἱ λόγιοι καὶ προϋποθέσεις ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν κυρώσεων κατὰ μελῶν τοῦ σωματείου ἢ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ διὰ παραβάσεις τοῦ νόμου ἢ τοῦ καταστατικοῦ, ἢ διαδικασίᾳ ἐπιβολῆς καὶ τὰ εἶδη τῶν κυρώσεων τούτων, ὡς καὶ τὰ ἄρμόδια πρὸς τοῦτο ὄργανα, καθορίζονται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ.

2. Πᾶσα δι' ὑπαίτιου πράξεως ἢ παραλείψεως μέλους τοῦ σωματείου ἢ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ παράβασις τῶν διατάξεων τῆς περὶ σωματείων νομοθεσίας ἀποτελεῖ ὁπωσδήποτε, ἀνεξαρτήτως τῆς τυχόν προβλεπομένης ποινικῆς διώξεως ἢ ἄλλης νομικῆς κυρώσεως, πειθαρχικὴν παράπτωμα ἐναντι τοῦ σωματείου, ἐπισφῶρον πειθαρχικὰς κυρώσεις δυναμένας νὰ ἐξεργασθῶν καὶ μέχρις ἀποβολῆς τοῦ ὑπαίτιου ἐκ τοῦ σωματείου, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὀριζόμενα.

3. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀποβολῆς μέλους ἐκ τοῦ σωματείου ἢ ἐκ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ διὰ πειθαρχικούς λόγους δύναται νὰ ἀσκηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 88 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προσφυγή.

Ἄρθρον 10.

Διοίξεις σωματείου.

Ἡ διοίξεις τοῦ σωματείου ἀποτελεῖται ἀποκλειστικῶς ἐκ προσώπων ἐχόντων πλήρη ἰκανότητα πρὸς δικαιοπραξίαν.

Ἄρθρον 11.

Κωλύματα συμμετοχῆς εἰς διοίξεις.

1. Ἀποκλείεται τῆς διοικήσεως μέλος τοῦ σωματείου στρεφθὲν αὐτοδικαίως ἢ κατόπιν δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἢ στέρησις.

2. Τὸ καταστατικὸν δύναται νὰ προβλέπῃ εἰδικώτερα προσόντα διὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν μελῶν τοῦ σωματείου εἰς τὴν διοίξεις.

Ἄρθρον 12.

Ἐκπτώσις διοικήσεως.

1. Εἰς περιπτώσεις παραβάσεως τοῦ νόμου ἢ τοῦ καταστατικοῦ ἢ ἐκτροπῆς ἐκ τῶν σκοπῶν τούτου, ἢ ἐποπτεύουσα ἀρχὴ δύναται νὰ αἰτήται παρὰ τοῦ πρωτοδικείου ὅπως κηρύτῃ, ἔκπτωτον τὴν διοίξεις καὶ διερίξῃ προσωρινὴν τοιαύτην, ἥτις ἐντὸς τῆς τασημένης ὑπὸ τῆς περὶ ἐκπτώσεως δικαστικῆς ἀποφάσεως προθεσμίας ὑποχρεοῦται νὰ συγκαλέσῃ συνέλευσιν τῶν μελῶν πρὸς ἐπιλογὴν νέας διοικήσεως.

2. Κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, αἰτῆσει τῆς ἐποπτεύουσα ἀρχῆς, κηρύσσονται ἔκπτωτα τῆς ἰδιότητός των καὶ μέλη τῆς διοικήσεως ἀντικαθιστώμενα κατὰ τὰ ἐν τῷ καταστατικῷ ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 13.

Θητεία διοικήσεως.

1. Ἡ θητεία τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως σωματείου ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ μὴ θυναμένη νὰ ὑπερβῇ ἐκαστοτε τὴν πενταετίαν.

2. Ὁ χρόνος τῆς θητείας τῆς διοικουμένης προσωρινῆς διοικήσεως ὀρίζεται ἐν συναρτήσει πρὸς τὸν ἀναγκασιούοντα διὰ τὴν ἀνάδειξιν αἰρετῆς διοικήσεως. Πάντως ὁ χρόνος οὗτος δὲν δύναται νὰ εἶναι μεγαλύτερος τοῦ ἔτους.

Ἄρθρον 14.

Διαχειρίσις ἐπείγουσάν ὑποθέσεων.

Μέχρι τοῦ διορισμοῦ ἢ ἐκλογῆς νέας διοικήσεως καὶ ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων τῆς, ἢ παλαιὰ διοίξεις ἐξουσιοδοτεῖται διαχειρίζομένη τὰς ἐπείγουσας ὑποθέσεις τοῦ σωματείου.

Ἄρθρον 15.

Περιορισμοὶ μελῶν διοικήσεως.

1. Μέλη τῆς διοικήσεως σωματείου, δὲν δύναται νὰ παρέχουν ἐπ' ἀμοιβῇ ἐξηγητημένην ἐργασίαν ἢ νὰ συνάπτουν μετ' αὐτοῦ συμβάσεις συνεπαγομένης τὴν λήψιν ἀμοιβῆς διὰ προσφορὰν πάσης φύσεως ἄλλων ὑπηρεσιῶν ἢ ἀποβλεπούσας εἰς τὴν ἐπίτευξιν κέρδους διὰ τῆς ἀναλήψεως ἔργου, προμηθείας, ἢ αἰσθητῆς ἄλλης παροχῆς πρὸς τὸ σωματεῖον.

2. Ἐπιμαρτυρούμενων τῶν περὶ ἐντολῆς διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὡς πρὸς τὰς δαπάνας τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως, ταῦτα δικαιωθῆναι ἀποζημιώσεως δι' ἡμεραργίας λόγῳ ἀπασχολήσεως των εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ σωματείου, ἐφ' ὅσον τούτο προβλέπεται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ.

Ἄρθρον 16.

Πόροι, οἰκονομικὴ διαχειρίσις.

1. Ἐκαστον σωματεῖον τηρεῖ παρὰ Τραπεζῆν λογαριασμόν, παρ' ᾧ κατατίθεται πᾶν ταμειακὸν ὑπόλοιπον ὑπερβαῖνον τὸ ποσὸν τῶν δέκα χιλιάδων δραχμῶν.

2. Ὁ τρόπος κινήσεως τοῦ λογαριασμοῦ καὶ τὰ τηρούμενα ὑφ' ἐκάστου σωματείου βιβλία καθορίζονται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ.

Ἄρθρον 17.

Οἰκονομικὸς ἔλεγχος.

1. Ὁ ἔλεγχος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν σωματείων, ἀναφερόμενος εἰς πάντα τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα καὶ τὰς πηγὰς αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς τὰς πραγματοποιηθείσας δαπάνας, διενεργεῖται κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ καταστατικοῦ.

2. Ὁ ἰσολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς ἐκάστου ἔτους, ὡς καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ὑποβάλλονται ὑποχρεωτικῶς, πρὸς ἔγκρισιν, εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν μελῶν, ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους.

Ἄρθρον 18.

Κτήσις καὶ ἐκμετάλλευσις περιουσίας.

1. Ἡ παρὰ σωματείου ἐξ ἐπαχθοῦς αἰτίας κτήσις ἀκινήτων ἢ κινήτων σημαντικῆς, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ καταστατικοῦ, ἀξίας γίνεται πάντοτε μετ' ἔγκρισιν τῆς συνέλευσεως τῶν μελῶν.

2. Ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς περιουσίας τοῦ σωματείου δὲν δύναται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ συνεπάγῃται τὴν ἀνάμειξιν αὐτοῦ εἰς κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν.

3. Ἀπαγορεύεται ἡ παρὰ τοῦ σωματείου λήψις προμηθείας κατὰ τὴν διενέργειαν τῶν πράξεων ἐκμεταλλεύσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 19.

Διάθεσις περιουσίας.

Ἡ περιουσία τοῦ σωματείου δὲν δύναται νὰ διατίθῃται διὰ σκοποῦς διαφόρους τῶν ἐν τῷ καταστατικῷ προβλεπομένων.

Ἄρθρον 20.

Κληρονομίαι, κληροδοσίαι, δωρεαί.

1. Κληροδοσίαι καὶ δωρεαί ὑπὸ τρόπον γίνονται δεκταί μετ' ἔγκρισιν τῆς συνέλευσεως τῶν μελῶν, παρεχομένης διὰ πλειοψηφίας τοῦ ἡμίσεος τοῦλάχιστον τῶν μελῶν τοῦ σωματείου.

2. Κληρονομίαι καταλειπόμεναι εἰς σωματεῖον γίνονται δεκταί πάντοτε ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς.

3. Κληρονομίαι, κληροδοσίαι, δωρεαί ὑπὲρ σωματείου ἐπὶ ὠρισμένῳ σκοπῷ, τελοῦν ὑπὸ ἰδιαιτέραν διαχειρίσιν ἐντὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ σωματείου, αἱ τυχόν δὲ πρόσδοι, αἱ προσερχόμεναι ἐξ αὐτῶν διατίθενται ἀποκλειστικῶς κατὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ διαθέτου ἢ τοῦ δωρητοῦ τεθέντας ὅρους.

4. Αἱ δωρεαί πρὸς σωματεῖον γίνονται ἐκωνύμως.

Ἄρθρον 21.

Διάλυσις.

Σωματεία: α) τῶν ὁποίων ὁ σκοπὸς ἢ ἡ δράσις στρέφεται κατὰ τῆς ἐδαφικῆς ἀνεκραιότητος τοῦ Κράτους ἢ τοῦ πολιτεύματος ἢ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος ἢ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους ἢ τῶν πολιτικῶν καὶ ἀτομικῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν καὶ β) ἐπιδιώκοντα σκοπὸν διάφορον τοῦ ἐν τῷ καταστατικῷ ὀριζομένου, ἢ ἂν ὁ σκοπὸς ἢ ἡ λειτουργία των ἀπέβησαν παράνομοι ἢ ἀνήθικοι ἢ ἀντίθετοι πρὸς τὴν δημοσίαν τάξιν, διαλύονται δι' ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου.

Ἄρθρον 22.

Προσωρινὴ ἀναστολὴ λειτουργίας.

1. Ὑποβληθείσης αἰτήσεως περὶ διαλύσεως σωματείου, κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ παρόντος ὁ πρόεδρος πρωτοδικῶν δὲ-

νται, ἐφ' ὅσον συντρέχουν σοβαροὶ λόγοι καὶ ζητηθῆ ὑπὸ τοῦ ὑποβιβάζοντος τὴν αἵτησιν περὶ διαλύσεως, νὰ διατάξῃ τὴν προσωρινὴν ἀναστολὴν λειτουργίας τοῦ σωματείου, μέχρις ἐκδόσεως τελεσιδικίου ἀποφάσεως.

2. Ἄμα τῇ ἐκδόσει τῆς ἀναστολέουσας τὴν λειτουργίαν τοῦ σωματείου ἀποφάσεως ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐνέργεια τῆς διοικήσεως ἢ τῶν μελῶν ἀναφερομένη εἰς τοὺς καταστατικούς σκοποὺς τοῦ σωματείου.

3. Ἐπιτρέπεται πάντως ἡ διενέργεια πράξεων διαχειρίσεως τῶν ἐπείγουσων ὑποθέσεων τοῦ σωματείου πλὴν τῆς ἐκποιήσεως ἀκινήτων.

Ἄρθρον 23.

Συντέλειαι ἐκουσίας διαλύσεως.

1. Ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν τοῦ σωματείου περὶ διαλύσεως αὐτοῦ κοινοποιεῖται, μερὶμνη τοῦ προέδρου τῆς συνελεύσεως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς, εἰς τὸ ἀρμόδιον πρωτοδικεῖον πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 78 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος βιβλίον καὶ ἐνημέρωσιν τοῦ σχετικοῦ φακέλλου, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐποπτεύουσαν ἀρχήν.

2. Ἡ διάλυσις ἐπέρχεται ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἐγγραφῆς τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεως εἰς τὸ βιβλίον τοῦ πρωτοδικείου.

Ἄρθρον 24.

Ἐκκαθάρισις.

1. Ὁ χρόνος τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐκκαθαρίσεως σωματείου, εἰς πᾶσαν περίπτωσιν δὲν δύναται νὰ εἶναι μεγαλύτερος τοῦ ἔτους. Παράτασις τούτου ἐπὶ τρίμηνον εἶναι δυνατὴ μόνον ἐφ' ὅσον συντρέχουν σοβαροὶ λόγοι κατὰ τὴν περὶ τούτου κρίσιν τοῦ πρωτοδικείου.

2. Ὁ ἐκκαθαριστὴς ὑποχρεοῦται, ὅπως, μετὰ τὸ πέρασ τοῦ ἔργου του, ὑποβάλλῃ εἰς τὴν ἐποπτεύουσαν ἀρχὴν ἐκθεσιν περὶ τῶν ἐνεργειῶν του πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς περιουσίας τοῦ σωματείου.

Ἄρθρον 25.

Τύχη περιουσίας.

1. Τὸ μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ἐνεργητικὸν ὑπόλοιπον τῆς περιουσίας διαλυθέντος σωματείου δύναται νὰ περιέρχεται εἰς ἕτερον σωματεῖον τοῦ αὐτοῦ ἢ συναφοῦς σκοποῦ ἢ εἰς τὴν ἑνωσιν σωματείων τῆς ὁποίας τὸ διαλυθὲν ἀποτελεῖ ἢ ἐδικαιοῦτο νὰ ἀποτελῇ μέλος. Περὶ τῆς τοιαύτης διαδοχῆς ἀποφασίζῃ τὸ πρωτοδικεῖον τῆς ἕδρας τοῦ διαλυθέντος σωματείου, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὸ πρὸς ὃ ἡ μεταβίβασις τῆς περιουσίας σωματείου ἢ ἑνωσις ἀπαδέχεται ταύτην.

2. Ὅσακις διὰ κληρονομίας, κληροδοσίας ἢ δωρεᾶς κατελείφθῃ περιουσία πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἐκ τῶν προσόδων αὐτῆς τῶν σκοπῶν τοῦ σωματείου, διαλυομένου τούτου, ἡ περιουσία, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ περὶ διαδόσεως αὐτῆς πράξει δὲν ὀρίζεται ἄλλως, διατίθεται δι' ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου πρὸς ἐξυπηρέτησιν παρεμφοροῦς σκοποῦ.

Ἄρθρον 26.

Ἐποπτεία περιεχόμενον καὶ ὄργανα.

1. Ἡ ἀσκῆσις ἐποπτείας τῆς Διοικήσεως ἐπὶ τῶν σωματείων συνίσταται εἰς τὴν ἐπίβλεψιν τῆς δράσεως τῶν ὀργάνων αὐτῶν καὶ εἰς τὴν λήψιν τῶν κατὰ νόμον μέτρων, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ τὴν τήρησιν τοῦ νόμου καὶ τοῦ καταστατικοῦ.

2. Ἡ ἐποπτεία ἀνήκει εἰς τὸν Ἰπουργόν, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ὁ σκοπὸς τοῦ σωματείου, ὁ συνδεόμενος πρὸς τὴν κατὰ περίπτωσιν ἐποπτευομένην δραστηριότητα αὐτοῦ (ἀνωτέρα ἐποπτικὴ ἀρχή), ἀσκεῖται δὲ ἐφ' ὅσον ἐν τῇ παρόντι δὲν ὀρίζεται εἰδικῶς ἄλλως, ὑπὸ τοῦ νομάρχου τῆς ἕδρας τοῦ σωματείου (ἐποπτεύουσα ἀρχή). Κατ' ἐξαιρέσιν, ἀμέσως ἐποπτεύουσα ἀρχὴ εἶναι ὁ Ἰπουργὸς ἐὰν ἡ λειτουργία τοῦ σωματείου ἢ τῆς ἐνώσεως ἐκτείνεται εἰς πλείονας τοῦ ἐνὸς νομοῦ.

3. Κατὰ πάσης πράξεως ἀσκήσεως ἐποπτείας τοῦ νομάρχου, ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ οἰκείου Ἰπουργοῦ διὰ παράδοσιν νόμου.

Ἄρθρον 27.

Διαδικασία ἐποπτείας.

1. Ἡ ἐποπτεύουσα ἀρχὴ ἐνημεροῦται ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον ὑποβαλλομένων αὐτῇ στοιχείων, δυναμένη νὰ ζητήσῃ τὴν παροχὴν διευκρινίσεων ἢ συμπληρωματικῶν πληροφοριῶν ἐπὶ τούτων. Δικαιοῦται ἐπίσης, ὅπως προβαίη εἰς ἔλεγχον τῆς πληρότητος τῶν στοιχείων του κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ παρόντος φακέλλου, διατάσσουσα τὴν συμπλήρωσιν τούτων, ἐφ' ὅσον συντρέχει περίπτωσις.

2. Εἰς περίπτωσιν παρανόμου ἐνεργείας ἢ λήψεως παρανόμου ἀποφάσεως ὑπὸ ὄργάνου τοῦ σωματείου, ἡ ἐποπτεύουσα ἀρχὴ δικαιούται νὰ ἀπευθύνῃ συστάσεις πρὸς τὴν διοίκησιν τούτου ἢ νὰ ἀσκήσῃ εὐθέως τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχόμενα αὐτῇ μέσα, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς νομιμότητος καὶ τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τοῦ σωματείου.

Ἄρθρον 28.

Ἐνημέρωσις ἐποπτεύουσας ἀρχῆς.

Ἡ διοίκησις ἐκάστου σωματείου ὑποχρεοῦται ὅπως ὑποβάλλῃ εἰς τὴν ἐποπτεύουσαν ἀρχήν: α) ἀντίγραφον τοῦ καταστατικοῦ ὡς καὶ τῶν τροποποιήσεων ἢ συμπληρώσεων αὐτοῦ, μετὰ τῆς σχετικῆς ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης, β) ἀντίγραφον τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 κανονισμῶν λειτουργίας, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως των ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν, γ) πίνακα τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως μετ' ἐκάστην συγκρότησιν ἢ μεταβολὴν αὐτῆς, περιέχοντα καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν διεύθυνσιν κατοικίας τούτων, ὡς καὶ ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ τῶν ἀρχαιεσιῶν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως ἢ μεταβολῆς καὶ δ) ἀντίγραφον τοῦ ἐγκεκρημένου ἰσολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ ἐκάστης διαχειριστικῆς χρήσεως, ὡς καὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 17 ἐκδόσεως τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν ἐγκρίσεως των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΕΝΩΣΙΣ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

Ἄρθρον 29.

Ἐννοια.

1. Πλείονα σωματεία δύναται νὰ συγκροτοῦν πρωτοβάθμιον ἑνώσιν πρὸς ἐπίδιωξιν τῶν κοινῶν αὐτῶν σκοπῶν.

2. Πλείονες ἐνώσεις σωματείων δύναται νὰ συγκροτοῦν δευτεροβάθμιον ἑνώσιν πρὸς ἐπίδιωξιν τῶν γενικωτέρων κοινῶν αὐτῶν σκοπῶν.

3. Ἡ πρωτοβάθμιος ἢ δευτεροβάθμιος ἑνώσις συνιστᾶται καθ' ὃν τρόπον καὶ τὰ σωματεία, ἀποκτᾶ δὲ ἰδίαν προσωπικότητα ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὸ οἰκεῖον βιβλίον τοῦ ἀρμοδίου πρωτοδικείου.

Ἄρθρον 30.

Σχέσεις σωματείων καὶ ἐνώσεων.

1. Πρωτοβάθμιοι καὶ δευτεροβάθμιοι ἐνώσεις σωματείων ἐκπροσωποῦν μόνον τὰ εἰς τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐκουσίως ὑπαχθέντα σωματεία.

2. Τὰ μετέχοντα πρωτοβαθμίου ἐνώσεως σωματεία, ὡς καὶ αἱ πρωτοβάθμιοι ἐνώσεις αἱ μετέχουσαι δευτεροβαθμίου τοιαύτης, διατηροῦν τὴν διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν αὐτῶν αὐτοτέλειαν, ἀλλ' εἰς τὰς ἐναντι τῆς ἧς μετέχουν ἐνώσεως σχέσεις αὐτῶν διέπονται ὑπὸ τῶν καταστατικῶν διατάξεων τῆς τελευταίας.

Άρθρον 31.

Ανάλογος εφαρμογή διατάξεων.

Αι διατάξεις του κεφαλαίου Α' του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και επί των κατά το άρθρον 29 ενώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΕΝΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρον 32.

Έννοια.

1. Πρόσωπα, φυσικού ή και άθλήτου αριθμού, συνενούμενα κατά τρόπον όπωσδήποτε μόνιμον εις ώργανωμένην δραστηριότητα προς προβολήν ζητημάτων κοινού ενδιαφέροντος ή επιδιώξιν κοινών σκοπών, στερούνται νομικής προσωπικότητας.

2. Τοιαύτας ενώσεις άποτελούν και οι επιδιώκοντες την σύστασιν σωματείου μέχρι της έγγραφης της έγκρινούσης τού καταστατικού αποφάσεως του πρωτοδικείου εις τού οικείον έμβλιον.

Άρθρον 33.

Κήρυξις της ένωσης ως παρανόμου και διάλυσις αυτής.

1. Έάν ή άναπτυσσομένη υπό της ένώσεως δράσις στρέφεται κατά της εδαφικής άπεραιότητος του Κράτους ή του πολιτεύματος ή του κοινωνικού καθεστώτος ή της ασφαλείας του Κράτους ή των πολιτικών και άτομικών έλευθεριών των πολιτών, ή αντίκειται προς διατάξεις δημοσίας τάξεως ή γενικού συμφέροντος, δύναται να ζητηθή υπό της άρχής ή παντός έχοντος έννομον συμφέρον ή δι' άποφάσεως τού πρωτοδικείου κήρυξις της ένωσης ως παρανόμου και ή διάλυσις αυτής. Τό πρωτοδικείον, κηρύσσει την ένωσιν παρανόμον, διαλύει αυτήν και άπαγορεύει πάσαν σχετικήν δραστηριότητα αυτής.

2. Άρμόδιον πρωτοδικείον, κρίνει κατά τας διατάξεις περί έκουσίας δικαιοδοσίας του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας, είναι τó πρωτοδικείον της περιφερείας, εις ήν άναπτύσσεται ή δράσις της ένωσης. Έάν ή δράσις άναπτύσσεται καθ' άπασαν την Έπικράτειαν, άρμόδιον καθίσταται τó πρωτοδικείον Άθηνών. Έάν ή δράσις είναι έντεταπισμένη εις ώρισμένας περιοχάς της Έπικρατείας, άρμόδιον καθίσταται τó πρωτοδικείον της περιοχής ένθα κατά κύριον λόγον εκδηλούται ή δράσις.

3. Εις την δίκην περι χαρακτηρισμού δραστηριότητος της ένωσης ως παρανόμου και διάλυσεως ταύτης δύναται να παρέμβη πās συμμετέχων εις την έν λόγω δραστηριότητα, προς υποστήριξιν της νομιμότητος της δράσεως και των σκοπών της ένωσης.

4. Η κηρύττουσα την ένωσιν παρανόμον και διαλύουσα ταύτην άπόφασις του πρωτοδικείου δημοσιεύεται έν περιλήψει διά του τύπου, εις δύο τούλάχιστον ήμερησίας εφημερίδας της πρωτευούσης.

5. Πās έχων, κατά την παράγραφον 3, δικαίωμα παρεμβάσεως εις την δίκην και μη παρεμβάς, ούδè κληθείς κατά τας διατάξεις του άρθρου 794 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας, δύναται να ασκήση κατά της κηρυττούσης παρανόμον και διαλύουσής την ένωσιν άποφάσεως τριτανακοπήν, έντός μηνός από της διά του τύπου δημοσιεύσεως της άποφάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΟΙΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 34.

Ψευδής βεβαίωσις ή άπόκρυψις γεγονότων.

Μέλη της διοικήσεως, έλεγκται και εκκαθαρισταί σωματείων, έν γνώσει και εκ προθέσεως βεβαιούντες ψευδή γεγο-

νότα περι της περιουσίας αυτού ή άποκρύπτοντες γεγονότα άφορώντα εις την κατάσταση των ισολογισμών και της περιουσίας αυτού. εις εκθέσεις προς την συνέλευσιν ή ένώπιον πάσης άρχής, τιμωρούνται διά ποινής φυλακίσεως ή χρηματικής μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών ή και δι' άμφοτέρων των ποινών τούτων.

Άρθρον 35.

Άλλοίωσις πρακτικών.

Μέλη της διοικήσεως σωματείου συντάσσοντα, έν γνώσει και εκ προθέσεως, πρακτικά βεβαιούντα γεγονότα άλλοίως των πράγματι λεχθέντων ή γενομένων έν συνεδριάσει ή συνελεύσει, έφ' όσον ή τοιαύτη άλλοίωσις κρίνεται έχουσα ουσιώδη έπιρροήν επί των υποθέσεων του σωματείου, τιμωρούνται διά ποινής φυλακίσεως ή χρηματικής τοιαύτης μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών ή δι' άμφοτέρων των ποινών τούτων.

Άρθρον 36.

Παραβάσεις διατάξεων του παρόντος.

Έπί έγκλήσει της έποπτεούσης άρχής ή παντός έχοντος έννομον συμφέρον τιμωρούνται διά ποινής φυλακίσεως ή διά χρηματικής τοιαύτης μέχρι πενήκοντα χιλιάδων (50.000) δραχμών, ή δι' άμφοτέρων των ποινών τούτων, τά μέλη της διοικήσεως σωματείου τά παραβαίνοντα τας διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15 ή τελούντα πράξιν δι' ήν, κατά τά άρθρα 12 παρ. 1 και 21 του παρόντος, δύναται να έπέλθη έκπτώσις της διοικήσεως ή διάλυσις του σωματείου.

Άρθρον 37.

Άνάπτυξις δραστηριότητος μετά την διάλυσιν.

Έν περιπτώσει διάλυσεως σωματείου κατά τó άρθρον 21 του παρόντος, επιβάλλεται ποινή φυλακίσεως και χρηματική τοιαύτη μέχρι πενήκοντα χιλιάδων δραχμών, ή ή έτέρα των ποινών τούτων, εις εκείνους όστινες, συνεχίζοντες την δράσιν του διαλυθέντος σωματείου ή άνασυνιστώντες τó διαλυθέν σωματείου, προβαίνουν εις την ένέργειαν πράξεων, έξ εκείνων, άτινες έδωκαν άφορμήν προς διάλυσιν του σωματείου. Η άνάπτυξις ήγετικής δραστηριότητος κατά τας άνωτέρω περιπτώσεις άποτελεί έπιβαρυντικήν περίστασιν.

Άρθρον 38.

Δράσις μετά την διάλυσιν ένωσης προσώπων.

1. Η, μετά την τελεσιδικίαν της κατά τά έν άρθρω 33 άποφάσεως περι διάλυσεως της ένωσης και άπαγορεύσεως πάσης δραστηριότητος αυτής υπό του δικαστηρίου, συνέχισις συμμετοχής εις τοιαύτην δραστηριότητα, ως και ή άνάπτυξις ήγετικής πρωτοβουλίας προς τούτο, τιμωρούνται, ή μέν πρώτη διά ποινής φυλακίσεως ή διά χρηματικής ποινής μέχρι πενήκοντα χιλιάδων (50.000) δραχμών, ή δè δευτέρα διά ποινής φυλακίσεως τούλάχιστον έξ (6) μηνών και στέρησεως των πολιτικών δικαιωμάτων.

2. Έάν ή έν τή προηγουμένη παραγράφω δραστηριότης ένεχη καθ' έαυτήν τά στοιχεία ίδιου ποινικού άδικήματος διώκεται και τιμωρείται κατά τας σχετικάς περι ταύτης ποινικάς διατάξεις. Εις την περίπτωσην όμως ταύτην ή εκδηλώσις της κατά την προηγουμένην παράγραφον ήγετικής πρωτοβουλίας άποτελεί έπιβαρυντικήν περίστασιν κατά την έπιμέτρησιν της ποινής.

Άρθρον 39.

Αι ποιναι πάντων των έν τώ παρόντι Νομοθετικώ Διατάγματι προβλεπομένων έγκλημάτων επιβάλλονται, έφ' όσον κατ' άλλην τινά ποινικήν διάταξιν ή πράξις δέν τιμωρείται: βαρύτερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

(5)

ΤΕΛΙΚΑΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

*Άρθρον 40.

Άρμόδιον δικαστήριον.

Όπου τού παρόντος αναφέρεται ως άρμόδιον δικαστήριον επί ώρισμένου θέματος τὸ πρωτοδικεῖον, νοεῖται τὸ πολυμελὲς πρωτοδικεῖον τῆς ἑδρας τοῦ σωματείου, πλὴν τῆς περιπτώσεως τῆς διατάξεως τοῦ άρθρου 22 παρ. 1 καθ' ἣν ἀρμόδιος τυγχάνει ὁ πρόεδρος πρωτοδικῶν.

*Άρθρον 41.

Προσαρμογὴ καταστατικῶν.

1. Ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος πᾶν ὕφισταμενον σωματεῖον, τὸ καταστατικὸν τοῦ οὐοίου δὲν τελεῖ ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὸν νόμον τοῦτον, ὑποχρεῦται ὅπως τροποποιήσῃ τὸ καταστατικὸν ἵνα τοῦτο προσάρμοσθῇ καὶ τελῇ ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

2. Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις τοῦ καταστατικῶν ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν λαμβανόμενης δι' ἀπλῆς πλειονοψηφίας τῶν παρόντων καὶ ἐγκρινομένης κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ άρθρου 4 τοῦ παρόντος.

*Άρθρον 42.

Σύστασις νέων σωματείων.

1. Τὸ καταστατικὸν σωματείων, συστατικῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος αὐτοῦ, δεῖν νὰ εἶναι συμφωνον πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τοῦτου.

2. Θέματα τῶν οὐοίων ἢ ρύθμισις εἶναι, συμφώνως πρὸς τὴν προϊσχύουσαν νομοθεσίαν, διάφορα, ἀντιμετωπίζονται ἐν τῷ καταστατικῷ διὰ προσωρινῶν διατάξεων, καθιστομένων αὐτοδικαίως ἀνισχύρων ἀμὰ τῇ ἐνάρξει τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

*Άρθρον 43.

Καταργούμενα διατάξεις.

Πᾶσα διάταξις νόμου ἀντικείμενη πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καὶ ἀναφερομένη εἰς θέματα ρυθμιζόμενα ὑπ' αὐτοῦ καταργεῖται.

*Άρθρον 44.

Ἐναρξις ἰσχύος.

Τὸ παρὸν Ν. Δ)γμα τίθεται ἐν ἰσχύϊ μετὰ ἐξ μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩ-ΙΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΗΡΑΙΟΣ, ΠΑΤΑ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 796

Περὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ κατὰ τὸ άρθρον 20 τοῦ Συντάγματος δικαιώματος τοῦ ἀναφερόμενου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαι καὶ διατάσσομεν:

*Άρθρον 1.

Δικαίωμα τοῦ ἀναφερόμενου.

Τοῦ κατὰ τὸ άρθρον 20 τοῦ Συντάγματος δικαιώματος τοῦ ἀναφερόμενου πρὸς τὰς ἀρχὰς ἀπολαύου, ἀνεξαρτήτως ἰθαγενείας, πάντα τὰ φυσικὰ καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα.

*Άρθρον 2.

Ἐννοια τῆς ἀναφορᾶς.

1. Ἀναφορά, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ παρόντος, θεωρεῖται ἔγγραφον διαλαμβάνον αἰτιάσεις κατὰ ἐνεργείας ἢ παραλείψεως ἀρχῆς τινος ἢ ὀργάνου αὐτῆς, πλὴν τῶν ἀφωρεσῶν εἰς κυβερνητικὰς πράξεις, καὶ περιέχον ἀμέσως ἢ ἐμμέσως αἰτησιν περὶ ἐπανορθώσεως ἢ ἀποτροπῆς ἠθικῆς ἢ ὑλικῆς βλάβης.

2. Δὲν θεωρεῖται ὁπωσδήποτε ἀναφορά:

- α) αἰτησις περὶ παροχῆς ἀπλῶν πληροφοριῶν,
- β) ἐνδικον μέσον ἢ διαδικαστικὴ πρᾶξις ἐνώπιον παντὸς δικαστηρίου,
- γ) ἐνδικοφανῆς προσφυγὴ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ νόμου.

*Άρθρον 3.

Προϋποθέσεις ὑποβολῆς ἀναφορᾶς.

1. Ἡ ἀναφορά ἀπευθύνεται πρὸς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν ἢ τὴν προϊσταμένην αὐτῆς ἢ τὴν νόμῳ ἐμπεισσοῦσαν ταύτην, δύναται δὲ νὰ ὑποβάλληται δι' οἰουδήποτε προσφῆρου μέσου.

2. Ἡ ἀναφορά δεῖν ὅπως:

- α) εἶναι συντεταγμένη εἰς τὴν ἐλληνικὴν καὶ ὑπογεγραμμένη νομίμως,
- β) περιέχῃ τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὸ ὄνομα πατρός, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν διεύθυνσιν κατοικίας, τὰ στοιχεῖα τῆς ἀστυνομικῆς ταυτότητος ἢ, ἐλλείψει ταύτης, τὰ στοιχεῖα τοῦ διαβατηρίου ἢ ἐτέρου ἐπιστήμου ἐγγράφου, παραστατικοῦ τῆς ταυτότητος τοῦ ἀναφερομένου καὶ τοῦ ὑπογράφοντος, προκειμένου δὲ περὶ νομικοῦ προσώπου, τὴν νομικὴν μορφήν, τὴν ἐπωνυμίαν, τὴν ἑδραν καὶ τὴν νόμιμον αὐτοῦ ἐκπροσώπησιν,
- γ) φέρῃ τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις τέλη χαρτοσήμου ἢ ἄλλα ἐνσημα.

*Άρθρον 4.

Ὑποχρέωσις τῆς ἀρχῆς.

1. Ἀμὰ τῇ λήψει τῆς ἀναφορᾶς, ἢ πρὸς ἣν αὕτη ἀπευθύνεται ἀρχὴ ὑποχρεοῦται ὅπως ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῆς, ἀπαντήσῃ δὲ ἐγγράφως καὶ ἠτιολογημένως πρὸς τὸν ἀναφερόμενον ἐντὸς τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος, μὴ δυναμένου πάντως νὰ ὑπερβῇ τὰς τριάκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς περιελεύσεως τῆς ἀναφορᾶς εἰς αὐτήν.

2. Ἐὰν ἡ ἀναφορά περιῆλθεν εἰς ἀναρμοδίαν ἀρχὴν, αὕτη ὑποχρεοῦται ὅπως, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, διαβιβάσῃ ταύτην εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν καὶ ἀνακοινώτῃ τοῦτο εἰς τὸν ἀναφερόμενον. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ προθεσμία τῆς προηγουμένης παραγράφου ἀρχεται ἀφ' ἧς περιῆλθεν ἡ ἀναφορά εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν.

3. Ἡ εἰς ἣν περιῆλθεν τὸ πρῶτον ἡ ἀναφορά ἀρμοδία ἀρχὴ δύναται, δι' ἀποφάσεως αὐτῆς ἀνακοινουμένης εἰς τὸν ἀναφερόμενον, νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν τῆς παρ. 1, μέχρι τριάκοντα εἰσέτι ἡμέρας, προκειμένου περὶ ὑποθέσεων κοινῆς ἀρμοδιότητος πλειόνων ὑπηρεσιῶν ἢ ἀπαιτουσῶν ἰδιαιτέραν μελέτην ἢ συγκέντρωσιν στοιχείων.

Άρθρον 5.

Πειθαρχική δίωξις τῶν ὑποχρέων ὑπαλλήλων.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ὑπαλλήλου παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος συνιστᾷ, ἀνεξαρτήτως τῆς ποινικῆς καὶ ἀστικῆς εὐθύνης αὐτοῦ, πειθαρχικὸν ἀδίκημα δυνάμενον ἐν ὑποτροπῇ νὰ ἐπισύρῃ καὶ τὴν ποινὴν τῆς ὀριστικῆς παύσεως.

Άρθρον 6.

Δίωξις τοῦ ἀναφερομένου.

1. Ποινικὴ δίωξις κατὰ τοῦ ἀναφερομένου ἔνεκα ἀξιοποίνων πράξεων τελομένων διὰ τῆς ἀναφορᾶς ἐπιτρέπεται μόνον μετὰ τὴν τελικὴν ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασιν τῆς ἀρχῆς.

2. Πειθαρχικὴ δίωξις κατὰ τοῦ ἀναφερομένου ὑπαλλήλου, ἔνεκα πειθαρχικῶν ἀδικημάτων τελομένων διὰ τῆς ἀναφορᾶς, ἀσχετίζεται διὰ μεταγενεστέρως πράξεως ἐκείνης, δι' ἧς ἐγνωστοποιήθη αὐτῷ ἡ τελικὴ ἀπόφασις.

Άρθρον 7.

Ἄδεια τῆς ἀρχῆς.

Διὰ τὴν ποινικὴν ἢ πειθαρχικὴν δίωξιν τοῦ ἀναφερομένου, ἔνεκα ἀξιοποίνων πράξεων ἢ πειθαρχικῶν παραβάσεων τελομένων διὰ τῆς ἀναφορᾶς, ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, πρὸς ἣν ἀπευθύνεται ἡ ἀναφορά. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 54, 55 καὶ 56 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

Άρθρον 8.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος κηραγοῦνται ὁ Νόμος 149)1914, «περὶ τῆς εἰς ἀπάντησιν ὑποχρέωσης τῶν δημοσίων ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων αὐταῖς ἀναφορῶν», τὰ ἀρθρα 1, 2, 3 παρ. 4, ἀρθρον 4 παρ. 2 καὶ ἀρθρον 5 τοῦ Α.Ν. 13)1967, «περὶ λήψεως μέτρων τινῶν περὶ ταχείας διεξαγωγῆς τῶν Διοικητικῶν Ὑπηρεσιῶν Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», ὡς καὶ πᾶσα ἐτέρα διάταξις ἀναφερομένη εἰς τὰ διὰ τοῦ παρόντος εἰδικῶς ρυθμιζόμενα θέματα καὶ ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τούτου.

Άρθρον 9.

Ἐναρξίς ἰσχύος.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἰν Ὄνοματι τοῦ Βασιλέως

**Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΙΤΑΚΗΣ**

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ, ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΤΡ. ΖΑΠΗΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΥΠΡΑΙΟΣ, ΠΑΥΛ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 797

(6)

Περὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπερασάμεν καὶ διατάσσομεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΚΗΡΥΞΙΣ ΤΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΣ

Άρθρον 1.

Τρόπος κηρύξεως ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

1. Ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις ἀστικῶν ἢ ἀγροτικῶν ἀκινήτων ἢ ἡ εἰς θάρος αὐτῶν σύστασις ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου, διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν, κηρύσσεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς τιοαύτης ἀπαλλοτριώσεως, Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ἀπαλλοτριώσεων μείζονος σημασίας, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις δύναται νὰ κηρύσσεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν, ὀριζομένης ὑπὸ τούτου. Ἡ ἀπόφασις περὶ κηρύξεως ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, εἶναι δυνατὸς ὁ καθορισμὸς τρόπου μείζονος δημοσιότητος τῶν περὶ κηρύξεως τῶν ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων ἀποφάσεων, πρὸς μεγαλυτέραν διασφάλισιν τῶν συναλλαγῶν, ὡς καὶ τῶν συμφερόντων τῶν ἐνδιαφερομένων.

2. Αἱ πρὸς ἐφαρμογὴν σχεδίων πόλεων ἀναγκαστικαὶ ἀπαλλοτριώσεις, ὡς καὶ αἱ ὑπὲρ δήμων καὶ κοινοτήτων τιοαῦται, κηρύσσονται κατὰ τὰς εἰδικὰς περὶ τούτων διατάξεις.

3. Αἱ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ δημοσίων ἐπιχειρήσεων ἢ κοινωφελῶν ἰδρυμάτων ἀναγκαστικαὶ ἀπαλλοτριώσεις ἀγροτικῶν ἀκινήτων κηρύσσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ νομάρχου. Ὁ νομάρχης, ἀντὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, δύναται νὰ προβαίη, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, εἰς ἀπ' εὐθείας ἐξαγορὰν τιοαῦτων ἀκινήτων, ἐπὶ τιμήματι καθοριζομένῳ δι' ἐκθέσεως τῶν ἀρμοδίων οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ διευθυντοῦ γεωργίας, ἐκπροσωπῶν τὸ Δημοσίον κατὰ τὴν σύναψιν τῆς σχετικῆς συμβάσεως. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουν καὶ ἐπὶ ἀπαλλοτριώσεων ἀστικῶν ἀκινήτων, κειμένων ἐντὸς τῶν, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ἄνευ ἐγκριμένου σχεδίου πόλεως διαμορφωθέντων οἰκισμῶν, εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην, ἢ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἐκθεσις συντάσσεται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν. Διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δύναται νὰ τίθενται ἀνώτερα ὄρια ἐκτάσεων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ παρούσα παράγραφος καὶ νὰ ρυθμίζεται πᾶσα λεπτομέρεια ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων ταύτης. Ἡ παρούσα παράγραφος δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἀκινήτων, κειμένων ἐντὸς τῶν, κατὰ τὸ ἀρθρον 14 τοῦ Ν.Δ. ἀπὸ 17.7.1923 «περὶ σχεδίων πόλεων, κωμῶν καὶ συνοικισμῶν τοῦ Κράτους καὶ οἰκοδομῆς αὐτῶν», ζωνῶν περὶξ τῶν ἐγκριμένων σχεδίων πόλεων.

4. Ἀρμόδιος νομάρχης πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος, εἶναι ὁ τῆς περιφερείας, ἐν ἣ καίται τὸ ἀπαλλοτριούμενον ἀκίνητον ἢ τὸ μείζον μέρος αὐτοῦ.

Άρθρον 2.

Προϋποθέσεις κηρύξεως ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

1. Διὰ τὴν ἐκδοσιν ἀποφάσεως κηρύξεως ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀπαιτοῦνται: α) Κτηματολογικὸν διάγραμμα, εἰκονίζον τὴν ἀπαλλοτριωτέαν ἔκτασιν καὶ τὰς περιλαμβανόμενους ἐν αὐτῇ ἀκινήτους.

νομένας ἐπὶ μέρος ἰδιοκτησίας. β) Κτηματολογικὸς πίναξ, ἐμφαίνων τοὺς εἰκαζόμενους ἰδιοκτητὰς τῶν ἀπαλλοτριουμένων ἀκινήτων, τὸ ἐμβαδὸν ἐκάστου τούτων, ὡς καὶ πάντα τὰ κύρια προσδιοριστικὰ στοιχεῖα τῶν ἐπ' αὐτῶν ὑφισταμένων κατασκευῶν. Ἐπὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων, κηρυσσομένων κατὰ τὰς εἰδικὰς διατάξεις, τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 τοῦ παρόντος, ἀπαιτοῦνται τὰ ὑπὸ τούτων ὀριζόμενα στοιχεῖα.

2. Διὰ τὴν κήρυξιν ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων πρὸς ἐκτέλεσιν πάσης φύσεως ἔργων οικονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας ἢ ἔργων θεραπείας ἐκτάκτων κοινωνικῶν ἀναγκῶν, ἀρκεῖ ἀπλοῦν διάγραμμα ὀριζοντιογραφίας, εἰκονίζον τὴν ἀπαλλοτριωτέαν ἔκτασιν, μετὰ μνείας ἐν τῇ ἀποφάσει κηρύξεως τῆς τοιαύτης ἀπαλλοτριώσεως περὶ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν λοιπῶν ὄρων ἢ προϋποθέσεων. Τὸ κτηματολογικὸν διάγραμμα καὶ ὁ κτηματολογικὸς πίναξ δεόν νὰ συνταχθῶν, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐντὸς προθεσμίας, ὀριζομένης διὰ τῆς ἀποφάσεως κηρύξεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ μὴ θεωρηθῶν τὸ ἐξάμηνον, δυναμένη νὰ παραταθῇ δι' ὁμοίας ἀποφάσεως ἐπὶ ἐν εἰσέτι τρίμηνον. Τῆς προθεσμίας ταύτης παρερχομένης ἀπράκτου, ἡ ἀπόφασις κηρύξεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως θεωρεῖται αὐτοδικαίως ἀνακληθεῖσα.

3. Ὁ νομεὺς ἢ κάτοχος κτημάτων, τῶν ὁποίων προπαρασκευάζεται ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις, ὑποχρεοῦται ὡς ἐπιτρέπη τὴν ἐπὶ τούτων ἐκτέλεσιν τῶν ἀπαραιτήτων προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν, πρὸς καταμέτρησιν καὶ σύνταξιν τῶν διαγραμμάτων. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐργασιῶν τούτων δεόν νὰ μὴ παρακωλύῃ τὴν χρῆσιν καὶ κάρπωσιν τοῦ κτήματος. Ὁ βαρυνόμενος διὰ τῆς δαπάνης ἀπαλλοτριώσεως ὑποχρεοῦται εἰς ἀποκατάστασιν πάσης τυχόν βλάβης ἢ φθορᾶς, προσερχομένης ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀνωτέρω προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν.

Ἄρθρον 3.

Περιεχόμενον τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

Ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις ἀκινήτου συνεπάγεται αὐτοδικαίως καὶ τὴν ἀπαλλοτριώσιν παντὸς ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχοντος κτίσματος, μονίμου κατασκευῆς, δένδρου ἢ φυτείας, ὡς καὶ πάντων τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 953 καὶ ἐπόμενα τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος συστατικῶν τοῦ πράγματος, ἔστω καὶ ἂν ταῦτα δὲν περιελήφθησαν ρητῶς εἰς τὴν περὶ κηρύξεως τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀπόφασιν.

Ἄρθρον 4.

Μνεία δικαιούχων.

Τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀφορώσης εἰς τὸ πρᾶγμα, ἀνεξαρτήτως τοῦ προσώπου τοῦ μέχρι ταύτης κυρίου ἢ δικαιούχου αὐτοῦ, ἡ τυχόν ἐσφαλμένη ἀναγραφή τοῦ ὀνοματεπωνύμου τούτου ἢ καὶ ἡ πλήρης παράλειψις αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποφάσει κηρύξεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἢ τῆς κτηματολογικῆς πίνακι ἢ τῆς σχεδιαγράμματι, οὐδὲν ἔπηρεάζει τὸ κύρος ταύτης.

Ἄρθρον 5.

Χρόνος κηρύξεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

1. Ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις θεωρεῖται κηρυχθεῖσα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ κηρύξεως αὐτῆς ἀποφάσεως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιφυλασσομένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 τοῦ παρόντος.

2. Αἰτήσεις ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κατὰ τῆς ἀποφάσεως κηρύξεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἀκουμένη ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ ἀπαλλοτριώσεως ἀποφάσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, συζητεῖται τὸ βραδύτερον ἐντὸς ἐξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεως αὐτῆς εἰς τὸν γραμματεῖα τούτου, ἢ δὲ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης ἀποφάσις ἐκδίδεται ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζητήσεως.

Ἄρθρον 6.

Ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις κατὰ ζώνας καὶ ἀποζημιώσις ἐπ' ἀντάλλαγματι.

1. Ἐπὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων ἢ ἔργων κοινῆς ὠφελείας, δύναται ν' ἀπαλλοτριωθῶν ἔκτασις καὶ πλέον τῆς ἀπαιτουμένης διὰ τὸ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργον, ἐνεργουμένης πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου ἀπαλλοτριώσεως κατὰ ζώνας.

2. Ἡ ἀπαλλοτριουμένη ἔκτασις περιλαμβάνει ζώνην, κειμένην ἐντὸς ἢ ἐκτὸς ρυμοτομικοῦ σχεδίου καὶ ἐκτεινομένην περὶξ ἢ κατὰ μῆκος τοῦ χώρου τοῦ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργου καὶ ἐν ἐπαφῇ πρὸς αὐτόν.

3. Ἡ ἀπαλλοτριουμένη ἔκτασις δεόν νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὸ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργον, τὴν πολεοδομικὴν ἀναμόρφωσιν τῆς περιοχῆς, τὴν ἰδρύσιν βοηθητικῶν ἢ ἐξυπηρετουσῶν τὸ κύριον ἔργον ἐγκαταστάσεων ἢ χώρων ἢ καὶ τὴν δημιουργίαν ἰδιοκτησιῶν, παραχωρητέων ὡς ἀντάλλαγμα εἰς δικαιούχους ἀποζημιώσεως.

4. Ἐν τῇ ἀποφάσει κηρύξεως ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, εἰς ἐκτέλεσιν τῶν προβλεφῶν πολεοδομικῶν σχεδίων ἢ πρὸς ἐφαρμογὴν ρυμοτομικῶν τοιούτων ἢ χάριν ἀναπλάσεως ἢ διαμορφώσεως εὐρύτερων περιοχῶν, ἐν συναρτήσει πρὸς τὰ σχέδια ταῦτα, δύναται, τόσον εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπαλλοτριώσεων κατὰ ζώνας, ὅσον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἀπαλλοτριώσεις, νὰ ὀρίζηται γενικῶς, ὅτι εἰς πάντα ἢ εἰς τινὰς τῶν δικαιούχων ἀποζημιώσεως θέλει παραχωρηθῆ ὡς ἀντάλλαγμα, ἀντὶ ἀποζημιώσεως εἰς χρῆμα, διὰ μέρος ἢ τὸ ὅλον αὐτῆς, ἀκίνητον περιουσιακὸν στοιχεῖον, κατὰ τὰ ὑπὸ εἰδικῶν νόμου εἰδικώτερον ὀριζόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΣ

Ἄρθρον 7.

Τρόπος συντελέσεως τῆς ἀπαλλοτριώσεως.

1. Συντέλεσις τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀκινήτου, ἐπιφέρουσα κτήσιν τῆς κυριότητος ἢ τοῦ συσταθέντος ἐπὶ ἄλλοτριού πράγματος ἐμπραγμάτου δικαιώματος παρὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἢ τοιαύτη ἀπαλλοτριώσις, ἐπέρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὸν δικαιούχον καταβολῆς τῆς προσδιορισθείσης προσωρινῶς ἢ ὀριστικῶς ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰ ἄρθρα 18 καὶ ἐπόμενα τοῦ παρόντος, ἢ ἀπὸ τῆς διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς γενομένης εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ παρόντος καταθέσεως τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης. Ἐὰν ὑπόχρεων πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως εἶναι τὸ Δημοσίον, ἡ συντέλεσις τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἐπέρχεται καὶ ἀπὸ τῆς ὑπὲρ τοῦ δικαιούχου τῆς ἀποζημιώσεως ἐκδόσεως τοῦ οἰκείου χρηματικῶ ἐντάλλματος πληρωμῆς.

2. Συντελεσθεῖσης, κατὰ τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 ἐριζόμενα, τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ὁ ὑπὲρ οὗ αὕτη ὑποχρεοῦται ὡς ἐπιμεληθῆ ἀμελλητῇ τῆς μεταγραφῆς εἰς τὰ οἰκεία βιβλία μεταγραφῶν τῆς ἀποφάσεως κηρύξεως αὐτῆς, συνοδευομένης ὑπὸ τῆς πράξεως ἐξοφλήσεως τῆς ἀποζημιώσεως, ἢ τῆς διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς παρακαταθέσεως ταύτης, ἢ τοῦ ἐκδοθέντος οἰκείου χρηματικῶ ἐντάλλματος πληρωμῆς. Ἡ μεταγραφή αὕτη δύναται νὰ ἐνεργηθῇ καὶ ἐπιμελεῖται παντὸς ἐνδιαφερομένου.

Ἄρθρον 8.

Παρακατάθεσις ἀποζημιώσεως.

1. Ὁ ὑπόχρεος πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως δύναται, ἀντὶ καταβολῆς, νὰ καταθέσῃ τὴν προσωρινῶς ἢ ὀριστικῶς προσδιορισθείσαν τοιαύτην εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ὑπὲρ τοῦ δικαιούχου, ἐὰν δὲν ἔχῃ εἰσέτι ἐκδοθῆ τελεσίδικος ἀπόφασις ἀναγνωρίσεως αὐτοῦ. Ὁ ὑπόχρεος δύναται, ὁμοίως, νὰ καταθέσῃ ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως τὸ ποσὸν αὐτῆς, δι' ὁ ὠρίσθη ἔγγυθις, κατὰ τὸ παρὸν, ἢτις ὅπως δὲν παρεσχεθῆ εἰσέτι ὑπὸ τοῦ δικαιούχου.

2. Τὸ Ταμείον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἀποδίδει τὸ κατατεθὲν ποσὸν εἰς τὸν ἀναγνωρισθέντα δικαιούχον, ἐπὶ τῇ προσκομίσει τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως περὶ ἀναγνωρίσεως αὐτοῦ. Ἐπίσης, ἀποδίδει τὸ διὰ μὴ παροχὴν τῆς ὀρισθείσης ἐγγυήσεως κατατεθὲν ποσόν, ἐπὶ τῇ προσκομίσει τῶν δικαιολογητικῶν παροχῆς τῆς ἐγγυήσεως ταύτης.

3. Ἡ κατάθεσις τῆς ἀποζημιώσεως εἰς τὸ Ταμείον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων εἶναι ὑποχρεωτική, ὅταν τὸ ἀπαλλοτριωθὲν ἀκίνητον βαρύνεται δι' ὑποθήκης, κατασχέσεως ἢ διεκδικήσεως, ἢ ὅταν ὑφίστανται αἰτίαι, ἀφορῶσαι εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ δικαιούχου, ἢ ἕνεκα εὐλόγου ἀβεβαιότητος περὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀληθοῦς δικαιούχου, συμφωνῶς πρὸς τὸ ἄρθρον 434 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθίσταται ἀδύνατος ἢ ἐν ἀσφαλείᾳ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως.

4. Πᾶσα διαφορὰ περὶ τὴν ἀπόδοσιν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων εἰς τὸν δικαιούχον τοῦ κατατεθέντος ποσοῦ λύεται ὀριστικῶς ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 18 παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρμόδιου δικαστηρίου, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας προβλεπομένην διαδικασίαν τῶν ἀσφαλιστικῶν μέτρων.

5. Τὸ Δημόσιον καὶ τὸ Ταμείον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, καταβαλόντα τὴν ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς δικαστικῶς ἀναγνωρισθέντας δικαιούχους, ἀπαλλάσσονται πάσης ὑποχρέσεως καὶ εὐθύνης ἔναντι οἰουδήποτε τρίτου διεκδικητοῦ ἢ ἐμφανίζοντος ἑαυτὸν ὡς ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ἀληθῆ δικαιούχον, διατηρουμένης μόνως τῆς ἔναντι τῶν τελευταίων τούτων εὐθύνης τοῦ εἰσπράξαντος τὴν ἀποζημίωσιν.

6. Τὸ Ταμείον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων δύναται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν δικαιούχον τὴν ἀποζημίωσιν καὶ πρὸ τῆς δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιούχου, μετ' ἔλεγχον τῶν τίτλων ἰδιοκτησίας καὶ σύμφωνα γνῶμην τῆς νομικῆς αὐτοῦ ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 9.

Συνέπειαι τῆς συντελέσεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

1. Συντελεσθείσης τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος, πᾶς νομέως ἢ χέτοχος τούτου, ὡς καὶ εἰσοδήποτε τρίτος, ἔλκων δικαιώματα ἐξ αὐτῶν, ὑποχρεοῦται, ὅπως, ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ προσκλήσει τοῦ ὑπὲρ οὗ ἢ τοιαύτη ἀπαλλοτριώσις, παραδώσῃ τὸ ἀπαλλοτριωθὲν ἐλεύθερον εἰς τούτον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν.

2. Ἀρνουμένου τοῦ ἰδιοκτῆτου, τοῦ νομέως ἢ κατόχου τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος, ἢ παντὸς τρίτου ἔλκοντος δικαιώματα ἐξ αὐτῶν, νὰ παραδώσῃ τούτο ἐλεύθερον, ὡς ὀρίζει ἢ προηγουμένη παράγραφος, διατάσσεται ἡ ἀποβολὴ αὐτοῦ, κατὰ τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ παρόντος εἰδικὴν διαδικασίαν.

3. Συντελεσθείσης τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, πᾶν ἐμπράγματον δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος οἰουδήποτε τρίτου, μετασχόντος ἢ μὴ, εἴτι καὶ μὴ προσκληθέντος εἰς τὴν δίκην περὶ προσωρινῆς ἢ ὀριστικῆς προσδιορίσεως τῆς ἀποζημιώσεως, τρέπεται ἐφ' ἐξῆς εἰς ἐνοχικὴν ἀξίωσιν ἐπὶ τῆς παρακαταθεθείσης ἀποζημιώσεως ἢ κατὰ τοῦ ὀπισθῆ ποτε εἰσπράξαντος τὴν ἀποζημίωσιν ἢ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐξεδόθη τὸ χρηματικὸν ἔνταλμα πληρωμῆς.

Ἄρθρον 10.

Παραγραφή.

1. Συντελεσθείσης τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἡ πρὸς εἰσπραξίαν τῆς προσωρινῆς ἢ ὀριστικῆς προσδιορίσεως ἀποζημιώσεως ἀξίωσις κατὰ τοῦ ὑποχρέου εἰς καταβολὴν αὐτῆς παραγράφεται μετὰ δεκαετίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς καταλήψεως τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος, βεβαιουμένης διὰ συντασσομένης ἐκθέσεως καταλήψεως αὐτοῦ ἢ καθ' οἰονδήποτε ἕτερον τρόπον, ἢ ἀπὸ τῆς, μετ' αὐτὴν, καταθέσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ παρόντος, τῆς ὀριστικῆς προσδιορίσεως ἀποζημιώσεως, ἐκτὸς ἐὰν δικαιούχος εἶναι τὸ Δημόσιον ἢ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου.

2. Ἡ παραγραφή διακόπτεται καὶ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ δικαιούχου τῆς ἀποζημιώσεως ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς: α) δικαστικὴν ἢ διοικητικὴν ἀναγνώρισιν. β) εἰσπραξίαν μέρους ἢ τοῦ συνόλου τῆς ἀποζημιώσεως καὶ γ) ἀνάκλησιν τῆς ἀπαλλοτριώσεως.

3. Τὸ δικαίωμα πρὸς δικαστικὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν παραγραφήν τοῦ παρόντος ἄρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΣ

Ἄρθρον 11.

Αὐτοδικαῖα ἀνάκλησις ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

1. Ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις, μὴ συντελεσθεῖσα, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 7 παρ. 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενα, ἐντὸς ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς προσδιορίζουσας προσωρινῆς ἢ ὀριστικῆς τὴν ἀποζημίωσιν δικαστικῆς ἀποφάσεως, θεωρεῖται ὡς αὐτοδικαῖως ἀνακληθεῖσα. Ἀνακληθείσης αὐτοδικαῖως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, λόγῳ μὴ ἐμπροθέσμου καταβολῆς τῆς ὀριστικῆς προσδιορίσεως ἀποζημιώσεως, ὁ ὑπὲρ οὗ ἢ τοιαύτη ἀπαλλοτριώσις, δικαιούται εἰς ἐπίσχεσιν τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος μέχρις ἐπιστροφῆς τῆς τυχόν καταβληθείσης προσωρινῆς ἀποζημιώσεως.

2. Θεωρεῖται ἐπίσης ὡς αὐτοδικαῖως ἀνακληθεῖσα ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τριετίας ἀπὸ τῆς κηρύξεως αὐτῆς δὲν ἤθελε καθορισθῆ δικαστικῶς ἢ ἐξωδίκως, ἢ ἕνεκα ταύτης προσωρινῆς ἢ ὀριστικῆς ἀποζημιώσεως. Προκειμένου περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως πρὸς ἐφαρμογὴν σχεδίων πόλεων ἢ διὰ τὴν συντήρησιν ἢ ἀνεύρεσιν ἀρχαιοτήτων καὶ ἐν γένει δι' ἀρχαιολογικοὺς σκοποὺς, αὕτη θεωρεῖται ὡσαύτως αὐτοδικαῖως ἀνακληθεῖσα, ἐφ' ὅσον ἐντὸς ὀκταετίας ἀπὸ τῆς κηρύξεως αὐτῆς δὲν ἤθελε καθορισθῆ δικαστικῶς ἢ ἐξωδίκως, ἢ ἕνεκα ταύτης προσωρινῆς ἢ ὀριστικῆς ἀποζημιώσεως.

3. Ἡ κατὰ τὰς παραγράφους 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου αὐτοδικαῖως ἐπερχομένη ἀνάκλησις ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως θεωρεῖται μὴ γενομένη, εἰς τὴν περίπτωσιν, ἐντὸς ἐξαμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐκποσῆς τῶν ἐν ταῖς παραγράφαις ταύταις προθεσμιῶν, ὁ καθ' οὗ ἢ ἀπαλλοτριώσις ὑποβάλλει εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἀπαλλοτριώσεων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἔγγραφον δῆλωσιν, περὶ τοῦ ὅτι ἐπιθυμεῖ τὴν περαιτέρω διατήρησιν τῆς ἀπαλλοτριώσεως.

4. Ἀνακληθείσης αὐτοδικαῖως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἡ κηρύξεα ταύτην ἀρχὴ ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς διμήνου ἐκδώσῃ πρᾶξιν, βεβαιούσαν τὴν ἐπελθούσαν ἀνάκλησιν καὶ δημοσιευομένην διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης, δύναται πᾶς ἐνδιαφερόμενος νὰ ζητήσῃ, κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 19 ἕως καὶ 22 τοῦ παρόντος ὀριζομένην εἰδικὴν διαδικασίαν περὶ ὀριστικῆς προσδιορίσεως τῆς ἀποζημιώσεως, τὴν ἐκδοσὶν δικαστικῆς ἀποφάσεως, βεβαιούσης τὴν ἀνάκλησιν, καλουμένου εἰς τὴν δίκην τοῦ ὑπὲρ οὗ ἢ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ τοῦ Δημοσίου. Ἡ βεβαιούσα τὴν ἀνάκλησιν πρᾶξις ἢ δικαστικὴ ἀπόφασις ὑποβάλλεται, μερίμνη παντὸς ἐνδιαφερομένου, εἰς τὸν οἶκισιν φύλακα μεταγραφῶν, ὑποχρεούμενον νὰ ἐνεργήσῃ τὴν δέουσαν καταχώρισιν εἰς τὴν οἰκίαν μερίδα τοῦ κτήματος καὶ τὸ ἰδιοκτῆτου. Ἡ καταχώρισις αὕτη δὲν ὑπόκειται εἰς τέλος χαρτοσήμου καὶ δικαιώματα μεταγραφῆς.

5. Ἐὰν, μέχρι τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀνακλήσεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος μεταβολαί, δημιουργοῦνται ἀπαιτήσεις εἴτε ὑπὲρ τοῦ ὑπὲρ οὗ εἴτε ὑπὲρ τοῦ καθ' οὗ αὕτη, αὗται κρίνονται δικαστικῶς, κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 18 καὶ ἐπ. τοῦ παρόντος καθοριζομένην διαδικασίαν.

6. Πρὸ τῆς παρόδου δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ὀπισθῆ ποτε, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἢ τοῦ ἐπομένου ἄρθρου, ἐπελθούσης ἀνακλήσεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, δὲν χωρεῖ, ἄκοντος τοῦ ἰδιοκτῆτου, νέα τοιαύτη ἀπαλλοτριώσις τοῦ

ἀπαλλοτριωθέντος διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Τῆς παρούσης διατάξεως δὲν ἐξαιρούνται αἱ πρὸς ἐφαρμογὴν σχεδίων πόλεων καὶ δι' ἀρχαιολογικοὺς ἐν γένει σκοποὺς, ἀναγκαστικαὶ ἀπαλλοτριώσεις.

Ἄρθρον 12.

Μὴ αὐτοδικαία ἀνάκλησις ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

1. Οἱ ἀρμόδιοι Ὑπουργοὶ δύνανται νὰ ἀνακαλέσουν τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, μέχρι τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 παρ. 1 τοῦ παρόντος συντελέσεως αὐτῆς.

2. Συντελεσμένη ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνακληθῆ, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ὁσάκις, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν, θεωρεῖται ὡς μὴ ἀναγκαία πρὸς ἐκπλήρωσιν εἴτε τοῦ ἀρχικοῦ αὐτῆς σκοποῦ, εἴτε ἐτέρου σκοποῦ δημοσίας ὠφελείας καὶ ἀποδέχεται τὴν ἀνάκλησιν ὁ ἰδιοκτῆτης, καθ' οὗ ἡ ἀπαλλοτριώσις.

3. Συντελεσμένη ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις κηρυχθεῖσα ὑπὲρ νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ ἰδιωτῶν, ἀνακαλεῖται ὑποχρεωτικῶς τῇ αἰτήσῃ τοῦ καθ' οὗ αὕτη ἰδιοκτητοῦ, ὑποβαλλομένη ὑπ' αὐτοῦ ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς παρέλευσεως πενταετίας ἀπὸ τῆς συντελέσεως ταύτης, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης τὸ ἀπαλλοτριωθὲν δὲν ἔχει χρησιμοποιοθῆ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀρχικοῦ αὐτῶν σκοποῦ, ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἔχει ἐκτελεσθῆ μέρος τῶν πρὸς τοῦτο ἀπαραιτήτων ἐργασιῶν, ὑπερβαῖνον κατ' ἀξίαν τὸ ἐν τρίτον τῶν ἐργασιῶν τούτων.

4. Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀνάκλησις τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, γίνεται τηρουμένης τῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος, ἀπαιτουμένης πρὸς κήρυξιν ταύτης διαδικασίας.

5. Παρὰ τὴν ἐπελθούσαν ἀνάκλησιν τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἡ κυριότης τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος δὲν ἀνακτάται ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ αὕτη ἰδιοκτητοῦ, ἢ τὸ ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου συσταθὲν ἐμπράγματον δικαίωμα δὲν ἀποσβέννυται, πρὸ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὀλοσχεροῦς ἐπιστροφῆς τῆς ἢ ἔλαβε προσωρινῶς ἢ ὀριστικῶς προσδιορισθείσης ἀποζημιώσεως.

6. Τὸ ποσὸν τῆς ἐπιστρεπτέας ἀποζημιώσεως καταβάλλεται εἰς τὸν ὑπόχρεον πρὸς πληρωμὴν ταύτης ἐντὸς ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν καθ' οὗ ἡ ἀνακληθεῖσα ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις ἰδιοκτητὴν τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 4 ἀποφάσεως περὶ ἀνακλήσεως τῆς ἀπαλλοτριώσεως ταύτης, τῆς προθεσμίας ταύτης δυναμένης νὰ παραταθῆ ἐφ' ἀπαξ καὶ ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἐξαμηνίον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐμπροθέσμου ἐπιστροφῆς ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ἰδιοκτητοῦ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δύνανται δι' ἀποφάσεώς του νὰ κηρύξῃ μεταιωθεῖσαν τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

7. Ἐὰν μέχρι τῆς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἀνακλήσεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος μεταβολαί, δημιουργηθεῖσαι ἀπαιτήσεις εἴτε ὑπὲρ τοῦ ὑπὲρ οὗ εἴτε ὑπὲρ τοῦ καθ' οὗ αὕτη ἰδιοκτητοῦ, αὗται κρίνονται δικαστικῶς κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 18 καὶ ἐπόμενα τοῦ παρόντος καθοριζομένην διαδικασίαν.

8. Ἡ κυριότης τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος ἀνακτάται, μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ αὕτη ἰδιοκτητοῦ, διὰ μεταγραφῆς εἰς τὰ οἰκεία βιβλία τῶν μεταγραφῶν τῆς περὶ ἀνακλήσεως ταύτης ἀποφάσεως, συνοδευομένης ὑπὸ πράξεως ἐξοφλήσεως τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 5 ἐπιστρεπτέας ἀποζημιώσεως ἢ βεβαιώσεως περὶ τούτου τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως συσταθέντος ἐμπραγμάτου δικαίωματος.

9. Διὰ τὴν μεταγραφὴν εἰς τὰ οἰκεία βιβλία μεταγραφῶν τῆς ἀνακλητικῆς τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀποφάσεως, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ καταβολὴ οἰωνδῆποτε τελῶν ἢ φόρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ

Ἄρθρον 13.

Ὑπολογισμὸς τῆς ἀξίας τοῦ ἀπαλλοτριουμένου.

1. Ἡ ἀποζημιώσις καθορίζεται συμφῶνως πρὸς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τοῦ ἀπαλλοτριουμένου κατὰ τὸν χρόνον δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως κηρύξεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως. Ὡς κριτήριον πρὸς διάγνωσιν τῆς πραγματικῆς ἀξίας τοῦ ἀπαλλοτριουμένου λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἰδίᾳ ἢ κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν διαμορφωθείσα ἀξία παρακειμένων καὶ ὁμοειδῶν ἀκινήτων, ὡς καὶ ἡ τυχὸν ἐτήσια πρόσδος τοῦ ἀπαλλοτριουμένου, προσηκόντως ἀποδεικνυομένη.

2. Πρὸς διάγνωσιν τῆς πραγματικῆς ἀξίας τοῦ ἀπαλλοτριουμένου, δὲν ὑπολογίζεται ἡ τυχὸν ἀνατιμήσις ἢ ὑποτιμήσις τούτου, ἢ ἐπελθούσα μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως κηρύξεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ συνεπείᾳ ταύτης ἢ συνεπείᾳ τῆς ἐξαγγελίας τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἢ λόγῳ τῆς κατασκευῆς τοῦ δι' ἢ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἔργου. Ὡσαύτως, δὲν ὑπολογίζεται ἀνατιμήσις, προερχομένη ἐξ ἐνεργειῶν τοῦ ἰδιοκτητοῦ ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριουμένου. Ὑπολογίζεται ὁμῶς μεταγενεστέρᾳ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ ἀπαλλοτριώσεως ἀποφάσεως, καὶ μέχρι τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, ἐπελθούσα ἀνατιμήσις τοῦ ἀπαλλοτριουμένου, ἐκ λόγων ἀσχετῶν πρὸς τὴν γενομένην ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν ἢ τὴν ἐξαγγελίαν ταύτης ἢ τὰς ἐνεργείας τοῦ ἰδιοκτητοῦ ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριουμένου.

3. Ἡ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους ἀνευρισκομένη ἀξία τοῦ ἀπαλλοτριουμένου προσαυξάνεται κατὰ τὸν ἐαυρόντα τὸν δικαιοῦχον τῆς ἀποζημιώσεως φόρον μεταβιβάσεως ἀκινήτων.

4. Ἐν περιπτώσει ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως τμήματος ἀκινήτου, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας τὸ ἀπομένον εἰς τὸν ἰδιοκτητὴν τμήμα ὑφίσταται σημαντικὴν ὑποτίμησιν τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ἡ καθίσταται ἀχρηστον διὰ τὴν δι' ἢ ἢν προορίζεται χρῆσιν, διὰ τῆς αὐτῆς περὶ καθορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως ἀποφάσεως προσδιορίζεται καὶ παρέχεται ἰδιαίτερα δι' αὐτὴν ἀποζημιώσις εἰς τὸν ἰδιοκτητὴν. Ἡ ἰδιαίτερα αὕτη ἀποζημιώσις καταβάλλεται εἰς τὸν ἰδιοκτητὴν ὁμοῦ μετὰ τῆς καταβαλλομένης διὰ τὸ ἀπαλλοτριούμενον τμήμα.

Ἄρθρον 14.

Διάδικοι.

1. Διάδικοι ἐν τῇ δίκῃ προσδιορισμοῦ ἀποζημιώσεως δύνανται νὰ εἶναι:

- α) Ὁ ὑπόχρεος εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως.
- β) Ὁ ὑπὲρ οὗ ἐκηρύχθη ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις.
- γ) Ὁ ἀξίων κυριότητα ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριουμένου ἢ ἕτερον ἐπ' αὐτοῦ ἐμπράγματον δικαίωμα.

2. Ἐὰν ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, κατὰ τὴν διαδικασίαν περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν δικαιούχων ἐκπροσωπεῖται τούτο ὑπὸ τοῦ νομάρχου, ὅστις ἀναθέτει εἰς τὸν πληρεξούσιον τοῦ Δημοσίου τὴν υπεράσπισιν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, ἀνακοίνων ταυτοχρόνως τὴν ἐντολὴν εἰς τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους.

3. Ὁ νομάρχης ἔχει τὴν γενικὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐκτελέσεως πάσης ἐνεργείας ὑπὸ τῶν κατὰ περίπτωσιν διοικητικῶν ὀργάνων τῆς περιφέρειας του, ἀποβλεπούσης εἰς τὸν ταχὺν τεματισμὸν τῆς διαδικασίας τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν δικαιούχων, ὡς καὶ τῆς συντελέσεως τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

4. Ἐὰν ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, ὁ νομάρχης ὑποχρεοῦται ὅπως προῆλθῃ εἰς τὰς ἐν τοῖς ἄρθροις 15 καὶ 16 τοῦ παρόντος ὀριζόμενας ἐνεργείας, καταθέσῃ δὲ εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον τὴν αἴτησιν περὶ προσωρινῆς ἢ ὀριστικῆς προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως.

5. Προκειμένου περί της περιφέρειας της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ή κατά την προηγουμένη παράγραφον αρμοδιότητος του νομάρχου ασκείται υπό του Υπουργού Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού.

Άρθρον 15.

Προεκτίμησις.

1. Κηρυχθείσης της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, συγκροτείται κατόπιν αίτησεως παντός ενδιαφερομένου τριμελής επιτροπή, ήτις προβαίνει εις προεκτίμησιν του απαλλοτριουμένου. Η επιτροπή αποτελείται εκ του οικονομικού εφόρου της περιφέρειας του απαλλοτριουμένου, του διευθυντού τεχνικών υπηρεσιών της αυτής περιφέρειας ή, εν τη περιφέρειά τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, του νομομηχανικού και ενός εμπειρογνώμονος, διοριζομένου υπό του προέδρου του κατά το άρθρον 18 παρ. 1 του παρόντος αρμοδίου δια τόν προσδιορισμόν της αποζημιώσεως δικαστηρίου. Τα μέλη της επιτροπής ταύτης, εν έλλείψει, άπουσία ή καλύματα αναπληρώνονται υπό των νομίμων αναπληρωτών των και, εν μη ύπάρξει τούτων, υπό αντιπροσώπων των, όριζομένων υπό του οικείου νομάρχου ή του προέδρου του αρμοδίου δια τόν προσδιορισμόν της αποζημιώσεως δικαστηρίου, κατά τὰ ως άνω αντιστοίχως.

2. Η αίτησις προς συγκρότησιν της επιτροπής υποβάλλεται προς τόν εκ των μελών αυτής οικονομικών έφορον. Έντός πέντε ήμερών από της λήψεως της αίτήσεως ταύτης, ό οικονομικός έφορος αίτείται, όπως ό πρόεδρος του κατά το άρθρον 18 παρ. 1 του παρόντος αρμοδίου δικαστηρίου διορίση τόν εκ των μελών της επιτροπής εμπειρογνώμονα. Τόν εμπειρογνώμονα τούτον διορίζει ό πρόεδρος του δικαστηρίου, κατά τὰς διατάξεις των άρθρων 387 και 388 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας, έντός πέντε ήμερών, άποστέλλων αντίγραφον της οικείας πράξεως διορισμού εις τόν οικονομικών έφορον.

3. Της επιτροπής μετέχει επιπροσθέτως: α) προκειμένου περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως άγροτικού κτήματος, ό αρμόδιος διευθυντής γεωργίας, β) προκειμένου περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως δασικής εκτάσεως, ό αρμόδιος δασάρχης, και γ) προκειμένου περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων, ό αρμόδιος προϊστάμενος του μηχανολογικού τμήματος των περιφερειακών Έπιθεωρήσεων του Υπουργείου Δημοσίων Έργων.

4. Η επιτροπή, καλουμένων των μελών αυτής υπό του οικονομικού εφόρου, καταρτίζει, έντός είκοσιν ήμερών από της περιελεύσεως εις τόν οικονομικών έφορον της πράξεως του αρμοδίου προέδρου του δικαστηρίου, περί διορισμού εμπειρογνώμονος, κατά την παρ. 2 του παρόντος άρθρου, έκθεσιν περί της αξίας του απαλλοτριουμένου, κατόπιν επιτοπίου αυτόφιας και ελέγχου των τυχόν υποβληθέντων αυτή καθοδηγητικών στοιχείων, συμφώνων δε προς τὰ όριζόμενα υπό του άρθρου 13 του παρόντος. Έν τη έκθέσει ταύτη, περιγράφεται λεπτομερώς ή κατάσταση και αι ιδιαίτεροι συνθήκαι του απαλλοτριουμένου ακινήτου, εκτιμάται δε ήτιολογημένως και αναλυτικώς ή αξία τούτου. Έάν μεταξύ των μελών της επιτροπής προκύψη διαφωνία, ως προς την αξίαν του απαλλοτριουμένου, καταχωρίζονται εν τη έκθέσει άπαναι αι γνώμαι αὐτών. Η έκθεσις υποβάλλεται άκολούθως, κατά τὰ άρθρα 16 και έπόμενα του παρόντος, εις τόν αρμόδιον δικαστήριον, ως στοιχείον προδικασίας της δίκης περί προσωρινού ή όριστικού προσδιορισμού της αποζημιώσεως, άποτελούσα άπλήν γνωμοδότησιν, μη δεσμεύουσαν τόν δικαστήριον.

5. Ο υπόχρεως προς καταβολήν της αποζημιώσεως όφείλει νά θέτη εις την διάθεσιν των μελών της επιτροπής τὰ μέσα της επιτοπίου μεταβάσεως αὐτών εις τόν απαλλοτριούμενον. Οί ενδιαφερόμενοι δύνανται νά υποβάλλουν εις την επιτροπήν σχετικά στοιχεία και ή επιτροπή νά ζητή παρ' αὐτών χρησίμους πληροφορίας.

6. Δι' αποφάσεως του νομάρχου, καθορίζεται ή άμοιβή των μελών της επιτροπής, αναλόγως προς την γενομένην εργασίαν, ως και αι τυχόν έτεροι δαπάναι, αι άπαιτηθείσαι προς

διεξαγωγήν του έργου της επιτροπής, έντός των δι' αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών καθοριζομένων όρίων και προϋποθέσεων. Η άμοιβή και αι δαπάναι αὐται έαρούνον τόν υπόχρεον προς καταβολήν της αποζημιώσεως.

7. Η κατά την παρ. 6 άμοιβή, προκειμένου περί της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, καθορίζεται υπό του Υπουργού των Οικονομικών και του κατά περίπτωσιν αρμοδίου Υπουργού.

Άρθρον 16.

Προδικασία.

1. Αντίγραφον της αποφάσεως κηρύξεως της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, μετά του σχετικού κτηματολογικού πίνακος ή του κατά περίπτωσιν άπλου διαγράμματος όριζοντιογραφίας και των χρησίμων προς άνεύρεσιν των οικείων μερίδων του απαλλοτριουμένου και του ιδιοκτήτου αυτού στοιχείων, υποβάλλονται, μερίμνη παντός ενδιαφερομένου, προς τόν αρμόδιον φύλακα μεταγραφών και υποθηκών. Ο φύλαξ μεταγραφών και υποθηκών υποχρεούται, όπως, έντός δεκαήμερου από της λήψεως υπ' αυτού των έγγραφων τούτων, καταχωρίση την δέουσαν σημείωσιν εις τὰς εν λόγω μερίδας. Επίσης οὗτος υποχρεούται, όπως έντός της αυτής προθεσμίας χορηγήση άτελώς προς τόν ενδιαφερόμενον πιστοποιητικά ιδιοκτησίας, βαρών και κατασχέσεων επί του απαλλοτριουμένου, ως και πιστοποιητικόν περί των τυχόν ύπαρχουσών έγγραφων επί του ακινήτου τούτου εις τόν κατά τόν νόμον 4697)1930 διβλίον διεκδικήσεων, ίνα επί τη βάσει των πιστοποιητικών τούτων γίνη ή, κατά τὰ άρθρα 18 και 19 του παρόντος, κλήτευσις των ενδιαφερομένων εις την δίκην περί προσωρινού ή όριστικού προσδιορισμού της αποζημιώσεως.

2. Η προσαγωγή των υπό του φύλακος μεταγραφών και υποθηκών χορηγομένων κατά την παράγραφον 1 πιστοποιητικών μετά σχετικού σχεδιαγράμματος, του κτηματολογικού πίνακος και της εκθέσεως της κατά το άρθρον 15 του παρόντος επιτροπής, ως και ή επί τη βάσει αὐτών κλήτευσις των ενδιαφερομένων, μερίμνη του έπισπεύοντος, άποτελούν στοιχεία προδικασίας της δίκης περί προσωρινού ή όριστικού προσδιορισμού της αποζημιώσεως και άνευ αὐτών ή σχετική αίτησις άπορρίπτεται ως άπαράδεκτος.

3. Δέν άπαιτείται ή κατά την παράγραφον 2 προσαγωγή των αὐτόθι αναφερομένων πιστοποιητικών, άτινα χορηγεί ό φύλαξ μεταγραφών και υποθηκών, όσάκις οὗτος, καιτοι τῷ υπεβλήθησαν τὰ θέοντα δικαιολογητικά, άδυνατή νά άνεύρη τὰς οικείας μερίδας. Έν τοιαύτη περιπτώσει, χορηγεί οὗτος περί της άδυναμίας ταύτης βεβαίωσιν, ήν ό έπισπεύδων τόν προσδιορισμόν της αποζημιώσεως προσάγει εις τόν αρμόδιον δικαστήριον, ως άπαραίτητον στοιχείον της προδικασίας.

4. Δέν άπαιτείται ή προσαγωγή της κατά την παράγραφον 2 άπαιτουμένης εκθέσεως της επιτροπής, όσάκις, καιτοι υπεβλήθη αρμοδίως προς 35ήμερου αίτησις, ίνα ή επιτροπή έπιληφθῆ του έργου της, τὰ μέλη αυτής δέν συνέταξαν δι' όιονδήποτε λόγον την έκθεσιν ταύτην. Έν τοιαύτη περιπτώσει, χορηγεί ό εκ των μελών της επιτροπής οικονομικός έφορος βεβαίωσιν περί του γεγονότος τούτου, ήν ό έπισπεύδων τόν προσδιορισμόν της αποζημιώσεως προσάγει εις τόν αρμόδιον δικαστήριον, ως άπαραίτητον στοιχείον της προδικασίας.

Άρθρον 17.

Προσδιορισμός της αποζημιώσεως.

1. Ο προσδιορισμός της αποζημιώσεως γίνεται δια δικαστικής αποφάσεως, καθορίζουσης μόνον την τιμήν μονάδος, άνευ αναγνωρίσεως δικαιούχων ουδέ καταψηφίσεως ύποχρέου, κατά την υπό των διατάξεων του παρόντος όριζομένην ειδικήν διαδικασίαν.

2. Η ειδική διαδικασία περί προσδιορισμού της αποζημιώσεως διεξάγεται ένώπιον του αρμοδίου δικαστού ή δικαστηρίου άτελώς. Άπαντα τὰ δικόγραφα, αι εκθέσεις, αι δικαστικά άποφάσεις, τὰ υπό των διαδίκων λαμβανόμενα

αντίγραφα τούτων και αι σχετικαί προς την διαδικασίαν επιδόσεις, κλήσεις, αιτήσεις και βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά συντάσσονται άτελώς.

3. Οί διάδικοι παρίστανται δια πληρεξουσίου δικηγόρου, προς όν ή πληρεξουσιότης δύναται να δοθή και δια δηλώσεως, είτε προφορικώς επ' άκροατηρίου ενώπιον του άρμόδιου δικαστού ή δικαστηρίου, είτε δι' έγγραφου φέροντος βεβαιώσιν της άστυνομικής αρχής, περι του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος. Κατά την διαδικασίαν του προσωρινού προσδιορισμού της αποζημιώσεως, οί διάδικοι δύναται να παρίστανται και αυτοπροσώπως.

4. Η δικαστική δαπάνη βαρύνει τον υπόχρεων προς καταβολήν της αποζημιώσεως και επιδικάζεται εκάστοτε υπό του άρμόδιου δικαστού ή δικαστηρίου, δια της αυτής αποφάσεως, της καθοριζούσης την αποζημιώσιν, έξαιρουμένων των περιπτώσεων, καθ' ός ο παρών νόμος ειδικώς όρίζει ότι αυτή βαρύνει τινά των διαδίκων.

5. Δικαστή της δίχης δέν χωρεί, μη εφαρμοζομένων των άρθρων 298 έως 305 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας.

*Άρθρον 18.

Προσωρινός προσδιορισμός της αποζημιώσεως.

1. Άρμόδιον να προσδιορίση προσωρινώς την αποζημιώσιν είναι το Μονομελές Πρωτοδικεϊόν, εν τη περιφερεία του οποίου κείται το απαλλοτριούμενον ή το μείζον μέρος αυτού.

2. Το Μονομελές Πρωτοδικεϊόν επιλαμβάνεται τη αίτησει παντός ένδιαφερομένου, ήτις περιέχει τα κατά τα άρθρα 119—121 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας απαιτούμενα στοιχεία και κατατίθεται εις την γραμματεϊάν του δικαστηρίου τούτου.

3. Ο άρμόδιος Πρωτοδικής προσδιορίζει πάραυτα δικάσιμον προς συζήτησιν της αίτησεως και ώραν, εις χρόνον μη δύναμενον να είναι βραχύτερος των δέκα ουδέ μεγαλύτερος των είκοσιν ημερών από της καταθέσεως ταύτης, διατάσσει δε άμα την, έπιμελεία του αίτούντος, επίδοσιν εις πάντα ένδιαφερόμενον αντίγραφο της αίτησεως μετά της πράξεως προσδιορισμού της δικασίμου και κλήσεως προς εμφάνισιν κατ' αυτήν, πέντε ημέρας πρό ταύτης. Εάν ό προς όν ή επίδοσις τυγχάνη κάτοικος άλλωδαπής ή άγνωστου διαμονής, ή προθεσμία αυτή επίδοσεως είναι τριάκοντα ημερών πρό της δικασίμου, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των σχετικών περιεπιδόσεως διατάξεων του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας και παρατεινομένου αναλόγως, εν ταιούτη περιπτώσει, του χρόνου προσδιορισμού της δικασίμου.

4. Εάν τις των ένδιαφερομένων δέν εκλήθη παντάπασιν ή νομίμως, ίνα παραστή κατά την συζήτησιν της αίτησεως, δικαιούται να παρέμβη έκουσίως εις ταύτην και άνευ σχετικής προδικασίας, κατά πάν στάδιον της διαδικασίας, καθίσταται δε διάδικος κατόπιν σχετικής δηλώσεως του ενώπιον του δικαστηρίου, καταχωριζομένης εις τα πρακτικά και περιεχούσης το όνομα, το επώνυμον, το πατρώνυμον και την κατοικίαν τούτου ή, προκειμένου περι νομικού προσώπου, την έπωνυμίαν και την έδραν αυτού.

5. Αναβολή της συζήτησεως της αίτησεως επιτρέπεται μόναν άπαξ και δι' αποχρώντα λόγον, ίδια δε εάν αποδεικνύηται ότι ένδιαφερόμενος τις, άγνωστος ών εις τον αίτούντα, δέν εκλήθη ίνα παρήσθ κατ' αυτήν και δέν κατέστη ούτω διάδικος. Νέα, εν ταιούτη περιπτώσει, δικάσιμος και ώρα προσδιορίζεται παραχρήμα υπό του δικαστηρίου έντός των επομένων δέκα πέντε ημερών, διατάσσοντος άμα την άνευ κλήσεως εμφάνισιν κατ' αυτήν των παρισταμένων διαδίκων, ως και την έπιμελεία του αίτούντος επίδοσιν, πέντε ημέρας πρό αυτής, εις τον τυχόν ούτω απολειφθέντα ένδιαφερόμενον, αντίγραφου της αίτησεως μετά κλήσεως προς εμφάνισιν, επί ποινή άπαραδέκτου της αίτησεως και καταδίχης του αίτούντος εις την δικαστικήν δαπάνην. Εάν ό προς όν ή επίδοσις τυγχάνη κάτοικος άλλωδαπής ή άγνωστου διαμονής, ή προθεσμία αυτή επίδοσεως είναι τριάκοντα ημερών πρό της δικασίμου, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των σχετικών περιεπιδόσεως διατάξεων

του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας και παρατεινομένου αναλόγως, εν ταιούτη περιπτώσει, του χρόνου προσδιορισμού της πρτ' αναβολήν δικασίμου.

6. Η συζήτησις της αίτησεως διεξάγεται και παραδύεται εν μια και τη αυτή συνεδρίασει. Το δικαστήριον υποχρεούται να έρευνά την αίτησιν κατ' ουσίαν και εν άπουσία τινος των διαδίκων, και να εξέταξη, αυτεπαγγέλτως πάν στοιχείον, συμβάλλον εις την εκτίμησιν της βασμότητος αυτής υποδεικνύον εις τας άρμολίας υπηρεσίας ή τους διαδίκους την προσαγωγήν παντός χρησίμου έγγραφου, κατά τας διατάξεις του άρθρου 240 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας, εφαρμοζομένης εν προκειμένω αναλόγως.

7. Κατά την συζήτησιν της αίτησεως, οί διάδικοι άναγκάσονται προφορικώς τους ισχυρισμούς αυτών. Ο γραμματεύς υποχρεούται να καταχωρήσθ εις τα πρακτικά τούδε εκ τούτων οσιώδεις, όμου μετά των καταθέσεων των μαρτύρων και μνείας των προσαχθέντων υπό των διαδίκων έγγραφών. Έγγράφους προτάσεις, περιεχούσας τους ισχυρισμούς των διαδίκων, δικαιούνται ούτοι να καταθέσουν εις τον γραμματέα έντός δύο ημερών από της συζήτησεως και, ακολουθούσας, έντός της επομένης ημέρας, να άντικρούσουν δι' αυτετελους έγγραφου τους τυχόν μη εισέτι άντικρουθέντας υπ' αυτών ισχυρισμούς παντός άντιδίκου. Αι έγγραφοι προτάσεις κφερίχουν άπαραιτήτως τα κατά τα άρθρα 119 έως 121 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας απαιτούμενα στοιχεία του δικηγόρου.

8. Τα κατά την συζήτησιν της αίτησεως επιτρεπόμενα εις τους διαδίκους αποδεικτικά μέσα, προς απόδειξιν των ισχυρισμών αυτών, είναι ή εξέτασις των ιδίων, τα έγγραφα, οί μαρτυρες, ή αυτοψία και ή όμολογία. Εάν, κατά την κρίσιν του δικαστηρίου, παρίσταται ανάγκη προς διεξαγωγήν αυτοψίας, ίδια όταν εκ της ενώπιον αυτού συζήτησεως καταλείπονται σοβαρά άμφιβολία ως προς την πραγματικήν αξίαν του απαλλοτριούμενου, αυτή διεξάγεται έντός πέντε ημερών από της συζήτησεως της αίτησεως. Προς τούτο, το δικαστήριον όρίζει και ανακοινού εις τους διαδίκους, κατά την συζήτησιν ταύτην, την ημέραν και ώραν, ως και τον τόπον διεξαγωγής της αυτοψίας, της ανακοινώσεως αυτού καταχωριζομένης εις τα πρακτικά, ένθα καταχωρίζεται ώσάυτως το πορίσμα της αυτοψίας. Η παρουσία των διαδίκων, κατά την διεξαγωγήν της αυτοψίας, δέν είναι άπαραίτητος.

9. Παρεμπίπτουσα περι αποδείξεως άποφασίς του δικαστηρίου επί της αίτησεως δέν εκδίδεται. Τούτο εκτιμών έλευθέρως τα προσαχθέντα υπό των διαδίκων εν γενει αποδεικτικά μέσα και αποφαίνόμενον κητά συνείδησιν περι της αληθείας των ισχυρισμών, όφείλει να εκδώση άποφασιν έντός δέκα πέντε ημερών από της συζήτησεως της αίτησεως.

10. Κατά της αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικεϊου περι προσωρινού προσδιορισμού της αποζημιώσεως ουδέν ένδικον μέσον επιτρέπεται.

*Άρθρον 19.

Όριστικός προσδιορισμός της αποζημιώσεως.

1. Άρμόδιον να προσδιορίση όριστικώς την αποζημιώσιν είναι το Έφετεϊόν, εν τη περιφερεία του οποίου κείται το απαλλοτριούμενον ή το μείζον μέρος αυτού.

2. Έντός τριάκοντα ημερών το βραχύτερον από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικεϊου, της προσδιοριζούσης προσωρινώς την αποζημιώσιν, δικαιούνται οί ένδιαφερόμενοι δι' αίτησεως των απευθυνόμενης ενώπιον του έν τη προηγουμένη παραγράφω Έφετεϊου, να αίτήσονται τον όριστικόν προσδιορισμόν της αποζημιώσεως. Εάν δέν επεδόθη άποφασίς του Μονομελούς Πρωτοδικεϊου περι προσωρινού προσδιορισμού αποζημιώσεως, ή προθεσμία υποβολής αίτησεως προς όριστικόν προσδιορισμόν αυτής είναι, δια πάσαν περιπτώσιν, έξ μηνών από της δημοσιεύσεως της αποφάσεως.

3. Η αίτησις δια τον όριστικόν προσδιορισμόν της αποζημιώσεως άσκείται δια κοινοποιήσεως έντός της εν τη προηγουμένη παραγράφω προθεσμίας, αντίγραφου ταύτης, μετά πράξεως του προέδρου του άρμόδιου δικαστηρίου περι όρισμαύ

δικασίμου αυτής. Εάν η αίτησις ασκήται υπό του υπέρ ου ή απαλλοτριώσις ή του υποχρέου προς πληρωμήν, αυτή δέον να στρέφεται κατά πάντων των διαδίκων των παραστάτων κατά την διαδικασίαν του προσωρινού προσδιορισμού της αποζημιώσεως.

4. Αντίθετος αίτησις κατά της απόφασεως περί προσωρινού προσδιορισμού αποζημιώσεως δύναται να ασκηθῆ και διά των προτάσεων, υπό παντός διαδίκου παραστάτος ενώπιον του εκδόσαντος την απόφασιν τούτου δικαστηρίου, κατατιθεμένων παρά τῆ γραμματεία του Ἐφετείου, ἐπὶ παντὴ ἀπαρδεύτου, τὸ βραδύτερον πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως τῆς αἰτήσεως.

5. Εάν τις τῶν ενδιαφερομένων εἶναι κάτοικος ἀλλοδαπῆς ἢ ἀγνώστου διαμονῆς, ἢ κατὰ τὴν παράγραφον 2, ἐδάφιον του πρώτου, προθεσμία εἶναι, διὰ πάντας τοὺς ενδιαφερομένους, ἐξήκοντα ἡμερῶν. Ἡ κατὰ τὴν παράγραφον 2, ἐδάφιον δεύτερον, προθεσμία ἰσχύει, ἀδιακρίτως, καὶ ἐπὶ διαδίκων κατοικοῦντων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἢ ἀγνώστου διαμονῆς.

6. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς κατὰ τὰς παραγράφους 2, καὶ 5 προθεσμίας, ἢ ὑπὸ τοῦ Μονομελοῦς Πρωτοδικαίου προσδιορισθεῖσα προσωρινῶς ἀποζημιώσις θεωρεῖται ὀριστικὴ ὡς πρὸς τὸν ἀμελήσαντα ενδιαφερόμενον. Πᾶσα ἐμπρόθεσμος αἰτήσις ἐνδιαφερομένου περὶ ὀριστικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ συμφέρον τούτου, πρὸς αὐξήσιν ἢ μείωσιν μόνον ὑπὲρ αὐτοῦ τῆς προσωρινῶς προσδιορισθείσης.

7. Ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου, προσδιορίζοντος ὀριστικῶς τὴν ἀποζημιώσιν, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 18 παρ. 2, 3, 5 καὶ 7.

8. Εάν τις τῶν ἐνδιαφερομένων δὲν ἐκλήθῃ παντάπασι ἢ κομῶως, ἵνα παραστή κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς αἰτήσεως, δικαιούται νὰ παρέμβῃ ἑκούσιως εἰς τὴν καὶ ἀνευ σχετικῆς προδικασίας, κατὰ πᾶν στάδιον τῆς διαδικασίας, καθίσταται δὲ διάδικος κατὰ τὴν σχετικῆς δηλώσεως αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, καταχωριζομένης εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ περιεχομένης τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὸ πατρώνυμον καὶ τὴν κατοικίαν τούτου ἢ, προκειμένου περὶ νομικοῦ προσώπου, τὴν ἐπωνυμίαν καὶ τὴν ἔδραν αὐτοῦ.

9. Ἡ συζήτησις τῆς αἰτήσεως διεξάγεται κατ' ἀρχὴν καὶ παρατῶται ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει. Δύναται τὸ δικαστήριον, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ καὶ ἐφ' ὅσον καθίσταται ἀναγκαῖον πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀληθείας, νὰ παρατείνῃ τὴν συζήτησιν εἰς πλείονας τῆς μίας συνεδριάσεις, μὴ ἀπεχούσας ἀλλήλων πλέον τῶν εἰκοσιν ἡμερῶν. Ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιπτώσει ἢ ἐκδοσις τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ βραδύνῃ πέραν τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς καταθέσεως τῆς προσφυγῆς. Τὸ δικαστήριον ὑποχρεούται νὰ ἐρευνᾷ τὴν αἴτησιν κατ' οὐσίαν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ ἐτι τινὸς τῶν διαδίκων καὶ νὰ ἐξετάσῃ αὐτεπαγγέλτως πᾶν στοιχείον, συμβάλλον εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς βασιμότητος αὐτῆς, ὑποδεικνύον εἰς τὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ἢ τοὺς διαδίκους τὴν προταγωγὴν παντός χρεῖσμου ἐγγράφου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 240 τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐφαρμοζόμενος ἐν προκειμένῳ ἀναλόγως.

10. Τὰ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς αἰτήσεως ἐπιτρεπόμενα ἀποδεικτικὰ μέσα εἶναι τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 355 τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας ὀριζόμενα, πλην τοῦ ὅρκου τοῦ διαδίκου.

11. Πραγματογνωμοσύνη διατάσσεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου μόνον ἐφ' ὅσον αὕτη καθίσταται, κατὰ τὴν κρίσιν τούτου, ἀπαραίτητος πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀληθείας. Ἡ πραγματογνωμοσύνη διενεργεῖται κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 384 καὶ ἐπόμενα τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας, κατ' ἀπόκλισιν δὲ αὐτῶν: α) Τὸ δικαστήριον ἐκδίδει τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ περὶ, διενεργείας τῆς πραγματογνωμοσύνης καὶ διορισμοῦ πραγματογνωμόνων ἐντὸς εἰκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζήτησεως τῆς αἰτήσεως. β) Εάν διατάξῃ ἐγγράφος γνωμοδότησις τῶν πραγματογνωμόνων, αὕτη ὑποβάλλεται πρὸς τὸ δικαστήριον ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὀρίσεως τῶν

πραγματογνωμόνων, μὴ δυναμένης τῆς προθεσμίας ταύτης νὰ παραταθῆ. γ) Εάν διατάξῃ προφορικὴ γνωμοδότησις τῶν πραγματογνωμόνων, οὗτοι ἐκθέτουν τὴν γνώμην των ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, κατὰ τὴν νέαν συζήτησιν τῆς αἰτήσεως.

12. Διὰ τῆς παρεμπιπτούσης περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, δι' ἧς διατάσσεται πραγματογνωμοσύνη καὶ διορίζονται πραγματογνώμονες, προσδιορίζεται ἅμα καὶ ἡ νέα δικασίμος καὶ ὥρα, πρὸς περαιτέρω συζήτησιν τῆς αἰτήσεως, μὴ δυναμένη νὰ ἀφίσταται πέραν τῶν πενήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρεμπιπτούσης ταύτης ἀποφάσεως.

13. Εάν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, παρίσταται ἀνάγκη πρὸς διεξαγωγὴν αὐτοψίας, ἰδίᾳ ὅταν ἐκ τῆς ἐνώπιον αὐτοῦ συζητήσεως καταλείπωνται σοβαραὶ ἀμφιβολίαι ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τοῦ ἀπαλλοτριωμένου, αὕτη διεξάγεται ἐντὸς ὀκτώ ἡμερῶν ἀπὸ συζήτησεως τῆς αἰτήσεως. Πρὸς τοῦτο, τὸ δικαστήριον ὀρίζει καὶ ἀνακοινῶν εἰς τοὺς διαδίκους, κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην, τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν, ὡς καὶ τὸν τόπον διεξαγωγῆς, τῆς ἀνακινώσεως αὐτοῦ καταχωριζομένης εἰς τὰ πρακτικὰ, ἐνθα καταχωρίζεται ὡσαύτως τὸ πρῶσιμα τῆς αὐτοψίας. Ἡ παρουσία τῶν διαδίκων κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς αὐτοψίας δὲν εἶναι ἀπαραίτητος.

14. Παρεμπιπτούσα περὶ ἀποδείξεως ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ τῆς αἰτήσεως δὲν ἐκδίδεται, πλην τῆς περιπτώσεως τῆς πραγματογνωμοσύνης. Τὸ δικαστήριον, ἐκτιμῶν ἐλευθέρως τὰ προσαχθέντα ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐν γένει ἀποδεικτικὰ μέσα καὶ ἀποσπινόμενον κατὰ συνείδησιν περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἰσχυρισμῶν, ὁρεῖται νὰ ἐκδώσῃ ὀριστικὴν ἀπόφασιν ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τελευταίας συζητήσεως τῆς αἰτήσεως.

15. Τὸ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως περὶ ὀριστικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως δικάζον δικαστήριον δύναται, ἀνὰ πᾶν στάδιον τῆς ἐνώπιον αὐτοῦ διαδικασίας, νὰ μεταβάλλῃ τὴν προσωρινῶς προσδιορισθεῖσαν ἀποζημιώσιν, ἢ νὰ διατάσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ δικαιοῦχου αὐτῆς παροχὴν ἐγγυήσεως.

16. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου περὶ ὀριστικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως ἐπιτρέπεται μόνον τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς ἀναίρεσεως.

Ἄρθρον 20.

Ἐπὶ εὐθείας αἰτήσεως ὀριστικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως.

1. Αἰτήσις ὀριστικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου δύναται νὰ ὑποβληθῆ εὐθείως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν δὲν ἔχει προηγηθῆ προσωρινὸς προσδιορισμὸς ταύτης.

2. Μέχρι τῆς πρώτης συζητήσεως τῆς αἰτήσεως περὶ ὀριστικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, δύναται νὰ ὑποβληθῆ ὑπὸ τινος τῶν ἐνδιαφερομένων αἰτήσις περὶ προσωρινού προσδιορισμοῦ αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Μονομελοῦς Πρωτοδικαίου. Ἐν τῷ αὐτῇ περιπτώσει, ματαχούται ἡ ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου ἀρξαμένη δίκη περὶ ὀριστικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως καὶ δύναται οὗτος νὰ κριθῆ κατὰ τὴν νέαν αἰτήσεως, ὑποβαλλομένης μετὰ τὴν ἐκδοσιν ἀποφάσεως περὶ προσωρινού προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως.

3. Μὴ προσδιορισθείσης προσωρινῶς τῆς ἀποζημιώσεως, ἢ διὰ τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου ὀρισθεῖσα ταύτη εἶναι ὀριστικὴ καὶ τελεσιδίκως.

Ἄρθρον 21.

Ἀναίρεσις.

1. Ἀναίρεσις κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου περὶ ὀριστικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως ἐπιτρέπεται διὰ τοὺς ἐν τῷ ἀρθρῷ 577 τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας λόγους.

2. Εάν ὁ ἀναίρεσιών διαμένη εἰς τὴν ἡμεδαπὴν, ἡ προθεσμία τῆς ἀναίρεσεως εἶναι τριάκοντα ἡμερῶν, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου.

3. Εάν ο άναίρεσιών ή τις τών άναίρεσιέλητων είναι κάτοικος άλλοδαπής ή τις τών τελευταίων τούτων είναι άγνωστου δικιούνης, ή προθεσμία άσκήσεως άναίρεσεως είναι έξήκοντα ήμερών άρχομένη από τής έπιδόσεως τής περι όριστικού προσδιορισμού τής άποζημιώσεως άποφάσεως του Έφετείου. Εάν ο δικιούμενος εις άσκήσιν άναίρεσεως απέβιωσεν, ή προθεσμία αυτής άρχεται από τής εις τους καθολικούς διαδόχους ή κληροδόχους αυτού έπιδόσεως τής ύποκειμένης εις άναίρεσιν άποφάσεως. Εάν δέν έπεδόθη άπόφασις, ύποκειμένη εις άναίρεσιν, ή προθεσμία αυτής είναι δια πάσαν περίπτωσιν έξ μνην από τής δημοσιεύσεως τής άποφάσεως ταύτης.

4. Ημέρα και ώρα δικιούμου τής άναίρεσεως προσδιορίζεται έντός πενήκοντα ήμερών από τής κατά τó άρθρον 586 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας καταθέσεως άντιγράφου τής άναίρεσεως εις την γραμματεία του Άρξίου Πάγου, έκτός αν ο άναίρεσιέλητος είναι κάτοικος άλλοδαπής ή άγνωστου δικιούνης, όποτε ο προσδιορισμός τής δικιούμου γίνεται εις χρόνον έντός τριών μηνών από τής καταθέσεως εις την γραμματεία άντιγράφου τής άναίρεσεως. Αναβολή τής συζητήσεως τής άναίρεσεως έπιτρέπεται μόνον άπαξ και δι' άποχρώντα λόγον. Νέα έν τοιαύτη περιπτώσει δικιούμος προσδιορίζεται πάραυτα υπό του δικαστηρίου έντός τών έπομένων τριάκοντα ήμερών. Η άπόφασις του δικαστηρίου επί τής άσκηθείσης άναίρεσεως εκδίδεται έντός τριάκοντα ήμερών από τής συζητήσεως.

5. Επί τής άναίρεσεως κατά τής άποφάσεως του Έφετείου περι όριστικού προσδιορισμού τής άποζημιώσεως έφημερίζονται κι είκειαι διατάξεις περι άναίρεσεως του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας, πλην αν και καθ' ό σημείον άντιτίθενται αύται προς τās διατάξεις του παρόντος νόμου.

6. Άπορριθείσης άναίρεσεως, άσκηθείσης υπό μη ύποχρέου προς καταβολήν άποζημιώσεων δικιούμου, καταδικάζεται ούτως εις την δικαστικήν δαπάνην.

*Άρθρον 22.

Συμβιβαστικός προσδιορισμός άποζημιώσεως ένώπιον του δικαστηρίου.

1. Το άρμόδιον δικαστήριο, κατά την δικιούμον και πρό πάσης συζητήσεως τής αίτήσεως περι προσωρινού ή όριστικού προσδιορισμού, έπιτίθει συμβιβασμόν μεταξύ τών διαδίκων. Εάν έπιτευχθή συμβιβασμός, το δικαστήριο περιφέρει εις την σύνταξιν του είκειου πρακτικού, μετά δε την ύπογραφήν τούτου υπό τών διαδίκων, ή διαδικασία του προσδιορισμού τής άποζημιώσεως θεωρείται περατωθείσα.

2. Ο διά του συμβιβασμού προσδιορισμός τής άποζημιώσεως ίσχύει υπό την αίρεσιν, ότι ο μετασχών του συμβιβασμού διάδικος θέλει άναγνωρισθί ως δικιούχος κατά την διαδικασίαν των άρθρων 26 και έπόμενα του παρόντος. Η επί τή θάσει του συμβιβασμού παρακατάθεσις τής άποζημιώσεως έπιφέρει συνέπλησιν τής άπαλλοτριώσεως, τελούσαν υπό την αυτήν αίρεσιν.

3. Ο συμβιβαστικός προσδιορισμός τής άποζημιώσεως δέν έπιφέρει άποτελέσματα, ει μή μόνον μεταξύ τών συμβιβασθέντων.

4. Η προς τόν δικαστικόν εκπρόσωπον του Δημοσίου έντολή προς παράστασιν, προκειμένου περι συνολικής άποζημιώσεως μέχρι πενήκοντα χιλιάδων δραχμών δι' έκαστον δικιούχον, εκπίπτει και εις την κατάρτισιν του συμβιβασμού. Διά Βασ. Διατάγματα, εκδιδόμενου προτάσει του Υπουργού τών Οικονομικών, δύναται να μεταβάλληται τó ποσόν, επί του οποίου έπιτρέπεται εις τόν εκπρόσωπον του Δημοσίου ο συμβιβασμός. Προκειμένου όμως περι συμβιβασμού μείζονος του κατά τά άνωτέρω οριζόμενου ποσού, άπαιτείται πρόηγουμένη γνωμοδότησις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, προσδίδουσα ποσοτικόν όριον του συμβιβασμού.

*Άρθρον 23.

Παροχή έγγυήσεως.

1. Το δικαστήριο, κατά την κρίσιν αυτού και εις πάσαν στάσιν τής δίχης περι προσωρινού ή όριστικού προσδιορισμού τής άποζημιώσεως, δύναται να ύποχρεώσθ τόν δικιούχον αυτού εις παροχήν έγγυήσεως.

2. Η έγγυήσις σκοπόν έχει την προστασίαν τών συμφερόντων του ύποχρέου προς καταβολήν τής άποζημιώσεως, εις ήν περιπτώσιν δια τής τελευταίου δικαστικής άποφάσεως, δι' τής προσδιορίζεται όριστικώς ή άποζημιώσις, ήθελεν όρισθί ποσόν έλαττον εκείνου, τó όποιον ώρίσθη υπό τής προσδιορισάσης προσωρινώς ταύτην άποφάσεως.

3. Το είδος τής έγγυήσεως, τó μέγεθος και ο τρόπος παροχής ταύτης, καθορίζεται έκαστοτε υπό του δικαστηρίου, μη άποκλειομένης τής παροχής προσημειώσεως ύποθήκης επί ακινήτου ύποθήκης, ή τής παροχής προσωπικής έγγυήσεως.

4. Πρό τής παροχής τής έγγυήσεως, δέν δύναται ο δικιούχος τής άποζημιώσεως, προσωρινώς προσδιορισθείσης, να αναλάβη ποσόν μείζον του 600)ο ταύτης.

5. Από τής παροχής τής έγγυήσεως, συνισταμένης εις χρήμα ή τίτλους παραστατικούς αξίας, ο ύπερ ου αύτη άποκτά επί τούτων δικιούμα ενεχύρου χάριν τής άπαιτήσεως, δι' ήν ή έγγυήσις.

6. Εάν μετά την παροχήν τής έγγυήσεως δικαιολογήται ή άντικατάστασις αυτής, δύναται τó δικαστήριο να διατάξη ταύτην. Δύναται, ώσαύτως, τó δικαστήριο να διατάξη την άρσιν τής διατρυθείσης ύπ' αυτού έγγυήσεως, εν ή περιπτώσει άποδεικνύεται, ότι διαρκούσης τής δίχης περι προσδιορισμού τής άποζημιώσεως έπαυσεν ή αίτια, δι' ήν έδόθη αύτη.

7. Καθ' ό μέρος επέλθει ή περίπτωσις, δι' ήν έδόθη ή έγγυήσις, αύτη καταπίπτει ύπερ εκείνου χάριν του οποίου έδόθη, άλλως άποδίδεται μετά τόν όριστικόν προσδιορισμόν τής άποζημιώσεως εις τόν παρασχόντα αυτήν. Πάσα διαφορά περι τά θέματα ταύτα λύεται όριστικώς υπό του κατά τó άρθρον 18 παρ. 1 του παρόντος άρμόδιου δικαστηρίου, κατά την υπό του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας προβλεπομένην διαδικασίαν τών ασφαλιστικών μέτρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

*Άρθρον 24.

Κτηματογράφησις.

1. Ο έλεγχος, ή διόρθωσις και ή τυχόν άναγκαία συμπλήρωσις του κατά τó άρθρον 2 παρ. 1 του παρόντος κτηματολογίου διαγράμματος τής αναγκαστικής άπαλλοτριώσεως, ή και ή εξ άρχής κατάρτισις τούτου δι' άποτυπώσεως επ' αυτού τών επί μέρους ιδιοκτησιών, εάν ή κήρυξις τής άπαλλοτριώσεως ταύτης έγένετο εάσει άπλου διαγράμματος όριζοντιογραφίας, ενεργείται υπό διπλωματούχου μηχανικού, ύπηρετούντος εν τή περιφερεία του νομού, εν ή τó άπαλλοτριούμενον ή τó μείζον μέρος τούτου, ή, προκειμένου περι αναγκαστικών άπαλλοτριώσεων δι' εν γένει στρατιωτικής ανάγκας, υπό άξιωματικού του μηχανικού ή διπλωματούχου μηχανικού τής ενδιαφερομένης μονάδος ή ύπηρεσίας του Υπουργείου Έθνικής Άμύνης, όριζόμενου κατά περίπτωσιν, μεθ' ένός αναπληρωτού, δι' άποφάσεως του νομάρχου, προτάσει τής άρμόδιας στρατιωτικής μονάδος, κατά τά ειδικώτερον εν παραγράφω 2 προβλεπόμενα.

2. Η κατά την παράγραφον 1 άπόφασις του νομάρχου, δι' τής όρίζεται κατά περίπτωσιν ο διά την κτηματογράφησιν διπλωματούχος μηχανικός ή άξιωματικός του μηχανικού και αναπληρωτής αυτού, εκδίδεται οικουθεν ή τή αίτήσει παντός ενδιαφερομένου και έντός είκοσιν ήμερών από τής ύποβολής ταύτης. Η άπόφασις δημοσιεύεται μερίμνη του νομάρχου εις τινα ήμερησίαν έφημερίδα εύρείας κυκλοφορίας και έτέραν τοπικήν, τυχόν κυκλοφορούσαν εν τή περιφερεία, τοιχοκολλάται, εις τó δημοτικόν ή κοινοτικόν κατάστημα τής περιφερείας, εν ή καίται τó άπαλλοτριούμενον ή τó μείζον μέρος τούτου, και άπιστέλλεται ταχυδρομικώς, επί άποδείξει, εις τους είκάζομένους ιδιοκτήτας, έφ' όσον είναι γνωστοί τή ύπηρεσία.

Διά τής αυτής άποφάσεως τάσσεται προθεσμία, μη δύναμένη να ύπερβή τó τετράμηνον, έντός τής οποίας δέν να περατωθί ή έργασία κτηματογραφήσεως και προσκαλούνται, άνευ ιδιαίτερας μνείας του όνόματος έκάστου, οι άξιούντες δικιούματα επί τών άπαλλοτριούμενων όπως, έντός, είκοσιν ήμερών από τής τοιχοκολλήσεως, παραδώσαν εις τόν όρισθέν-

τα διπλωματούχον μηχανικόν ἢ ἀξιωματικόν τοῦ μηχανικοῦ, ἐπὶ ἀποδείξει, τοὺς τίτλους ἰδιοκτησίας καὶ τὰ λοιπὰ δικαιολογητικά νομιμοποιήσεως αὐτῶν.

3. Ὁ ἔλεγχος, ἡ διόρθωσις, ἡ συμπλήρωσις ἢ ἡ ἐξ ἀρχῆς κατάρτισις τοῦ κτηματολογίου καὶ τοῦ κτηματολογικοῦ πίνακος, γίνονται βάσει τῶν τίτλων καὶ διαγραμμάτων ἰδιοκτησίας ἢ τῶν υποδειχθησομένων ὑπὸ τῆς δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς ἀρχῆς ἢ τῆς ὑπηρεσίας ἀεροφυλακῆς ὁρίων ἢ ὀριοδεικτῶν.

Ὁ μηχανικός, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπόφασιν κηρύξεως ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, τὸ κτηματολογικὸν διάγραμμα, τὸν κτηματολογικὸν πίνακα καὶ ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ὑποβληθέντα στοιχεῖα, προσκαλὼν ἐν ἀνάγκῃ ἐπὶ τόπου τούτους, εἰς ἐπιτόπιον ἔρευναν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν τίτλων καὶ καταρτίζει, ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, εἰς τριπλοῦν: α) τὸ κτηματολογικὸν διάγραμμα τῆς ἀπαλλοτριουμένης ἐκτάσεως, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποτυπώνται, διὰ χαρακτηριστικῶν στοιχείων, αἱ ἐπὶ μέρους ἰδιοκτησίαι, καθ' ὃ μέρος ἀπαλλοτριοῦνται, ὡς καὶ αἱ τυχόν ἀμφισβητήσις δικαιωμάτων ἐπὶ τούτων, β) τὸν σχετικὸν κτηματολογικὸν πίνακα, εἰς ὃν ἀναγράφεται ὁ αἰζῶν ἀριθμὸς τῆς ἰδιοκτησίας, τὸ ὀνομαστικὸν ἐμβαδὸν τῆς ἰδιοκτησίας, ὁ ὄγκος τῶν κτισμάτων ταύτης κεχωρισμένως, ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς ποιότητος αὐτῶν, τὰ λοιπὰ ἐπιπέδωτα, κατ' εἶδος καὶ κατηγορίαν, ὡς καὶ πᾶσα ἐτέρα λεπτομέρεια, χρήσιμος διὰ τὴν κατὰ μονάδα ἐκτίμησιν τῶν ἀπαλλοτριουμένων, καὶ γ) λεπτομερῆ ἐκθεσιν περὶ ἐκάστου ἀπαλλοτριουμένου κατὰ κεχωρισμένην ἰδιοκτησίαν καὶ τῆς ἐπὶ τούτου γεινομένης ἐργασίας ἐπιτοπίου ἐφαρμογῆς τῶν προσαχθέντων τίτλων ἰδιοκτησίας.

4. Κατὰ τὴν κτηματογράφωσιν συμπράττει καὶ ὁ, ἐκ τῶν μελῶν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ παρόντος ἐπιτροπῆς προεκτιμήσεως, οικονομικὸς ἔφορος, τὸ μὲν διὰ τὴν ἔρευναν περὶ τῆς τυχόν ὑπάρξεως δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῶν ἀπαλλοτριουμένων, τὸ δὲ διὰ τὴν προσαρμογὴν τοῦ κτηματολογικοῦ πίνακος πρὸς τὰς τυχόν γενομένας ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, κατ' εἶδος καὶ ποιότητα, διακρίσεις τῶν ἀπαλλοτριουμένων. Τὸ ποῖσμα τῆς ἔρευνας, διὰ τὴν τυχόν ὑπαρξίν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου, καταχωρίζεται εἰς τὴν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἐκθεσιν, προσυπογραφομένην καὶ ὑπὸ τοῦ οικονομικοῦ ἐφόρου καὶ ὑποβαλλομένην ὑπὸ τούτου ἀμελλητί εἰς τὴν Διεύθυνσιν Δημοσίων Κτημάτων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

5. Ἄπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς ἐνεργηθείσης κτηματογραφῆσεως, ἠλεγμένα καὶ προσυπογεγραμμένα καὶ ὑπὸ τοῦ προϊστάμενου τῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ὑπηρετεῖ ὁ ἐνεργήσας ταύτην μηχανικός, ὡς καὶ ἅπαντα τὰ λοιπὰ στοιχεῖα, ὑποβάλλονται ὑπὸ τούτου ἐντὸς τῆς ταχθείσης διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ νομάρχου προθεσμίας, εἰς τὴν διεύθυνσιν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ νομοῦ, πρὸς θεώρησιν τοῦ νομοτύπου τῆς συντάξεώς των. Ὁ διευθυντὴς τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν, ὑποβάλλει, ἀκολούθως, ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν, ἅπαντα τὰ στοιχεῖα εἰς τὸν νομάρχον, ὅστις πᾶσαντα διαβιβάζει, δύο μὲν ἀντίτυπα τῶν κτηματολογικοῦ πίνακος καὶ διαγράμματος καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεως εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἀπαλλοτριώσεων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, τρίτον δὲ ἀντίτυπον τούτων, ὡς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ στοιχεῖα, πρὸς τὸ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρμόδιον δικαστήριον, διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιούχων.

Ἄρθρον 25.

Βοηθητικὸν προσωπικὸν καὶ δαπάναι κτηματογραφῆσεως.

1. Ὁ προϊστάμενος τῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ διαταχθεὶς ὡς ἐνεργήσας τὴν κτηματογράφωσιν μηχανικός, καταρτίζει, ἐφ' ὅσον παρίσταται ἀνάγκη καὶ ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῆς κτηματογραφῆσεως, τοὺς ὑπαλλήλους καὶ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας, οἵτινες θέλουν, βοηθήσει τὸν ὀριοθέντα μηχανικὸν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς κτηματογραφῆσεως.

2. Διὰ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 24 παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀποφάσεως αὐτοῦ, ὁ νομάρχης δύναται νὰ ὀρίξῃ τὴν σύστασιν συν-εργεῖου ἐξ εἰδικευμένων ἰδιωτῶν (βοηθῶν τοπογράφου, μετρητῶν, σχεδιαστῶν καὶ ἐργατῶν), προσλαμβανόμενων ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ὑπὸ τοῦ ἐνεργούντος τὴν κτηματογράφωσιν μηχανικοῦ. Διὰ τῆς ἰδίας ἢ ἐτέρας ἀποφάσεως τοῦ νομάρχου, καθορίζονται ἐν' ἐκάστη συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποτελούντων τὸ συνεργεῖον, ἡ εἰδικότης, ἢ ἡ δέον νὰ κέκτηται ἕκαστος, καὶ τὰ ἀνώτατα ὄρια ἡμερομισθίου τούτων καὶ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς θέλει ἕκαστος ἐργασθῆ. Τὸ συνεργεῖον τοῦτο προβαίνει εἰς τὴν κτηματογράφωσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν, τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ ὀριοθέντος μηχανικοῦ.

3. Εἰς τὸν διαταχθέντα, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν κτηματογράφωσιν, μηχανικὸν, προκαταβάλλονται, ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ, τὰ ἔξοδα προηγουμένης ὑλικῶν, τὰ ἡμερομίσθια προσωπικοῦ καὶ αἱ πάσης φύσεως δαπάναι κτηματογραφῆσεως.

4. Εἰς τὸν ἐνεργήσαντα τὴν κτηματογράφωσιν μηχανικὸν καὶ εἰς τὸν συμπράττοντα οικονομικὸν ἔφορον, παρέχεται, πλὴν τῶν ὀδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ τῆς ἡμερησίας ἀποζημιώσεως, πρόσθετος ἀμοιβή, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς απαιτηθείσης ἐργασίας καὶ τῆς συμμετοχῆς ἐκάστου.

5. Αἱ δαπάναι τῆς κτηματογραφῆσεως, ἀποζημιώσεις καὶ ἀμοιβαὶ ἐγκρίνονται δι' ἀποφάσεως τοῦ νομάρχου ἐντὸς τῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καθοριζόμενων ὁρίων καὶ προϋποθέσεων, βαρύνουν δὲ τὸν ὑπόχρεον εἰς καταβολὴν τῆς ἐνεκα τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀποζημιώσεως.

6. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ νομάρχου, ἢν προβλέπει ἡ παράγραφος 5, ἐπιτρέπεται προσυγγή, ἀσκουμένη ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 18 παρ. 1 τοῦ παρόντος δικαστηρίου, ἐντὸς δεκαήμερον ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Τὸ δικαστήριον δικάζει κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 26.

Ἀρμόδιον Δικαστήριον.

1. Ἡ ἀναγνώρισις τῶν δικαιούχων τῆς ἀποζημιώσεως γίνεται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ὀριζομένην εἰδικὴν διαδικασίαν.

2. Ἀρμόδιον διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιούχων, τῆς ἀποζημιώσεως, εἶναι τὸ Μονομελὲς Πρωτοδικεῖον, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποῖου κεῖται τὸ ἀπαλλοτριούμενον ἢ τὸ μείζον μέρος αὐτοῦ.

Ἄρθρον 27.

Κυρία διαδικασία.

1. Τὸ δικαστήριον προβαίνει εἰς ἀναγνώρισιν τῶν δικαιούχων τῆς ἀποζημιώσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποβληθέντων αὐτῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 24 παρ. 5 τοῦ παρόντος Ν.Δ. στοιχείων, ὡς καὶ παντὸς στοιχείου, ὑποβαλλομένου αὐτῷ ὑπὸ τῶν διαδίκων ἢ αὐτεπαγγέλτως διεφευγμένου ὑπ' αὐτῶν, δι' ἐκδόσεως ὀριστικῆς ἀποφάσεως, ἐνιαίας ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀξιούντας δικαιώματα ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριουμένου. Προκειμένου περὶ ἀπαλλοτριώσεως χώρου ἐντὸς σχεδίου πόλεως, διαιρουμένου ἐν τῷ κτηματολογικῷ διαγράμματι τῆς ἀπαλλοτριώσεως δι' ἐγκυκλιμμένων ὁδῶν εἰς οἰκοδομικὰ τετράγωνα, ἕκαστον τούτων θεωρεῖται αὐτοτελὴς ἔκτασις, δι' ἣν δύναται νὰ ἐκδοθῇ ἰδίᾳ ἀναγνωριστικὴ ἀπόφασις, ἐνιαία διὰ τοὺς ἐν τῷ οἰκοδομικῷ τούτῳ τετραγώνῳ ἀξιούντας δικαιώματα.

2. Ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου, μετὰ τὴν λήψιν τῶν ὑποβληθέντων αὐτῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 24 παρ. 5, στοιχείων, διὰ πράξεως αὐτοῦ, ἐκδιδομένης ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τούτων, ὀρίζει κατὰ προτίμησιν τόπον καὶ χρόνον συζητήσεως. Ἀντίγραφον τῆς πράξεως μετὰ κλήσεως πρὸς ἐμφάνισιν κοινοποιεῖται, ἐπιμελεία τοῦ δικαστηρίου, δέκα πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ὀρισθείσης δικασίμου, εἰς τὸν ὑπόχρεον πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς φερομένους ὡς ἰδιοκτήτας ἢ ἔχοντας ἐμπράγματα δικαιώματα. Ἐὰν ὁ πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις τυχάνῃ κάτοικος ἀλλοδαπῆς ἢ ἀγνώ-

στου διαμονής, ή προθεσμία επιδόσεως είναι τριάνοντα ήμερων πρό της δικασίμου, εφαρμοζομένων κατά τὰ λοιπά των περί επιδόσεως διατάξεων του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας και παρατεινομένου αναλόγως, εν τοιαύτη περιπτώσει, του χρόνου προσδιορισμού της δικασίμου.

3. 'Επί της υπό του παρόντος άρθρου προβλεπομένης διαδικασίας, εφαρμόζονται αναλόγως αί διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 2, 3 και 4, του άρθρου 18 παρ. 4, 5, 6, 7, 8 και 9.

4. Το δικαστήριο απέχει του να εκδώση απόφασιν περί αναγνώρισεως ενός ή πλειόνων δικαιούχων της αποζημιώσεως: α) 'Εάν εκ της διαδικασίας, ίδια μετά σχετικήν δήλωσην του Δημοσίου, γενομένην επί ακρατηρίω προκύπτει ότι πιθανολογούνται σφόδρα κυριότης ή έτερον εμπράγματον δικαίωμα τούτου επί του απαλλοτριωθέντος. 'Εν τοιαύτη περιπτώσει, τὰ εμπράγματα τούτα δικαιώματα κρίνονται δικαστικώς κατά την τακτικήν διαδικασίαν, βάσει των οικείων διατάξεων του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας, κατόπιν επί τούτω άγωγής του Δημοσίου ή παντός αξιούντος να αναγνωρισθῆ δικαιούχος της αποζημιώσεως. β) 'Εάν εκ της διαδικασίας προκύπτει, ότι ή κυριότης ή έτερον εμπράγματον δικαίωμα επί του απαλλοτριωθέντος άμφισβητείται μεταξύ πλειόνων υποτιθεμένων δικαιούχων, ούτως ώστε καθίσταται αναγκαία ή ειδική περαιτέρω δικαστική έρευνα των προβαλλομένων υπό των μερών αξιώσεων. 'Εν τοιαύτη περιπτώσει, ή άμφισβήτησις περί τὰ εμπράγματα τούτα δικαιώματα κρίνεται δικαστικώς κατά την τακτικήν διαδικασίαν, βάσει των οικείων διατάξεων του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας, κατόπιν επί τούτω άγωγής παντός επικαλουμένου τοιούτου δικαίωμα και αξιούντος να αναγνωρισθῆ δικαιούχος της αποζημιώσεως. γ) 'Εάν εκ της διαδικασίας προκύπτει, ότι δέν αποδεικνύεται εμπράγματον δικαίωμα του αξιούντος να αναγνωρισθῆ δικαιούχος της αποζημιώσεως επί του απαλλοτριωθέντος. 'Εν τοιαύτη περιπτώσει, δύναται ούτος, προσκομίζων νέα στοιχεία, να ζητήσει άπαξ και μόνον εισέτι, δι' αίτησεως προς το δικαστήριο, όπως ή αξίωσις αυτού κριθῆ εκ νέου, κατά την υπό του παρόντος άρθρου προβλεπομένην διαδικασίαν. Ούτος δύναται να ζητήσει την αναγνώρισιν αυτού ως δικαιούχου της αποζημιώσεως και κατά την τακτικήν διαδικασίαν, βάσει των οικείων διατάξεων του Κώδικος της Πολιτικής Δικονομίας.

5. Μόνη ή απόδειξις νομής επί του απαλλοτριωθέντος ούδέν δικαίωμα προς αποζημιώσιν θμεμλιοῖ.

6. 'Η απόφασις του δικαστηρίου εις ούδέν ύποκειται ένδικον μέσον.

Άρθρον 28.

Διοικητική αναγνώρισις δικαιούχων.

1. 'Η αναγνώρισις των δικαιούχων της αποζημιώσεως επιτρέπεται να ενεργήται και διοικητικώς. Προς τούτο, συνιστάται παρά τη Διεύθυνσει 'Απαλλοτριώσεων του 'Υπουργείου Οικονομικών «'Επιτροπή 'Ελέγχου Τίτλων των Εξ 'Αναγκαστικής 'Απαλλοτριώσεως Δικαιούχων», αποτελουμένη: α) εξ ενός των παρέδρων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, όριζομένου μετά του αναπληρωτού αυτού υπό του 'Υπουργού των Οικονομικών, β) εξ ενός πρωτοδικου, όριζομένου μετά του αναπληρωτού αυτού υπό του 'Υπουργού της Δικαιοσύνης, και γ) εκ του Διευθυντού της Διεύθυνσεως 'Απαλλοτριώσεων του 'Υπουργείου Οικονομικών, αναπληρουμένου υπό του νομίμου αναπληρωτού του.

2. 'Η έπιτροπή συνεδριάζει παρόντων πάντων των μελών αυτής. Εισηγητής της έπιτροπής είναι ο τμηματάρχης του τμήματος Διαδικασίας της Διεύθυνσεως 'Απαλλοτριώσεων, αναπληρούμενος υπό του νομίμου αναπληρωτού αυτού, ο όποιος εισηγείται, άνευ ψήφου, έφ' εκάστης υποθέσεως. 'Ως γραμματεύς της έπιτροπής όρίζεται υπό του 'Υπουργού των Οικονο-

μικών εις των ύπαλλήλων Α' Κατηγορίας της Διεύθυνσεως 'Απαλλοτριώσεων του 'Υπουργείου Οικονομικών.

3. Εις την άρμοδιότητα της 'Επιτροπής άνήκει ο έλεγχος των δικαιολογητικών άναγνωρίσεως δικαιούχων της αποζημιώσεως, όσάκις ύπόχρεων μεν προς πληρωμήν είναι το Δημόσιον ή νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, εκτός των δήμων και κοινοτήτων, ή δε παρά του αίτούντος αξιουμένη αποζημιώσις κατ' απαλλοτριούμενον, βάσει της προσδιορισθείσης προσωρινώς ή όριστικώς αποζημιώσεως, δέν υπερβαίνει τας 50.000 δραχμάς. Διά Β. Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του 'Υπουργού των Οικονομικών, δύναται να μεταβάλληται το ποσόν, ως προς ο, εν σχέσει προς τας υπό της παρούσης παραγράφου προβλεπομένας περιπτώσεις, επιτρέπεται ή διοικητική αναγνώρισις δικαιούχων.

4. 'Η κατά το παρόν άρθρον διοικητική αναγνώρισις δικαιούχων της αποζημιώσεως δέν χωρεί, όσάκις, ύφίστανται άμφισβήτησεις των δικαιωμάτων των αίτούντων.

5. 'Η αίτησις προς διοικητικήν αναγνώρισιν δικαιούχων της αποζημιώσεως κατά το παρόν άρθρον, ύποβάλλεται άπ' εφέσεως, ή μέσω του άρμοδίου οικονομικού έφόρου, εις την Διεύθυνσιν 'Απαλλοτριώσεων του 'Υπουργείου Οικονομικών, ήτις διαβιβάζει ταύτην πάραυτα εις την έπιτροπήν προς εξέτασιν.

6. Προς εκπλήρωσιν του έργου αυτής, ή έπιτροπή ενεργεί και αυτεπαγγέλτως διά την συμπλήρωσιν των απαιτούμενων στοιχείων. 'Απαντα τὰ αναγκαία, κατά την διαδικασίαν του παρόντος άρθρου, έγγραφα, συντάσσονται ή εκδίδονται άτελώς. 'Η απόφασις της έπιτροπής εκδίδεται το ταχύτερον, πάντως δε εντός μηνός από της περιελεύσεως εις αυτήν των σχετικών δικαιολογητικών, λαμβανομένων ύπ' όψιν και των στοιχείων της τυχόν ενεργηθείσης κατά το άρθρον 24 του παρόντος Ν.Δ. κτηματογραφήσεως, ως και βεβαιώσεων των άρμοδίων Αρχών.

7. Εις τὰ μέλη, τον εισηγητήν και τον γραμματέα της έπιτροπής παρέχεται άμοιβή, καθοριζομένη δι' αποφάσεως του 'Υπουργού των Οικονομικών και βαρύνουσα το Δημόσιον.

Άρθρον 29.

Συμβιβαστικός προσδιορισμός αποζημιώσεως μετ' αναγνώρισεως δικαιούχων.

1. 'Ο προσδιορισμός της αποζημιώσεως και ή αναγνώρισις των δικαιούχων αυτής επιτρέπεται να ενεργήται και κατά την υπό του παρόντος άρθρου προβλεπομένην ειδικήν διαδικασίαν, κατόπιν εκδόσεως εκάστοτε έγκριτικής αποφάσεως του 'Υπουργού των Οικονομικών.

2. 'Εν τῇ έδρα εκάστου πρωτοδικείου συνιστάται έπιτροπή, άπαρτιζομένη εκ του προέδρου πρωτοδικών ως προέδρου, του οικονομικού έφόρου και του διευθυντού γεωργίας του νομού, άρμοδίων εκ της τοποθεσίας του απαλλοτριουμένου ακινήτου, ή των νομίμων τούτων άγαπηρωτών. Προκειμένου περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως άστικού ακινήτου, άντι του διευθυντού γεωργίας μετέχει ο διευθυντής τεχνικών ύπηρεσιών ή, διά την περιφέρειαν τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ο νομομηχανικός. 'Ως γραμματεύς της έπιτροπής όρίζεται ύπάλληλος του πρωτοδικείου ή της οικονομικής έφορίας, διά πράξεως του προέδρου αυτής. 'Η έπιτροπή συγκαλείται υπό του προέδρου, συνεδριάζει εν τῷ καταστήματι του πρωτοδικείου ή της οικονομικής έφορίας ή και επί τόπου, αν κριθῆ τούτο αναγκαίον υπό του προέδρου, αποφαινεται δε κατά πλειοψηφίαν.

3. Πās ένδιαφερόμενος δύναται να υποβάλη αίτησιν περί συμβιβαστικού προσδιορισμού της αποζημιώσεως μετ' αναγνώρισεως δικαιούχων. 'Η αίτησις ύποβάλλεται προς τον πρόεδρον της έπιτροπής, όστις όρίζει πάραυτα ήμεραν και ώραν συζητήσεως εντός μηνός, καλών τους ένδιαφερόμενους πρό εϋλό-

γου χρόνου δι' ατομικής κλήσεως και δια γενικής, δημοσιευμένης δια τινος εφημερίδος ευρείας κυκλοφορίας και έτέρας τυχόν κυκλοφορούσης εν τή περιφερεία τοπικής και δια τοιχοκλήσεως εις τὸ δημοτικὸν ἢ κοινοτικὸν κατάστημα τῆς περιφερείας, ἐν ἣ κεῖται τὸ ἀπαλλοτριούμενον ἢ τὸ μείζον μέρος αὐτοῦ.

4. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν δεσμεύεται ἐκ δικονομικῶν τύπων, οὐδὲ εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν συζήτησιν ἢ αὐτοπρόσωπος προσέλευσις τῶν ἐνδιαφερομένων, δυναμένων νὰ ἐκπροσωπηθῶν και δι' ἀντιπροσώπου, ἐγγράφως ἐξουσιοδοτημένου. Ἡ μὴ προσέλευσις ἢ ἐκπροσώπησις τυχόν ἀπάντων τῶν ἐνδιαφερομένων δὲν παρακωλύει τὴν πρόδον τῆς διαδικασίας. Ἡ ἐπιτροπὴ, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ παρόντος, καθορίζει διὰ τῆς ἀποφάσεώς της τὴν ἀξίαν τῶν ἀπαλλοτριούμενων και τὸ ποσὸν τῆς καταβλητέας εἰς ἕκαστον δικαιούχον ἀποζημιώσεως, ἀναγνωρίζουσα ἅμα διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦτον.

5. Ὁ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἔλεγχος τῶν τίτλων και δικαιολογητικῶν διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιούχων γίνεται τὸ ταχύτερον. Ἡ ἐπιτροπὴ κρίνει ἐκ τῶν ἐνόνητων, διὰ δὲ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιούχων λαμβάνει ὑπ' ὄψιν της και βεβαιώσεως τῶν ἀρχῶν ἢ και καταθέσεις μαρτύρων, προτεινομένων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ αὐτεπαγγέλτως ἐξεταζομένων, προσδιορίζουσα ἐπακριβῶς ἐν τῇ ἀποφάσει αὐτῆς τὸ εἰς ἕκαστον τῶν δικαιούχων ἀνήκον τμήμα τοῦ ἀπαλλοτριούμενου, κατὰ τὴν ἐν τῷ κτηματολογικῷ πῖνακι και διαγράμματι περιγραφὴν του. Ἐὰν κατὰ τὴν συζήτησιν ἀποβῇ ἀνέφικτος ἢ ἀναγνώρισις τινὸς τῶν δικαιούχων, ἐλλείψει στοιχείων, ἢ ἐπιτροπὴ περιορίζεται εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀντιστοίχου τμήματος.

6. Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς ἐκδίδεται τὸ ταχύτερον, πάντως δὲ ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζήτησεως τῆς αἰτήσεως, και δημοσιεύεται διὰ τοιχοκλήσεως εἰς τὸ δημοτικὸν ἢ κοινοτικὸν κατάστημα τῆς περιφερείας, ἐν ἣ κεῖται τὸ ἀπαλλοτριούμενον ἢ τὸ μείζον μέρος αὐτοῦ. Ἡ ἐκ μέρους τῶν δικαιούχων και τοῦ ὑποχρέου πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως γίνεται ἐντὸς προθεσμίας τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω δημοσιεύσεως, διὰ δηλώσεως τούτων ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τῆς ἐπιτροπῆς, συντασσομένου πρὸς τοῦτο σχετικῶν πρακτικῶν. Ἡ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον γίνῃ ἀποδεκτὴ, κηρύσσεται ἐκτελεστὴ, ὡς πρὸς τοὺς ἀποδεχθέντας ταύτην, διὰ πράξεως τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπιφυλασσομένης τῆς διατάξεως τῆς ἐπομένης παραγράφου.

7. Ἐπὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων, ὧν ἡ δαπάνη βαρύνει τὸ Δημόσιον ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἢ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς και τὰ πρακτικὰ ἀποδοχῆς ταύτης ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ὑποβάλλονται ἐν ἀντιγράφῳ εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἀπαλλοτριώσεων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, διὰ τὴν ἀποδοχὴν ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεως και ὑπὸ τοῦ Δημοσίου. Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀποδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν, κηρύσσεται αὕτη διὰ τῆς ἰδίας ἀποφάσεώς του ἐκτελεστὴ και διατάσσεται ἢ πληρωμὴ τῶν δικαιούχων ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀποδοχῆς τῆς ἀποφάσεως. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης, ἢ ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος ἀρθροῦ συμβιβαστικὸς διακανονισμὸς θεωρεῖται ματαιωθείς. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως ἀνακλινοῦται εἰς τὸν ἀρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον, ὑποχρεούμενον ὡς δημοσιεύση ταύτην, πρὸς γῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων, διὰ τοιχοκλήσεως σχετικῆς ἀγγελίας εἰς τὸ δημοτικὸν ἢ κοινοτικὸν κατάστημα τῆς περιφερείας, ἐν ἣ κεῖται τὸ ἀπαλλοτριούμενον ἢ τὸ μείζον μέρος αὐτοῦ.

8. Ἀπαντα τ' ἀναγκαῖα, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος ἀρθροῦ, ἐγγράφα, συντάσσονται ἢ ἐκδίδονται ἀτελῶς.

9. Διὰ τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθροῦ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως δὲν θίγονται τυχόν δικαιώματα

τρίτων ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριούμενου, τοῦ Δημοσίου οὐδεμιᾶς ὑπέχοντος εὐθύνην ἐναντι αὐτῶν, κατ' ἀρθρον 8 παρ. 5 τοῦ παρόντος.

10. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καθορίζεται διὰ τὸν πρόεδρον, τὰ μέλη και τὸν γραμματέα τῆς ἐπιτροπῆς ἐφ' ἅπαξ ἀμοιβὴ διὰ τὴν γενομένην ἐργασίαν, ἀναλόγως και τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐξετασθεῖσων περιπτώσεων, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ὁδοιορδικὰ, ὡς και τὰ γραφικὰ και ἕτερα ἐξοδα, ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ καταστάσεως πληρωμῆς, ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ ἀμοιβὴ και αἱ δαπάναι αὗται ἐκφύονται τὸν ὑπόχρεον πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 30.

Ποινικαὶ και Πειθαρχικαὶ Κυρώσεις.

1. Ὁ ἐκ προθέσεως ὑποδεικνύων ψευδῆ ὄρια ἢ προσάγων εἰκονικοὺς τίτλους ἢ παρεμβαίνων εἰς σχετικὴν δίκην ὑφ' οἰανδήποτε ἰδιότητα, πρὸς ὑποστήριξιν ἀνυπάρκτων δικαιωμάτων ἐπὶ ἀπαλλοτριωθέντος ἀκινήτου, εἴτε ἑαυτοῦ εἴτε ἄλλου, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖ, τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου τοῦ τόπου τοῦ ἀκινήτου μὲ φυλάκισιν και χρηματικὴν ποινὴν μέχρις ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν, ἐπιφυλασσομένων τῶν τυχόν βαρύτερων ποινῶν τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

2. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρμόδιοι δικασταὶ ἢ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι ἔχουν ἠϋξημένον καθῆκον, ὅπως τηροῦν αὐστηρῶς τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπόμενας προθεσμίας, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὀφείλου νὰ ἐκτελοῦν τὰς ἀνατιθεμένας αὐτοῖς ἀρμοδιότητας. Ἡ παραμέλησις τῶν προθεσμιῶν τούτων συνιστᾷ σοβαρὸν πειθαρχικὸν παράπτωμα, τιμωρούμενον κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 31.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ και ἐφεξῆς κηρυσσόμενων ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων. Ἀναγκαστικαὶ ἀπαλλοτριώσεις, κηρυχθεῖσαι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐξακολουθοῦν διεπόμεναι ὑπὸ τῶν μέχρι τούδε κειμένων διατάξεων.

2. Ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου, καταργοῦνται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1731)1939 «περὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων» και αἱ τροποποιητικαὶ ἢ συμπληρωματικαὶ αὐτοῦ διατάξεις, ὡς και πάσαι αἱ διατάξεις νόμων, γενικῶν ἢ ἐιδικῶν, αἱ ἀντικείμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἢ ἀναγόμεναι εἰς θέματα ρυθμιζόμενα ὑπ' αὐτῶν. Καταργοῦνται ὁμοίως αἱ συντακτικαὶ πράξεις Ζ)1967 «περὶ ἀπαλλοτριώσεων ἀκινήτων πρὸς ἀνοικοδόμησιν οἰκισμῶν πληττομένων ὑπὸ θεομηγιῶν» και ΚΕ)1968 «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων διὰ τὰς περιπτώσεις ἀνεγέρσεως δικαστικῶν καταστημάτων, φυλακῶν και ἀναμορφωτικῶν καταστημάτων».

3. Διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις ἐιδικῶν νόμων περὶ μεταλλείων, ὄρυγιων, σπηλαίων, ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν, ἱαματικῶν, ρεόντων και ὑπογείων ὑδάτων, ὡς και ἐκεῖναι, δι' ὧν ἐπιτρέπεται ἢ κηρύχεται ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων λόγῳ δημοσίας ὠφελείας, χάριν ὠρισμένων σκοπῶν και ἐνδεχομένως καθορίζονται τὰ δυνάμενα νὰ ἀπαλλοτριωθῶν διὰ τοὺς σκοποὺς τούτους ἀκίνητα, ὡς και τὰ πρόσωπα ὑπὲρ ἢ δαπάναι τῶν ὁποίων κηρύσσεται ἢ ἀπαλλοτριώσις.

Άρθρον 32.

Έναρξις ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται μετά τριάκοντα ημέρας από της δημοσίευσής αυτού διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τῆ 30 Δεκεμβρίου 1970

Έν Όνόματι του Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΪΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΤΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ ΝΙΚΗΤ, ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΛΟΤΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΗΡΑΙΟΣ, ΠΑΥΛ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Έθεωρήθη και έτέθη η μεγάλη του Κράτους σφραγίς.

Έν Αθήναις τῆ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 798

Περί καταστάσεως πολιορκίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει του Ήμετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, άπεφασίσμεν και διατάσμεν:

Άρθρον 1.

Προϋποθέσεις κηρύξεως.

Υπό τούς όρους και τας έγγυήσεις του άρθρου 25 του Συντάγματος, έν περιπτώσει πολέμου, έπιστρατεύσεως ένεκεν έξωτερικών κινδύνων, ή σοβαράς διαταραχής ή έκδηλου άπειλής κατά της δημοσίας τάξεως και ασφαλείας του Κράτους έξ έσωτερικών κινδύνων, δύναται να κηρυχθή εις κατάστασιν πολιορκίας όλη ή Έπικράτεια, ή τμήμα αυτής, και να άνασταλή προσωρίως, έν όλω ή έν μέρει, ή ισχύς των άρθρων 10, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 111 και 112 του Συντάγματος ή τινών τούτων.

Άρθρον 2.

Έκδοσις Βασιλικού Διατάγματος.

Η κατάσταση πολιορκίας κηρύσσεται διά Βασιλικού Διατάγματος, μετά πρότασιν του Υπουργικού Συμβουλίου. Διά του Βασιλικού τούτου Διατάγματος, ή και έτέρου κατά τον αυτόν τρόπον έκδομένου, όρίζεται τó τμήμα της Έπικρατείας, τó όποιον κηρύσσεται εις κατάστασιν πολιορκίας, διατάσσεται ή έν όλω ή ή έν μέρει άναστολή της ισχύος των έν τώ προηγουμένω άρθρω άναφερομένων άρθρων του Συντάγματος ή τινών τούτων και ή τυχόν σύστασις έξαιρετικών δικαστηρίων.

Άρθρον 3.

Άνακοίνωσις εις την Βουλήν.

Τó κατά τó άρθρον 2 Βασ. Διατάγμα και τά κατ' έφαρμογήν αυτού ληφθέντα μέτρα, άνακοινούνται εις την Βου-

λήν κατά την πρώτην, μετά την δημοσίευσίν του, συνεδρίασιν αυτής. Έν περιπτώσει όμως σοβαράς διαταραχής ή έκδηλου άπειλής της δημοσίας τάξεως και ασφαλείας του Κράτους έξ έσωτερικών κινδύνων, τó έκδοθέν Β. Διατάγμα τίθεται ύπ' όψιν του Συμβουλίου του Έθνους, έντός είκοσι τεσσάρων ώρών από της έκδόσεως αυτού. Έάν τó Συμβούλιον του Έθνους δέν συμφωνή προς έκδοσιν του Β. Διατάγματος, συγκαλείται ύποχρεωτικώς ή Βουλή, έντός είκοσημέρου, από της δημοσίευσής αυτού και άν έτι έχη διαλυθή, ίνα άποφασίση περί της διατηρήσεως ή άρτεως της ισχύος του δι' άπολύτου πλειοψηφίας του όλου άριθμού των μελών αυτής έν τῆ τελευταία περιπτώσει.

Άρθρον 4.

Χρονική έκτασις.

Η ισχύς του κατά τó άρθρον 2 Β. Διατάγματος, δέν έκτείνεται, έν περιπτώσει πολέμου, πέραν της λήξεως αυτού, έν πάση δέ άλλη περιπτώσει αίρεται αυτόδικαίως μετά τρίμηνον από της δημοσίευσής του, πλην εάν έν τώ μεταξύ παραταθή διά νεωτέρου Β. Διατάγματος άδεία της Βουλής.

Άρθρον 5.

Μεταβίβασις έξουσιών εις στρατιωτικήν Άρχήν.

1. Από της δημοσίευσής του περί κηρύξεως εις κατάστασιν πολιορκίας Β. Διατάγματος, πάσαι αι έξουσίαι των πολιτικών Άρχών, αι άναγόμεναι εις την τήρησιν της ασφαλείας του Κράτους, της δημοσίας τάξεως και ειρήνης και την άστυνομίαν, μεταβιβάζονται εις την στρατιωτικήν Άρχήν.

2. Αι πολιτικοί Άρχαί έξακολουθούν έν τούτοις την άσκησιν των έξουσιών εκείνων, αΐτινες δέν μεταβιβάσθησαν εις την στρατιωτικήν Άρχήν, έν αΐς και την της δικαστικής άστυνομίας επί των μη ύπαχθέντων εις την στρατιωτικήν δικαιοδοσίαν έγκλημάτων.

3. Ο Άρχηγός των Ένόπλων Δυνάμεων, ως Άνωτάτη Στρατιωτική Άρχή, άσκεί τας έν τώ παρόντι Ν. Διατάγματι άναφερομένης έξουσίας, είτε άυτοπροσώπως είτε διά των κατά τόπους στρατιωτικών διοικητών.

Άρθρον 6.

Άνάληψις έξουσιών ύπό Άρχηγού Ένόπλων Δυνάμεων.

Ο Άρχηγός των Ένόπλων Δυνάμεων:

1. Άναλαμβάνει ύπό την έξουσίαν του, μέσω των οικείων Διοικήσεων και Οργανισμών, ό,τι άφορά εις την συμβολήν των εις την άμυναν και ασφάλειαν της Χώρας, τά κάτωθι Σώματα και Υπηρεσίας:

α) Την Γενικήν Διεύθυνσιν Έθνικής Ασφαλείας.

β) Τά Σώματα Ασφαλείας (διά του Άρχηγείου Στρατού).

γ) Τó Λιμενικό Σώμα (διά του Άρχηγείου Ναυτικού).

δ) Την Γενικήν Διεύθυνσιν Πολιτικής Άμύνης της Χώρας (διά του Άρχηγείου Στρατού).

ε) Την Πυροσβεστικήν Υπηρεσίαν (διά του Άρχηγείου Στρατού) και

στ) Την Υπηρεσίαν Πολιτικής Άεροπορίας (διά του Άρχηγείου Άεροπορίας).

2. Κατόπιν άποφάσεως του Πολεμικού Συμβουλίου τῆ είσηγήσει του Άρχηγού Ένόπλων Δυνάμεων, δύναται να ύπαχθόν ύπό την έξουσίαν του πάντες οι Οργανισμοί και Έπιχειρήσεις δημοσίου ένδιαφέροντος, άν οι σκοποί θεωρούνται ως συμβάλλοντες εις την άμυναν και την ασφάλειαν της Χώρας. Έν τῆ περιπτώσει ταύτη του Πολεμικού Συμβουλίου μετέχουν μετά ψήφου και οι άμύβδιοι Υπουργοί, έφ' όσων δέν προβλέπεται άλλως ή συμμετοχή των.

*Άρθρον 7.

Ἐξουσία στρατιωτικῆς Ἀρχῆς.

Ἡ στρατιωτικὴ Ἀρχὴ ἔχει τὸ δικαίωμα ἰδίως:

α) Νὰ προβαίνει εἰς συλλήψεις καὶ ἀνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Συντάγματος.

β) Νὰ ἐνεργῇ κατ' οἶκον ἐρεύνας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς.

γ) Νὰ ἀπομακρύνῃ πάντα ὑποπτον διαταράξεως τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, τῆς δημοσίας τάξεως καὶ εἰρήνης ἐκ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς του.

δ) Νὰ διατάσῃ τὴν παράδοσιν τῶν ὄπλων καὶ ἐφοδίων καὶ νὰ προβαίνει εἰς ἀναζήτησιν καὶ ἀφαίρεσιν αὐτῶν.

ε) Νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν ἀνακοίνωσιν ἢ δημοσιεύσιν πληροφοριῶν καθ' οἷονδήποτε τρόπον καὶ διὰ τοῦ τύπου καὶ νὰ προβαίνει εἰς κατὰσχέσιν ἐντύπων ἐν γένει, εἴτε πρὸ τῆς κυκλοφορίας αὐτῶν, εἴτε καὶ μετ' αὐτῆν, ὡς καὶ εἰς τὴν παύσιν τῶν ἐφημερίδων ἐφ' ὀρισμένον χρόνον. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ἢ διεύθυνσις τῆς ἐφημερίδος ὑποχρεοῦται νὰ μισθοδοτῇ τὸ συντακτικὸν καὶ ἐργατικὸν αὐτῆς προσωπικὸν διαρκούσης τῆς παύσεως. Ἡ τοιαύτη πρὸς μισθοδοσίαν ὑποχρέωσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ δέμημον.

στ) Νὰ ἀσκήσῃ πᾶσαν πρᾶξιν σκοποῦσαν εἰς τὴν διασφάλισιν τῆς ἀμύνης καὶ ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, τοῦ πολιτεύματος, τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος, τῆς δημοσίας τάξεως καὶ εἰρήνης καὶ

ζ) Νὰ ἀσκήσῃ τὴν ποινικὴν ἀγωγὴν διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπόμενα ἐγκλήματα καὶ νὰ ἐπιμελήτῃ τῆς ἐκδικάσεως ταύτης.

*Άρθρον 8.

1. Ἡ στρατιωτικὴ Ἀρχὴ ἔχει τὸ δικαίωμα:

α) Νὰ ἀπαγορεύῃ καὶ διαλύῃ οἰωνδήποτε συνάθροισιν καὶ πάντα, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Συντάγματος, συνεταιρισμὸν ἢ ἔνωσιν προσώπων, ἢ νὰ ἀντικαθιστᾷ τὰς διοικήσεις αὐτῶν.

β) Νὰ θέτῃ, διὰ διαταγῶν τῆς, ὑπὸ μεσεγγύησιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2636)1940 «περὶ δικαιοπραξιῶν ἐγκρίτων καὶ μεσεγγυήσεως ἐγκρίτων περιουσιῶν», ὡς αὐτὸς ἐκαστοτε ἰσχύει, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, περιουσίας διαλυθέντων συνεταιρισμῶν, ἐνώσεων προσώπων ἢ περιουσίας προσώπων φυσικῶν ἢ νομικῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελε θεσπισθῆναι ἐκ τῶν εἰς χεῖράς τῆς στοιχείων, ὅτι αἱ περιουσίαι αὗται χρησιμοποιοῦνται διὰ σκοποῦς θέτοντας εἰς κίνδυνον τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους, ἢ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ εἰρήνην. Ἡ περιουσία αὐτῶν περιέρχεται εἰς τὸ Δημόσιον μόνον ἐὰν ἐδημεύθῃ δι' ἀποφάσεως δικαστηρίου τινός. Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας, παραδίδεται εἰς τοὺς δικαιοῦχος μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς καταστάσεως πολιτοκίας, μετ' ἀφίρεσιν τῶν γενομένων δαπανῶν συντηρήσεως.

2. Ἡ στρατιωτικὴ Ἀρχὴ δύναται νὰ ὄσῃ τὴν μεσεγγύησιν τῆς περιουσίας καὶ ν' ἀποδώσῃ αὐτὴν εἰς τοὺς δικαιοῦχος καὶ διακοῦσης τῆς καταστάσεως πολιτοκίας, ἐὰν ἤθελε πεισθῆναι ὅτι ἐξέλιπον οἱ λόγοι τῆς μεσεγγυήσεως.

*Άρθρον 9.

Ποινικαὶ κυρώσεις.

1. Ἡ ἀπειθεία εἰς τὰς διαταγὰς τῆς στρατιωτικῆς Ἀρχῆς, κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 7 καὶ 8, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην διαταγὴν, ἐντὸς τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀρμοδιότητος αὐτῆς ἐκδιδομένην, ἐὰν δὲν φέρῃ τὰ στοιχεῖα βαρυτέρας ἀξιοποίνου πράξεως, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων.

2. Τὴν αὐτὴν ποινὴν, ἐπιβαλλομένην ὡσαύτως ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων, ἐπίσφουον, ἐὰν δὲν φέρουν βαρύτερον ἀξιοποίνου χαρακτῆρα, δημοσιεύματα τοῦ τύπου, ἐξ ὧν ἐκτίθεται εἰς κίνδυνον ἢ ἀσφάλεια τοῦ ἐν καταστήματι πολιτοκίας τόπου, ἢ διασαλεύεται ἢ αὐτόθι δημοσία τάξις, ἢ ἄτινα διεγείρουσιν πρὸς τέλεσιν ἀδικημάτων, ὑπαγόμενα εἰς τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ παρόντος.

*Άρθρον 10.

Ἀρμοδιότης στρατιωτικοῦ δικαστηρίου.

1. Τὰ στρατιωτικὰ δικαστήρια εἶναι ἀρμόδια διὰ τὴν ἐκδίκασιν πάντων τῶν ἐγκλημάτων τῶν στρεφόμενων κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, τοῦ πολιτεύματος, τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος, τῆς δημοσίας τάξεως καὶ εἰρήνης, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἰδιότης τῶν αὐτουργῶν ἢ συμμετόχων.

2. α) Εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων ὑπάγονται καὶ τὰ κατὰ προσώπων ἢ περιουσιῶν στρεφόμενα ἐγκλήματα, ὅσακις, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς στρατιωτικῆς δικαστικῆς Ἀρχῆς, ἐκτίθεται εἰς κίνδυνον ἢ ἀσφάλεια τοῦ ἐν καταστάσει πολιτοκίας τόπου ἢ διασαλεύεται ἢ δημοσία τάξις. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἔχει ἐφαρμογὴν ἢ διατάξις τοῦ ἄρθρου 68 παρ. 2 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

β) Διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ περιορίζεται ἢ ἐν τῇ παρούσῃ παραγράφῳ ἀρμοδιότης τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων.

3. Εἰς τὰ στρατιωτικὰ δικαστήρια μεταβιβάζονται ὑπὸ τῶν εἰσαγγελῶν καὶ ἐκκρεμῆς ὑποθέσεις διὰ τινὰ τῶν ἐν παραγράφῳ 1 καὶ 2 ἐγκλημάτων, ἐφ' ὅσον ἤθελε ζητηθῆναι τοῦτο ὑπὸ τῆς στρατιωτικῆς δικαστικῆς Ἀρχῆς.

4. Διὰ διαταγῶν τοῦ Ἀρχηγῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καθορίζονται τὰ τῆς συγκροτήσεως καὶ λειτουργίας τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία λεπτομέρεια πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἄρθρου.

*Άρθρον 11.

Σύστασις ἐκτάκτων στρατιωτικῶν δικαστηρίων.

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ἢ ἐν ἐπιεικοῦσιν ἀνάγκῃ ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 Βασιλικῆς Διατάγματος, δύναται, πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 τοῦ παρόντος ἐγκλημάτων, νὰ συνιστᾷ, ἐν ἐκάστῳ τόπῳ, ἐκτάκτα στρατιωτικὰ δικαστήρια καὶ ἐν ἀναδεωρητικῶν, ἢ νὰ ἀναθέτῃ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐγκλημάτων τούτων εἰς λειτουργοῦντα διαρκῆ στρατιωτικὰ δικαστήρια, κατὰ τὰς ἐκαστοτε ἰσχύουσας διατάξεις τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

*Άρθρον 12.

Ἀπαχόρευσις δημοσιότητος διαδικασίας.

Κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐν ἄρθροις 9 καὶ 10 τοῦ παρόντος προβλεπόμενων ἐγκλημάτων δύναται τὸ ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως δικαστήριον νὰ ἀπαγορεύῃ, δι' ἀποφάσεώς του, προτάσει τοῦ Βασιλικῆς Ἐπιτρόπου, τὴν δημοσιότητα τῆς διαδικασίας καὶ διατάσῃ τὴν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν διεξαγωγὴν τῆς δίκης, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἢ δημοσιότητος αὐτῆς δύναται νὰ ἀποβῇ ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ἢ τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς ἢ τὰς ἐνόπλους δυνάμεις ἢ τὴν δημοσίαν τάξιν.

*Άρθρον 13.

Παρεπόμενα ποινά.

Ἐπὶ καταδίκῃ διὰ τι τῶν ἐν ἄρθροις 9 καὶ 10 τοῦ παρόντος ἐγκλημάτων τὰ στρατιωτικὰ δικαστήρια δύναται νὰ ἐπιβάλλουν καί: α) τὰς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 59 ἕως καὶ 68 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος παρεπόμενας ποινάς, β) τὰς, κατὰ περίπτωσιν, ἐκπτώσεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ γ) δήμευσιν τῆς περιουσίας τῶν αὐτουργῶν ἢ συμμετόχων τοῦ ἐγκλήματος ἢ τῆς περιουσίας τοῦ νομικοῦ προσώπου, ἐπὶ καταδίκῃ ἐκπροσώπου αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἢ περιουσία αὐτῆς ἢ τὰ δι' αὐτῆς κτώμενα ἔσοδα ἐχρησιμοποιοῦντο, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 8 παραγράφῳ 1 στοιχ. β' σκοποῦς.

*Άρθρον 14.

Ἐνδίκαια μέσα.

Διαρκούσης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται ἢ ἀσκήσις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων τῶν ὑπὸ τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος προβλεπόμενων ἐνδίκαιων μέσων. Δύναται ὅμως διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος

τος, εκδιδόμενου προτάσει του Υπουργού Εθνικής Αμύνης, να απαγορευθή ή άσκήσις τούτων ή τινών εξ αυτών.

Άρθρον 15.

Εκτελέσις αποφάσεως στρατιωτικῶν δικαστηρίων.

1. Αἱ αποφάσεις τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων εκτελοῦνται, ἄμα τῇ ἐκδόσει των, κατόπιν διαταγῆς τῶν ἐν άρθροις 384, 388 καὶ 389 τοῦ Σ.Π.Κ. ἀναφερομένων στρατιωτικῶν ἀρχηγῶν, ἄνευ ἄλλης τινὸς διατυπώσεως.

2. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θανατικῆς ποινῆς, δέον ὅπως παρέλθουν τρεῖς ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀπαγγελίας τῆς αποφάσεως.

3. Μὴ ἀπαγορευθεῖσης, κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ παρόντος, τῆς ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ άρθρου 407 τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Άρθρον 16.

Άρσις καταστάσεως πολιορκίας.

1. Ἡ κατάσταση πολιορκίας αἴρεται, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, πλὴν τῶν ἐν άρθρῳ 4 περιπτώσεων, διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος, προτάσει τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενου.

2. Μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς καταστάσεως πολιορκίας, τὰ διαρκῆ στρατιωτικὰ δικαστήρια διατηροῦν τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐνώπιον αὐτῶν εὑρισκομένων ἐκκρεμῶν υποθέσεων, μόνον ἐφ' ὅσον οἱ κατηγορούμενοι εἶναι στρατιωτικοί, τῶν εἰς ἰδιώτας κατηγορουμένων ἀναφερομένων υποθέσεων μεταβιβαζομένων ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν εἰς τὰ ἀρμόδια κοινὰ ποινικὰ δικαστήρια, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀξιόποινος πράξις στρέφεται κατὰ τῆς ἀσφαλείας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων.

Άρθρον 17.

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ὅπου ἐν τῷ παρόντι δὲν ὀρίζεται εἰδικῶς ἄλλως κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται συμπληρωματικῶς αἱ διατάξεις τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

Άρθρον 18.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἄρσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. ΔΕΘ)1912 «περὶ καταστάσεως πολιορκίας», τοῦ τεθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς Β)5—6 Μαΐου 1967 Συντακτικῆς Πράξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὄνοματι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΙΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΑΡΤΟ-
ΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ
ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ.
ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑ-
ΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥ-
ΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΗΡΑΙΟΣ, ΠΑΤ. ΜΑΝΩΛΑΟΠΟΥΛΟΣ,
ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ,
ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 799

Περὶ Ἀντιβασιλείας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Υπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπερ-
ασίσκαμεν καὶ διατάσσαμεν:

Άρθρον 1.

1. Ἡ βασιλικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ άρθρου 37 παράγραφος 1, 38 παράγραφος 2 καὶ 41 παράγραφος 2 τοῦ Συντάγματος ὑπὸ Τριμελοῦς Ἀντιβασιλείας ἀπαρτιζομένης ἐκ τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς, τοῦ προέδρου τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου καὶ τοῦ προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

2. Ἐν περιπτώσει ἀπολείας τοῦ ἀξιωματοῦ ἢ ἀπουσίας ἢ κωλύματος μέλους ἢ μελῶν τῆς Τριμελοῦς Ἀντιβασιλείας, μετέχουν αὐτοδικαίως αὐτῆς, προσωρινῶς, οἱ κατὰ περίπτωσιν νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί.

3. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ Βουλὴ ἔχει διαλυθῆ, ὁ πρόεδρος τῆς διαλυθείσης Βουλῆς μετέχει τῆς Τριμελοῦς Ἀντιβασιλείας μέχρι τῆς ἐκλογῆς νέου προέδρου.

Άρθρον 2.

Τὰ μέλη τῆς Τριμελοῦς Ἀντιβασιλείας, εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καθ' ἣν καλοῦνται νὰ ἀσκήσουν τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, δίδουν τὸν ἀκόλουθον ὄρκον, παρουσίᾳ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου:

«Ὀμνῶ εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ προστατεύω τὴν ἐπικρατοῦσαν Θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων, νὰ φυλάττω τὸ Πολίτευμα τῆς Βασιλευσμένης Δημοκρατίας, τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους καὶ νὰ διατηρῶ καὶ ὑπερασπίσω τὴν Ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀκεραιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους».

Άρθρον 3.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Τριμελὴς Ἀντιβασιλεία ἀσκεῖ πάσας τὰς ἐκ τοῦ Συντάγματος ἀρμοδιότητας τοῦ Βασιλέως.

Άρθρον 4.

1. Πρόεδρος τῆς Τριμελοῦς Ἀντιβασιλείας εἶναι ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς.

2. Τὰ μέλη τῆς Τριμελοῦς Ἀντιβασιλείας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσκήσεως ὑπ' αὐτῶν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, τελοῦν ἐν ἀναστολῇ ἀσκήσεως τοῦ κυρίου λειτουργήματός των, ἀναπληροῦνται δὲ εἰς τοῦτο ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των, διὰ πάσας τὰς περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς τοῦ άρθρου 54 παράγραφος 2 τοῦ Συντάγματος.

3. Τὰ μέλη τῆς Ἀντιβασιλείας δὲν συμμετέχουν εἰς τὴν λήψιν αποφάσεων τῶν πολιτειακῶν ὀργάνων, τῶν ὁποίων προεδρεύουν, ἐπὶ θεμάτων τῶν ὁποίων ἐπελήφθησαν ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς μελῶν τῆς Ἀντιβασιλείας. Ἐν τῇ περιπτώσει αὕτη ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των.

Άρθρον 5.

Αἱ πράξεις τῆς Ἀντιβασιλείας ὑπογράφονται παρὰ πάντων τῶν μελῶν τῆς, τυχόν δὲ διαφωνία τινὸς ἐκ τούτων καταχωρίζεται εἰς εἰδικῶς τηρούμενα πρακτικά. Ἐν ἀρνήσει μέλους τῆς Ἀντιβασιλείας νὰ ὑπογράψῃ πράξιν τινὰ, αὕτη ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν λοιπῶν. Ὑπαρχουσῶν πλειόνων τῶν δύο γνωμῶν, καταχωριζομένων εἰς τὰ πρακτικά, ὑπερισχύει ἡ γνώμη τοῦ προέδρου.

Άρθρον 6.

1. Κατά την περίπτωσην του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 40 του Συντάγματος, η βασιλική εξουσία ασκείται υπό του κατά το άρθρον 4 του παρόντος προέδρου της Τριμελούς Αντιβασιλείας, ὅστις δίδει τὸν κατά τὸ άρθρον 2 ὄρκον καὶ ὡς ὀρίζεται ἐν αὐτῷ.

2. Αἱ διατάξεις τῶν άρθρων 3 καὶ 4 παράγραφοι 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν κατά τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀσκήσιν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

Άρθρον 7.

Αἱ διατάξεις τοῦ άρθρου 33 τοῦ Συντάγματος ἐφαρμόζονται εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις ἀσκήσεως ὑπὸ τῆς Ἀντιβασιλείας ἢ τοῦ προέδρου αὐτῆς τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

Άρθρον 8.

1. Ἡ Τριμελής Ἀντιβασιλεία, ἢ ὁ πρόεδρος αὐτῆς κατά τὴν περίπτωσιν τοῦ δευτέρου εδαφίου τοῦ άρθρου 40 τοῦ Συντάγματος, ἐδρεύει εἰς τὰ βασιλικά Ἀνάκτορα ἢ εἰς τὸν διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ὀριζόμενον τόπον.

2. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν μελῶν τῆς Ἀντιβασιλείας, ἢ τοῦ προέδρου αὐτῆς κατά τὴν περίπτωσιν τοῦ δευτέρου εδαφίου τοῦ άρθρου 40 τοῦ Συντάγματος, ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκάρυνη δὲ τὸν Κρατικὸν προϋπολογισμόν.

Άρθρον 9.

Τὸ ἀρθρον 128 τοῦ Συντάγματος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ γραφείου τῆς Ἀντιβασιλείας, τοῦ ὁποίου αἱ θέσεις δύναται νὰ πληρῶνται καὶ δι' ἀποσπάσεως δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπάλληλων Ν.Π.Δ.Δ., κατὰ παρέκκλισιν τῶν κειμένων διατάξεων. Ἡ παρὰ τῇ Ἀντιβασιλείᾳ ὑπηρεσία τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπαλλήλων λογίζεται διανυθείσα, ὡς πρὸς πάσας τὰς συνεπείας, εἰς τὰς ὑπηρεσίας καὶ θέσεις ἐξ ὧν ἀποσπάσθησαν. Οἱ κατ' ἀπόσπασιν ὑπηρετούντες λαμβάνουν τὰς ἀποδοχὰς τῆς ἐξ ἧς ἀποσπάσθησαν θέσεως.

Άρθρον 10.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως εἰς Σῶμα τῆς πρώτης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος ἐκλεγχομένης Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὄνομαι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΓΙΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ, ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΗΡΑΙΟΣ, ΠΑΤΑ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 800

(9)

Περὶ πολιτικῶν κομμάτων.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 1.

Όρισμός.

Πολιτικὸν κόμμα εἶναι ἡ ἐλευθέρα ἐνωσις πολιτῶν, ἔχόντων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν, σωματικῶς ὀργανωμένη, ἥτις, ἐντὸς τῶν συνταγματικῶν πλαισίων καὶ διὰ νομίμων μέσων, ἐκφράζει τὴν θέλησιν τῆς ὑποστηριζούσης τοῦτο μερίδος τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος καὶ συμβάλλει εἰς τὴν προαγωγήν τοῦ ἔθνικου συμφέροντος.

Άρθρον 2.

Αποστολὴ καὶ θέσις τῶν κομμάτων.

1. Ἡ ὀργάνωσις, τὸ πρόγραμμα καὶ ἡ δράσις τῶν πολιτικῶν κομμάτων θεόν νὰ διέπονται ὑπὸ ἔθνικῶν καὶ δημοκρατικῶν ἀρχῶν καὶ νὰ ἀποσκοποῦν εἰς τὴν πρόβδον τοῦ ἔθνους καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ, ἐν ἐλευθερίᾳ, ἰσότητι καὶ δικαιοσύνῃ.

2. Δὲν ἐπιτρέπεται σύστασις κομμάτων, τῶν ὁποίων οἱ σκοποὶ ἀντιτίθενται, ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἢ συγκακαλυμμένως, πρὸς τὸ πολίτευμα ἢ τείνουν εἰς ἀνατροπὴν τοῦ ὑφισταμένου κοινωνικοῦ καθεστώτος, ἢ ἐκθέτουν εἰς κίνδυνον τὴν ἐδαφικὴν ἀκεραιότητα τοῦ Κράτους ἢ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

3. Τὰ πολιτικὰ κόμματα, ἐν τῇ ὀργανώσει καὶ δράσει των διὰ τὴν δι' ὑποψηφίων αὐτῶν ἐκπροσώπησιν τοῦ λαοῦ ἐν τῇ Βουλῇ, ὀργανοῦνται εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἐπικράτειαν καὶ οὐχὶ μόνον εἰς τμήματα αὐτῆς, δὲν δύναται δὲ νὰ ἐκφράζουσι τὰ συμφέροντα ὀρισμένης ἐπαγγελματικῆς ἢ ἄλλης ὁμάδος.

4. Τὰ πολιτικὰ κόμματα ἐκφράζουσι τὰς ἰδεολογικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς θέσεις των ἐπὶ τῶν πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ζητημάτων τῆς Χώρας διὰ τοῦ καταστατικοῦ καὶ τῶν προγραμμάτων των, ὡς καὶ διὰ τῶν ἀποφάσεων των πρὸς τοῦτο ἀρμοδίων ὀργάνων.

5. Τὰ πολιτικὰ κόμματα ἀπολαύουσι ἰσότητος ἐναντι τῶν νόμων καὶ τῶν δημοσίων ἀρχῶν.

6. Μεμονωμένοι ἢ ἀνεξάρτητοι ὑποψηφιότητες κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἀπαγορεύονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚῶΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Άρθρον 3.

Προϋποθέσεις ἰδρύσεως.

1. Ἑλληνες πολῖται, ἔχοντες τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν δύναται ἐλευθέρως νὰ ἰδρῶσι πολιτικὰ κόμματα.

2. Δὲν δύναται νὰ ἰδρῶσι πολιτικὸν κόμμα οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἔμμισθοι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ ὑπάλληλοι ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ἢ ἄλλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἢ δημοσίων ἢ δημοτικῶν ἐπιχειρήσεων.

3. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἰδρύσις κόμματος, ἐὰν αὕτη ἀποτελεῖ συγκακαλυμμένην, καθ' οἰονδήποτε τρόπον, ἀνασύστασιν ἐκτὸς νόμου τεθέντος κόμματος.

Άρθρον 4.

Συστατικὴ πρᾶξις—Καταστατικόν.

1. Πρὸς ἰδρύσιν πολιτικοῦ κόμματος, ἀπαιτεῖται ἡ σύμωσος βούλησις ἐκατὸν τοῦλάχιστον φυσικῶν προσώπων, ἅτινα ὑπογράφουσι τὴν συστατικὴν πρᾶξιν αὐτοῦ, συντασσομένην ἐνώπιον συμβολαιογράφου.

2. Μετά την υπογραφήν της συστατικής πράξεως, τὰ ἰδρυτικά μέλη ὀρίζουν διὰ πράξεώς των προσωρινήν Διοικήσασιν Ἐπιτροπήν καὶ προβαίνουν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ καταστατικοῦ.

Ἄρθρον 5.

Περιεχόμενον καταστατικοῦ.

1. Τὸ καταστατικὸν καθορίζει:

- α. Τὸν τίτλον καὶ τὴν τυχόν χρησιμοποιουμένην σύντημσιν τούτου, τὸ ἔμβλημα καὶ τὴν ἔδραν τοῦ κόμματος.
- β. Τὰς γενικὰς πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ κατευθύνσεις τοῦ κόμματος, ἐντὸς τῶν ἐπιταγῶν τοῦ Συντάγματος.
- γ. Τοὺς ὅρους ἐγγραφῆς, ἀποχωρήσεως καὶ ἀποβολῆς τῶν μελῶν, ὡς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν.
- δ. Τὴν διάρθρωσιν ὡς καὶ τὰ κεντρικὰ καὶ περιφερειακὰ ὄργανα διοικήσεως τοῦ κόμματος, τὰς ἀρμοδιότητας ἐκάστου τούτων ὡς καὶ τοὺς ὅρους ἀναδείξεως, λογοδοσίας καὶ ἀποχωρήσεως αὐτῶν.
- ε. Τὴν διαδικασίαν συγκλήσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.
- στ. Τοὺς πόρους, τὸν τρόπον διαθέσεως αὐτῶν, τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως καὶ τὰ ὄργανα ἐλέγχου.
- ζ. Τοὺς ὅρους τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ καὶ
- η. Τοὺς ὅρους διαλύσεως τοῦ κόμματος.

2. Τὸ καταστατικὸν δύναται νὰ προβλέπη πλαίσια ἀφορῶντα εἰς τὸν κανονισμὸν λειτουργίας τοῦ κόμματος, περὶ οὗ τὰ ἄρθρα 18 ἕως 20 τοῦ παρόντος.

3. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις ὡς τίτλου, ἢ συντήσεως τούτου, ἢ ἐμβλήματος κόμματος, τῶν ἐμβλημάτων καὶ συμβόλων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τοῦ Θρόνου ἢ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης δὲν ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις τοιούτων δυναμένων νὰ προκαλέσουν σύγχυσιν πρὸς ἀνήκοντα εἰς ἕτερον κόμμα ἢ εἰς κόμμα διαλυθὲν καὶ δι' ὃν χρόνον διαρκεῖ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 37 παρ. 3 ἀπαγόρευσις.

4. Ἡ ἔδρα τοῦ κόμματος δεόν νὰ εὐρίσκειται ἐντὸς τῆς Ἐπικρατείας.

Ἄρθρον 6.

Ἐγκρίσις καταστατικοῦ.

1. Τὸ καταστατικὸν τοῦ κόμματος ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου. Πρὸς τούτο ὑποβάλλεται ὑπὸ τῶν ἰδρυτῶν ἢ τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς αἴτησις, εἰς ἣν ἐπισυνάπτονται:

- α. Ἡ συστατικὴ πράξις.
- β. Ἡ πράξις διορισμοῦ τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς.
- γ. Τὸ καταστατικὸν.
- δ. Πίναξ ὑπογεγραμμένος ὑπὸ τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς καὶ ἐμφαίνων τὸ ὀνοματεπώνυμον, τὸν τόπον καὶ χρόνον γεννήσεως, τὴν διεύθυνσιν κατοικίας καὶ τὸ ἐπάγγελμα τῶν ἰδρυτῶν τοῦ κόμματος.
2. Ἡ περαιτέρω διαδικασία τῆς ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου.
3. Τὸ πολιτικὸν κόμμα ὑφίσταται ὡς τοιοῦτον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐγκριτικῆς τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, καθ' ἃ ὁ περὶ τοῦ Δικαστηρίου τούτου νόμος ὀρίζει.

Ἄρθρον 7.

Τροποποιήσις καταστατικοῦ.

Πᾶσα τροποποίησις τοῦ καταστατικοῦ ὑπόκειται εἰς τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐγκρίσιν, τῆς σχετικῆς αἰτήσεως, μετ' ἀντιγράφου τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως καὶ τοῦ σχετικοῦ πρακτικοῦ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ὑποβαλλομένης ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.
ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Ἄρθρον 8.

Ὅργανα διοικήσεως.

1. Ἡ ὀργάνωσις τοῦ κόμματος διακρίνεται εἰς κεντρικὴν καὶ περιφερειακὴν.

2. Κεντρικὰ ὄργανα διοικήσεως τοῦ κόμματος εἶναι ἡ Γενικὴ Συνέλευσις, ὁ Ἀρχηγός, ἡ Διοικῶσα Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος.

3. Περιφερειακὰ ὄργανα διοικήσεως εἶναι ἡ Τοπικὴ Συνέλευσις, ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ οἱ Προϊστάμενοι τῶν Γραφείων ἐκάστης περιφέρειας.

Ἄρθρον 9.

Γενικὴ Συνέλευσις.

1. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ τῶν κατὰ τὴν ἀμέσως προηγούμενην βουλευτικὴν περίοδον διατελεσάντων βουλευτῶν, ὡς καὶ τῶν μὴ ἐκλεγέντων κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ὑποψηφίων, τοῦ Ἀρχηγοῦ, τῶν μελῶν τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν περιφερειακῶν ὀργανώσεων τοῦ κόμματος εἰς ἀριθμὸν μέχρι τοῦ διπλασίου, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὀριζόμενα, τῶν δι' ἐκάστην ἐκλογικὴν περιφέρειαν προβλεπομένων κατὰ νόμον βουλευτῶν. Κατὰ τὴν πρώτην ὀργάνωσιν τοῦ κόμματος ἡ Γενικὴ Συνέλευσις ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἰδρυτικῶν μελῶν.

2. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις, ἀποτελοῦσα τὸ κυρίαρχον ὄργανον τοῦ κόμματος, ἔχει τὰς ἐξῆς ἰδίᾳ ἀρμοδιότητας:

α. Ἐκλέγει τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ κόμματος, τὰ μέλη τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζεῖ δέ, ἐπιφυλασσομένης τῆς περιπτώσεως τοῦ δευτέρου ἔδαφιοῦ τῆς παρ. 1 τοῦ ἁρθροῦ 10, περὶ ἀντικαταστάσεως αὐτῶν.

β. Ἐγκρίνει τὸ πολιτικὸν πρόγραμμα τοῦ κόμματος.

γ. Κυροῖ τὸν κανονισμὸν λειτουργίας τοῦ κόμματος.

δ. Ἐγκρίνει τὴν ἐκθεσιν περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν τῆς οικονομικῆς διαχειρίσεως.

ε. Ἀποφασίζει περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ κόμματος.

στ. Ἀποφασίζει περὶ τῆς διαλύσεως τοῦ κόμματος, ἢ τῆς συγχωνεύσεως τούτου μετ' ἄλλου.

Ἄρθρον 10.

Ἀρχηγός τοῦ κόμματος.

1. Ὁ Ἀρχηγός τοῦ κόμματος, ἐπιφυλασσομένης τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθροῦ 43 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, ἐκλέγεται ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ θητεία ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ κόμματος, μὴ δυναμένη ἐκάστοτε νὰ ὑπερβῇ τὰ δέκα ἔτη. Ἡ θητεία αὕτη παρατείνεται, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ Ἀρχηγός τοῦ κόμματος διατελεῖ Πρωθυπουργός, ἢ Ἀντιπρόεδρος ἢ μέλος τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ διάστημα ἀποκλείεται καὶ ἡ ἀντικατάστασις του δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.

2. Κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἁρθροῦ 43 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, ὁ Ἀρχηγός τοῦ κόμματος ἐκλέγεται δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος, συνηχομένης ἐπὶ τούτῳ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ἐπιτυχόντων βουλευτῶν.

3. Ὁ Ἀρχηγός:

α. Ἐκπροσωπεῖ τὸ κόμμα εἰς ὅλας τὰς σχέσεις του καὶ ἐκφράζει ἐπίσημως τὰς ἰδεολογικὰς, πολιτικὰς καὶ προγραμματικὰς κατευθύνσεις τοῦ κόμματος.

β. Ἐκφράζει τὰς θέσεις τοῦ κόμματος ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐκάστοτε ἐμφανιζόμενα ζητήματα τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς Χώρας.

γ. Προϊσταται τῆς ὅλης ὀργανώσεως τοῦ κόμματος καὶ ἐποπτεύει τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ.

δ. Ἡγεῖται τῆς κοινοβουλευτικῆς ομάδος τοῦ κόμματος, ἐφ' ὅσον εἶναι μέλος τῆς Βουλῆς.

ε. Προεδρεύει τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

4. Τὸν Ἀρχηγόν, ἐλλείποντα, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ εἰς ὅλας τὰς ἀρμοδιότητάς του ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 11.

Διοικοῦσα Ἐπιτροπή.

1. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Προέδρου, μετ' ἰσαριθμῶν ἀναπληρωματικῶν μελῶν, καθορίζεται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ, δὲν δύναται δὲ νὰ εἶναι ἐλάσσων τῶν ἑπτὰ οὐδὲ μείζων τῶν δέκα πέντε.

2. Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπή ἐκλέγεται, ἐκ μελῶν τοῦ κόμματος, ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ θητεία ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὰ πέντε ἔτη.

3. Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπή ἐκλέγει, μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς ἀντιπρόεδρον καὶ γραμματέα.

4. Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπή:

α. Προπαρασκευάζει τὰς ἐργασίας τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, μερμυῶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς καὶ παρακολουθεῖ τὴν ἐκτέλεσιν τούτων.

β. Συντάσσει τὸ σχέδιον προγράμματος τοῦ κόμματος καὶ εἰσηγεῖται σχετικῶς εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν.

γ. Ὅρίζει τοὺς ὑποψηφίους βουλευτάς, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς προτάσεις τῶν Τοπικῶν Συνελεύσεων τοῦ κόμματος.

δ. Καθορίζει τὴν περιφερειακὴν διάρθρωσιν τοῦ κόμματος, ἐντὸς τῶν πλασίων τοῦ παρόντος καὶ τῶν διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ.

ε. Συντάσσει τὸν κανονισμὸν λειτουργίας τοῦ κόμματος.

στ. Ἀσκεῖ πᾶσαν ἄλλην ἀρμοδιότητα προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ παρόντος ἢ τοῦ καταστατικοῦ.

5. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν τρεχουσῶν καὶ ἐπειγουσῶν ὑποθέσεων, δύναται νὰ προβλέπεται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὁ ἐκ μελῶν τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς σχηματισμὸς τριμελοῦς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς.

6. Ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ συνιστῶνται ὁμάδες ἐργασίας ἢ ὑποεπιτροπαὶ πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν προτάσεων ἐπὶ τοῦ προγράμματος ἢ τῆς ὀργανώσεως τοῦ κόμματος ἢ ἐπὶ τρεχόντων πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν ζητημάτων.

Ἄρθρον 12.

Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπή.

1. Ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπή ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν μελῶν τοῦ κόμματος, ἐκλεγομένων ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ θητεία ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ καὶ μὴ δυναμένη ἐκαστοτε νὰ ὑπερβῇ τὰ πέντε ἔτη. Τὰ μέλη τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν δύνανται νὰ εἶναι ταυτοχρόνως καὶ μέλη τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

2. Ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπή:

α. Ἐποπτεύει τὴν ἐγκαιρὸν εἰσπραξίν τῶν ἐσόδων καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν δαπανῶν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ κόμματος.

β. Καταρτίζει, κατὰ ἡμερολογιακὸν ἔτος τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ κόμματος.

γ. Καταρτίζει τὸν ἀπολογισμὸν διαχειρίσεως τοῦ κόμματος.

Ἄρθρον 13.

Περιφερειακὴ ὀργάνωσις τοῦ κόμματος.

Ἡ περιφερειακὴ ὀργάνωσις τοῦ κόμματος, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὰς ἐκαστοτε ἐκλογικὰς περιφέρειας τῆς Χώρας, καθορίζεται ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, ἣτις συνιστᾷ εἰς ἐκαστην περιφέρειαν τὰ τοπικὰ ὄργανα τοῦ κόμματος.

Ἄρθρον 14.

Τοπικὴ Συνέλευσις.

1. Ἡ Τοπικὴ Συνέλευσις ἐκαστῆς περιφέρειας ἀπαρτίζεται ἐκ:

α. Τῶν ἐν ἐνέργειᾳ καὶ τῶν κατὰ τὴν ἀμέσως προηγουμένην βουλευτικὴν περίοδον διατελεσάντων βουλευτῶν τῆς περιφέρειας, ὡς καὶ τῶν μὴ ἐκλεγέντων κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ὑποψηφίων τοῦ κόμματος.

β. Τῶν μελῶν τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς.

γ. Τῶν κατὰ τὸ καταστατικὸν ὀριζομένων ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ κόμματος τῆς οἰκείας περιφέρειας ἐκπροσώπων αὐτῶν, εἰς ἀριθμὸν μέχρι τοῦ δεκαπλάσιου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προβλεπομένων κατὰ νόμον διὰ τὴν περιφέρειαν βουλευτῶν.

2. Ἡ Τοπικὴ Συνέλευσις εἶναι τὸ ἀνώτατον ὄργανον ἐκαστῆς περιφέρειας, ἔχει δὲ τὰς ἐξῆς ἀρμοδιότητας:

α. Ἐκλέγει, ἐπιφυλασσομένης τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἐπομένου ἄρθρου, τὰ μέλη τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀποφασίζει περὶ ἀντικαταστάσεως αὐτῶν.

β. Ὑποβάλλει προτάσεις πρὸς τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν τοῦ κόμματος περὶ τῶν ὑποψηφίων βουλευτῶν τῆς ἐκλογικῆς περιφέρειας.

γ. Ἐκλέγει τοὺς ἐκπροσώπους τῆς περιφέρειας εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ κόμματος καὶ

δ. Ἐγκρίνει τὸν ἀπολογισμὸν τῆς δράσεως τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 15.

Τοπικὴ Ἐπιτροπή.

1. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς ὀρίζεται διὰ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ κόμματος, δὲν δύναται δὲ νὰ εἶναι ἐλάσσων τῶν πέντε καὶ μείζων τῶν ἐννέα.

2. Τὰ μέλη τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκλέγονται, μετ' ἰσαριθμῶν ἀναπληρωματικῶν, μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ κόμματος τῆς περιφέρειας, ἐπὶ θητεία ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ κόμματος, πλην τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν τὸ πρῶτον ὄργανοῦται τὸ κόμμα, ὅποτε ταῦτα ὀρίζονται ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματος, ἐπὶ τῇ αὐτῇ θητεία.

3. Ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπή ἐκλέγει, μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς τὸν πρόεδρον, ἀντιπρόεδρον καὶ γραμματέα αὐτῆς.

4. Ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπή:

α. Ἐκπροσωπεῖ τὸ κόμμα ἐν τῇ οἰκείᾳ περιφέρειᾳ.

β. Καθορίζει τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα τῆς δράσεως τοῦ κόμματος ἐντὸς τῆς ἐκλογικῆς περιφέρειας, ἐν τῷ πλαίσιῳ τῶν ἀποφάσεων καὶ κατευθύνσεων τῶν κεντρικῶν ὀργάνων τοῦ κόμματος.

γ. Μελετᾷ τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν περιφέρειαν ζητήματα καὶ εἰσηγεῖται περὶ αὐτῶν εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κόμματος.

δ. Ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις τῆς Τοπικῆς Συνελεύσεως καὶ

ε. Ἀσκεῖ πᾶσαν ἄλλην ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ κόμματος προβλεπομένην ἀρμοδιότητα.

Ἄρθρον 16.

Γραφεῖα τοῦ κόμματος.

Ἐν ἐκαστῇ ἐκλογικῇ περιφέρειᾳ δύναται νὰ συνιστῶνται, κατὰ δήμους ἢ κοινότητες, ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματος, ἐν ἣ πλείονα γραφεῖα ἐξαρτώμενα ἐκ τῆς οἰκείας Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ καταστατικῷ ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 17.

Τὰ μέλη τοῦ κόμματος.

1. Μέλη πολιτικοῦ κόμματος δύνανται νὰ εἶναι μόνον πολῖται Ἕλληνες, ἔχοντες τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους. Οὗτοι μετέχουν τοῦ πολιτικοῦ κόμματος τῆς προτιμήσεώς των. Ἡ ἀποδοχὴ ἢ μὴ τινὸς ὡς μέλους εἶναι ἐλευθέρως διὰ τὸ κόμμα.

2. Δέν δύνανται νά εἶναι μέλη πολιτικοῦ κόμματος:

α. Τά ἐν παραγράφῳ 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα πρόσωπα.

β. Οἱ δι' ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου στερούμενοι τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι κατὰ τὸ ἄρθρον 24 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος.

γ. Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 56 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος στερούμενοι τοῦ ἐκλογικοῦ αὐτῶν δικαιώματος.

δ. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ποινικῆς νομοθεσίας ἀποστερούμενοι αὐτοδικαίως ἢ κατόπιν δικαστικῆς ἀποφάσεως, τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων καὶ δι' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ἀποστέρησις.

3. Ἡ ἀποχώρησις μέλους κόμματος ἀπὸ τούτου εἶναι ἀπολύτως ἐλευθέρα εἰς πάντα χρόνον, ἀνεξαρτήτως πάσης προγενετέρας ἀντιθέτου δηλώσεως αὐτοῦ. Ἐγγραφή μέλους πολιτικοῦ κόμματος εἰς ἕτερον κόμμα λογίζεται αὐτοδικαίως ὡς παραίτησις ἀπὸ τῆς ιδιότητος τοῦ μέλους τοῦ πρώτου, τῆς διαγραφῆς ἐκ τοῦ μητρώου τούτου οὕτως ὑποχρεωτικῆς.

4. Ἡ ιδιότης τοῦ μέλους πολιτικοῦ κόμματος εἶναι δεκτικὴ ἀντιπροσωπεύσεως. Οὐδεὶς δύνανται νά εἶναι ἀντιπρόσωπος πλεόν τοῦ ἑνὸς μέλους.

5. Ἡ ἐνάσκησις τῶν δικαιωμάτων τοῦ μέλους δύναται νά ἐξαρτηθῆ ἐκ τῆς ἐκ μέρους αὐτοῦ ἐκπληρώσεως τῶν οικονομικῶν του ὑπεχρεώσεων (τακτικῆς εἰσφορᾶς).

6. Αἱ προϋποθέσεις καὶ ἡ διαδικασία ἐγγραφῆς τῶν μελῶν, ὁ τρόπος ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων καὶ ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν, τὰ κατ' αὐτῶν δυνάμενα νά ληφθοῦν μέτρα, ὡς καὶ οἱ λόγοι ἐπιβολῆς τῶν, αἱ προϋποθέσεις καὶ ἡ διαδικασία ἀποβολῆς τῶν μελῶν ρυθμίζονται εἰδικώτερον διὰ τὸ καταστατικὸν καὶ τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ κόμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Ἄρθρον 18.

Πηγαῖ κανόνων λειτουργίας.

1. Ἡ ἐν γένει λειτουργία τῶν κομμάτων, διεπομένη βασικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ παρόντος, ρυθμίζεται εἰδικώτερον καὶ ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὰς ἐν λόγῳ διατάξεις, διὰ τοῦ καταστατικοῦ καὶ τοῦ συμπληροῦντος τοῦτο κανονισμοῦ λειτουργίας.

2. Οἱ ἀνωτέρω κανόνες λειτουργίας τῶν κομμάτων ἐρμηνεύονται πάντοτε ἐπὶ τῇ ἐξέσει τῶν ἐν κεφαλαίῳ Α' τοῦ παρόντος ἀρχῶν.

Ἄρθρον 19.

Ἀντικείμενον κανονισμοῦ λειτουργίας.

Ὁ κανονισμὸς λειτουργίας τοῦ κόμματος περιέχει εἰδικώτερον:

α. Τὸν διαδικαστικὸν κανονισμὸν, ἀναφερόμενον εἰς θέματα ἐγγραφῆς τῶν μελῶν καὶ συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν ἐν γένει δραστηριότητα τοῦ κόμματος, εἰς τὰς λεπτομερεῖας τῆς ἀναδείξεως τῶν ὀργάνων τοῦ κόμματος, εἰς τὰ τοῦ τρόπου συγκλήσεως καὶ λειτουργίας τῶν συλλογικῶν ὀργάνων αὐτοῦ, εἰς τὰ τοῦ τρόπου λήψεως τῶν ἀποφάσεων ὑπὸ τῶν κατ' ἕκαστα ὀργάνων καὶ ἐκτελέσεως αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς πᾶν ἕτερον θέμα διοικήσεως τοῦ κόμματος.

β. Τὸν πειθαρχικὸν κανονισμὸν, καθορίζοντα τοὺς λόγους καὶ τὰς προϋποθέσεις λήψεως πειθαρχικῶν μέτρων κατὰ τῶν μελῶν ἢ τῶν ὀργάνων τοῦ κόμματος, τὴν ἀκολουθητέαν διαδικασίαν καὶ τὴν κλίμακα τῶν μέτρων τούτων, τὰς δυναμένας νά ἀσκηθῶν προσφυγᾶς, ὡς καὶ τὰ ἀρμόδια, πρὸς ἐπιβολὴν τῶν κυρώσεων ἢ κρίσιν ἐπὶ τῶν προσφυγῶν, ὄργανα τοῦ κόμματος.

γ. Τὸν κανονισμὸν οικονομικῆς διαχειρίσεως, ρυθμίζοντα τὰ τοῦ τρόπου εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων τοῦ κόμματος, τὰ τῆς

διενεργίας τῶν πληρωμῶν, τὰ τῆς ἐν γένει διαχειρίσεως τῆς παρουσίας καὶ τῶν πόρων αὐτοῦ, ὡς καὶ τὰ τῆς τηρήσεως τῶν λογιστικῶν βιβλίων.

Ἄρθρον 20.

Σύνταξις καὶ ἐγκρίσις κανονισμοῦ λειτουργίας.

1. Ὁ κανονισμὸς λειτουργίας τοῦ κόμματος συντάσσεται ὑπὸ τῆς Διοικουσῆς Ἐπιτροπῆς καὶ κυροῦται ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ κόμματος, κατατίθεται ἀμελλητί εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον, ἀποτελεῖ δὲ στοιχεῖον κρίσεως διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἐνάσκησιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 58 παραγράφου 4 καὶ 5 τοῦ Συντάγματος δικαιοδοσίας του.

2. Τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ καθοριζόμενα τμήματα τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας δύναται νά συνταχθοῦν καὶ κυρωθῶν κεχωρισμένως ὡς εἰδικοὶ κανονισμοὶ τοῦ κόμματος, ἐντὸς τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προθεσμίας.

3. Πᾶσα τροποποίησις τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας ἐνεργεῖται κατὰ τὴν ἐν παραγράφῳ 1 διαδικασίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Ἄρθρον 21.

Γενικοὶ κανόνες.

1. Ἡ λειτουργία τῶν συλλογικῶν ὀργάνων τοῦ κόμματος στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς πλειονοψηφίας. Αἱ ἐν αὐτοῖς συζητήσεις καὶ ψηφοφορίαι διεξάγονται ἐλευθέρως καὶ ἐπὶ ἴσοις ὅροις δι' ἅπαντας τοὺς συμμετέχοντας. Κατὰ τὴν διατύπωσιν τῶν ἀπόψεων τῶν μελῶν ἢ τὴν ψηφοφορίαν πρὸς λήψιν ἀποφάσεων, εἶναι ἀνεπίτρεπτος ἡ δέσμευσις τῶν συμμετεχόντων ἐξ ἀποφάσεων ἢ ὑποδείξεων ἄλλων ὀργάνων.

2. Αἱ εἰσηγήσεις πρὸς τὰ συλλογικὰ ὄργανα τοῦ κόμματος ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως διατυπώνονται ἐγγράφως καὶ διανέμονται πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως.

3. Τὰ συλλογικὰ ὄργανα τοῦ κόμματος εὐρίσκονται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον παρίστανται περισσότερα τοῦ ἡμίσεος τῶν μελῶν αὐτῶν.

4. Δέν δύναται νά λυθῆ ἡ συνεδρίασις συλλογικοῦ ὀργάνου, πλην τῆς περιπτώσεως τῆς διαπιστώσεως τῆς ἐλλείψεως ἀπαρτίας, πρὸ τῆς λήψεως ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν θεμάτων, ἀνευ τῆς συναινέσεως τῆς πλειονοψηφίας τῶν παρισταμένων μελῶν.

Ἄρθρον 22.

Λειτουργία Γενικῆς Συνελεύσεως.

1. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις συνέρχεται τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦλάχιστον τοῦ ἔτους κατόπιν προσκλήσεως τῆς Διοικουσῆς Ἐπιτροπῆς, ἐκτάκτως δὲ ὅποτεδήποτε κρίνουν ἀναγκαίαν τὴν σύγκλησιν αὐτῆς ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος ἢ ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπῆ.

2. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις συγκαλεῖται ὡσάυτως ὅποτεδήποτε ὑπὸ τῆς Διοικουσῆς Ἐπιτροπῆς, ὑποχρεωτικῶς, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἑνὸς πέμπτου τοῦλάχιστον τῶν μελῶν τοῦ κόμματος. Ἐν τῇ αἰτῆσει ἀναγράφονται τὰ συζητητέα θέματα καὶ ὁ λόγος τῆς ἐκτάκτου συγκλήσεως τῆς Συνελεύσεως. Ἐν ἀρνήσει τῆς Διοικουσῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς σύγκλησιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, οἱ αἰτούντες δικαιούνται νά προσφύγουν εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον, τὸ ὅποσον δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ δύναται, κρίναι ἐπὶ τῆς αἰτήσεως, νά ἐξουσιοδοτήσῃ τοὺς αἰτούντας, ὅπως συγκαλέσουν ταύτην, καθορίζον ἅμα καὶ τὰ τῆς προεδρίας τῆς οὕτω συγκαλουμένης συνελεύσεως.

3. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, πλην τῶν περιπτώσεως τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ, ἐκλογῆς ἢ ἀνακλήσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἐκλογῆς ἢ ἀντικαταστάσεως τῶν μελῶν τῆς Διοικουσῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ διαλύσεως ἢ συγχωρεύσεως

του κόμματος, καθ' ἃς περιπτώσεις ἀπαιτεῖται ἡ πλειονοψηφία τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως.

4. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ἐπὶ προσωπικῶν θεμάτων λαμβάνονται πάντοτε διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας.

* Ἀρθρον 23.

Λειτουργία Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

1. Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει τακτικῶς ἀνὰ δίμηνον καὶ ἐκτάκτως ὡσάκις κληθῆ ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτῆς.

2. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, ὑπερισχυούσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ προέδρου.

* Ἀρθρον 24.

Λειτουργία Τοπικῶν Συνελεύσεων.

Αἱ Τοπικαὶ Συνελεύσεις συνέρχονται τακτικῶς κατ' ἔτος δύο μῆνας τοῦλάχιστον πρὸ τοῦ χρόνου συγκλήσεως τῆς τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ κόμματος, ἐκτάκτως δὲ ὡσαυτὴν κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον ἢ οἰκεία Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῶν λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, ἐπὶ προσωπικῶν δὲ θεμάτων διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας.

* Ἀρθρον 25.

Λειτουργία Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν.

Τὰ τῶν συνεδριάσεων τῶν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν, τὰ τῆς ἀπαρτίας καὶ τρόπου λήψεως τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, διέπονται ἐφ' ὅσον ἐν τῷ κανονισμῷ λειτουργίας τοῦ κόμματος δὲν ὀρίζεται ἄλλως, ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρου 23 τοῦ παρόντος, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

* Ἀρθρον 26.

Ἐπιπέσεις ὑποψηφίων.

1. Ἐπιπέσεις προκηρῖξει γενικῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν, ἐκαστὴ Τοπικὴ Συνέλευσις καταρτίζει πίνακα, εἰς ὃν ἐγγράφονται οἱ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς ἱκανοὶ νὰ εἶναι ὑποψήφιοι τοῦ κόμματος ἐν τῇ περιφερείᾳ.

2. Ὁ πίναξ αὗτος, περιλαμβάνων ὀνόματα ἐκλογίμων πολιτῶν μέχρι τοῦ τριπλασίου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν κατὰ νόμον προβλεπομένων διὰ τὴν οἰκείαν ἐκλογικὴν περιφέρειαν βουλευτῶν, ὑποβάλλεται εἰς τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν τοῦ κόμματος, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Β. Διατάγματος, περὶ προκηρῖξεως τῶν γενικῶν ἐκλογῶν.

* Ἀρθρον 27.

Κατάρτισις συνδυασμῶν τοῦ κόμματος.

1. Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τοὺς κατὰ τὸ προηγούμενον ἀρθρον ὑποβαλλομένους αὐτῇ πίνακας, ἐπιλέγει ἐκ τούτων ὡς καὶ ἐξ ἄλλων ἐνδεδειγμένων κατὰ τὴν κρίσιν τῆς προσώπων, μὴ δυναμένων ὅμως νὰ ὑπερβῶν τὸ ἐν τρίτον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐδρῶν τῆς περιφερείας, τοὺς ὑποψηφίους τοῦ κόμματος καὶ καταρτίζει τοὺς συνδυασμοὺς αὐτοῦ δι' ἐκαστὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἐκλογικῆς νομοθεσίας.

2. Ἐν παραλείψει ἐγκρίτου ὑποβολῆς πίνακος προτεινομένων ὑποψηφίων ὑπὸ Τοπικῆς τινὸς Συνελεύσεως, ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος χωρεὶ εὐθὺς, κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτῆς κρίσιν, εἰς τὴν καταρτίσιν τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ κόμματος διὰ τὴν οἰκείαν ἐκλογικὴν περιφέρειαν.

3. Οὐδεὶς συνδυασμὸς πολιτικῶν κόμματος δύναται νὰ περιλαμβάνη, εἰς ἐκαστὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν, ἀριθμὸν ὑποψηφίων ἐλάσσονα τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῇ ἐκλεγομένων βουλευτῶν.

4. Ἐλλειπῆς κατάρτισις συνδυασμοῦ εἰς οἰανδήποτε ἐκλογικὴν περιφέρειαν, κατὰ παράθεσιν τῆς ἐν τῇ προηγούμενῃ παραγράφῳ διατάξεως, συνεπάγεται τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ κόμματος ἀπὸ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐκλογάς, καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν, ἀπαγγελλόμενον ὑπὸ τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου.

5. Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω συνδυασμῶν, καταρτίζει κατάλογον τῶν ἐνιαίως δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν προτεινομένων ὑποψηφίων τοῦ κόμματος, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 57 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος. Ὁ κατάλογος αὗτος περιλαμβάνει ὀνόματα ὑποψηφίων μέχρι τοῦ ὑπὸ τῆς ἐκλογικῆς νομοθεσίας προβλεπομένου ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν καὶ κατατίθεται εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῇ ἐκλογικῇ νομοθεσίᾳ ὀριζόμενα.

6. Ὁ ἐν τῇ προηγούμενῃ παραγράφῳ κατάλογος ὑποψηφίων συντάσσεται, ἀνεξαρτήτως πάσης προτάσεως ἢ ὑποδείξεως τῶν Τοπικῶν Συνελεύσεων, κατὰ τὴν ἐλευθέραν κρίσιν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, δὲν δύναται δὲ νὰ περιλάβῃ ὀνόματα ὑποψηφίων ἐγγεγραμμένων εἰς τοὺς συνδυασμοὺς τοῦ κόμματος ἐν ταῖς ἐπὶ μέρος ἐκλογικαῖς περιφερείαις.

* Ἀρθρον 28.

Διεξαγωγή προεκλογικοῦ ἀγῶνος καὶ συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐκλογάς.

1. Ὁ προεκλογικὸς ἀγὼν ἐκάστου κόμματος στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἐγκεκριμένου προγράμματος αὐτοῦ, διεξάγεται δὲ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν Χώραν ζητήματα.

2. Κατὰ τὴν προεκλογικὴν περίοδον, τὰ πολιτικὰ κόμματα τὰ συμμετέχοντα τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος δικαιούνται, ὅπως προβαίνουν εἰς ἀνακοινώσεις διὰ τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεφίας. Ὁ χρόνος διαρκείας τῶν ἀνακοινώσεων τούτων καθορίζεται ἴσος δι' ἅπαντα τὰ κόμματα.

3. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀνακοινώσεων, ἐπιτρέπεται ὅπως ζητηθῆ ὑπὸ τῶν κομμάτων ἢ ὑπὸ τῆς τηλεφίας ἐμφάνισις καὶ ὁμιλία τοῦ ἀρχηγοῦ ἢ ἄλλων ἐκπροσώπων αὐτῶν. Ὁ χρόνος τῆς τοιαύτης ἐμφάνισεως, μὴ δύναμενος νὰ εἶναι κατώτερος τῆς μιᾶς ὥρας οὐδὲ ἀνώτερος τῶν δύο ὥρων δι' ἕκαστον κόμμα καὶ δι' ἅπασαν τὴν προεκλογικὴν περίοδον, εἶναι ἴσος δι' ἅπαντα τὰ κόμματα. Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἀνωτέρω χρόνου δύναται νὰ γίνῃ τῇ αἰτήσῃ τοῦ κόμματος καὶ εἰς πλείονας ἐκπομπάς, μὴ ὑπερβαίνουσας πάντως τὰς τέσσαρας.

4. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ὁ συνασπισμὸς κομμάτων λογίζεται ὡς ἐνιαῖον κόμμα.

5. Πολιτικὸν κόμμα μὴ μετέχον βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἐπὶ ἐξαετίαν ἀπὸ τῆς συστάσεώς του, διαλύεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου. Πᾶσα παρότρυνσις τῶν πολιτῶν περὶ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐνασχέσεως τοῦ ἐκλογικοῦ αὐτῶν δικαιώματος, κατὰ παράθεσιν τῆς διατάξεως τῆς παρ. 4 τοῦ ἀρθρου 56 τοῦ Συντάγματος, ἀπορρέουσα ἐκ τοῦ ἀρχηγοῦ κόμματος, τῶν ὑποψηφίων βουλευτῶν ἢ τῶν ὀργάνων διοικήσεως αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως συμμετοχῆς τοῦ κόμματος εἰς τὰς ἐκλογάς, συνεπάγεται τὴν διάλυσιν αὐτοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου.

* Ἀρθρον 29.

Κρατικὴ συμμετοχὴ εἰς ἐκλογικὰς δαπάνας.

1. Αἱ ἀπολύτως ἀναγκαῖαι δαπάναι τῶν κομμάτων πρὸς κανονικὴν καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ προσήκοντι μέτρῳ διεξαγωγὴν τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος ἀναλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ Κράτους.

2. Αἱ ὡς ἄνω δαπάναι ὑπολογίζονται γενικῶς καὶ ἐνιαίως δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, ἐπὶ τῇ βάσει ἐλαχίστου ὀρίου ἐξόδων κατὰ ἐκλογέα καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους, τὸ οὗτο δὲ προκύπτων ποσὸν δαπανῶν κατανέμεται εἰς τὰ κόμματα, κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποψηφίων ἐκάστου πρὸς τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ τῶν κομμάτων προταθέντων κατὰ τὰς ἐκλογάς ὑποψηφίων.

3. Ἐκ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω κατανεμομένου ποσοῦ προκαταβάλλεται εἰς ἕκαστον κόμμα τὸ ἡμισυ μὲν πρὸ τῆς διενεργείας τῶν ἐκλογῶν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον μετὰ τὰς ἐκλογάς καὶ ἐφ' ὅσον τὸ κόμμα συνεχέντρωσε τὸ ὑπὸ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἀρθρου 57 τοῦ Συντάγματος, ὀριζόμενον ποσοστὸν ψήφου.

4. Τὸ ὕψος τοῦ κατὰ ἐκλογέα ἐλαχίστου ὀρίου ἐξόδων καὶ ἡ διαδικασία καταβολῆς τῶν δαπανῶν καθορίζονται διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδόμενον τῇ προτάσει τῶν Ἐπουργῶν Ἐσω-

τερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, τῶν ἀναγκαίων κονδυλίων ἐγγραφόμενων κατ' ἔτος εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΠΟΡΟΙ—ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

*Ἀρθρον 30.

Πόροι τῶν κομμάτων.

1. Οἱ πόροι τῶν κομμάτων εἶναι τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι.
2. Τακτικοὶ πόροι εἶναι:
  - α. Αἱ ὑποχρεωτικαὶ εἰσφοραὶ τῶν μελῶν.
  - β. Τὰ δικαιώματα ἐγγραφῆς τῶν νέων μελῶν.
  - γ. Αἱ ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ κόμματος πρόσδοι.
  - δ. Ἡ κρατικὴ συνεισφορά πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκλογικῶν ἐξόδων.
3. Ἐκτακτοὶ πόροι εἶναι:
  - α. Προαιρετικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ κόμμα.
  - β. Ἔσοδα ἐκ δωρεῶν, κληρονομικῶν ἢ κληροδοσιῶν.
  - γ. Ἔσοδα ἐξ ἐορτῶν καὶ ἄλλων σχετικῶν ἐκδηλώσεων.
4. Τὸ ὕψος τῶν κατὰ τὰς περιπτώσεις α' καὶ β' τῆς παραγράφου 2 ἐσόδων ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ, ὃ δὲ τρόπος εἰσπράξεως αὐτῶν ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ κόμματος.
5. Τὸ καταστατικὸν δύναται νὰ ὀρίξῃ ἐπίσης τὸν τρόπον γενικῆς ἀυξήσεως ἢ μειώσεως τῶν ἀρχικῶς καθορισθέντων, διὰ τὰς εἰσφοράς καὶ τὰ δικαιώματα ἐγγραφῆς τῶν μελῶν, ποσῶν.
6. Αἱ προαιρετικαὶ εἰσφοραὶ καὶ δωρεαὶ πρὸς πολιτικὸν κόμμα γίνονται πάντοτε ἐπωνύμως. Τοιαῦτα παροχαὶ συνιστάμενοι εἰς εἶδος ἢ εἰς προσφοράν ὑπηρεσιῶν ἀποτιμῶνται εἰς χρῆμα καὶ ἐγγράφονται εἰς τὰ οἰκεία βιβλία εἰς τὰς τιμὰς, αἰτινες θὰ κατεβάλλοντο δι' ὅμοια ἢ παρεμφερῆ εἶδη ἢ ὑπηρεσίας.

*Ἀρθρον 31.

Λογαριασμός κόμματος.

1. Ἐκαστον κόμμα ὀφείλει νὰ τηρῇ παρ' ἀνεγνωρισμένης ἐλληνικῆς τραπεζῆς εἰδικὸν λογαριασμόν, ἐξ οὗ νὰ ἐμφαίνεται ἢ συνολικὴ κίνησις τῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν αὐτοῦ.
2. Αἱ πληρωμαὶ τῶν δαπανῶν τοῦ κόμματος ἐνεργοῦνται δι' ἐκδόσεως χρηματικῶν ἐνταλμάτων, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας ὀριζόμενα.
3. Ὁ κανονισμὸς λειτουργίας δύναται νὰ προβλέπῃ τὴν ἐκδοσιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων προπληρωμῆς.

*Ἀρθρον 32.

Τηρούμενα βιβλία.

1. Ἐκαστον κόμμα τηρεῖ τὰ κάτωθι βιβλία:
  - α. Βιβλίον ἐσόδων, εἰς ὃ ἀναγράφονται, συνολικῶς καὶ κατὰ κατηγορίας, τὰ πάσης φύσεως ἔσοδα τοῦ κόμματος κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν πραγματοποιησέως των.
  - β. Βιβλίον δαπανῶν, εἰς ὃ ἀναγράφονται, κατ' αὐξήοντα ἀριθμὸν καὶ χρονολογικὴν σειρὰν, τὰ ἐκδιδόμενα χρηματικὰ ἐντάλματα πληρωμῆς καὶ προπληρωμῆς.
  - γ. Βιβλίον ἀποδόσεως λογαριασμῶν ἐπὶ τῶν ἐκδοθέντων ἐνταλμάτων προπληρωμῆς, εἰς ὃ ἀναγράφονται αἱ ἐπὶ τῇ ἐξοδῶν τούτων πραγματοποιηθείσαι τελικῶς δαπάναι.
2. Τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον βιβλία θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου πρὸ πάσης χρησιμοποίησέως των.
3. Τὰ ἀποδεικτικά τῶν λογαριασμῶν δεόν νὰ φυλάσσωνται ἐπὶ δέκα ἔτη, μετὰ τὴν λήξιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, εἰς ὃ ταῦτα ἀναφέρονται.

*Ἀρθρον 33.

Δημοσιότης διαχειρίσεως καὶ ὑποβολὴ στοιχείων.

1. Ὁ ὑπὸ τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς καταρτιζόμενος προϋπολογισμὸς περιλαμβάνει πάντα τὰ ἐτήσια ἔσοδα καὶ

ἔξοδα τοῦ κόμματος, ὑποβάλλεται δὲ μετὰ σχετικῆς ἐκθέσεως πρὸς τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν τούτου, ἣτις εἰσηγῆται τὸν προϋπολογισμόν εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν πρὸς ἔγκρισιν.

2. Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου ἐκάστου ἔτους συντάσσεται ὑπὸ τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ ἀπολογισμὸς τῆς διαχειρίσεως τοῦ προηγουμένου ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ὅστις δημοσιεύεται εἰς δύο τοῦλάχιστον ἡμερησίας ἐφημερίδας τῆς πρωτεύουσας.

3. Ἀμέσως μετὰ τὴν δημοσίευσίν του ὁ ἀπολογισμὸς, μετὰ σχετικῆς ἐκθέσεως, ὑποβάλλεται εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον πρὸς ἔλεγχον. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς πᾶν δικαιολογητικὸν στοιχεῖον, χρήσιμον πρὸς ἀσκήσιν τοῦ ἐλέγχου του, ἀποτελεῖ δὲ τούτου στοιχεῖον κρίσεως διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἀνάσκησιν τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 58 παραγράφου 4 καὶ 5 τοῦ Συντάγματος δικαιοδοσίας του.

4. Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐκάστου ἔτους τὰ κόμματα ὀφείλου νὰ ὑποβάλλουν πρὸς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον πλήρη στοιχεῖα, ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐν γένει κεντρικὴν καὶ περιφερειακὴν ὀργάνωσιν τούτων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

5. Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμπροθέσμου ὑποβολῆς τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις παραγράφου τοῦ παρόντος ἀρθρου στοιχείων, ἢ ὑποβολῆς ἀτελῶν τοιούτων, τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον καλεῖ τὴν διοίκησιν τοῦ πολιτικοῦ κόμματος ὅπως συμμορφωθῇ, ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας, μὴ ὑπερβαίνουσας τὸ τρίμηνον.

6. Προκυπτούσης ἀμφισβητήσεως ὡς πρὸς τὴν εἰλικρίνειαν τῶν ὑποβληθειῶν στοιχείων, τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἐξακρίβωσιν διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

*Ἀρθρον 34.

Ἐκουσία διάλυσις.

1. Τὸ πολιτικὸν κόμμα διαλύεται ἐκουσίως κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ ἢ, ἀνεξαρτήτως τούτων, εἰς οἰονδήποτε χρόνον δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, καθοριζούσης συνάμα καὶ τὴν τύχην τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Ἡ ἐκουσία διάλυσις ἀπαγορεύεται, ἐφ' ὅσον χρόνον ἐκκρεμῆ ἐνώπιον τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου θέμα διαλύσεως αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων 4 καὶ 5 ἀρθρου 58 τοῦ Συντάγματος.

2. Ἄμα τῇ διαλύσει τὸ κόμμα τελεῖ ἐν ἐκκαθαρίσει, διατηροῦν τὴν νομικὴν αὐτοῦ προσωπικότητα διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ μέχρι πέρας τῆς ἐκκαθαρίσεως.

3. Οἱ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ καταστατικοῦ, ἢ διὰ τῆς κατὰ τὴν ἐν παραγράφῳ 1 ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, διοριζόμενοι ἐκκαθαριστὰ ὀφείλου, ἄμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτῶν, νὰ ἐνεργήσουν ἀπογραφήν τῆς περιουσίας τοῦ κόμματος, ἄμα δὲ τῷ πέρατι τῆς ἐκκαθαρίσεως, νὰ συντάξουν ἰσολογισμόν. Ὁ ἰσολογισμὸς, μετὰ τῶν λογαριασμῶν τῆς ἐκκαθαρίσεως, ὑποβάλλεται εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον πρὸς ἔλεγχον.

4. Ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς ὑπὸ τῶν ἐκκαθαριστῶν τοῦ λειτουργήματος αὐτῶν, τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον, τῇ αἰτήσει παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, ἢ καὶ αὐτεπαγγελτικῶς, διορίζει τοὺς ἐκκαθαριστὰς, καθορίζον συνάμα τὸ ὕψος καὶ τὸν τρόπον καταβολῆς τῆς ἀμοιβῆς των, καταλογιζομένης εἰς ἔαρος τῆς περιουσίας τοῦ κόμματος.

5. Ἀπλὴ μετονομασία τοῦ κόμματος ἢ τροποποιήσις τῆς ὀργανώσεως αὐτοῦ δὲν συνιστᾷ διάλυσιν.

6. Αἱ ἀποφάσεις περὶ διαλύσεως κόμματος κατατίθενται εἰς τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, διὰ τῆς καταθέσεως δὲ ταύτης τελειοῦται ἡ διαδικασία τῆς διαλύσεως.

7. Απαγορεύεται ή παρ' οιοδήποτε χρήσις του τίτλου ή της συντήσεως τούτου ως και του έμβλήματος αυτοδιαλυθέντος κόμματος, κατά τās διατάξεις του παρόντος άρθρου, επί έξαιτίαν από της διαλύσεως.

Άρθρον 35.

Συγχώνευσις κομμάτων.

1. Η συγχώνευσις κόμματος εις έτερον είναι έλευθέρα, διά δέ την πραγματοποιήσιν αυτής απαιτείται απόφασις της Γενικής Συνελεύσεως άμφοτέρων των κομμάτων, λαμβανομένη διά της έν άρθρω 22 παρ. 3 πλειονοψηφίας.

2. Επί συγχωνεύσεως κόμματος εις έτερον, κατά τά έν τη προηγουμένη παραγράφω, δέν ενεργείται έκκαθάρισις. ή έν γένει δέ περιουσία του συγχωνευμένου κόμματος μεταβιβάζεται έκουσίως εις τό κόμμα, εις δ ή συγχώνευσις.

3. Η διάταξις της παραγράφου 6 του προηγουμένου άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως και επί συγχωνεύσεως κόμματος εις κόμμα.

Άρθρον 36.

Διάλυσις υπό του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

1. Το Συνταγματικόν Δικαστήριον, διαπιστούν κατά τό έλεγχον της λειτουργίας και της δράσεως κόμματος την συνδρομήν προϋποθέσεως τινος, έκ των έν παραγράφοις 4 και 5 του άρθρου 58 του Συντάγματος, προβαίνει, δι' απόφασειν αυτού, εις την διάλυσιν τούτου, κηρύττον άμα τό κόμμα έκτός νόμου έφ' όσον συντρέχει περίπτωσις, κατά την υπό του νόμου προβλεπομένη διαδικασίαν.

2. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον απόφασις περί διαλύσεως του κόμματος δύναται νά ληφθή και διαρκούντος του έκλογικου άγώνος και μέχρι της προτεραίας της διενεργείας των έκλογών, έφ' όσον ήθελε διαπιστωθή, ότι τό κόμμα, κατά παρέκκλισιν ή παράβασιν του καταστατικου ή των προγραμματικων αυτού έξαγγελιών, έμπίπτει εις τινα των περιπτώσεων της παρ. 5 του άρθρου 58 του Συντάγματος.

3. Παρρηχομένων άπράκτων των έν άρθρω 33 προθεσμιών ή διαπιστουμένου όπωσδήποτε ότι τό κόμμα δέν συμμορφώθη προς τās υπό του παρόντος έπιβαλλομένας αυτό ύποχρεώσεις, τό Συνταγματικόν Δικαστήριον δύναται νά προή ή εις την διάλυσιν του κόμματος, θέτον άμα τούτο έκτός νόμου, έφ' όσον, έκ της μη συμμορφώσεως αυτού συνάγεται συνδρομή τινός των έν παραγράφω 5 του άρθρου 58 του Συντάγματος περιπτώσεων.

Άρθρον 37.

Συνέπειαι αναγκαστικής διαλύσεως.

1. Η περιουσία του έκτός νόμου τιθεμένου, κατά την παράγραφον 5 του άρθρου 58 του Συντάγματος, κόμματος δημεύεται περιερχομένη εις τό Δημόσιον, όπερ εύδύνεται διά τά χρέη, μέχρι του ενεργητικού.

2. Το δι' απόφασειν του Συνταγματικού Δικαστηρίου διαλυμένον, κατά την παράγραφον 4 του άρθρου 58 του Συντάγματος, κόμμα τελεί υπό έκκαθάρισιν. Οι έκκαθαριστάι, όριζόμενοι υπό του Συνταγματικού Δικαστηρίου, ενεργούν και άμείβονται κατά τά έν παραγράφοις 3 και 4 του άρθρου 34 του παρόντος διαλαμβανόμενα. Το τυχόν άπομένον ενεργητικόν ύπόλοιπον της περιουσίας του κόμματος κατατίθεται εις άνεγνωρισμένην έλληνικήν τράπεζαν, έφ' όσον δέ έντός πενταετίας δέν αναζητηθή υπό κόμματος άποτελούντος άνασύστασιν του διαλυθέντος, περιέρχεται εις τό Δημόσιον.

3. Είς την περίπτωσιν διαλύσεως κόμματος κατά την παράγραφον 4 του άρθρου 58 του Συντάγματος, τό Συνταγματικόν Δικαστήριον καθορίζει και τόν χρόνον άπαγορεύσεως χρησιμοποίησεως του τίτλου και του έμβλήματος του κόμματος. Μετά την λήξιν του ως άνω χρόνου, ό τίτλος και τό έμβλημα δύναται νά χρησιμοποιηθούν κατά προτίμησιν υπό του κόμματος όπερ άποτελεί άνασύστασιν του διαλυθέντος, έντός προθεσμίας έξ μηνών από της λήξεως. Τίτλος και έμβλημα έκτός νόμου τεθέντος κόμματος, κατά την παράγραφον 5 του άρθρου 58 του Συντάγματος, δέν δύναται νά χρησιμοποιηθούν καθ' οιοδήποτε τρόπον.

4. Έπιφυλασσομένης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ή περιουσία διαλυθέντος κόμματος διατίθεται συμφώνως προς τās διατάξεις του καταστατικου, άπαγορευομένης όπωσδήποτε της διανομής, έν όλω ή έν μέρει, μεταξύ των μελών.

Άρθρον 38.

Άνασύστασις κόμματος.

Διαλυθέν κόμμα θεωρείται ως άνασυσταθέν διά την έφαρμογήν των διατάξεων του προηγουμένου άρθρου, έφ' όσον τό νέον κόμμα διέπεται υπό των αυτών, κατά βάσιν, γενικών πολιτικών άρχών και κατευθύνσεων, τά δέ ιδρυτικά αυτού μέλη, κατά πλειονοψηφίαν, ήσαν μέλη του διαλυθέντος κόμματος. Κατά τά λοιπά δέον νά συντρέχουν αι περι ιδρύσεως κόμματος προϋποθέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

ΤΕΛΙΚΑΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 39.

Έφαρμογή των περι σωματείων διατάξεων.

Έπί της έσωτερικής λειτουργίας και της έν γένει δράσεως των πολιτικών κομμάτων έχουν έφαρμογήν αι περι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και ειδικώτερον περι σωματείων διατάξεις του Αστικού Κώδικος ή άλλων νόμων, έφ' όσον τά περι ών έκάστοτε πρόκειται θέματα δέν ρυθμίζονται άλλως υπό των διατάξεων του παρόντος.

Άρθρον 40.

Άποκλίσεις κατά την πρώτην έφαρμογήν.

1. Κατά την πρώτην έφαρμογήν του παρόντος ή κατάρτισις των συνδυασμών του κόμματος δύναται νά γίνη υπό μόνης της Διοικούσης Έπιτροπής, άνευ προτάσεων έκ μέρους των Τοπικών Συνελεύσεων.

2. Έπίσης, κατά την πρώτην έφαρμογήν του παρόντος, επιτρέπεται όπως ή έν άρθρω 29 προβλεπομένη κρατική συμμετοχή προκαταβληθή έν τώ συνόλω εις τά συμμετέχοντα των έκλογών κόμματα, κατά τό αναλογούν έκάστω μερίδιον.

3. Κατά την πρώτην έφαρμογήν του παρόντος την Γενικήν Συνέλευσιν άποτελεί τό σύνολον των ιδρυτικών μελών.

Άρθρον 41.

Έναρξις ισχύος.

Η έναρξις της ισχύος του παρόντος καθορίζεται διά Βασιλικού Διατάγματος, έφ' άπαξ εκδιδομένου τη προτάσει του Πρωθυπουργού.

Έν Αθήναις τη 30 Δεκεμβρίου 1970

Έν Ονόματι του Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΓΙΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ, ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΙΡΑΙΟΣ, ΠΑΥΛ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Έθωρηθή και έτέθη ή μεγάλη του Κράτους σφραγίς.

Έν Αθήναις τη 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

(10)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 801

Περί τῆς λειτουργίας τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 77 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος Ἐξεταστικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσταμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Συγκρότησις - Λειτουργία.

Πᾶσα κατὰ τὸ ἄρθρον 77 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος συνιστωμένη ὑπὸ τῆς Βουλῆς Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ συγκροτεῖται, διασκέπτεται καὶ ἀποφασίζει κατὰ τὰ ἐν τῷ Κανονισμῷ τῆς Βουλῆς ἐκάστοτε ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 2.

Δικαιοδοσίαι.

Ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ ἐνεργεῖ πᾶσαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς ἀναγκασίαν ἐξέτασιν, πρὸς διακρίβωσιν τῶν ἀνατιθεμένων αὐτῇ, δύναται δὲ νὰ ζητῇ πρὸς τοῦτο πληροφορίας ἐγγράφους ἢ προφορικὰς παρὰ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἀρχῶν, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ὡς καὶ παρὰ φυσικῶν προσώπων.

Ἄρθρον 3.

Ἐξουσίαι Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ δικαιοῦται νὰ ἐξετάζη μάρτυρας, νὰ διατάσῃ πραγματογνωμοσύνην καὶ νὰ ἐνεργῇ αὐτοψίαν, ὑφ' οὗς ὄρους καὶ διατυπώσεις διεξάγει ταύτας ὁ ἀνακριτῆς.

Ἄρθρον 4.

Ἐκτασις ἐξουσιῶν.

1. Ἡ Βουλὴ δύναται νὰ περιορίζη τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος ἐξουσίας τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ χορηγῇ ρητῶς αὐτῇ καὶ τὰς ἐξουσίας τῆς κατ' οἶκον ἐρεῦνης καὶ τῆς κατασχέσεως ἐγγράφων καὶ ἄλλων πειστηρίων.

2. Τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐξουσίας ἀσκει ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ ὑφ' οὗς ὄρους καὶ διατυπώσεις ἀσχοῦνται αὐτὰι, κατὰ τὸν Κώδικα Ποινικῆς Δικονομίας, ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ, ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 5.

Χρονικὰ ὄρια ἐξουσιῶν.

Αἱ ἐξουσίαι τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἀναπέλλονται ἐν περιπτώσει λήξεως τῆς συνόδου, παύουν ὅμως ἐν περιπτώσει λήξεως τῆς Βουλευτικῆς περιόδου ἢ διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ἥτις συνέστησεν ταύτην.

Ἄρθρον 6.

Μάρτυρες.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 212 παρ. 1 ἐδ. α' ἕως γ' καὶ παρ. 2 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ μαρτύρων ἐξεταζομένων ὑπὸ τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Ὁ μάρτυς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ καταθέσῃ περιστατικά, ἀτινα ἀποκαλύπτομενα δύναται νὰ προκαλέσῃ εἰς αὐτὸν ἢ εἰς πρόσωπον μεθ' οὗ οὗτος διατελεῖ εἰς τινὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 222 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας συγγενικῶν σχέσεων, ἄμεσον περιουσιακὴν ζημίαν ἢ ἡθικὴν βλάβην ἢ δύναται νὰ ἐκθέσῃ τούτον ἢ τὸ κατὰ τὰ ὡς ἀνω συγγενικὸν αὐτοῦ πρόσωπον εἰς κίνδυνον ποινικῆς διώξεως.

3. Ὁ μάρτυς δὲν ὑποχρεοῦται ἐπίσης νὰ καταθέσῃ περιστατικά ἀποκαλύπτοντα θεμιτὸν ἐμπορικὸν ἢ βιομηχανικὸν ἀπόρητον.

4. Ὁ μάρτυς ὀφείλει, προσκαλούμενος, νὰ βεβαιώσῃ καὶ ἐνόρκως τὴν συνδρομὴν γεγονότος, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ κατὰ τὰς παρ. 1 ἕως 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀρνήσις τῆς μαρτυρίας του.

5. Δημοσιοὶ ὑπάλληλοι, ὡς καὶ ὑπάλληλοι τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 παρ. 1 Νομικῶν Προσώπων καὶ Ὑπηρεσιῶν, προκειμένου περὶ ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ἢ εἰς τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν καὶ ἀσφάλειαν δὲν ἐξετάζονται ὡς μάρτυρες, ἐκτὸς ἂν ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργός, αἰτήσῃ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως, ἤθελεν ἐξουσιοδοτήσῃ αὐτοὺς πρὸς τοῦτο.

Ἄρθρον 7.

Ὅρκος μαρτύρων.

1. Οἱ μάρτυρες δύνανται νὰ ἐξετάζονται καὶ ἐνόρκως.
2. Ὁ ὄρκος δίδεται κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 218 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας ὀριζόμενον τύπον.

Ἄρθρον 8.

Μέτρα εὐταξίας.

Κατὰ τῶν θορυβούντων, ἐναντιουμένων ἢ ἄλλως πῶς διαταρασσόντων τὸ ἔργον τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἔχει τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 252 παρ. 3 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας χορηγούμενα τῷ ἀνακριτῇ δικαιώματα.

Ἄρθρον 9.

Ἐγγραφα.

1. Ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ δικαιοῦται νὰ ζητῇ μόνον παρὰ τῶν Ὑπουργῶν τὴν προσαγωγήν δημοσίων ἢ ἄλλων ἐγγράφων κατατεθειμένων ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν Ὑπουργείων, ὡς καὶ τοῖς ἀρχείοις τῶν ἐξ αὐτῶν ἐξαρτωμένων ὑπηρεσιῶν καὶ Ἀρχῶν, τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν αὐτῶν ὑπαγομένων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τῶν Δημοσίων Ἐπιχειρήσεων καὶ παραχωρηθεισῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, τῶν ἀπολαύοντων εἰδικῶν προνομίων ἢ κρατικῆς ἐπιχορηγήσεως, τῶν νομίμων ἐκπροσώπων τούτων ὑποχρεομένων ὅπως διαβιβάζουν τὰ αἰτούμενα ἔγγραφα εἰς τὸν Ὑπουργόν.

2. Οἱ Ὑπουργοὶ ὑποχρεοῦνται νὰ προσαγάγουν τὰ ζητηθέντα ἔγγραφα, περὶ ὧν ἡ παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἐκτὸς ἂν ταῦτα, κατὰ τὴν κρίσιν των, ἀφοροῦν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ἢ εἰς τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν καὶ ἀσφάλειαν.

Ἄρθρον 10.

Ἐξεταστικαὶ πράξεις κατ' ἐξουσιοδότησιν.

1. Ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἀναθέτῃ τὴν ἐνέργειαν εἰδικῶς ὀρισμένων ἐξεταστικῶν πράξεων εἰς ἐν ἢ πλείονα τῶν μελῶν αὐτῆς ἢ εἰς ἐφέτην ἢ πρωτοδικὴν ὑπηρετοῦντα ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐν ἣ ἔλλει νὰ διενεργηθῇ ἡ ἐξεταστικὴ πράξις.

2. Τὰ κατὰ τὴν παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐντεταλμένα τὴν ἐνέργειαν τῶν εἰδικῶς ὀρισμένων ἐξεταστικῶν πράξεων πρόσωπα ἔχουν ὡς πρὸς τούτας τὰς αὐτὰς ἐξουσίας, οἷας ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ὁ Πρόεδρος αὐτῆς. Ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ δύναται ὅποτεθῆποτε νὰ ἀνακαλῇ ἢ νὰ περιορίζη τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐντεταλμένων τούτων προσώπων.

Ἄρθρον 11.

Κυρώσεις.

Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀπειθείας μὴ ἐμφανιζομένων μαρτύρων ἢ ἀνομιμῶν νὰ καταθέσῃ ἢ νὰ ὀρκισθῶν ἐφαρμόζονται ἀντὶ λόγως αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 229 καὶ 230 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας. Τὰ ἐντάλματα εἰαίας προσαγωγῆς τῶν

ἀπειθούντων μαρτύρων υπογράφονται υπό του προέδρου τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις, υπό του ἐντεταλμένου τὴν ἐνέργειαν ὀρισμένης ἐξεταστικῆς πράξεως προσώπου καὶ διαβιβάζονται εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα, ἐπιμελεία τοῦ ὁποίου καὶ ἐκτελοῦνται κατὰ νόμον.

Ἄρθρον 12.

Ὅστις ἐν γνώσει τῆς ἀναληθείας θεβαίῳ, ἐνόρκως ἢ ἀνωμοτί, ἐνώπιον τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ ἐντεταλμένου τὴν ἐνέργειαν ὀρισμένης ἐξεταστικῆς πράξεως προσώπου ψευδῆ πράγματα ἢ ἀρνεῖται ἢ ἀποκρύπτει τὰ ἀληθῆ, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 224 καὶ 225 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Ἄρθρον 13.

Ἀποζημιώσεις — Δαπάναι.

1. Αἱ ἀποζημιώσεις τῶν προσώπων, ὧν ἐζητήθη ἢ συνδρομή κατὰ τὴν ἐξέτασιν, καθορίζονται διὰ πράξεως τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Προκειμένου περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων αἱ ἀποζημιώσεις ρυθμίζονται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχύουσας διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὀδοιπορικῶν αὐτῶν ἐξόδων διατάξεις.

3. Αἱ περὶ ὧν αἱ παράγραφοι 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἀποζημιώσεις, ὡς καὶ πάσαι αἱ συναφεῖς πρὸς τὸ ἔργον τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς δαπάναι, βαρύνουν τὸν προϋπολογισμόν τῆς Βουλῆς.

Ἄρθρον 14.

Πόρισμα.

Μετὰ τὴν περάτωσιν τῶν ἐξεταστικῶν πράξεων, ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκτιμᾷ καὶ ἀξιολογεῖ τὸ συλλεγὲν ἀποδεικτικὸν ὕλικόν, ὑποβάλλει δὲ τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν, μετὰ σχετικοῦ πορίσματος, ἐντὸς τῆς ὑπ' αὐτῆς ταχθείσης προθεσμίας.

Ἄρθρον 15.

Ἐναρξεις ἰσχύος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρchetαι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩ-ΙΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΤ-ΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ, ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΗΤ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΗΡΑΙΟΣ, ΠΑΤ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐδωροῦθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

(11)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 802

Περὶ εὐθύνης τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ὑφυπουργῶν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 1.

Εὐθύνη ἐκ παραβιάσεως διατάξεων τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων.

Μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἢ Ὑφυπουργός, ὅστις κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, δι' ἐνεργείας ἢ παραλείψεως του, παραβιάζει ἐκ προθέσεως διατάξεις τοῦ Συντάγματος, τῶν νόμων ἢ τῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων ἢ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 48 παρ. 1 ἕως 3 τοῦ Συντάγματος ἐκδιδομένων βασιλικῶν διαταγμάτων, ἢ ἐτέρων κανονιστικῶν πράξεων, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον ἕξ μηνῶν καὶ ἀποστερήσεως τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 63 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος ὀριζόμενα, διαρκείας ἀπὸ δύο μέχρι δέκα ἐτῶν.

Ἄρθρον 2.

Βλάβη συμφερόντων τοῦ Κράτους.

Μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἢ Ὑφυπουργός, ὅστις κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, χωρὶς νὰ παραβιάξῃ διάταξιν τοῦ Συντάγματος, τῶν νόμων, τῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων, ἢ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 48 παρ. 1 ἕως 3 τοῦ Συντάγματος ἐκδιδομένων βασιλικῶν διαταγμάτων ἢ ἐτέρων κανονιστικῶν πράξεων, δι' ἐνεργείας ἢ παραλείψεως του βλάπτει, ἐκ προθέσεως, τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον ἕξ μηνῶν καὶ ἀποστερήσεως τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων διαρκείας ἀπὸ δύο μέχρι δέκα ἐτῶν.

Ἄρθρον 3.

Εὐθύνη ἐκ προσυπογραφῆς πράξεων.

Μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἢ Ὑφυπουργός προσυπογράφων βασιλικὸν διάταγμα ἐκδιδομένον προτάσει ἢ ἀποφάσει τῆς Κυβερνήσεως ἢ υπογράφων πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διὰ τῶν ὁποίων στοιχειοθετοῦνται αἱ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα ἀξιοποινίσι πράξεις, τιμωρεῖται μετὰ τὴν ποινὴν τοῦ αὐτοῦρου, μειουμένην κατὰ τὸ ἄρθρον 83 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Ἄρθρον 4.

Εὐθύνη ἐξ ἀνακοινώσεων.

Μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἢ Ὑφυπουργός, ὅστις κατὰ παράβασιν τῶν καθηκόντων του ἀνακοινοῖ εἰς τρίτον περὶ πράγματος, τὸ ὁποῖον γνωρίζει, ἢ περὶ ἐγγράφου διαπεπιστευμένου ἢ προσοιτοῦ αὐτῷ ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην προέβη ἐπὶ σκοπῷ βλάβης τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους ἢ τρίτου τινὸς ἢ ἰδίας αὐτοῦ ἢ τρίτου ὀφελείας, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως ἀπὸ τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν καὶ ἀποστερήσεως τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων ἀπὸ δύο μέχρι πέντε ἐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Εὐθύνη ἐκ παραβιάσεως ποινικῶν διατάξεων.

Ἡ ὑπὸ μέλους τῆς Κυβερνήσεως ἢ Ὑφυπουργοῦ παραβίασις, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, τῶν κειμένων ποινικῶν διατάξεων, συνεπάγεται τὴν κατὰ τοῦ παραβάτου ἐπιβολὴν τῶν ἐν αὐταῖς ποινῶν, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένην διαδικασίαν.

Ἄρθρον 6.

Πράξεις ἄσχετοι πρὸς δημόσια καθήκοντα.

Τὰ ἐγκλήματα τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ὑπουργῶν, τὰ ἄσχετα πρὸς τὰ δημόσια αὐτῶν καθήκοντα, δὲν ὑπάρχοντα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἐκδικάζονται δὲ ταῦτα ὑπὸ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 111 παρ. 6 καὶ 112 παρ. 2 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας προβλεπομένων δικαστηρίων.

Ἄρθρον 7.

Παραγραφή.

Τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 1 ἕως 5 τοῦ παρόντος προβλεπόμενα ἐγκλήματα παραγράφονται ἅμα τῇ παρέδῳ τῆς πρώτης συνόδου τῆς ἐπομένης βουλευτικῆς περιόδου, ἐκείνης καθ' ἣν διαπράχθησαν.

Ἄρθρον 8.

Παράλληλος ἐφαρμογὴ Ποινικοῦ Κώδικος.

Αἱ διατάξεις τοῦ Γενικοῦ μέρους τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, ὡς αὐταὶ ἰσχύουν ἐκάστοτε, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ παρόντος προβλεπομένων ἐγκλημάτων, ἐφ' ὅσον ἐν αὐτῷ δὲν ὀρίζεται ἄλλως.

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Διαδικασία ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Ἄρθρον 9.

Ἀσκήσις ποινικῆς διώξεως.

Τὴν κατὰ τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα ποινικὴν διώξιν κατὰ μέλους Κυβερνήσεως ἢ Ὑπουργοῦ, διατελοῦντος ἢ μὴ ἐν τῇ ἀρχῇ, ὡς καὶ τῶν τυχόν συμμετόχων, μόνη ἡ Βουλὴ δικαιοῦται νὰ ἀσκήσῃ ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 94 τοῦ Συντάγματος Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, πρὸ τούτου δὲ οὐδεμία ἐπιτρέπεται διώξις, ἀνάκρισις ἢ προανάκρισις.

Ἄρθρον 10.

Προϋποθέσεις ποινικῆς διώξεως.

Ἡ περὶ διώξεως πρότασις εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐὰν δὲν φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς δέκα πέντε τοῦλάχιστον βουλευτῶν καὶ δὲν προσδιορίζῃ τὰ στοιχεῖα, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ συνιστώσα τὸ ἀντικείμενον τῆς κατηγορίας παράδοσις.

Ἄρθρον 11.

Διαδικασία.

1. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω πρότασις, εὐθὺς ὡς παραδοθῆ εἰς τὸ προεδρεῖον τῆς Βουλῆς, ἀναγιγνώσκεται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἀκολούθως δὲ ἐκτυπῶνται καὶ διανέμονται εἰς τοὺς βουλευτάς.

2. Ἡ πρότασις ἐγγράφεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεως. συζητεῖται δὲ κατὰ τὴν σειράν τῆς ἐγγραφῆς, πλὴν ἂν ἡ Βουλὴ κηρύξῃ ταύτην κατεπείγουσαν καὶ ὀρίσῃ ἄλλην ἡμέραν πρὸς συζήτησιν.

Ἄρθρον 12.

1. Ἡ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς συζήτησις περιορίζεται εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεως περὶ διεξαγωγῆς ἢ μὴ προανάκρισεως.

2. Ἡ ἀπόφασις λαμβάνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν μετέχει ὁ καταγγελλόμενος ἐὰν εἶναι βουλευτής.

Ἄρθρον 13.

1. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀπορρίψῃ τὴν περὶ διώξεως πρότασιν, αὕτη δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπαναληφθῆ, ἐντὸς ἐὰν προκύψουν νέα στοιχεῖα. Ἐὰν ἡ πρότασις γίνῃ δεκτὴ, παραπέμ-

πεται εἰς τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 127 τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπὸν πρὸς διενέργειαν ἐξετάσεως καὶ ὑποβολὴν πορίσματος, κατὰ τὸ ἄρθρον 94 τοῦ Συντάγματος, ἐντὸς τασσομένης ὑπὸ τῆς Βουλῆς προθεσμίας.

2. Μὴ ὑπάρχοντος Ἐπιτρόπου τῆς Βουλῆς αὕτη προβαίνει εἰς γενικὴν συζήτησιν καὶ λαμβάνει ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς περὶ διατυπώσεως κατηγορίας προτάσεως.

Ἄρθρον 14.

Δικαιώματα καὶ καθήκοντα Ἐπιτρόπου.

1. Ὁ Ἐπίτροπος, ἐνεργῶν ἐξέτασιν, ἔχει τὰ κατὰ τὸν Κώδικα Ποινικῆς Δικονομίας δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ παρὰ Πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελέως, συλλέγει δὲ τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα πρὸς λήψιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀποφάσεως περὶ παραπομπῆς ἢ μὴ εἰς δίκην τοῦ καταγγελλομένου, ὁ ὁποῖος καὶ καλεῖται νὰ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς κατηγορίας.

2. Ὁ Ἐπίτροπος, δύναται νὰ παραγγείλῃ εἰς εἰσαγγελέα, παρ' Ἐφέταις ἢ παρὰ Πλημμελειοδίκαις, τὴν διενέργειαν ἐξετάσεως ἐπὶ ὀρισμένων θεμάτων.

Ἄρθρον 15.

Ἀνακοίνωσις πορίσματος ἐξετάσεως εἰς τὴν Βουλὴν.

Ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὀρισθείσης προθεσμίας, ἢ ὁποῖα δύναται νὰ παραταθῆ τῇ αἰτήσει τοῦ Ἐπιτρόπου, οὗτος ἀναγιγνώσκει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως ἔκθεσιν. Ἡ ἔκθεσις αὕτη, περιέχουσα τὸ πόρισμα τῆς ἐξετάσεως, καταλήγει εἰς πρότασιν περὶ παραπομπῆς ἢ μὴ εἰς δίκην τοῦ καταγγελλέντου καὶ τῶν τυχόν συμμετόχων, ἂν κατὰ τὴν ἐξέτασιν ἀπεκαλύφθησαν τοιοῦτοι, κατατίθεται δὲ εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς μετὰ τῶν σχετικῶν ἐκθέσεων καὶ λοιπῶν ἐγγράφων. Ἡ ἔκθεσις ἐκτυπῶνται καὶ διανέμεται εἰς τοὺς βουλευτάς ἐντὸς πέντε ἡμερῶν. Οἱ βουλευταὶ καὶ οἱ καταγγελλόμενοι δύναται νὰ λάβουν γνῶσιν πάντων τῶν ἐν αὐτῷ Γραφεῖῳ τῆς Βουλῆς κατατεθειμένων ἐγγράφων.

Ἄρθρον 16.

Γενικὴ συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ.

Κατὰ τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ συνεδριάσει, ἡ Βουλὴ ὀρίζει ἡμέραν γενικῆς συζήτησεως ἐπὶ τῆς προτάσεως, συγχρόνως δὲ καλεῖ τοὺς καταγγελλομένους, καὶ ἐὰν δὲν εἶναι μέλη τῆς Κυβερνήσεως, Ὑπουργοὶ ἢ βουλευταὶ, νὰ ἐμφανισθοῦν κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην καὶ νὰ ἀντικρούσουν τὰ ἐαυτῶν ταύτους στοιχεῖα.

Ἄρθρον 17.

Ἐὰν ὁ Ἐπίτροπος δὲν ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσιν ἐντὸς τῆς ταχθείσης, κατὰ τὸ ἄρθρον 13 προθεσμίας, ἡ Βουλὴ χωρεῖ καὶ ἄνευ ἐκθέσεως εἰς γενικὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς περὶ κατηγορίας προτάσεως.

Ἄρθρον 18.

Ψηφοφορία ἐν τῇ Βουλῇ.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς γενικῆς συζήτησεως, ἢ ἐπὶ τῆς προτάσεως ψηφοφορία διεξάγεται μυστικῶς καὶ ἰδιαιτέρως ἐπὶ ἐκάστου κεφαλαίου αὐτῆς.

Ἄρθρον 19.

Συνέπειαι ἀπορρίψεως κατηγορίας.

Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀπορρίψῃ τὴν περὶ κατηγορίας πρότασιν, οὐδέποτε πλέον ἐπαναλαμβάνεται αὕτη, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. Ἐὰν ἡ πρότασις γίνῃ δεκτὴ, ἡ Βουλὴ διατυπώνει τὸ κατηγορητήριον κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας καὶ χωρεῖ εἰς τὴν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐκλογὴν τριῶν βουλευτῶν μετὰ ἰσαριθμῶν ἀναπληρωματικῶν, ὅπως ὑποστηρίζουν τὴν κατηγορίαν ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου. Οἱ κατηγοροὶ ἐνεργοῦν ἐγκύρως κατὰ πλειονοψηφίαν, ἔχουν δὲ τὰ κατὰ τὸν Κώδικα Ποινικῆς Δικονομίας δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ εἰσαγγελέως.

*Άρθρον 20.

Συνέπεται ἐν περιπτώσει λήξεως περιόδου ἢ διαλύσεως τῆς Βουλῆς.

Ἐὰν ἡ Βουλὴ διαλυθῇ ἢ λήξῃ ἡ βουλευτικὴ περίοδος πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως ἐκθέσεως, ἢ ἐκ τῶν ἐκλογῶν προελθούσα νέα Βουλὴ ἀποφασίζῃ, κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ παρόντος, περὶ τῆς διεξαγωγῆς νέας ἐξετάσεως. Ἐὰν ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς, ἢ ἡ λήξις τῆς βουλευτικῆς περιόδου, ἐπέλθῃ μετὰ τὴν ἐνώπιον αὐτῆς ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως, ἢ γενικὴ συζήτησις περὶ τοῦ παραδεκτοῦ ἢ μὴ τῆς προτάσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκθέσεως ταύτης, διεξάγεται μετὰ τὴν συγκρότησιν εἰς Σώμα τῆς ἐκ τῶν ἐκλογῶν προκυπούσης νέας Βουλῆς.

*Άρθρον 21.

Κλήρωσις μελῶν Εἰδικοῦ Δικαστηρίου.

1. Κατὰ τὴν πρώτην δημοσίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, μετὰ πάροdon τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπεφασίσθη ἢ εἰς δίκην παραπομπῆ, ὁ Πρόεδρος αὐτῆς ἐνεργεῖ, κατὰ τὸ ἄρθρον 94 τοῦ Συντάγματος, τὴν κλήρωσιν τῶν δώδεκα μελῶν τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, ὡς καὶ ἐξ ἀναπληρωματικῶν, ἐπὶ τῇ βάσει καταλόγου τῶν κληρωτέων δικαστῶν, τὸν ὁποῖον ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης ὀφείλει ν' ἀποστείλῃ ἐγκαιρῶς.

2. Ἡ κλήρωσις δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ, ἂν δὲν εἶναι ἐπιτυχὴ ἢ συγκρότησις τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου καὶ διὰ τῶν ἀναπληρωματικῶν μελῶν.

*Άρθρον 22.

Ἡ κλήρωσις τῶν μελῶν τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν κατηγορῶν, ἂν δὲν ἐγένετο, παρελείφθη ἢ διεκόπη, δύναται νὰ ἐνεργηθῇ καὶ κατὰ τὴν ἐπομένην σύνοδον τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης περιόδου τῆς Βουλῆς.

*Άρθρον 23.

Διαβίβασις ἀποφάσεως Βουλῆς εἰς Ἄρειον Πάγον, ἀναστολὴ πρὸς τὸν τῆς δίκης.

1. Μετὰ τὴν κλήρωσιν, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀποστέλλει ἀμελλητί εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἄρειου Πάγου τὴν περὶ παραπομπῆς εἰς δίκην ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, κατάλογον τῶν κληρωθέντων δικαστῶν καὶ τῶν ἐκλεγέντων κατηγορῶν, τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν, ὡς καὶ ὀλόκληρον τὴν δικογραφίαν.

2. Ἡ λήξις τῆς συνόδου τῆς Βουλῆς δὲν ἀναστέλλει τὴν πρὸσοδον τῆς δίκης. Ἐν περιπτώσει λήξεως τῆς περιόδου ἢ διαλύσεως τῆς Βουλῆς, μετὰ τὴν παραπομπὴν ἢ καὶ διαρκούσης τῆς δίκης, ἀναστέλλεται ἡ ἐνδίκασις ἢ ἡ πρὸσοδος ταύτης μέχρι διορισμοῦ κατηγορῶν ὑπὸ τῆς νέας Βουλῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Προδικασία ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου.

*Άρθρον 24.

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἄρειου Πάγου, εὐθὺς ὡς λάβῃ τὴν δικογραφίαν, διορίζει ἐν ἐκ τῶν κληρωθέντων μελῶν τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου ὡς ἀνακριτὴν καὶ ἀποστέλλει εἰς τοῦτον τὴν δικογραφίαν.

2. Ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω διοριζόμενος ἀνακριτὴς ἔχει τὰ κατὰ τὸν Κώδικα Ποινικῆς Δικονομίας δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ παρὰ Πλημμελειοδίκαις τακτικοῦ ἀνακριτοῦ, κωλύμενος δὲ ἀναπληροῦναι δι' ἄλλου μέλους τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου. Καθήμενος γραμματέως παρὰ τῷ ἀνακριτῇ ἀσκεῖ ὁ γραμματεὺς τοῦ Ἄρειου Πάγου.

*Άρθρον 25.

Πρὸς ἐπίλυσιν πάσης κατὰ τὴν ἀνάκρισιν ἀνακυπούσης δυσχερείας, ἰδίως δὲ πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἐν ἄρθρῳ 307

καὶ 309 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας, ὀριζομένων, συγκροτεῖται τριμελὲς συμβούλιον, ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 24 ἀνακριτοῦ καὶ δύο ἐκ τῶν κληρωθέντων τακτικῶν μελῶν τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, λαμβανομένων κατὰ τὴν τάξιν τῆς κληρώσεως αὐτῶν. Ἐν περιπτώσει κωλύματος, τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου τούτου ἀναπληροῦνται ἐκ τῶν ἀμέσως κατὰ τὴν κλήρωσιν ἐπομένων.

*Άρθρον 26.

1. Τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 συμβουλίου προεδρεύει ὁ κατὰ ἑαυτὸν ἀνώτερος δικαστὴς, ἐπὶ ἰσοβάθμων δὲ ὁ ἀρχαιότερος.

2. Ὁ παρὰ τῷ ἀνακριτῇ γραμματεὺς ἀσκεῖ καὶ τὰ καθήκοντα γραμματέως παρὰ τῷ Συμβουλίῳ.

*Άρθρον 27.

Ὁ ἀνακριτὴς ὀφείλει νὰ περαιώσῃ τὴν ἀνάκρισιν ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν ἀποστολῆς τῆς δικογραφίας, ἐκτὸς ἐὰν τὸ Συμβούλιον, τῇ αἰτήσει του, παρατείνῃ τὴν ἀνωτέρω προθεσίαν. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀνακρίσεως ἀποστέλλει τὰ περὶ ταύτης ἐγγράφα εἰς τοὺς κατηγορούμενους, γνωστοποιεῖ δὲ ταῦτα καὶ εἰς τὸν κατηγορούμενον.

*Άρθρον 28.

Παρατηρήσεις κατηγορῶν καὶ κατηγορουμένου ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως.

Ἐπὶ τῆς γενομένης ἀνακρίσεως οἱ κατηγοροὶ καὶ ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ υποβάλουν, εἰς τὸν ἀνακριτὴν, ὅσας κρίνουν ἀναγκαίας παρατηρήσεις καὶ αἰτήσεις, ἐντὸς προθεσμίας δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 27 ἀποστολῆς τῆς δικογραφίας ἢ τῆς γνωστοποιήσεως.

*Άρθρον 29.

Ἐὰν οὐδεμία ἐγένετο, ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 28 δεκαήμερου προθεσμίας, παρατηρήσεις ἢ αἰτήσεις ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως, ὁ ἀνακριτὴς διαβιβάζει τὴν δικογραφίαν εἰς τοὺς κατηγορούμενους καὶ ἀνακοινεῖ τοῦτο ἀμελλητί εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, οὗτος δὲ ἐκδίδει ἐντὸς δύο ἡμερῶν πρᾶξι, διὰ τῆς ὁποίας ὀρίζει δικάσιμον τῆς υποθέσεως μετὰ τεσσαράκοντα τοῦλάχιστον ἡμέρας, καὶ σημειοῖ προτέτι τὰ ὀνόματα τῶν τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου, ὡς καὶ τὸν τρόπον τῆς συνεδριάσεως τούτου. Ἡ πρᾶξις αὕτη κοινοποιεῖται εἰς τε τοὺς κατηγορούμενους καὶ τὸν ἀνακριτὴν.

*Άρθρον 30.

Ἐὰν ἐγένετο ἢ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα παρατηρήσεις ἢ αἰτήσεις καὶ ὁ ἀνακριτὴς δὲν ἀπεδέχθη ταύτην, ἀποφαίνεται τὸ Συμβούλιον, ἅμα δὲ τῇ ἐκδόσει ἢ τῇ ἐκτελέσει τῆς ἀποφάσεως τούτου ἢ δικογραφία ἐπιστρέφεται εἰς τοὺς κατηγορούμενους καὶ εἰδοποιεῖται ὁ Πρόεδρος τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἐν τῷ προηγούμενῳ ἄρθρῳ ὀριζομένων.

*Άρθρον 31.

Πρόεδρος Εἰδικοῦ Δικαστηρίου — ἀναπλήρωσις τακτικῶν μελῶν.

Πρὸς νόμιμον συγκρότησιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 94 τοῦ Συντάγματος Εἰδικοῦ Δικαστηρίου ἀπαιτεῖται, ἐπιφυλασσομένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 43, ἡ παρουσία τοῦ Προέδρου τοῦ Ἄρειου Πάγου, ὁ ὁποῖος καὶ προεδρεύει αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ παρουσία τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 21 κληρωθέντων δώδεκα τακτικῶν δικαστῶν, τοῦ γραμματέως τοῦ Ἄρειου Πάγου καὶ δύο τοῦλάχιστον ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 19 ἐκλεγέντων κατηγορῶν. Τὰ τακτικὰ μέλη τοῦ Δικαστηρίου, κωλύμενα, ἀντικαθίστανται δι' ἀναπληρωματικῶν κατὰ τὴν τάξιν τῆς κληρώσεως. Τὰ ἀναπληρωματικὰ μέλη παρυσκονταὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως καὶ ἀναπληροῦν τὰ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἀποχωρήσαντα μέλη.

*Άρθρον 32.

Διορισμός συνηγόρων.

Ἐάν ὁ κατηγορούμενος δὲν διώρισε συνηγόρους, τὸ Δικαστήριον διορίζει δύο ἢ τρεῖς ἐξ ἐπαγγέλματος.

*Άρθρον 33.

Διεξαγωγή τῆς ἐπ' ἀκρατηρίου διαδικασίας.

Ἡ ἐπ' ἀκρατηρίου διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, διεξάγεται κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸ παρὸν νομοθετικὸν διάταγμα ἢ δὲν τροποποιῶνται ὑπὸ τοῦτου.

*Άρθρον 34.

Μὴ ἐμφάνισις κλητευθέντος κατηγορουμένου.

1. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος, κλητευθεὶς, δὲν ἐμφανισθῆ, λογίζεται ὡς κατ' ἀντιμωλίαν δικαζόμενος, τὸ δὲ νόμιμον τῆς κλητεύσεως κρίνεται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὴν αὐτὴν δικάσιμον ὀριστικῶς. Δύναται ὅμως ὁ κλητευθεὶς κατηγορούμενος νὰ ζητήσῃ δι' ἐνὸς ἢ πλείονων συνηγόρων, ἐμφανιζομένων ἀντ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἀκρατηρίῳ καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν δικάσιμον, τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης ὡς πρὸς αὐτόν, ἀποδεικνύων, ὅτι ἡ ἐμφάνισις αὐτοῦ ἀποβαίνει ἀδύνατος ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του. Ἡ πρὸς τοῦτο πληρεξουσιότης χορηγεῖται καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου.

2. Τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον ἀποφαίνεται ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης παραχρῆμα, ἐάν δὲ κρίνῃ, ὅτι οἱ προβαλλόμενοι λόγοι εἶναι θάσμιοι καὶ σπουδαῖοι ἀναβάλλει τὴν δίκην εἰς ἑτέραν ρητὴν δικάσιμον ἢ ἀορίστως, ὡς πρὸς πάντας τοὺς κατηγορουμένους ἢ χωρίζει ταύτην ὡς πρὸς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα.

*Άρθρον 35.

Ἄπουσία ἢ ἄγνωστος διαμονὴ κατηγορουμένου.

Ἐάν ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἀπὼν καὶ ἀγνωστὸς ὁ τόπος τῆς διαμονῆς του, ἡ ἀνάκρισις προχωρεῖ καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ, παραλειπομένων τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ὀριζομένων κλητεύσεων καὶ κοινοποιήσεων μέχρι πέρατος τῆς ἀνακρίσεως.

*Άρθρον 36.

1. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 35, ὁ Πρόεδρος τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου ὀρίζει δικάσιμον μετὰ ἐξήκοντα τοῦλάχιστον ἡμέρας ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς περὶ τοῦτου πράξεώς του, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας περὶ κλητεύσεως τῶν ἀγνώστου διαμονῆς.

2. Ἐάν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἐμφανισθῆ κατὰ τὴν δικάσιμον, δικάζεται ἐρήμην, δυνάμενος νὰ υποβάλῃ αἰτησὴν ἀκυρώσεως τῆς ἀποφάσεως ἐντὸς ἐξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπίδοσεως ταύτης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν ἐπίδοσιν πρὸς πρόσωπα ἀγνώστου διαμονῆς.

3. Ἡ αἰτησις ἀκυρώσεως κατατίθεται παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Ἀρείου Πάγου, οὗτος δὲ υποβάλλει ἀμελλητὴ ἀντίγραφα τῆς περὶ τοῦτου ἐκθέσεως εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου καὶ τοὺς συνηγόρους.

4. Μετὰ τὴν πάροδον τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προθεσμίας, ἡ ἀπόφασις καθίσταται ἀμετάκλητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἐπανάληψις διαδικασίας.

*Άρθρον 37.

Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου ἐπιτρέπεται ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας, ἐφαρμοζομένων κατ' ἀναλογίαν τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

*Άρθρον 38.

Ὁ Ἀρειὸς Πάγος δικάζει κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 528 καὶ ἐπόμενα τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας ὀριζόμενα καὶ ἀποφαίνεται, ἐάν ὑπάρχῃ ἢ μὴ περίπτωσις ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας, χωρὶς νὰ ἀκυροῖ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου.

*Άρθρον 39.

Ἐάν ὁ Ἀρειὸς Πάγος ἀποφανθῆ, ὅτι συντρέχει περίπτωσις ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας, ἡ δικογραφία ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, ἡ δὲ ὑπόθεσις ἀνακρίνεται καὶ ἐκδικάζεται ἐκ νέου κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὀριζομένην διαδικασίαν. Ὁ Πρόεδρος γνωστοποιεῖ τὴν ἐπανάληψιν ταύτην εἰς τὴν Βουλὴν.

*Άρθρον 40.

Τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον ἀκυροῖ τὴν πρώτην ἀπόφασιν του, ἐάν πεισθῆ ὅτι αὕτη ἀντίκειται εἰς τὰ κατὰ τὴν νέαν δίκην βεβαιωθέντα καὶ προβαίνει εἰς τὴν ἐκ νέου κατ' οὐσίαν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων.

*Άρθρον 41.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου ἐκτελοῦνται ἐπιμελείᾳ τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας ὀριζόμενα.

*Άρθρον 42.

Αἱ διὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου καταγινωσκόμεναι ποιναὶ παύουν ἐκτελοῦμεναι ἢ ἐξαλείφονται κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας καὶ τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Γενικαὶ διατάξεις.

*Άρθρον 43.

Ἐφαρμογὴ διατάξεων Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

Ἐπὶ δικονομικῶν θεμάτων μὴ ρυθμιζομένων ἄλλως διὰ τοῦ παρόντος, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

*Άρθρον 44.

Ἀναπλήρωσις Προέδρου καὶ Γραμματέως.

Κατὰ πάσας τὰς διὰ τοῦ παρόντος προβλεπομένας περιπτώσεις, τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόντα, ἐλλείποντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ εἰς ἓκ τῶν Ἀντιπροέδρων τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου κατὰ τάξιν ἀρχαιότητος. Τὸν Γραμματεῖα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόντα, ἐλλείποντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ ὁ Γραμματεὺς τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, τοῦτου δὲ ἀπόντος, ἐλλείποντος ἢ κωλυομένου, οἱ νόμιμοι τοῦ πρώτου ἀναπληρωταί.

*Άρθρον 45.

Ἐξαίρεσις μελῶν τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου.

Αἰτησις ἐξαίρεσεως ὁλοκλήρου τοῦ κατὰ τὸ παρὸν νομοθετικὸν διάταγμα Εἰδικοῦ Δικαστηρίου ἢ τῶσων δικαστῶν. Ὡστε διὰ τοῦ ὑπολειπομένου ἀριθμοῦ αὐτῶν νὰ μὴ καθίσταται δυνατὴ ἡ νόμιμος συγκρότησις τοῦ Δικαστηρίου τοῦτου, εἶναι ἀπαράδεκτος.

*Άρθρον 46.

Ἄγωγή ἀποζημιώσεως—Ἀστικὴ εὐθύνη τοῦ Δημοσίου.

1. Ἐκ τῶν ἐν τῷ παρόντι ὀριζομένων ἐγκλημάτων γεννᾶται κατὰ τοῦ καταδικασθέντος μέλους Κυβερνήσεως ἢ Ὑφυπουργοῦ καὶ ἀγωγή ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τοῦ ζημιωθέντος. Ἡ ἀγωγή ἐγείρεται ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ ἐκδικάζεται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

2. Τὸ Δημόσιον ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν ἕνεκα παρανόμων πράξεων ἢ παραλείψεων μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ πράξις ἢ ἡ παράλειψις ἐγένετο κατὰ παράβασιν διατάξεως κειμένης χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος. Ματὰ τοῦ Δημοσίου ἐνέχεται εἰς ὀλιβλήρον καὶ τὸ μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἢ ὁ Ὑπουργός, ἐὰν ἡ πράξις ἢ ἡ παράλειψις αὐτοῦ εἶναι ὑπαιτία, καὶ ἐφ' ὅσον ἐχώρησεν κατάδικη.

*Ἀρθρον 47.

Προϋπόθεσις διώξεως μέλους Κυβερνήσεως ἢ Ὑπουργοῦ διαρκούσης τῆς θητείας.

Διαρκούσης τῆς θητείας τοῦ μέλους τῆς Κυβερνήσεως ἢ Ὑπουργοῦ δὲν διώκεται, οὐδὲ τυλλαμβάνεται ἢ φυλακίζεται, ἀνευ ἀδείας τῆς Βουλῆς.

Μεταβατικὴ διάταξις.

*Ἀρθρον 48.

Ἄσκησις ἀρμοδιοτήτων Βουλῆς, Ἐπιτρόπου Βουλῆς καὶ κατηγορῶν—παραγραφῆ.

1. Μέχρι τῆς συγκροτήσεως εἰς Σῶμα τῆς πρώτης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος ἐκλεγχομένης Βουλῆς, τὰς ἐν τῷ παρόντι ἀρμοδιότητας τῆς Βουλῆς ἀσκεῖ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, τὰς δὲ ἀρμοδιότητας τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ὁ Πρωθυπουργός.

2. Τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Βουλῆς καὶ τῶν κατηγορῶν ἀσκῶν μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἐκλεγόμενα ὑπὸ ταύτης.

3. Ἀσκηθεὶς ποινικῆς διώξεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν παρ. 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος κατὰ μέλους τῆς Κυβερνήσεως ἢ Ὑπουργοῦ καὶ μὴ ἐκδοθείσης ἐπὶ ταύτης ἀποφάσεως μέχρι τῆς συγκλήσεως τῆς πρώτης μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος Βουλῆς, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 20 καὶ 23 τοῦ παρόντος.

4. Ἐγκλήματα, περὶ ὧν τὸ παρόν. διὰ τὰ ὅποια δὲν ἠσκήθη ποινικὴ διώξις μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς συγκλήσεως εἰς Σῶμα τῆς ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ Βουλῆς, παραγράφονται ἅμα τῇ συγκροτήσει ταύτης.

*Ἀρθρον 49.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὄνομαί τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΓΙΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΗΡΑΙΟΣ, ΠΑΤΑ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐδωροθήη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 803

Περὶ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσασμεν καὶ διατάσσομεν:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ
ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

*Ἀρθρον 1.

Ἀριθμὸς μελῶν.

1. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ὀρίζεται εἰς ἕνδεκα. Δύναται ὅμως νὰ ἀυξηθῇ μέχρι δέκα πέντε διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου.

2. Εἰς τὸν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀριθμὸν τῶν μελῶν περιλαμβάνονται ὁ Πρόεδρος καὶ δύο Ἀντιπρόεδροι.

*Ἀρθρον 2.

Προσόντα διορισμοῦ.

1. Τὰ μέλη τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου διορίζονται: α) ἐξ ἀνωτάτων δικαστικῶν ἢ καθηγητῶν νομικῶν μαθημάτων τῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἢ διακεκριμένων νομομαθῶν καὶ β) ἐκ δημοσίων ἀνδρῶν διακριθέντων εἰς τὴν πολιτικὴν, τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ζωὴν, ὡς καὶ ἀνωτάτων δημοσίων λειτουργῶν.

2. Τὰ μέλη τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν ἐκ τῶν ὑπὸ στοιχείον α' τῆς προηγουμένης παραγράφου κατηγοριῶν.

*Ἀρθρον 3.

Κωλύματα διορισμοῦ.

1. Δὲν δύναται νὰ διορισθῇ μέλος τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ὁ μὴ συμπληρώσας τὸ 40ον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

2. Ἡ ἡλικία ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐντὸς ἐνενηκόντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως συντεταγμένης ληξιαρχικῆς πράξεως, ἐν ἑλλείψει δὲ ταυτέως ἐκ τοῦ μητρώου τῶν ἀρρένων ἢ, προκειμένου περὶ γυναικῶν, ἐκ τοῦ δημοτολογίου.

3. Ἐν ἑλλείψει τῶν ἐν παρ. 2 στοιχείων, περὶ τοῦ ἔτους καὶ τῆς ἡμέρας γεννήσεως ἀποφασίζει τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἐν Ὀλομελείᾳ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰς τοῦτο ὑποβαλλομένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων. Ἐν ἀδυναμίᾳ διαπιστώσεως ὑπὸ τούτου τῆς ἡμέρας γεννήσεως, ὡς τοιαύτη θεωρεῖται ἡ 30ῆ Ἰουνίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεως.

4. Δὲν δύναται νὰ διορισθῇ μέλος τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου: α) ὁ μὴ ἐμπληρώσας τὰς στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις του ἢ μὴ ἀπαλλαγείς τούτων νομίμως. β) ὁ καταδικασθεὶς ἐφ' οἰσθῆποτε κακούργηματι ἢ ἐφ' οἰσθῆποτε πλημμελήματι. γ) ὁ καταδικασθεὶς ἀμετακλήτως ἐπὶ ἐνεργῶ συμμετοχῇ εἰς λόβμα, ὀργάνωσιν, τωματείον ἢ ἔνωσιν, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ διάδοσις καὶ ἐφαρμογὴ ἰδεῶν τεινουσῶν εἰς ἀνατροπὴν τοῦ κρατούντος πολιτεύματος ἢ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος ἢ εἰς ἀπόσπασιν μέρους τῆς Ἐπικρατείας, δ) ὁ ὑπόδικος, ὁ διὰ τελεσιδικίου βουλεύματος παραπεμφθεὶς εἰς δίκην ἐφ' οἰσθῆποτε ἐγκλήματι ἐκ τῶν ἐν ἐδαφείῳ β' καὶ γ' τῆς παρούσης παραγράφου ἀναφερομένων, ε) ὁ ἐκπεσὼν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, στ) ὁ ἀπολυθεὶς τῆς θέ-

σεως δημοσίου εν γένει υπαλλήλου, συνεπεία οιασδήποτε ποινικής ή πειθαρχικής καταδίκης ή ανεπαρκείας και ζ) ο δι' οιονδήποτε λόγον αποβαλών την ιδιότητα του μέλους του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

5. Η παραγραφή του έγκλήματος έφ' η διατάχθη ή παραπομπή, ή παραγραφή της έπιβληθείσης ποινής, ή αποκατάστασις, ή άμνηστία και ή χάρις μετ' άρσεως των συνεπειών δεν αίρουν τó κατά τás διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου κώλυμα.

Άρθρον 4.

Διαδικασία διορισμού.

1. Τά μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου διορίζονται, μετά γνωμοδότησιν της Όλομελείας αυτού, διά Β. Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου.

2. Έντός δέκα ήμερών, άφ' ης κενωθή θέσις μέλους του Συνταγματικού Δικαστηρίου, ο Υπουργός Δικαιοσύνης απευθύνει έρώτημα προς αυτό, ίνα τουτο γνωμοδοτηρήσιν περί του κατά την κρίσιν του διοριστέου εν τή κενή θέσει.

3. Περίληψις του κατά την προηγουμένη παραγράφον έρωτήματος του Υπουργού Δικαιοσύνης δημοσιεύεται διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και δύο τουλάχιστον ήμερησίων εφημερίδων της Πρωτεύουσας του Κράτους.

4. Μετά παρέλευσιν δέκα πέντε ήμερών από της δημοσιεύσεως διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, συνέρχεται τó Συνταγματικόν Δικαστήριον και γνωμοδοτεί επί τή βάσει των υποβληθεισών αιτήσεων και λοιπών στοιχείων, μη κωλύμενον να γνωμοδοτήσιν και περί προσώπου μη υποβαλόντος αίτησιν.

5. Τά μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου διοριζόμενα θύουν τόν όρκον της ύπηρεσίας ενώπιον του Βασιλέως, παρισταμένου του Υπουργού Δικαιοσύνης.

6. Η άρχαιότης των μελών του Συνταγματικού Δικαστηρίου καθορίζεται εκ του χρόνου διορισμού αυτών. Επί ταυτοχρόνου διορισμού άρχαιότερος λογίζεται εκείνος, του οποίου τó όνομα προτάσσεται εν τώ περί διορισμού Β. Διατάγματι.

Άρθρον 5.

Πρόεδρος και Άντιπρόεδροι.

1. Αί προαγωγαι εις τás θέσεις του Προέδρου και των Άντιπροέδρων του Συνταγματικού Δικαστηρίου ενεργούνται εκ μελών του Δικαστηρίου τούτου διά Β. Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου.

2. Ο Πρόεδρος προίσταται του Δικαστηρίου, προεδρεύει της Όλομελείας, δύναται δέ να προεδρεύη και Τμηματος.

3. Οι Άντιπρόεδροι αναπληρούν κατά σειράν άρχαιότητος τόν Πρόεδρον έλλείποντα, άπόντα ή κωλύόμενον και προεδρεύουν των Τμημάτων κατά τά υπό του Προέδρου, κατά Σεπτέμβριον εκάστου έτους, όριζόμενα. Επί ταυτοχρόνου προαγωγής, άρχαιότερος Άντιπρόεδρος θεωρείται εκείνος, ούτινος προετάχθη κατά την δημοσίευσιν τó Διατάγμα ή τó όνομα εν τώ Διατάγματι. Τους Άντιπροέδρους αναπληρούν τά λοιπά μέλη κατά σειράν άρχαιότητος.

Άρθρον 6.

Ιεραρχική τάξις.

Τά μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου κατέχουν την άνωτάτην βαθμίδα εν τή δικαστική ιεραρχία.

Άρθρον 7.

Τήβεννος.

Τά μέλη και οι πάρεδροι του Συνταγματικού Δικαστηρίου κατά τás δημοσίας συνεδριάσεις αυτού φέρουν τήβεννον, καθοριζόμεννν διά Β. Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Άρθρον 8.

Άποδοχαί.

Αί άποδοχαί του Προέδρου, των Άντιπροέδρων και των μελών του Συνταγματικού Δικαστηρίου όρίζονται άντιστοίχως ίσαι προς τόν εκάστοτε μηνιαίον μισθόν προσηυξημένον κατά 200)ο του Προέδρου, Άντιπροέδρων και μελών του Άρείου Πάγου, μετά των πάσης φύσεως επιδομάτων, άτινα κατ' άνωτάτον όριον προβλέπονται υπό της κειμένης νομοθεσίας διά τά μέλη του Άρείου Πάγου, υπολογιζομένων επί του ούτω καθορισθέντος μισθοῦ.

Άρθρον 9.

Άνάλογος εφαρμογή διατάξεων καταστάσεως μελών του Άρείου Πάγου.

1. Αί ως προς τά μέλη του Άρείου Πάγου ίσχύουσαι διατάξεις περί άδειών άπουσίας, κανονικών ή αναρρωτικών, περί δωσιδικίας και περί της ύπηρεσιακής εν γένει καταστάσεως αυτών, εφαρμόζονται ανάλόγως και επί των μελών του Συνταγματικού Δικαστηρίου, εκτός εάν όρίζεται άλλως εν τώ παρόντι.

2. Αί αιτήσεις άδειών υποβάλλονται προς τó Υπουργείον Δικαιοσύνης διά του Προέδρου του Συνταγματικού Δικαστηρίου, όστις έπισημαίοι και την γνώμην του περί της χορηγήσεως της άδειας και της χρονικής διαρκείας αυτής.

Άρθρον 10.

Άποχώρησις—Πάυσις—Έκπτώσις.

1. Τά μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου άποχωρούν ύπηρεσιακώς της ύπηρεσίας άμα τή συμπληρώσει του έβδομηκοστού έτους της ηλικίας των, εφαρμοζομένων ως προς την άπόδειξιν ταύτης των διατάξεων του άρθρου 3 παρ. 2 του παρόντος.

2. Τά μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου παύονται διά Β. Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, κατά τά όριζόμενα διά του άρθρου 97 παρ. 1 του Συντάγματος και των εκάστοτε ίσχυουσών διά τους ίσοβίους δικαστικούς λειτουργούς συναφών διατάξεων, ανάλόγως εφαρμοζομένων.

3. Διά Β. Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, μετ' άπόφασιν της Όλομελείας του Συνταγματικού Δικαστηρίου, τά μέλη αυτού εκπίπτουν του λειτουργήματός των εν περιπτώσει άπωλείας της Έλληνικής ιδιαιτερείας ή κήτεως και άλλοδαπής ιδιαιτερείας.

Άρθρον 11.

Παραίτησις.

1. Τά μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου δικαιούνται να παραιτηθούν. Άίρεσις, όρος ή προθεσμία εν τή παραίτησει θεωρούνται ως μη γεγραμμένα.

2. Η παραίτησις υποβάλλεται έγγραφως προς τόν Υπουργόν Δικαιοσύνης, τά άποτελέσματα δέ έπέρχονται από της δημοσιεύσεως του περί άποδοχής ταύτης Β. Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του αυτού Υπουργού.

3. Η υποβληθείσα παραίτησις δεν γίνεται δεκτή πρό της δημοσιεύσεως των άποφάσεων εις την συζήτησιν των οποίων έλαβε μέρος ο παραιτούμενος. Ούτος από της υποβολής μέχρι της άποδοχής της παραίτησεως του υποχρεούται να μετέχη των διαπραγμάτων επί των συζητηθεισών τή συμμετοχή του υποθέσεων, να απέχη δέ των συνεδριάσεων του Δικαστηρίου προς συζήτησιν νέων υποθέσεων.

4. Έπιφυλασσομένων των διατάξεων της παρ. 3, ή παραίτησις λογίζεται γενομένη δεκτή, και ο υποβαλόν ταύτην ήπαλλάξει την ιδιότητα του μέλους του Συνταγματικού Δικαστηρίου, μετά πάροδον δύο μηνών από της υποβολής της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΤΟ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

*Άρθρον 12.

Σύνθεσις.

1. Τὸ βοηθητικὸν δικαστικὸν προσωπικὸν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἀποτελεῖται ἐξ ἑνδεκα παρέδρων καὶ ἑνδεκα εἰσηγητῶν, δυνάμενων νὰ ἀυξηθῶσιν μέχρι δέκα πέντε διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, μετὰ συμφωνοῦν γνώμην τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, ἐφ' ὅσον αὐξάνεται ἀντιστοίχως καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ.

2. Οἱ πάρεδροι καὶ οἱ εἰσηγηταὶ τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου εἶναι μόνιμοι δικαστικοὶ λειτουργοί.

3. Πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν συνεπεία προκηρύξεως ἐκλογῶν ἢ ἄλλων λόγων, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν μέχρι ἐξ κατ' ἀνώτατον ὅριον μηνῶν ἀπόσπασιν τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀναγκαιούτος προσθέτου βοηθητικοῦ δικαστικοῦ προσωπικοῦ, ἐκ δικαστικῶν λειτουργῶν πάσης κατηγορίας ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πρωτοδίκου μέχρι καὶ τοῦ ἐφέτου, πρὸς ἀσκήσιν καθηκόντων εἰσηγητοῦ καὶ παρέδρου παρὰ τῷ Συνταγματικῷ Δικαστηρίῳ. Ἡ ἀπόσπασις, προκαλουμένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, ἐνεργεῖται κατὰ τὰς κεκλιμένας διατάξεις. Οἱ ἀποσπώμενοι διατηροῦν ἅπαντα τὰ ἐκ τῆς ὀργανικῆς τῶν θέσεως ἀπορρέοντα δικαιώματα, τοῦ ἐν τῇ θέσει τοῦ παρέδρου ἢ εἰσηγητοῦ παρὰ τῷ Συνταγματικῷ Δικαστηρίῳ διανομένου χρόνου, λογιζομένου ὡς διανυθέντος ἐν τῇ ὀργανικῇ θέσει αὐτῶν.

*Άρθρον 13.

Εἰσηγηταί.

1. Αἱ θέσεις τῶν εἰσηγητῶν πληροῦνται διὰ διορισμοῦ τῶν ἐπιτυχόντων εἰς διαγωνισμὸν ἐνώπιον ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης. Ἡ σύνθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ ἐξεταστέα μαθήματα, ἡ διαδικασία διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ πᾶσα ἀναγκαῖα λεπτομέρεια καθορίζονται διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης.

2. Εἰς τὸν κατὰ τὴν παρ. 1 διαγωνισμὸν γίνονται δεκτοὶ πτυχιούχοι Νομικοῦ Τμήματος Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου, συμπληρώσαντες ἐνιαύσιον παρακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου μετὰ τὴν λήψιν τοῦ πτυχίου τῶν ἢ ἀτήσαντες ἐπὶ διετίαν τοῦλάχιστον τὸ δικηγορικὸν λειτουργήμα, δικαστικοὶ λειτουργοὶ πάσης κατηγορίας ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἐμμίσθου παρὰ πρωτοδικῆς παρέδρου καὶ ἄνω καὶ δημόσιοι διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, πτυχιούχοι νομικοῦ τμήματος Νομικῆς Σχολῆς ἐπὶ ἑφ' τοῦλάχιστον βαθμῷ, ἔχοντες συμπληρώσει διετὴ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐν τοῖς βαθμοῖς τούτοις. Οὐδεὶς δύναται νὰ μετᾶσῃ τοῦ διαγωνισμοῦ, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς προκηρύξεως αὐτοῦ ἔχει ὑπερβῆ τὸ τριακστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ὡς πρὸς τὰ κωλύματα διορισμοῦ εἰς θέσιν εἰσηγητοῦ ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ άρθρου 3 παρ. 4 τοῦ παρόντος.

3. Περὶ τῶν ἐπιτυχόντων εἰς τὸν διαγωνισμὸν καταρτίζεται πίναξ ἰσχυρῶν ἐπὶ ἑν ἔτος.

4. Οἱ εἰσηγηταὶ διορίζονται ἐπὶ βαθμῷ καὶ ἀποδοχῆς ἐμμίσθου παρέδρου παρὰ πρωτοδικῆς, διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, κατὰ τὴν σειράν ἐγγραφῆς τῶν εἰς τὸν πίνακα ἐπιτυχίας ἐν τῷ διαγωνισμῷ. Οὗτοι δίδουν τὸν ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν δὲ διανύουν διετὴ δοκιμαστικὴν ὑπηρεσίαν.

5. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον διετοῦς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας, τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον γνωμοδοτεῖ, ἐν Ὀλομελείᾳ, περὶ τῆς ἱκανότητος καὶ ἐπαρκείας τῶν εἰσηγητῶν. Εἰσηγηταί, κρινόμενοι ὡς ἱκανοὶ καὶ ἐπαρκεῖς, μονομοριοῦνται διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, προαζόμενοι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πρωτοδίκου καὶ λαμβάνουν τὰς εἰς αὐτὸν ἀντι-

στοιχοῦσας ἀποδοχάς. Δι' ὁμοίου Διατάγματος ἀπολύονται ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας οἱ κρινόμενοι ὡς μὴ ἱκανοὶ καὶ ἐπαρκεῖς.

6. Οἱ εἰσηγηταὶ μετὰ διετὴ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ πρωτοδίκου προάγονται, μετὰ γνώμην τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ παρέδρου πρωτοδικῶν καὶ λαμβάνουν τὰς εἰς αὐτὸν ἀντιστοιχοῦσας ἀποδοχάς.

7. Οἱ εἰσηγηταὶ ἐπικουροῦν τὰ μέλη τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου καὶ τοὺς παρέδρους ἐν τῇ ἐνασχῆσει τῶν καθηκόντων τῶν.

*Άρθρον 14.

Πάρεδροι.

1. Αἱ θέσεις τῶν παρέδρων πληροῦνται 1) διὰ προαγωγῆς εἰσηγητῶν μετὰ ἐξαετὴ εὐδόκιμον ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν ὑπηρεσίαν ἢ 2) διὰ διορισμοῦ α) ἐκ δικαστικῶν λειτουργῶν ἐν γένει ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πρωτοδίκου, ἐχόντων ἐξαετὴ τοῦλάχιστον ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν ὡς ἐμμίσθων παρέδρων ὑπηρεσίαν, β) ἐξ εἰσηγητῶν Α' τάξεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἢ ἐκ δικαστικῶν ἀντιπροσώπων Α' τάξεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ἐχόντων τοῦλάχιστον ἐξαετὴ συνολικὴν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν ἐν τῷ εἰσαγωγικῷ βαθμῷ ὑπηρεσίαν, γ) ἐξ ὑφηγητῶν Νομικῆς Σχολῆς ἡμεδαποῦ Πανεπιστημίου ἢ ἰσοτίμου ἀλλοδαπῆς Σχολῆς καὶ δ) ἐκ δικηγόρων παρ' ἐφέταις ἐχόντων τοῦλάχιστον ἐξαετὴ συνολικὴν δικηγορικὴν ὑπηρεσίαν.

2. Δὲν δύναται νὰ διορισθῇ πάρεδρος ὁ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐν παρ. 3 τοῦ παρόντος άρθρου προκηρύξεως ὑπερβᾶς τὸ πεντηκστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ὡς πρὸς τὰ κωλύματα διορισμοῦ εἰς θέσιν παρέδρου ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ άρθρου 3 παρ. 4 τοῦ παρόντος.

3. Προκειμένης πληρώσεως θέσεως παρέδρου γνωμοδοτεῖ ἡ Ὀλομελεία τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου περὶ τῶν προακτέων. Ἐὰν οἱ ὑπηρετοῦντες εἰσηγηταὶ δὲν συγκεντρῶν τὰ ἀπαιτούμενα τυπικὰ προσόντα ἢ ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ὡς ἱκανῶν κρινόντων δὲν ἐπαρκῆ πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων ἢ ἐὰν ἐνδείκνυται ἡ πλήρωσις κενῶν θέσεων διὰ διορισμοῦ, ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης διὰ προκηρύξεως δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ δύο ἡμερησίων ἐφημερίδων τῆς πρωτεύουσας τοῦ Κράτους, καλεῖ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ὑποβάλουν, ἐντὸς προθεσμίας εἰκοσιν ἡμερῶν, σχετικὴν αἴτησιν.

4. Ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς διὰ τῆς προκηρύξεως ταχθείσης προθεσμίας συνέρχεται ἡ Ὀλομελεία τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἵνα γνωμοδοτήσῃ περὶ τῶν διοριστέων.

5. Ἡ προαγωγή καὶ ὁ διορισμὸς εἰς θέσιν παρέδρου γίνεται διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης. Οἱ διοριζόμενοι πάρεδροι δίδουν τὸν ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου.

6. Οἱ πάρεδροι ἔχουν βαθμὸν καὶ ἀποδοχάς ἐφέτου, μετὰ πενταετὴ δὲ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν προάγονται, μετὰ γνώμην τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀρεοπαγίτου καὶ λαμβάνουν τὰς εἰς τοῦτον ἀντιστοιχοῦσας ἀποδοχάς.

7. Οἱ πάρεδροι τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἐκτελοῦν ἔργα εἰσηγήσεως ἐπὶ τῶν ἀνατιθεμένων εἰς αὐτοὺς ὑποθέσεων, μετέχοντες κατὰ τὸ ἄρθρον 20 παρ. 3 καὶ 4 τῶν συνεδριάσεων καὶ διασκέψεων τοῦ Δικαστηρίου, ἄνευ δικαιώματος ψήφου.

*Άρθρον 15.

Ὑπηρεσιακὴ Κατάστασις.

1. Οἱ πάρεδροι καὶ οἱ εἰσηγηταὶ ἀποχωροῦν ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ συμπλήρωσει τοῦ ἐξηκστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν.

2. Ἡ ἡλικία τῶν παρέδρων καὶ εἰσηγητῶν διὰ τὸν διορισμὸν καὶ τὴν ἀποχώρησιν αὐτῶν ἀποδεικνύεται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 παρ. 2 καὶ 3 ὀριζόμενα.

3. Ὡς πρὸς τὴν παῦσιν, τὴν ἔκπτωσιν καὶ τὴν παραίτησιν τῶν παρέδρων καὶ τῶν εἰσηγητῶν ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 παρ. 2 καὶ 3 καὶ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος, τῶν σχετικῶν Β. Διαταγμάτων ἐκδιδόμενων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης.

4. Ἡ πειθαρχικὴ δικαιοδοσία ἐπὶ τοῦ βοηθητικοῦ δικαστικοῦ προσωπικοῦ ἀσκεῖται ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου. Ἡ πειθαρχικὴ ἀγωγή ἐγείρεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης.

5. Κατὰ τὰ λοιπὰ ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῶν παρέδρων καὶ τῶν εἰσηγητῶν ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ ἐκάστοτε διὰ τοὺς δικαστικούς λειτουργοὺς ἰσχύουσαι διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Ἄρθρον 16.

Σύνθεσις.

1. Παρὰ τῷ Συνταγματικῷ Δικαστηρίῳ λειτουργεῖ Γραμματεία. Εἰς ταύτην ὑπάγονται οἱ παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι καὶ κλητῆρες.

2. Αἱ θέσεις τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου καὶ τῶν κλητῆρων ὀρίζονται ὡς ἀκολούθως:

α. Μία θέση Γραμματέως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου.

β. Δύο θέσεις Προϊσταμένων Τμημάτων τῆς Γραμματείας.

γ. Δύο θέσεις Γραμματέων α' τάξεως.

δ. Δύο θέσεις Γραμματέων β' τάξεως.

ε. Δέκα πέντε θέσεις γραφεῶν β' τάξεως ἕως γραμματέων γ' τάξεως.

στ. Μία θέση ἀρχικλητῆρος.

ζ. Ἐξ θέσεις κλητῆρων δ' ἕως α' τάξεως.

3. Οἱ ὑπάλληλοι τῆς Γραμματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἀνήκουν εἰς τὸ σῶμα τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ, ἀκολουθοῦντες τὴν ἐκάστοτε ἰσχύουσαν διὰ τούτους βαθμολογικὴν κλίμακα, ἀντιστοιχοῦν πρὸς αὐτοὺς κατὰ βαθμὸν, μισθὸν καὶ λοιπὰς ἀποδοχὰς ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου καὶ παντὸς ἄλλου ταμείου, τοῦ ὁποίου συγγάνουν μέτοχοι, ὡς ἀκολούθως:

α. Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου πρὸς Γραμματέα τοῦ Ἀρείου Πάγου.

β. Ὁ Προϊστάμενος τμήματος τῆς Γραμματείας πρὸς Γραμματέα ἐφετῶν ἢ προϊστάμενον τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου.

γ. Οἱ γραμματεῖς α' τάξεως πρὸς δικαστικούς γραμματεῖς α' τάξεως ἢ γραμματεῖς πρωτοδικῶν ἢ προϊσταμένους τμήματος ἐφετείου.

δ. Οἱ γραμματεῖς β' τάξεως πρὸς δικαστικούς γραμματεῖς β' τάξεως ἢ γραμματεῖς εἰρηνοδικείων α' τάξεως ἢ πταισματοδοκείων.

ε. Οἱ γραμματεῖς γ' τάξεως πρὸς δικαστικούς γραμματεῖς γ' τάξεως ἢ γραμματεῖς εἰρηνοδικείων β' τάξεως.

στ. Οἱ ὑπογραμματεῖς γ' ἕως α' τάξεως πρὸς δικαστικούς ὑπογραμματεῖς γ' ἕως α' τάξεως.

ζ. Οἱ γραφεῖς β' ἕως α' τάξεως πρὸς δικαστικούς γραφεῖς β' ἕως α' τάξεως.

η. Ὁ ἀρχικλητῆρ πρὸς δικαστικὸν ἀρχικλητῆρα καὶ οἱ κλητῆρες πρὸς ποινικοὺς κλητῆρας δ' ἕως α' τάξεως.

4. Αἱ ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ κεναὶ θέσεις προσωπικοῦ τῆς Γραμματείας δύναται, λόγω ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης καὶ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, νὰ λογίζωνται κεναὶ καὶ διὰ πάντας τοὺς κατωτέρους βαθμοὺς τῆς αὐτῆς κατηγορίας.

5. Αἱ θέσεις τοῦ Γραμματέως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου καὶ τῶν προϊσταμένων τῶν τμημάτων τῆς Γραμματείας αὐτοῦ δύναται νὰ πληρῶνται καὶ διὰ μετατάξεως ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τῶν λοιπῶν δικαστηρίων ἢ τῶν εἰσαγγελιῶν, ὅσους οἱ παρὰ τῷ Συνταγματικῷ Δικαστηρίῳ ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι κρίνονται, ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας αὐτοῦ, ὡς μὴ συγκεντροῦντες τὰ ἀπαιτούμενα τυπικὰ ἢ οὐσιαστικὰ προσόντα πρὸς κατάληψιν, διὰ προαγωγῆς, τῶν κενῶν θέσεων. Ἡ περὶ τούτου ἠτιολογημένη γνώμη τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου διαβιβάζεται πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης. Ἡ μετατάξις ἐκτελεῖται δι' ἀπόφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, μετὰ προηγουμένην ἠτιολογημένην γνώμην τῶν ἀρμοδίων δικαστικῶν συμβουλίων, κατόπιν ἐρωτήματος τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως. Οἱ μετατασσόμενοι διατηροῦν ἅπαντα τὰ ἐκ τῆς προτέρας θέσεως αὐτῶν ἀσυρρέοντα πάσης φύσεως δικαιώματα.

Ἄρθρον 17.

Πλήρωσις κενῶν θέσεων.

1. Αἱ ἐν τῷ εἰσαγωγικῷ βαθμῷ κεναὶ θέσεις ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου πληροῦνται διὰ διορισμῶν τῶν ἐπιτυχόντων εἰς διαγωνισμὸν ἐνώπιον ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης δι' ἀπόφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης. Ἡ σύνθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ ἐξεταστέα μυστήματα, ἡ διαδικασία διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ πᾶσα ἰσχυρὰ λεπτομέρεια καθορίζονται διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης.

2. Προκειμένης πλήρωσεως θέσεων ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης διὰ προκηρξέως δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ δύο ἡμερησίων ἐφημερίδων τῆς πρωτεύουσας τοῦ Κράτους, καλεῖ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ὑπαβάλουν, ἐντὸς προθεσμίας εἰκοσιν ἡμερῶν, σχετικὴν αἴτησιν.

3. Εἰς τὸν διαγωνισμὸν γίνονται δεκτοὶ οἱ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κατὰ τὴν παρ. 2 προκηρξέως ἔχοντες συμπληρωμένον τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ὑπερβάλλοντες τὸ τριακοστὸν πέμπτον ἔτος.

4. Περὶ τῶν ἐπιτυχόντων εἰς τὸν διαγωνισμὸν καταρτίζεται πίναξ ἰσχύων ἐπὶ ἓν ἔτος.

5. Πρὸς πλήρωσιν τῶν ἐκάστοτε κενῶν ἐν τῷ εἰσαγωγικῷ βαθμῷ θέσεων κλητῆρων δημοσιεύεται, ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ δύο ἡμερησίων ἐφημερίδων τῆς πρωτεύουσας, πρόσκλησις πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως, ἐντὸς τασσομένης διὰ ταύτης προθεσμίας, ὑπαβάλουν αἴτησιν μετὰ τῶν κατὰ νόμον δικαιολογητικῶν. Περὶ τῶν διοριστέων γνωμοδοτεῖ τὸ ἀρμόδιον Τμήμα τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου βάσει τῶν αἰτήσεων καὶ τῶν δικαιολογητικῶν τῶν ὑποψηφίων.

6. Ὁ διορισμὸς τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν κλητῆρων γίνε-ται δι' ἀπόφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης. Οἱ διοριζόμενοι δίδουν τὸν ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου. Οὗτοι διανύουν διετῆ δοκιμαστικὴν ὑπηρεσίαν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὁποίας τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἐν Ὀλομελείᾳ ἀποφασίζει περὶ τῆς ἐπαρκείας των.

7. Ὑπάλληλοι καὶ κλητῆρες κρίνόμενοι κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ὡς ἐπαρκεῖς μονιμοποιοῦνται ἐν τῇ θέσει ταύτῃ δι' ἀπόφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης. Δι' ὁμοίαν ἀπόφάσεως ἀπολύονται ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας οἱ κρινόμενοι ὡς ἀνεπαρκεῖς.

Ἄρθρον 18.

Ὑπηρεσιακὴ κατάστασις.

1. Ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ ἐκάστοτε διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς Γραμματείας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ διαβαθμίσεως αὐτῶν, περὶ προσόν-

*Άρθρον 23.

Παραπομπή εις την 'Ολομέλειαν.

1. 'Ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου δύναται διά πράξεώς του νά εισαγάγῃ εις την 'Ολομέλειαν υπόθεσιν υπαγομένην εις Τμήμα, λόγω τῆς σπουδαιότητός της.

2. Τά Τμήματα δύνανται δι' ἀποφάσεώς των νά παραπέμψουν εις την 'Ολομέλειαν υπόθεσιν μείζονος, κατά την κρίσιν των, σπουδαιότητος. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ γνώμη τοῦ Τμήματος διατυπώσεται ἐν τῇ παραπεμπτικῇ ἀποφάσει, περιεχοῦσα καὶ τὴν γνώμην τῆς τυχόν ὑπαρχούσης μειοναφθρίας, ἀναπτύσσεται δὲ ἐνώπιον τῆς 'Ολομελείας διὰ τινος τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, ὀριζομένου ὑπ' αὐτοῦ.

*Άρθρον 24.

Ἑσωτερικὸς Κανονισμὸς.

Δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ καταρτιζομένου ὑπὸ τῆς 'Ολομελείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, δημοσιευομένου διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζονται α) ἡ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν συμβουλίῳ συνεδριάζοντος διαδικασία, β) ἡ διάρθρωσις καὶ ὀργανώσις τῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ οἱ προϊστάμενοι αὐτῶν, γ) αἱ τακτικαὶ ἡμέραι συνεδριάσεων τῆς 'Ολομελείας καὶ τῶν Τμημάτων, δ) αἱ ἐργασίαι ὧραι καὶ ε) πᾶσα ἀναγκαία διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Δικαστηρίου λεπτομέρεια.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

*Άρθρον 25.

Ἐκπαισις ἐφαρμογῆς.

1. Αἱ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ διατάξεις ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἐνώπιον τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει συζητούμενων αἰτήσεων, πλην ἐὰν ἄλλως ὀρίζεται ἐν τοῖς Κεφαλαίοις Β' καὶ Γ' τοῦ παρόντος μέρους.

2. Αἱ περὶ τῶν αἰτήσεων διατάξεις τοῦ παρόντος κεφαλαίου ἐφαρμόζονται ὡσαύτως καὶ ἐπὶ προσφυγῶν καὶ ἐνστάσεων.

*Άρθρον 26.

Σχέσις πρὸς ἄλλας δίκας.

Ἡ ἐνώπιον τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου δίκη εἶναι αὐτοτελής καὶ ἀνεξάρτητος πάσης ἄλλης δίκης, οὐδόπως ἐπιρραζομένη ἐκ ταύτης.

*Άρθρον 27.

Κατάθεσις καὶ περιεχόμενον αἰτήσεως.

1. Ἡ ἐνώπιον τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου αἴτησις κατατίθεται εἰς τὴν Γραμματεῖαν αὐτοῦ ἐν πρωτοτύπῳ μετὰ τοῦ ἀναγκαίου κατὰ περίπτωσιν ἀριθμοῦ ἀντιγράφων.

2. Παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τοῦ Δικαστηρίου τηρεῖται βιβλίον, εἰς τὸ ὅποιον καταχωρίζονται πᾶσαι αἱ αἰτήσεις κατὰ χρονολογίαν καὶ σειρὰν ἐγχειριστέως των, ὡς καὶ πινάκιον δικασίμων.

3. Ἡ αἴτησις δέον, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου, νά περιέχῃ α) τὸ εἰς ὃ ἀπευθύνεται δικαστήριον, β) τὸ ὀνοματεπώνυμον, ἰδιότητα, κατοικίαν τοῦ αἰτούντος ὡς καὶ τοῦ καθ' οὗ τυχὸν στρέφεται αὕτη, γ) τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς μετ' ἐκθέσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐφ' ὧν ἐρείδεται, δ) χρονολογίαν, ε) ὑπογραφήν καὶ στ) διορισμὸν ἀντικλήτου διαμένοντος ἐν Ἀθήναις.

4. Ἡ αἴτησις, ἐφ' ὅσον δὲν ὑποβάλεται ὑπὸ Δημοσίας Ἀρχῆς ἢ Ἀρχηγοῦ Κόμματος, δέον ὅπως ὑπογράφηται ὑπὸ δικηγόρου διωρισμένου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ ἢ διατελοῦντος καθῆ-

γητοῦ ἢ ὑφηγητοῦ Νομικοῦ Τμήματος Νομικῆς Σχολῆς ἡμεδαποῦ Πανεπιστημίου.

5. Μετὰ τῆς αἰτήσεως κατατίθεται, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου ταύτης, παράβολον ἐκ δραχμῶν χιλίων (1.000).

6. Παράβολον δὲν ἀπαιτεῖται α) ἐπὶ αἰτήσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 54 καὶ 55 τοῦ παρόντος, ἐν σχέσει πρὸς ἀποδιδόμενας εἰς κόμμα ἐνεργείας ἢ παραλείψεις καὶ β) ἐπὶ προσφυγῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 56 πρὸς ἔλεγχον τῆς συνταγματικότητος διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

7. Τὸ παράβολον, ἐν παραδοχῇ μὲν τῆς αἰτήσεως ἀποδίδεται εἰς τὸν αἰτούντα, ἐν ἀπορρίψει δὲ ταύτης καταπίπτει ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Δύναται ὅμως τὸ Δικαστήριον, ἐκτιμῶν τὰς περιστάσεις, νά διατάξῃ ἀπόδοσιν τοῦ παραβόλου καὶ ἀπορριπτομένης ἐτι τῆς αἰτήσεως. Τὸ Δικαστήριον ἐπὶ προφανῶς ἀπαράδεκτων ἢ ἀβασίμων αἰτήσεων, δύναται νά ἐπιβάλῃ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι δραχμῶν δέκα χιλιάδων (10.000).

*Άρθρον 28.

Ὅρισμὸς εἰσηγητοῦ καὶ δικασίμου.

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τῆς αἰτήσεως, ὁ Πρόεδρος ὀρίζει διὰ πράξεώς του δικασίμον τῆς υποθέσεως, ἀναγραφομένην εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 27 παρ. 2 τηρούμενον βιβλίον, ὡς καὶ εἰσηγητὴν αὐτῆς ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἢ τῶν παρέδρων, παραγγέλλων τὴν εἰς αὐτὸν παράδοσιν τοῦ φακέλλου.

*Άρθρον 29.

Κοινοποιήσις αἰτήσεως.

1. Ἡ αἴτησις ἐν ἀντιγράφῳ, μετ' ἐπισημειώσεως περὶ τῆς ὀρισθείσης δικασίμου καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ, κοινοποιεῖται, ἐντολῇ τοῦ Προέδρου, διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος, εἰς τὸν καθ' οὗ ἡ αἴτησις καὶ ἀνακοινούται, διοικητικῶς, εἰς τὴν ἀρμοδίαν Δημοσίαν Ἀρχήν, εἰκοσι τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου. Ἡ προθεσμία αὕτη δύναται νά συντηρηθῇ διὰ πράξεως τοῦ Προέδρου.

2. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 59 παρ. 1 ἀντίγραφον τῆς αἰτήσεως μετὰ τῆς κατὰ τὴν παρ. 1 ἐπισημειώσεως κοινοποιεῖται, ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας, πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης, τοὺς διαδίκους μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν αἱ ἀντίθετοι ἀποφάσεις, ὡς καὶ τὰ ἐκδόσαντα τὰς ἀποφάσεις ταύτας δικαστήρια.

*Άρθρον 30.

Καθήκοντα εἰσηγητοῦ.

1. Ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 28 εἰσηγητῆς ἐπιμελεῖται τῆς συγκεντρώσεως παντὸς στοιχείου χρησίμου διὰ τὴν διερεύνησιν τῆς υποθέσεως, συντάσσει ἐμπεριστατωμένην ἐκθεσιν, διαλαμβάνουσαν τὸ ἱστορικὸν καὶ ἀναλυτικῶς τὰ προκύπτοντα ζητήματα, τὰ ἐκ τοῦ φακέλλου στοιχεῖα καὶ τὴν ἐπὶ τῆς υποθέσεως ἠτιολογημένην γνώμην του.

2. Ὁ εἰσηγητῆς ἔχει δικαιώματα καὶ ἀρμοδιότητας ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, δύναται δὲ νά ὑποδείξῃ εἰς τὸν αἰτούντα καὶ τὸν καθ' οὗ ἡ αἴτησις τὴν παρ' αὐτῶν προσαγωγὴν ἐλλειπόντων ἢ ὁπωσδήποτε χρησίμων στοιχείων.

3. Αἱ διοικητικαὶ καὶ δικαστικαὶ Ἀρχαὶ ὀφείλου νά παρέχουν πρὸς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον πᾶσαν ἀναγκαίαν εἰς τοῦτο συνδρομήν.

4. Ἡ ἐκθεσις τοῦ εἰσηγητοῦ κατατίθεται εἰς τὸν φακέλλον τρεῖς τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου.

*Άρθρον 31.

Δικαίωμα παραστάσεως.

Δικαίωμα παραστάσεως ἐνώπιον τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἔχουν, ἐφ' ὅσον δὲν ὀρίζεται ἄλλως ἐν τῷ παρόντι, Νομικοὶ Σύμβουλοι τοῦ Κράτους καὶ δικηγόροι διωρισμένοι παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ ἢ διατελοῦντες καθῆγηται ἢ ὑφηγηταὶ Νομικοῦ Τμήματος Νομικῆς Σχολῆς ἡμεδαποῦ Πανεπιστημίου. Ἡ πρὸς δικηγόρους πληρεξουσιότητος, ἐφ' ὅσον ὁ ἐντολεὺς

δεν είναι παρών, δίδεται διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ἢ δι' ἄλλου κατὰ νόμιμον τύπον συντεταγμένου δημοσίου ἐγγράφου.

Ἄρθρον 32.

Ἐξαιρέσεις.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 53 ἕως 62 τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας περὶ ἐξαιρέσεως δικαστῶν καὶ ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν μελῶν, τοῦ βετ-θητικῆς δικαστικοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 33.

Πρόσθετοι λόγοι.

1. Ἐπιτρέπεται ἡ ὑπόβλη ὑποθέτων λόγων διὰ δικογράφου κατατιθεμένου παρὰ τῆ Γραμματείᾳ τοῦ Δικαστηρίου ἐν πρωτοτύπῳ καὶ κοινοποιουμένου ἐπιμελείᾳ τοῦ αἰτούντος, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου, δέκα πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως εἰς τὸν καθ' οὗ ἡ αἴτησις καὶ τὴν ἀρμοδίαν Ἀρχήν.

2. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 59 παρ. 1 ἀντίγραφον τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων λόγων κοινοποιεῖται ἐντὸς τῆς ἐν παρ. 1 προθεσμίας, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου, εἰς τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης, τοὺς διαδίκους μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν αἱ ἀντίθετοι ἀποφάσεις, ὡς καὶ τὰ ἐκδόσαντα τὰς ἀποφάσεις ταύτας Δικαστήρια.

Ἄρθρον 34.

Παρέμβασις.

1. Παρέμβασις εἰς δίκην ἐνώπιον τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου δὲν ἐπιτρέπεται, ἐκτὸς ἐὰν ἄλλως εἰδικῶς ὀρίζεται.

2. Ἐπιτρέπεται ἡ ἀσκήσις παρεμβάσεως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 106 παρ. 2 ἐδαφ. β' τοῦ Συντάγματος, διὰ δικογράφου κατατιθεμένου εἰς τὴν Γραμματείαν τοῦ Δικαστηρίου καὶ κοινοποιουμένου ἐπιμελείᾳ τοῦ παρεμβαίνοντος, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου, ἕξ πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως εἰς τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης καὶ τοὺς διαδίκους.

3. Τὸ δικόγραφον τῆς παρεμβάσεως ἐκτὸς τῶν στοιχείων πάσης κατὰ τὸ ἄρθρον 27 παρ. 3 αἰτήσεως, δεόν νὰ περιέχῃ τοὺς λόγους, ἐφ' ὧν θεμελιούται τὸ ἐπικαλούμενον ἔννομον συμφέρον.

Ἄρθρον 35.

Συζήτησις.

1. Ἡ συζήτησις ἀρχεται διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἀναγνώσεως καὶ προφορικῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐκθέσεώς του.

2. Ὁ αἰτῶν καὶ ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις δύνανται νὰ υποβάλλουν πρὸς τὸ Δικαστήριον ὑπομνήματα πέντε τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου. Κατ' ἐξαιρέσιν δύνανται ὁ Πρόεδρος νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ὑπόβλη ὑπομνημάτων καὶ ἐκπροθέσμως.

3. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 241 ἕως 244, 249, 254, 255, 256, 259, 261 ἕως 265, 267, 268, παρ. 1 καὶ 3, 270 καὶ 594 παρ. 1 ἕως 3 τοῦ Κώδικος Πολ. Δικονομίας ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου διαδικασίας.

Ἄρθρον 36.

Διακοπὴ τῆς δίκης.

1. Ἐὰν μέχρι τοῦ πέρατος τῆς προφορικῆς συζητήσεως ἀποβίωσῃ τις τῶν διαδίκων ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων του ἢ ἐπέλθῃ ἄλλη μεταβολὴ εἰς τὴν προσωπικὴν κατάστασιν τινὸς ἐξ αὐτῶν, ἐπηρεάζουσα τὴν ἰκανότητά τῆς ἐπὶ δικαστηρίου παραστάσεως ἢ τὴν ἐξουσίαν τοῦ νομίμου ἀντιπροσώπου πρὸς ἐκπροσώπησιν, ἢ δίκη διακόπτεται, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ γεγονότα ταῦτα ἐπιβάλλουν τὴν διακοπὴν.

2. Ἡ ἐπανάληψις τῆς διακοπείσης δίκης γίνεται αἰτῆσει τοῦ ἔχοντος ἔννομον συμφέρον ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, καλουμένων πρὸς τοῦτο τῶν νομιμοποιουμένων πρὸς συνέχισιν ταύτης διαδίκων δέκα πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου.

Ἄρθρον 37.

Παραίτησις.

1. Παραίτησις ἀπὸ τοῦ δικογράφου τῆς αἰτήσεως ἐπιτρέπεται μόνον, ἐφ' ὅσον ἡ αἴτησις ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ συμφέρον τοῦ παραιτουμένου.

2. Ἡ παραίτησις, ὑποβαλλομένη τὸ ἐραδύτερον μέχρι τῆς συζητήσεως, γίνεται ἐγγράφως ἢ προφορικῶς διὰ δηλώσεως καταχωριζομένης εἰς τὰ πρακτικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΛΕΓΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Ἄρθρον 38.

Ἐνστάσις.

Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀσκεῖ τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 65 καὶ 106 παρ. 2 περιπτ. α' τοῦ Συντάγματος ἀρμοδιότητα αὐτοῦ πρὸς ἐξέλεξι τῶν κύρους τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν, κατόπιν ὑποβολῆς ἐνοστάσεως ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο νομιμοποιουμένων.

Ἄρθρον 39.

Λόγοι ἐνοστάσεως.

1. Λόγοι ἐνοστάσεως κατὰ τοῦ κύρους ἐκλογῆς βουλευτοῦ ἐν ὀρισμένη ἐκλογικῇ περιφερείᾳ εἶναι:

α) Ἐλλειψις νομίμων προσόντων τῶν ἀνακηρυχθέντων βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν ἢ νόμιμον κώλυμα πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν.

β) Μὴ τήρησις τῆς νομίμου διαδικασίας ἀνακηρύξεως τῶν υποψηφίων, ὡς καὶ πᾶσα παράβασις τοῦ νόμου κατὰ τὴν διενέργειαν τῆς ἐκλογῆς.

γ) Λάθος περὶ τὴν ἀρίθμησιν τῶν ψήφων.

2. Λόγοι ἐνοστάσεως κατὰ τοῦ κύρους ἐκλογῆς βουλευτοῦ ἐκλεγμένου δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, κατὰ τὸ ἄρθρον 57 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος, εἶναι:

α) Ἐλλειψις νομίμων προσόντων τῶν ἀνακηρυχθέντων βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν ἢ νόμιμον κώλυμα πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν.

β) Μὴ τήρησις τῆς νομίμου διαδικασίας ἀνακηρύξεως τῶν υποψηφίων.

γ) Λάθος περὶ τὴν ἀρίθμησιν τῶν ψήφων προτιμήσεως.

3. Οἱ λόγοι ἐνοστάσεως δεόν νὰ εἶναι εἰδικοί καὶ ὀρισμένοι. ἐφ' ὅσον δὲ ἀναφέρονται εἰς παράβασιν τοῦ νόμου κατὰ τὴν διενέργειαν τῆς ἐκλογῆς ἢ εἰς λάθος περὶ τὴν ἀρίθμησιν τῶν ψήφων, δεόν νὰ προσδιορίζουν εἰδικῶς καὶ τὰ στοιχεῖα. ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ὁποίων ἡ προσβαλλομένη παράβασις ἢ τὸ λάθος προκαλοῦν ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὸ ἐὰν ἄνευ αὐτῶν τὸ ὄλιγον ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας δὴ ἦτο τὸ αὐτό.

Ἄρθρον 40.

Νομιμοποιούμενοι.

1. Ἐνστάσιν κατὰ τοῦ κύρους ἐκλογῆς βουλευτοῦ ἐν ὀρισμένη ἐκλογικῇ περιφερείᾳ δικαιούται νὰ ἀσκήσῃ α) πᾶς κατὰ τὴν ἐκλογὴν ταύτην ἀνακηρυχθεὶς υποψήφιος ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 39 παρ. 1 ἀναφερομένους λόγους καὶ β) πᾶς ἐκλογεὺς ἐγγεγραμμένος εἰς τοὺς ἐκλογικούς καταλόγους τῆς αὐτῆς ἐκλογικῆς περιφερείας μόνον διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 39 παρ. 1 ἐδαφ. α' καὶ β' ἀναφερομένους λόγους.

2. Ἐνστάσιν κατὰ τοῦ κύρους ἐκλογῆς βουλευτοῦ ἐκλεγμένου δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, κατὰ τὸ ἄρθρον 57 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος, δικαιούται ν' ἀσκήσῃ α) πᾶς ἀνακηρυχθεὶς υποψήφιος τῆς κατηγορίας ταύτης διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 39 παρ. 2 ἀναφερομένους λόγους καὶ β) πᾶς ἐκλογεὺς ἐγγεγραμμένος εἰς τοὺς ἐκλογικούς καταλόγους μόνον διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 39 παρ. 2 ἐδαφ. α' καὶ β' ἀναφερομένους λόγους.

3. Ἡ ἐνστάσις κατὰ τοῦ κύρους ἐκλογῆς βουλευτοῦ στρέφεται κατὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀνακηρύξεως βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν εἴτε ἐν ὠρισμένη ἐκλογικῇ περιφερείᾳ εἴτε δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν. Προσβολὴ διὰ τοῦ αὐτοῦ δικηγόρου ἀποφάσεων περὶ ἀνακηρύξεως βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐκλογικᾶς περιφερείας ἢ εἰς περιφερείαν καὶ εἰς ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἄρθρον 41.

Ἀσκήσις ἐνστάσεως

1. Ἡ ἐνστάσις κατὰ τοῦ κύρους ἐκλογῆς βουλευτοῦ ἀσκεῖται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς καθ' ἧς στρέφεται ἀποφάσεως περὶ ἀνακηρύξεως βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν. Ἐν περιπτώσει ἐφαρμογῆς ἀναλογικοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, προβλεπόντος πλείονας κατανομὰς βουλευτικῶν ἐδρῶν, ἡ ἐνστάσις δύναται νὰ στρέφεται κατὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀνακηρύξεως βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν ἐξ οἰαδήποτε κατανομῆς, ἀσκεῖται δὲ πάντοτε μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν, δι' ἧς συμπληροῦται ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν βουλευτικῶν ἐδρῶν τῆς ἐκλογικῆς περιφερείας καὶ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

2. Ἡ ἐνστάσις ἀσκεῖται διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνισταμένου ἐπιδόσεως αὐτῆς, μετ' ἀντιγράφου, διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν εἰσγγελέα τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου.

3. Ἡ ἐνστάσις ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἐνισταμένου ἢ ὑπὸ πληρεξουσίου δικηγόρου, μὴ ἰσχύοντος τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἄρθρου 27 παρ. 4. Τὸ πληρεξούσιον δέον νὰ εἶναι εἰδικὸν καὶ προσαρτᾶται εἰς τὴν ἐνστασιν ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου ταύτης.

4. Ἡ ἐνστάσις δέον νὰ περιέχῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς κατοικίας τοῦ ἐνισταμένου καὶ τοῦ υπογράφοντος αὐτὴν πληρεξουσίου δικηγόρου. Προκειμένου περὶ ἐνισταμένου μὴ κατοικοῦντος ἐν Ἀθῆναις, ἡ ἐνστάσις, ἐφ' ὅσον ὑπογράφεται ὑπ' αὐτοῦ ἢ ὑπὸ πληρεξουσίου δικηγόρου, μὴ κατοικοῦντος ὁμοίως ἐν Ἀθῆναις, δέον νὰ περιέχῃ, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου, καὶ τὸν διορισμὸν ἀντικλήτου ἐν Ἀθῆναις. Ἐπὶ ἐνστάσεως πλείονων προσώπων ἀσκουμένης διὰ τοῦ αὐτοῦ δικηγόρου, διορίζεται διὰ τούτου, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου, κοινὸς ἀντίκλητος κατοικῶν ἐν Ἀθῆναις.

5. Παραίτησις ἀπὸ ἀσκήσεως ἐνστάσεως δὲν ἐπιτρέπεται.

Ἄρθρον 42.

Διάδικοι.

1. Διάδικοι εἰς τὴν διὰ τῆς ἐνστάσεως ἐγερθεῖσαν δίκην εἶναι οἱ ἐνστάμενοι καὶ οἱ βουλευταὶ ἢ ἀναπληρωματικοί, κατὰ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὁποίων στρέφεται ἡ ἐνστάσις.

2. Πᾶς ἀνακηρυχθεὶς βουλευτῆς ἢ ἀναπληρωματικὸς δικαιούται, ἐφ' ὅσον ἔχει ἔννομον συμφέρον, νὰ παρέμβῃ εἰς τὴν δίκην διὰ καταθέσεως εἰς τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, δέκα πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου, δικηγόρου περιέχοντος τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 27 παρ. 3 στοιχεῖα, κοινοποιουμένου, ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ καὶ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου, εἰς τοὺς κατὰ τὴν παράγραφον 1 διαδίκους.

Ἄρθρον 43.

Διαβίβασις ἐνστάσεων.

1. Οἱ ἀρμόδιοι εἰσγγελεῖς, ἅμα τῇ παρῶν τῆς πρὸς ἀσκήσιν ἐνστάσεως ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 41 παρ. 1 προθεσμίας, διαβιβάζουν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἀπόφασιν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως εἰς αὐτοὺς ἐνστάσεις μετὰ τοῦ ἀντιγράφου καὶ ἀπάντων τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἐκλογὴν ἐγγράφων καὶ στοιχείων, ὡς καὶ δύο κεκρυμμένων ἀντιγράφων τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου ἢ ἐκάστης ἀποφάσεως, ἐὰν αὗται εἶναι πλείονες, διὰ τῶν ὁποίων ἀνεκηρύχθησαν οἱ βουλευταὶ καὶ οἱ ἀναπληρωματικοὶ τῆς αὐτῆς περιφερείας ἢ οἱ δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν.

2. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν διαβιβάζει ἀμελλητί τὸ ἐν τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀντιγράφων τῆς ἀποφάσεως, μετ' ἀντιγράφου τῆς ἐνστάσεως, εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, τὸ ἕτερον δέ, μετὰ τοῦ πρωτοτύπου τῆς ἐνστάσεως καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων καὶ στοιχείων τῆς ἐκλογῆς, εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον.

3. Πᾶς ἀνακηρυχθεὶς βουλευτῆς ἢ ἀναπληρωματικὸς δύναται νὰ λαμβάνῃ γνώσιν τῶν ἀσκηθεισῶν ἐνστάσεων παρὰ τῷ Γραφεῖῳ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Ἄρθρον 44.

Προσδιορισμὸς δικασίμου καὶ εἰσηγητοῦ.

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου εὐθὺς ὡς παραλάβῃ τὰς ἐνστάσεις ὀρίζει τὴν δικασίμον αὐτῶν καὶ τὸν ἐφ' ἐκάστης τούτων εἰσηγητὴν. Ἡ δικασίμος δέον νὰ ἀφίσταται τοῦλάχιστον εἴκοσι πλήρεις ἡμέρας ἀπὸ τῆς τοῦ προσδιορισμοῦ αὐτῆς.

2. Δι' ἐκάστην δικασίμον συντάσσεται ἔκθεμα, περιλαμβάνον τὴν ὥραν ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως, τὰς κατὰ τὴν δικασίμον ταύτην συζητηθησομένας ἐνστάσεις, τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐνισταμένου, τῶν βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν, κατὰ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὁποίων στρέφεται ἡ ἐνστάσις καὶ τὸν εἰσηγητοῦ, ὡς καὶ τὴν ἐκλογικὴν περιφερείαν εἰς ἣν ἡ ἐνστάσις ἀναφέρεται. Τὸ ἔκθεμα τοιχοκολλᾶται εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ Δικαστηρίου καὶ κοινοποιεῖται ἐν ἀντιγράφῳ, ἐπιμελείᾳ τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ, εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ ἀναγραφόμενων ἐνισταμένων ἢ εἰς τὸν πληρεξούσιον δικηγόρον ἢ τὸν ἀντίκλητον δέκα πέντε τοῦλάχιστον πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως.

Ἄρθρον 45.

Κοινοποίησις ἐνστάσεως—ἀντιρρήσεις.

1. Ὁ ἐνστάμενος ὑποχρεοῦται δώδεκα τοῦλάχιστον πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου, ὅπως κοινοποιήσῃ ἀντίγραφον τῆς ἐνστάσεως, μετὰ μείας τῆς ἐρισιθείσης δικασίμου καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ εἰσηγητοῦ, εἰς τοὺς βουλευτὰς ἢ τοὺς ἀναπληρωματικούς, κατὰ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὁποίων στρέφεται. Ἡ ἐπίδοσις εἰς τὸν καθ' οὗ ἡ ἐνστάσις, γίνεται κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

2. Οἱ καθ' ὧν ἡ ἐνστάσις δικαιούνται, ὅπως ὑποβάλουν ἐγγράφως εἰς τὸν εἰσηγητὴν ὀκτὼ πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως, τὰς ἀντιρρήσεις των κατὰ τῆς ἐνστάσεως. Τὰς ὑποβληθείσας ἀντιρρήσεις καὶ μόνον ταύτας δικαιούται ὅπως ἀντικρούσῃ ἐγγράφως ὁ ἐνστάμενος, τρεῖς τοῦλάχιστον πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως.

Ἄρθρον 46.

Προδικασία ἐνώπιον τοῦ Εἰσηγητοῦ.

1. Ἡ ἐνστάσις, μετὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς δικασίμου, παραδίεται μεθ' ἀπάντων τῶν σχετικῶν ἐγγράφων καὶ στοιχείων εἰς τὸν ὀρισθέντα εἰσηγητὴν, ὅστις συντάσσει τὴν ἐπ' αὐτῆς ἔκθεσίν του.

2. Εἰς τὴν περίπτωσιν, ἡ διὰ τῆς ἐνστάσεως διωκομένη ἀκύρωσις τῆς ἀνακηρύξεως βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν ἐν ὠρισμένη ἐκλογικῇ περιφερείᾳ, ἐπάγεται ἀφ' ἐαυτῆς ἔννομους συνεπείας καὶ ἐπὶ τῆς ἀνακηρύξεως βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν δι' ἄλλην ἢ ἄλλας ἐκλογικὰς περιφερείας ἢ δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, ἡ μὲν ἐνστάσις δὲν καθίσταται ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀπαράδεκτος, ὁ δὲ ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως εἰσηγητῆς ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν, ἐντὸς προθεσμίας δέκα τοῦλάχιστον πλήρων ἡμερῶν πρὸ ἐκάστης δικασίμου, κοινοποιῆσιν ἀντιγράφου τῆς ἐνστάσεως εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς. Οἱ εἰς αὐς ἀφορᾷ ἢ κοινοποιήσις βουλευταὶ ἢ ἀναπληρωματικοὶ λογίζονται ἀπὸ ταύτης διάδικοι.

3. Ἡ παράλειψις ἢ ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος κοινοποίησις δύναται νὰ κριθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ὡς δικαιολογῶσα ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τῆς ἐνστάσεως.

4. Οἱ διάδικοι ὀφείλουν ὅπως προσκομίσουν εἰς τὸν ὀρισθέντα εἰσηγητὴν, πέντε τοῦλάχιστον πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς δι-

κασίμου, άπαντα τὰ άποδεικτικά στοιχεία τών ύπ' αὐτῶν προβαλλομένων ισχυρισμών. Ἐντός τῆς αὐτῆς προθεσμίας οἱ διάδικοι δικαιούνται νά προσάγουν, εἰς τόν ὀρισθέντα εἰσηγητήν, πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ισχυρισμῶν των καὶ ἐνόρκους καταθέσεις μαρτύρων, μέχρι τριῶν ἑκάστος. Ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 47 ἐνώπιον τοῦ προέδρου τοῦ κατὰ τὸν ἐκλογικὸν νόμον ἀρμοδίου δικαστηρίου τῆς ἐκλογικῆς περιφέρειας, εἰς ἣν ἀφορᾷ ἡ ἔνστασις ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ. Ἀποδεικτικά στοιχεία ἐκπροθέσμως ὑποβαλλόμενα δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψει, πλην ἐὰν ἡ ἐκπρόθεσμος ὑποβολή εἶναι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου δεδικοιολογημένη.

5. Οἱ κατὰ τὴν παρ. 2 καθιστάμενοι διάδικοι, ὀφείλουν νά γνωστοποιήσουν διὰ δηλώσεώς των, ἐπιδιδομένης εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ Δικαστηρίου, τὴν ἀκριβῆ κατοικίαν, ἢ διαμονὴν αὐτῶν ἐν Ἀθήναις ἢ νά ὀρίσουν ἀντίκλητον ἐν Ἀθήναις, πρὸς ὃν δύναται νά γίνουν αἱ διὰ τῶν ἐπομένων άρθρων ἐπιβαλλόμεναι ἐπιδόσεις, ἄλλως αὐταὶ παραλείπονται.

*Ἄρθρον 47.

Ἐξέτασις μαρτύρων κατὰ τὴν προδικασίαν.

1. Ὁ ἐπισπεύδων τὴν ἐξέτασιν μαρτύρων διάδικος ὑποβάλλει εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 46 παρ. 4 ἀρμοδίου δικαστηρίου αἴτησιν, περιλαμβάνουσαν τὸ ὀνοματεπώνυμον ἐκάστου τῶν ἐξετασθησομένων μαρτύρων, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν αὐτῶν καὶ ἐν περιλήψει τὸ θέμα, ἐφ' οὗ ἕκαστος τούτων μέλλει νά ἐξετασθῇ. Ὁ πρόεδρος προσδιορίζει αὐθωρεὶ διὰ πράξεώς του ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἡμέραν καὶ ὥραν ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων. Ἀντίγραφον τῆς αἰτήσεως, μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς πράξεως τοῦ προέδρου, κοινοποιεῖται, ἐπιμελεία τοῦ ἐπισπεύδοντος διαδίκου, εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν λοιπῶν διαδίκων ἢ τὸν πληρεξούσιον ἢ ἀντίκλητον αὐτῶν, τεσσαράκοντα ὀκτὼ τοῦλάχιστον ὥρας πρὸ τῆς ὀρισθείσης διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων.

2. Ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων ἐνεργεῖται ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ προέδρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του, παρισταμένου καὶ γραμματέως. Κατὰ τὴν ἐξέτασιν δύναται νά παρίστανται εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε διὰ πληρεξουσίου, οἱ διάδικοι, οἵτινες δικαιούνται νά ὑποβάλουν καὶ ἐρωτήσεις εἰς τοὺς ἐξεταζομένους μάρτυρας.

3. Πλην τοῦ ἐπισπεύδοντος τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων καὶ ἕκαστος τῶν λοιπῶν διαδίκων δικαιούται, ὅπως ἐν συνεχείᾳ ἐξετάσῃ ἐπὶ τῶν αὐτῶν θεμάτων, ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ προέδρου καὶ ἰδίου μάρτυρας, ἐφ' ὅσον ἔχει γνωστοποιήσει τούτους εἰς τὸν ἐπισπεύδοντα πρὸ εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρ. 1.

4. Περὶ τῆς ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων συντάσσεται ἑκθεσις, εἰς τὴν ὁποίαν καταχωρίζονται αἱ μαρτυρικαὶ καταθέσεις, ὑπογραφομένη ὑπὸ τοῦ προέδρου, τοῦ γραμματέως, τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῶν παραστάντων διαδίκων ἢ πληρεξουσίων αὐτῶν.

5. Ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τῶν κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους μαρτυρικῶν ἀποδείξεων, τὸ Δικαστήριον δύναται, ἐκδίδον προδικαστικὴν ἀπόφασιν κατὰ τὸ ἄρθρον 66, νά διατάξῃ περαιτέρω ἀποδείξεις.

6. Μετὰ τὴν, συνεπεῖα προδικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀποδεικτικὴν διαδικασίαν δὲν γίνεται νέα συζήτησις ἐπ' ἀκροατηρίου. ἄλλα τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀποφασίζει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συνόλου τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων.

*Ἄρθρον 48.

Διαδικασία ἐπ' ἀκροατηρίου.

1. Κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν δύναται νά παρίστανται πάντες οἱ διάδικοι, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε διὰ πληρεξουσίου δικηγόρου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 31. Τὸ Δικαστήριον προβαίνει εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν διαδίκων ἢ τινὸς ἐξ αὐτῶν.

2. Ἡ συζήτησις, οὕσα προφορική, ἀρχεται διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἀναγνώσεως τῆς ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ἐκθέσεώς του.

3. Οἱ διάδικοι δύναται νά ὑποβάλλουν εἰς τὸ Δικαστήριον, κατὰ πᾶν στάδιον τῆς διαδικασίας, ὑπομνήματα, ἐφαρμοζόμενων τῶν διατάξεων τοῦ άρθρου 35 παρ. 2 τοῦ παρόντος.

4. Τὸ Δικαστήριον ἐξετάζει αὐτεπαγγέλτως μὲν τὸ παραδεκτὸν τῆς ἐνστάσεως καὶ τῶν προβαλλομένων λόγων, περιορίζεται δὲ εἰς τὴν ἐξέτασιν μόνον τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων νομοτύπως προβαλλομένων λόγων καὶ ισχυρισμῶν, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν πρὸς ἀπόδειξιν τούτων νομοτύπως προκαμισθέντων ὑπὸ τῶν διαδίκων ἀποδεικτικῶν στοιχείων. Κατὰ τὰ λοιπὰ ὡς πρὸς τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου διαδικασίαν, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῶν άρθρων 35 καὶ ἐπόμενα.

5. Ἐπιφυλασσομένης τῆς περιπτώσεως τοῦ άρθρου 46 παρ. 3 ἐπὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως δι' οἰονδήποτε λόγον, πᾶσαι αἱ πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς συζήτησεως ὀριζόμεναι προθεσμίαι, αἱ ἀφορῶσαι εἰς ἐνεργείας τῶν διαδίκων, ὑπολογίζονται ἐν ὄψει τῆς ἀρχικῶς προσδιορισθείσης δικασίμου καὶ οὐχὶ τῆς μετ' ἀναβολῆν τοιαύτης.

*Ἄρθρον 49.

Ἀπόφασις.

1. Τὸ Δικαστήριον, διαπιστοῦν ἔλλειψιν νομίμου προσόντος ἀνακηρυχθέντος βουλευτοῦ ἢ ἀναπληρωματικοῦ ἢ νόμιμον κώλυμα πρὸς ἀνακήρυξιν ἢ μὴ τήρησιν τῆς νομίμου διαδικασίας ἀνακηρύξεως, ἀποφαίνεται ἄκυρον τὴν ἐκλογὴν τοῦ βουλευτοῦ ἢ τοῦ ἀναπληρωματικοῦ. Ἡ διὰ τῆς ἀκυρώσεως κενουμένη ἔδρα πληροῦται ὑπὸ τοῦ πρώτου κατὰ σειράν ἀναπληρωματικοῦ βουλευτοῦ τοῦ αὐτοῦ συνδυασμοῦ, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτός, ἄλλως διὰ προκηρύξεως ἐπαναληπτικῆς ἐκλογῆς.

2. Τὸ Δικαστήριον, διαπιστοῦν παράβασιν νόμου κατὰ τὴν διενέργειαν τῆς ἐκλογῆς, συνεπεῖα τῆς ὁποίας γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τοῦ ἐὰν τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας ἦθελεν εἶναι τὸ αὐτὸ ἄνευ τῶν ἐλαττωμάτων τῆς ἐκλογῆς, περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὁποίων πείθεται τὸ Δικαστήριον, ἀποφαίνεται ἄκυρον τὴν ἐκλογὴν δι' ἕνα ἢ πλείονας τῶν ἐκλεγέντων, εἴτε ὡς πρὸς ἅπαντα, εἴτε ὡς πρὸς τινὰ τμήματα τῆς ἐκλογικῆς περιφέρειας, εἴτε δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν.

3. Τὸ Δικαστήριον, διαπιστοῦν λάθος περὶ τὴν ἀρίθμησιν τῶν ψήφων, ἀποφαίνεται ἄκυρον τὴν, συνεπεῖα τοῦ λάθους, γενομένην ἀνακήρυξιν καὶ ἀνακηρύσσει βουλευτὰς ἢ ἀναπληρωματικούς τοὺς κατὰ τὴν ὀρθὴν ἀρίθμησιν τῶν ψήφων πλειονοψηφήσαντας.

4. Εἰς ἣν περίπτωσιν ἢ κατὰ τὰς παραγράφους 2 καὶ 3 ἀκύρωσις τῆς ἀνακηρύξεως βουλευτῶν ἐπάγεται ἐνόμους συνεπεῖας καὶ ἐπὶ ἀνακηρύξεως βουλευτῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν δι' ἄλλην ἢ ἄλλας ἐκλογικὰς περιφέρειας ἢ δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, τὸ Δικαστήριον ἀπαγγέλει διὰ τῆς ἀποφάσεώς του καὶ τὰς συνεπεῖας ταύτας.

*Ἄρθρον 50.

Ἐκπλήρωσις καθήκοντων βουλευτῶν,
ὧν προσεβλήθη ἢ ἀνακήρυξις.

Οἱ ἀνακηρυχθέντες βουλευταί, καθ' ὧν ἠσχρήθη ἔνστασις, ἐκπληροῦν, μέχρι τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, τὰ καθήκοντα τοῦ βουλευτοῦ καὶ ἀπολαβοῦν πάντων τῶν ἐν ἄρθροις 67, 68 καὶ 70 τοῦ Συντάγματος δικαιωμάτων.

*Ἄρθρον 51.

Γνωστοποιήσις ἀποφάσεως.

Ἄμα τῇ δημοσιεῖσει ἐκάστης, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος κεφαλαίου ἐκδιδομένης, ὀριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ διαβιβάζει κεκρωμένον αὐτῆς ἀντίγραφον πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΛΟΙΠΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΙ

*Άρθρον 52.

Στέρησις ατομικού δικαιώματος.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀποφασίζει περὶ στέρησεως ατομικοῦ δικαιώματος κατὰ τὸ ἄρθρον 24 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος. αἰτῆσαι τῆς Βουλῆς, τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ἢ τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

2. Ἡ αἴτησις κατατίθεται ἐντὸς προθεσμίας ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ ατομικοῦ δικαιώματος ἢ, ἐπὶ κατ' ἐξακολουθήσιν καταχρήσεως, ἀπὸ τῆς τελευταίας πράξεως.

3. Τὸ Δικαστήριον δεχόμενον τὴν αἴτησιν, προσδιορίζει διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὴν ἔκτασιν τῆς στέρησεως τοῦ ατομικοῦ δικαιώματος, οὗτινος ἐγένετο κατάχρησις, ἢ πάντων τῶν διὰ τοῦ Συντάγματος κατοχυρωμένων, λαμβάνον, κατὰ περίπτωσιν, ὑπ' ὄψιν ἰδίᾳ τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους διέτρεξαν τὸ πολίτευμα, αἱ ατομικαὶ ἐλευθερίαι, ἡ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία καὶ ἐδαφικὴ ἀκεραιότης τοῦ Κράτους, τὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ κατάχρησις τοῦ δικαιώματος, τὰ πρὸς τοῦτο χρησιμοποιηθέντα μέσα καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ δράστου.

*Άρθρον 53.

*Ἐγκρίσις καταστατικοῦ κομμάτων.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ παντὸς κόμματος κατὰ τὸ ἄρθρον 58 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἰδρυτῶν ἢ τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματος, εἰς ἣν ἐπισυνάπτονται τὰ ἐν τῷ νόμῳ περὶ πολιτικῶν κομμάτων ἀναφερόμενα στοιχεῖα.

2. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον, μετ' ἐξακρίβωσιν, ὅτι τὰ ὑποβληθέντα στοιχεῖα εἶναι πλήρη καὶ ὅτι τὸ καταστατικὸν εἶναι σύμφωνον πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ νόμου, ἐγκρίνει τοῦτο δι' ἀποφάσεώς του, ἄλλως ἀπορρίπτει τὴν ὑποβληθεῖσαν αἴτησιν.

3. Πᾶσα τροποποίησις τοῦ καταστατικοῦ ὑπόκειται εἰς τὴν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἐγκρίσιν, τῆς σχετικῆς αἰτήσεως, μετ' ἀντιγράφου τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως καὶ τοῦ σχετικοῦ πρακτικοῦ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ὑποβαλλομένης ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς

*Άρθρον 54.

*Ἐλεγχος λειτουργίας κομμάτων.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀσκεῖ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 58 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος διαρκῆ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῶν κομμάτων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων, ἅτινα κατὰ νόμον ὑποχρεοῦνται τὰ κόμματα, ὅπως ὑποβάλλουν εἰς τοῦτο καὶ ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων αὐτεπάγγελτως ὑπὸ τούτου συλλεγομένων.

2. Ἐλεγχον ἐπὶ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῶν κομμάτων ἀσκεῖ ἐπίσης τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ἢ τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἢ ἀνεγνωρισμένου κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς κόμματος, περιεχούσης συγκεκριμένην καταγγελίαν ἐν σχέσει πρὸς ἀποδιδόμενας εἰς κόμμα ἐνεργείας ἢ παραλείψεις.

3. Τὸ Δικαστήριον, μετ' ἐκτίμησιν τῆς βαρύτητος τῶν ἀποδειχθεισῶν παραβάσεων, δύναται εἴτε νὰ παραγγεῖλῃ τὴν ἐντὸς ὀρισμένης προθεσμίας συμμόρφωσιν τοῦ κόμματος πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Συντάγματος ἢ τῶν νόμων, εἴτε νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 58 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος, διαλύσεως τοῦ κόμματος

4. Τὸ Δικαστήριον ἀπαγγέλον τὴν διάλυσιν κόμματος, κηρύσσει ἐκπτώτους τοῦ ἀξιώματός των τοὺς κατὰ τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς διαδικασίας τοῦ ἐλέγχου ἢ καὶ πρὸ ταύτης, κατὰ τὰς συντρεχούσας περιστάσεις, ἀνήκοντας εἰς τὸ κόμμα τοῦτο βουλευτάς.

*Άρθρον 55.

Θέσις ἐκτὸς νόμου καὶ διάλυσις κόμματος.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀποφασίζει περὶ θέσεως ἐκτὸς νόμου καὶ διαλύσεως οἰουδήποτε κόμματος, κατὰ τὸ ἄρθρον 58 παρ. 5 τοῦ Συντάγματος, εἴτε αὐτεπάγγελτως εἴτε κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ἢ τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, ἢ τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ ἀνεγνωρισμένου κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς κόμματος, περιεχούσης συγκεκριμένην καταγγελίαν ἐν σχέσει πρὸς ἀποδιδόμενας εἰς τὸ κόμμα ἐνεργείας ἢ παραλείψεις.

2. Εἰς ἣν περίπτωσιν ἀποδειχθῇ ὅτι οἱ σκοποὶ ἢ ἡ δρᾶσις τοῦ κόμματος ἐμπίπτουν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 58 παρ. 5 τοῦ Συντάγματος, τὸ Δικαστήριον διὰ τῆς ἀποφάσεώς του θέτει ἐκτὸς νόμου τὸ κόμμα, ἀπαγγέλλει τὴν διάλυσιν αὐτοῦ καὶ κηρύσσει ἐκπτώτους τοῦ ἀξιώματός των τοὺς κατὰ τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς διαδικασίας ἢ καὶ πρὸ ταύτης, κατὰ τὰς συντρεχούσας περιστάσεις, ἀνήκοντας εἰς τὸ κόμμα τοῦτο βουλευτάς.

*Άρθρον 56.

*Ἐλεγχος συνταγματικότητος Κανονισμοῦ Βουλῆς.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἐλέγχου τῆς συνταγματικότητος διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 69 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος ἐπὶ τῇ προσφυγῇ παντὸς βουλευτοῦ.

2. Ἀντίγραφον τῆς προσφυγῆς κοινοποιεῖται εἴκοσιν ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ τὰ κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς ἀνεγνωρισμένα κόμματα.

3. Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κόμματα δύναται νὰ παρίστανται κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ δι' ἀντιπροσώπου των, ὀριζομένου ἐγγράφως, πρὸς προφορικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀπόψεων των ἐπὶ τῆς προσφυγῆς, ὡς καὶ νὰ ὑποβάλλουν ὑπομνήματα.

4. Ὑπομνήματα ἐπὶ τῆς προσφυγῆς δύναται νὰ ὑποβάλλῃ καὶ πᾶς βουλευτὴς πέντε τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου.

*Άρθρον 57.

Ἀπόφασις ἐπὶ τῆς ἐννοίας καὶ ἐκτάσεως ἀρμοδιότητων Ἀνωτάτου Ἀρχοντος, Βουλῆς, Κυβερνήσεως.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον προκυψάσης ἀμφισβήτησεως ἀποφαίνεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 106 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος, ἐπὶ τῆς ἐννοίας καὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν κατὰ τὸ Σύνταγμα ἀρμοδιοτήτων τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχοντος, τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως, κατόπιν αἰτήσεως ὑποβαλλομένης εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἢ ἀνεγνωρισμένου κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς κόμματος.

2. Ἀντίγραφον τῆς αἰτήσεως κοινοποιεῖται πρὸ τῆς συζητήσεως πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν, τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης, τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ τὰ κόμματα, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπεβλήθη ὑπὸ τούτων ἡ αἴτησις.

3. Ὁ Πρωθυπουργός, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ τὰ κόμματα δύναται νὰ παρίστανται κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ δι' ἀντιπροσώπου των, ὀριζομένου ἐγγράφως, πρὸς προφορικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀπόψεων των ἐπὶ τῆς αἰτήσεως, ὡς καὶ νὰ ὑποβάλλουν ὑπομνήματα.

*Άρθρον 58.

Ἐκδίκασις προσφυγῶν κατὰ πράξεων προπαρασκευῆς — διενεργείας βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀποφασίζει ἐπὶ τῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 106 παρ. 2 περίπτ. α' τοῦ Συντάγματος, προσφυγῶν κατὰ νομοθετικῶν ἢ διοικητικῶν πράξεων προπαρασκευῆς ἢ διενεργείας βουλευτικῶν ἐκλογῶν, ἕνεκα παραβάσεως τοῦ Συντάγματος ἢ τῶν νόμων.

2. Ἡ προσφυγὴ ὑποβάλλεται μόνον ὑπὸ ἀνεγνωρισμένου κατὰ τὸ ἄρθρον 58 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος κόμματος, ἐντὸς προθεσμίας πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς προβαλλομένης πράξεως.

*Άρθρον 59.

Ἀπόφαισις ἐπὶ τῆς συνταγματικότητος νόμων.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀποφασίζει, κατὰ τὸ ἄρθρον 106 παρ. 2 περίπτ. β' τοῦ Συντάγματος, ἐπὶ τῆς συνταγματικότητος νόμου, νομοθετικοῦ διατάγματος ἢ διατάξεώς τινος αὐτῶν εἰς περίπτωσιν ἐκδόσεως ἀντιθέτων περὶ αὐτῆς ἀποφάσεων μεταξὺ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, αἰτήσῃ τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ἢ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον. Εἰς τὴν αἴτησιν δεόν νὰ ἐπισυνάπτονται, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου, ἀντίγραφα τῶν ἀντιθέτων ἀποφάσεων. Περὶληψις τῆς αἰτήσεως δημοσιεύεται εἴκοσιν ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου, ἐντὸς τοῦ Προέδρου, εἰς δύο ἡμερησίας ἐφημερίδας τῆς Πρωτεύουσας.

2. Ἡ κατὰ τὴν παρ. 1 ἀρμοδιότης τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ὑφίσταται, ἐφ' ὅσον ἢ μία τοῦλάχιστον τῶν ἀντιθέτων ἀποφάσεων ἐδημοσιεύθη μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Συντάγματος (15 Νοεμβρίου 1968).

3. Διατάξεις νόμου ἢ νομοθετικοῦ διατάγματος, κηρυσσομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ὡς ἀντισυνταγματικῆς, εἶναι ἀνίσχυρος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τούτου ἢ ἀπὸ τοῦ ὀριζομένου ἐν τῇ ἀποφάσει χρονικοῦ σημείου, ὑποθέσεις δὲ κριθεῖσαι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς οὕτω κηρυχθείσης ἀνιχνύρου διατάξεως ἐπαναφέρονται πρὸς νέαν κρίσιν ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν δικαστηρίου, τῇ αἰτήσῃ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, ἐντὸς ἔτους.

*Άρθρον 60.

Ἀπόφαισις περὶ ἄρσεως τῆς στερήσεως ἐλευθέρας χρήσεως καὶ καρπώσεως ἰδιοκτησίας.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀποφασίζει, κατὰ τὸ ἄρθρον 21 παρ. 8 τοῦ Συντάγματος, περὶ τῆς ἄρσεως ἢ μὴ πάσης διὰ νόμου ἐπιβληθείσης στερήσεως τῆς ἐλευθέρας χρήσεως καὶ καρπώσεως τῆς ἰδιοκτησίας, ἐπὶ τῇ προσφυγῇ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον.

2. Ἡ προσφυγὴ δύναται νὰ στρέφεται εἴτε κατὰ τοῦ νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεβλήθη στέρσις τῆς ἐλευθέρας χρήσεως καὶ καρπώσεως τῆς ἰδιοκτησίας, εἴτε κατὰ τῆς ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς ἀρνήσεως τῆς διοικήσεως, ὅπως προῆλθε εἰς τὴν ἄρσιν τῆς στερήσεως. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ὑφίσταται σιωπηρὰ ἀρνήσις, ὡς ἀπὸ τῆς ὑποβληθείσης πρὸς τὴν διοίκησιν αἰτήσεως πρὸς ἄρσιν τῆς στερήσεως παρῆλθεν ἄπρακτος προθεσμία ἐξήκοντα ἡμερῶν.

3. Ἐπὶ ἀρνήσεως τῆς Διοικήσεως, ἢ προσφυγῇ ἀσκειῖται ἐντὸς ἐξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

4. Τὴν ἄρσιν τῆς στερήσεως ἀποφασίζει τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἐφ' ὅσον διαπιστοῖ, ὅτι ἐξέλιπον οἱ προκαλέσαντες αὐτὴν λόγοι, προσδιορίζει δ' ἅμα καὶ τὸν χρόνον, ἀφ' οὗ ἐξέλιπον οἱ λόγοι οὗτοι.

*Άρθρον 61.

Γνωμοδότησις περὶ τοῦ ἐπείγοντος πρὸς ἐκδοσιν νομοθετικῶν διαταγμάτων.

Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον γνωμοδοτεῖ ἀμελλητί κατὰ τὸ ἄρθρον 48 παρ. 5 τοῦ Συντάγματος, περὶ τοῦ ἐπείγοντος πρὸς ἐκδοσιν νομοθετικοῦ διατάγματος, κατόπιν ἐγγράφου τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἐκθέτοντος τοὺς λόγους, οἵτινες ἐπιβάλλουν τὴν διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος ρύθμισιν. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν λόγων τούτων δύναται νὰ γίνῃ καὶ προφορικῶς ἐνώπιον τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ὑπὸ μέλους τῆς Κυβερνήσεως.

*Άρθρον 62.

Κατάθεσις καὶ δημοσίευσις καταλόγων ὑποψηφίων βουλευτῶν δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον δημοσιεύει τοὺς παρ' αὐτῷ κατατιθεμένους καταλόγους τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 57 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος ὑποψηφίων βουλευτῶν δι' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, μετ' ἔλεγχον περὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 58 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος νομίμου ὑποστάσεως τοῦ οἰκείου κόμματος, παρατέμπει δὲ τούτους εἰς τὸ ἀρμόδιον κατὰ τὸν ἐκλογικὸν νόμον ὄργανον πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

2. Ἡ κατάθεσις τῶν κατὰ τὴν παρ. 1 καταλόγων γίνεται δέκα ὀκτὼ τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν, ἢ δὲ δημοσίευσις αὐτῶν γίνεται δέκα πέντε τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τούτων.

*Άρθρον 63.

Ἀπόφαισις ἐπὶ ἀμφισβητήσεων ὡς πρὸς τὰ προσόντα, ἀσυμβίβαστα ἢ κωλύματα βουλευτῶν, ὑπουργῶν ἢ ὑφυπουργῶν.

Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀποφασίζει κατὰ τὰ ἄρθρα 61 παρ. 3 καὶ 88 παρ. 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος ἐπὶ ἀμφισβητήσεων: α) ἐὰν βουλευτῆς, ὑπουργὸς ἢ ὑφυπουργὸς ἐστερηθῇ τῶν ἐν ἄρθρῳ 61 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος προσόντων, ἢ ἐὰν οὗτος ἐμπίπη εἰς τινὰ τῶν ἐν παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀναφερομένων περιπτώσεων καὶ β) ἐὰν συντρέχουν κωλύματα, ἀσυμβίβαστα πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ, ὑπουργοῦ ἢ ὑφυπουργοῦ ἢ λόγοι συνεπαγόμενοι τὴν ἔκπτωσιν ἀπὸ τούτου κατὰ τὰ ἄρθρα 63 παρ. 7 καὶ 88 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ εἰς ὃν ἀφορᾷ ἢ στέρσις, τὸ κώλυμα, τὸ ἀσυμβίβαστον ἢ ἡ ἔκπτωσις, παντὸς ἄλλου βουλευτοῦ, ὡς καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Σ

*Άρθρον 64.

Λήψις ἀποφάσεων.

Αἱ ἀποφάσεις καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 106 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος ἀπόφαισις τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου λαμβάνονται, κατόπιν διασκέψεως, διὰ πλειονοψηφίας τῶν μετασχημάτων τῆς συνεδριάσεως μελῶν. Αἰτήσῃ τῆς μειονοψηφίας καταχωρίζεται ἡ γνώμη αὐτῆς εἰς ἴδιον πρακτικόν, μὴ δημοσιεύομενον. Ἐὰν κατὰ τὴν ψηφοφορίαν σχηματισθοῦν πλείονες τῶν δύο γνωμῶν, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἀσθενεστέραν μειονοψηφίαν ὀφείλουσι νὰ προσχωρήσουν εἰς μίαν τῶν ἐπικρατεστέρων γνωμῶν. Ἐὰν πλείονες τῶν ἀσθενεστέρων γνωμῶν συγκεντρώσουν ἴσον ἀριθμὸν ψήφων, καθορίζεται μετὰ ψηφοφορίαν ὁ ἀποκλεισμός τῆς μιᾶς τούτων, οἱ ἀκολουθήσαντες δὲ ταύτην ὀφείλουσι νὰ προσχωρήσουν εἰς μίαν τῶν ἄλλων γνωμῶν μέχρι τοῦ σχηματισμοῦ πλειονοψηφίας.

*Άρθρον 65.

Ὑπογραφή καὶ δημοσίευσις ἀποφάσεων.

1. Ὡς πρὸς τὴν ὑπογραφήν καὶ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῶν ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει συζητουμένων ὑποθέσεων, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως

αί αντίστοιχοι διατάξεις του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας.

2. Αι εν συμβουλίω αποφάσεις και ή κατά το άρθρον 106 παρ. 1 του Συντάγματος αποφάσεις διατυπώνται: εις πρακτικόν, όπως υπογράφεται υπό του Προέδρου και του Γραμματέως. Εις το πρακτικόν αναγράφονται τὰ ονόματα των μετασχόντων της συνεδριάσεως μελών, καταχωρίζεται δὲ τούτο αὐθημερόν εις ἴδιον βιβλίον.

3. Κατ' ἐντολήν του Προέδρου του Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου και άνευ άλλης τινός διατυπώσεως δημοσιεύονται ἀμελλητί και διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, εις ἴδιον αὐτῆς τεῦχος, α) αἱ ὀριστικαὶ ἀποφάσεις του Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῶν ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει συζητουμένων ὑποθέσεων, β) αἱ προδικαστικαὶ ἀποφάσεις κατὰ τὰς ὀριστικὰς διατάξεις αὐτῶν, γ) ή κατά το άρθρον 106 παρ. 1 του Συντάγματος ἀφάσεις και αἱ λοιπαὶ ἐν συμβουλίῳ ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις.

*Ἄρθρον 66.

Προδικαστικὴ ἀπόφασις.

1. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον, ἐὰν κρίνῃ ἀναγκαίαν πρὸς μέρωσιν τῆς κρίσεώς του τὴν διεξαγωγὴν ἢ συμπλήρωσιν ἀποδείξεων, δύναται νὰ ὀρίσῃ τούτο διὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως.

2. Ἡ προδικαστικὴ ἀπόφασις δύναται νὰ περιλαμβάνῃ και ὀριστικὰς διατάξεις, ἐφ' ὧν θεμάτων δὲν κρίνεται ἀναγκαία περαιτέρω ἀπόδειξις.

3. Ἡ προδικαστικὴ ἀπόφασις ὀρίζει τὰ ἀποδεικτέα θέματα, τὰ μέσα ἀποδείξεως, τὸν βαρυνόμενον διὰ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην διάδικον, τοὺς ἐξεταστέους μάρτυρας και τὸν τόπον και τὴν προθεσμίαν τῆς ἐξετάσεως αὐτῶν. Ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων γίνεται, εἴτε ἐνώπιον του εἰσηγητοῦ τῆς ὑποθέσεως, εἴτε ἐνώπιον ἰσοθίου δικαστικοῦ λειτουργοῦ, εἰδικῶς ὀριζομένου και ὑποχρεουμένου πρὸς τούτο διὰ τῆς προδικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐνεργεῖται δὲ πάντοτε μετὰ προηγουμένην πρόσκλησιν, ὑπὸ του ἐνεργούντος τὴν ἐξέτασιν, τῶν διαδίκων ἢ τῶν πληρεξουσίων αὐτῶν, παρισταμένου και του γραμματέως.

4. Ἡ διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων ἀπαιτουμένη δαπάνη ὀρίζεται διὰ τῆς προδικαστικῆς ἀποφάσεως, προκαταβάλλεται ὑπὸ του φέροντος τὸ βῆρος τῆς ἀποδείξεως διαδίκου και βαρύνει τελικῶς αὐτὸν μὲν εἰς τὴν περίπτωσιν τὸ ταχθὲν θέμα ἤθελε κριθῆ ὡς μὴ ἀποδειχθέν, ἄλλως δὲ τὸν ἠττώμενον διάδικον ἢ τὸ Δημόσιον, κατὰ τὰς περιπτώσεις.

*Ἄρθρον 67.

Δεδικασμένον.

1. Αἱ ἀφάσεις του Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου εἶναι ἀμετάκλητοι.

2. Αἱ ὀριστικαὶ ἀποφάσεις ἀποτελοῦν δεδικασμένον ἐναντὶ μὲν τῶν διαδίκων και τῶν νομίμως μετασχόντων τῆς δίκης προσώπων ἀπὸ τῆς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει δημοσιεύσεώς των, ἐναντι τῶν τρίτων δὲ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς των διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

*Ἄρθρον 68.

Τέλη, ἐξόδα, δικαστικὴ δαπάνη.

1. Ἡ αἴτησις, ἐφ' ὅσον δὲν ὑποβάλλεται ὑπὸ Δημοσίας Ἀρχῆς ἢ ἀρχηγοῦ κόμματος, ὡς και τὰ λοιπὰ ἐγγραφα και ἀντίγραφα τῆς διαδικασίας, αἱ ἐπίδοσις, τὸ δικόγραφο προσθέτων λόγων, τὰ πρακτικὰ και αἱ ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς τὰ κατὰ νόμον διὰ τὴν ἐνώπιον του Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διαδικασίαν ἰσχύοντα τέλη.

2. Τὰ λοιπὰ ἐξόδα τῆς αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ του Δικαστηρίου διεξαγομένης διαδικασίας προκαταβάλλονται ἐκ του προϋπολογισμοῦ του Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἐκκαθαριζόμενα ὑπὸ του εἰσηγητοῦ τῆς ὑποθέσεως, καταψηφίζονται δὲ διὰ τῆς ἀποφάσεως εἰς βῆρος του τυχόν ἠττηθέντος διαδίκου.

3. Ἡ δικαστικὴ δαπάνη, προσδιοριζομένη διὰ τῆς ἀποφάσεως, ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἠττώμενον διάδικον.

4. Τὸ Δικαστήριον, ἐκτιμῶν τὰς περιστάσεις, δύναται νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἠττηθέντα διάδικον, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν παρ. 2 ἐξόδων και τῆς δικαστικῆς δαπάνης.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΤΕΔΙΚΑΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

*Ἄρθρον 69.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν του παρόντος, περὶ τῆς κατὰ το άρθρον 3 παρ. 3 ἡλικίας τῶν μελών του Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἀποφασίζει τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

*Ἄρθρον 70.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν του παρόντος ὁ πρόεδρος, οἱ ἀντιπρόεδροι και τὰ λοιπὰ μέλη του Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου διορίζονται διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου τῆ προτάσει του Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

*Ἄρθρον 71.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν του παρόντος ἢ πλήρως τῶν θέσεων τῶν παρέδρων γίνεται διὰ διορισμοῦ κατὰ τὰ ἐν άρθρῳ 14 ὀριζόμενα, του περὶ διορισμοῦ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει του Πρωθυπουργοῦ και του Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης.

*Ἄρθρον 72.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν του παρόντος αἱ θέσεις του Γραμματέως του Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου και τῶν προϊσταμένων τῶν Τμημάτων τῆς Γραμματείας αὐτοῦ, πληροῦνται διὰ μετατάξεως κατὰ τὰ ἐν άρθρῳ 16 παρ. 5 ὀριζόμενα. Ἐπίσης κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν του παρόντος και μέχρι πληρώσεως τῶν κατὰ το άρθρον 16 θέσεων ὑπαλλήλων τῆς Γραμματείας, δύναται νὰ ἀποσπῶνται εἰς ταύτας ὑπάλληλοι τῆς Γραμματείας τῶν λοιπῶν δικαστηρίων και εισαγγελιῶν, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

*Ἄρθρον 73.

Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τῶν άρθρων 1 ἕως και 19, 24 και 69 ἕως 72 του παρόντος ἀρχετα μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ λοιπαὶ διατάξεις του παρόντος τίθενται ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸ ὀρισθισόμενα διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τῆ προτάσει του Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὄνόμαϊ του Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩ-ΙΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΤΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ, ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΕΛΟΥ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΙΡΑΙΟΣ, ΠΑΤΑ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐθεωρήθη και ἐτέθη ἡ μεγάλη του Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

(13)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 804

Περὶ μικτῶν ὀρκωτῶν δικαστηρίων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Συγκρότησις.

1. Τὸ μικτὸν ὀρκωτὸν δικαστήριον, πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κακούργημάτων καὶ τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων, συγκροτεῖται ἐν τῇ ἑδρᾷ ἐκάστου πρωτοδικείου καθ' ἕκαστον μῆνα πλὴν τῶν μηνῶν Ἰουλίου, Αὐγούστου καὶ Σεπτεμβρίου, καθ' οὓς μόνον ἐνεκὰ ἐξαιρετικῶν λόγων δύναται νὰ συγκροτηθῇ. Ἐκάστη σύνοδος τοῦ δικαστηρίου δὲν δύναται νὰ παραταθῇ πέραν τῶν εἴκοσι τεσσάρων ἡμερῶν.

2. Ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν ἐφετῶν, ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου, ὀρίζει τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως ἐκάστου μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου τῆς περιφέρειᾶς του διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἐντὸς δὲ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἐκάστου ἔτους τὴν τυχόν κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον, Αὐγούστου καὶ Σεπτεμβρίου ἀναγκαίαν συγκρότησιν αὐτοῦ. Ἡ περὶ τούτου ἀνακοίνωσις δημοκολλᾶται εἰς τὴν αἴθουσαν ἐκάστου μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου καὶ δύναται νὰ ἀνακληθῇ ὅποτεδήποτε δι' ἐν ἡ περισσώτερα ἐξ αὐτῶν.

Ἄρθρον 2.

Σύνθεσις.

1. Τὸ μικτὸν ὀρκωτὸν δικαστήριον συντίθεται ἐξ ἐνὸς ἐφέτου ὡς πρόεδρος, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν ἐφετῶν, τριῶν πρωτοδικῶν, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ ὀρισθέντος προέδρου τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐκ τριῶν ἐνόρκων, τοῦ εἰσαγγελεῖος καὶ τοῦ γραμματέως. Ἐὰν ὁ πρόεδρος ἐφετῶν προβλέπῃ μακρὰν τὴν διάρκειαν δίκης τινὸς δύναται νὰ ὀρίσῃ ὡς ἀναπληρωτὴν τοῦ προέδρου καὶ ἕτερον ἐφέτην. Ὁ Πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου, ἐν παραμοίᾳ περιπτώσει, δύναται νὰ προσλάβῃ καὶ ἓνα εἰσέτι δικαστὴν πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ κωλυθησομένου τυχόν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης.

2. Ὁ πρόεδρος ἐφετῶν δύναται νὰ προεδρεύῃ αἰουδήποτε μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου τῆς περιφέρειᾶς του, ὡσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον. Ὁ πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν δύναται νὰ ὀρισθῇ μέλος τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου, ἢ πρόεδρος τούτου, ἐφ' ὅσον καθίσταται ἀνέφικτος ἢ ἰδιαιζόντως δυσχερῆς ἢ συγκρότησις ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἐφέτου. Ὁ εἰσαγγελεὺς ἢ ἀντεισαγγελεὺς ἐφετῶν ἀσχεῖ καθήκοντα εἰσαγγελεῖος ἐνώπιον παντὸς μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου τῆς περιφέρειᾶς του. Εἰς τὰς ἑδρας τῶν πρωτοδικείων ἐνθα δὲν ἐδρεύει ἐφετεῖον, καθήκοντα εἰσαγγελεῖος δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς ἢ ἀντεισαγγελεὺς πρωτοδικῶν. Καθήκοντα γραμματέως ἐκτελεῖ ὁ γραμματεὺς τοῦ πρωτοδικείου ἢ ὑπάλληλος τῆς γραμματείας αὐτοῦ.

3. Ὁ ἀρμόδιος εἰσαγγελεὺς ἐφετῶν προσδιορίζει τὸ μικτὸν ὀρκωτὸν δικαστήριον τῆς περιφέρειᾶς του, ὅπερ θὰ ἐκδικᾷ τὴν ὑπόθεσιν, ὡς καὶ τὴν δικάσιμον.

4. Ὁ εἰσαγγελεὺς ἐφετῶν, ὡσάκις δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ σύνθεσις μικτοῦ τινος ὀρκωτοῦ δικαστηρίου, δύναται νὰ ὀρίσῃ ὡς μέλη τοῦ δικαστηρίου ἑτέρους πρωτοδικῆς τῆς περιφέρειᾶς τοῦ ἐφετεῖου τούτου.

Ἄρθρον 3.

Προσόντα ἐνόρκων.

1. Ἴκανοὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἐνόρκου εἶναι οἱ ἐν τῇ ἑδρᾷ τοῦ πρωτοδικείου κατοικοῦντες ἢ μονίμως διαμένοντες Ἑλληνες πολῖται ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἔχον-

τες συμπληρώσει τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ὑπερβάλλοντες τὸ 70ον, κεκτεμένοι τοῦλάχιστον ἀπολυτήριον στοιχειώδους ἐκπαίδευσως, καὶ ἀπαλούντες τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων.

2. Ἡ ἰδιότης τοῦ δημοσίου, δημοτικοῦ ἢ κοινοτικοῦ ὑπαλλήλου, ἢ ὑπαλλήλου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου δὲν συνιστᾷ κώλυμα διὰ τὴν ἀσκῆσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἐνόρκου.

Ἄρθρον 4.

Κωλύματα.

Ἐνόρκοι δὲν δύναται νὰ εἶναι, ἰσοθίως μὲν οἱ κληρικοὶ αἰουδήποτε βαθμοῦ καὶ θρησκευματος ὡς καὶ οἱ μοναχοί, προσκαίρως δὲ α) τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οἱ Ὑπουργοί, ὁ Ἐπίτροπος τῆς Βουλῆς, ὁ Ἐπίτροπος Διοικήσεως καὶ οἱ βουλευταί, β) οἱ ἰσθίτοι καὶ μόνιμοι δικαστικοὶ λειτουργοὶ πάσης κατηγορίας, γ) ὁ πρόεδρος καὶ οἱ σύμβουλοι τοῦ Α.Σ.Δ.Υ., τὸ κύριον προσωπικὸν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, οἱ γενικοὶ γραμματεῖς τῶν ὑπουργείων, οἱ νομάρχαι καὶ οἱ διπλωματικοὶ ὑπάλληλοι, δ) οἱ ἐμμισθοὶ παρὰ πρωτοδικῆς καὶ εἰσαγγελίας πάρεδροι καὶ οἱ πάρεδροι τῶν φορολογικῶν πρωτοδικείων, ε) οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ πρόεδροι κοινοτήτων καὶ στ) οἱ ὑπάλληλοι τῆς γραμματείας πάντων τῶν δικαστηρίων καὶ εἰσαγγελιῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἰσοθίως ἀνικανότης.

Ἰσοθίως ἀνίκανοι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἐνόρκου, ἀνεξαρτήτως ἀποκαταστάσεως ἢ μὴ κατὰ τὰ ἄρθρα 531 καὶ ἐπόμενα τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας, εἶναι: α) οἱ ἀμετακλήτως καταδικασθέντες δι' αἰουδήποτε ἐγκλημα, πηγάζον εἴτε ἐκ θόλου εἴτε ἐξ ἀμελείας, εἰς ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ἄνω τοῦ ἔτους, β) οἱ ἀμετακλήτως καταδικασθέντες ἐπὶ κλοπῇ (ἄρθρα 372 καὶ 373 Π.Κ.), ἀπάτῃ (ἄρθρον 386 Π.Κ.), ὑπεξαίρεσει, κωνῆ ἢ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ (ἄρθρα 375 καὶ 258 Π.Κ.), ἐκδιᾶσει (ἄρθρον 385 Π.Κ.), πλαστογραφίᾳ (ἄρθρον 216 Π.Κ.), πλαστογραφίᾳ πιστοποιητικῶν (ἄρθρον 217 Π.Κ.), πλαστογραφίᾳ καὶ καταχρήσει ἐνοσήμων (ἄρθρον 218 Π.Κ.), ψευδεὶ ἐσθαιώσει καὶ νοθεύσει (ἄρθρον 242 Π.Κ.), ψευδορκίᾳ καὶ ψευδεὶ ἄνωμότῳ καταθέσει (ἄρθρα 224 καὶ 225 Π.Κ.), παραπλανήσει εἰς ψευδορκίαν (ἄρθρον 228 Π.Κ.), ψευδεὶ καταμηνύσει (ἄρθρον 229 Π.Κ.), ἀπιστίᾳ δικηγόρου (ἄρθρον 235 Π.Κ.), ἀπιστίᾳ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν (ἄρθρον 256 Π.Κ.), δωροδοκίᾳ (ἄρθρα 235, 236 καὶ 237 Π.Κ.), καταπίεσει (ἄρθρον 244 Π.Κ.), παραβάσει καθήκοντος (ἄρθρον 259 Π.Κ.), συκοφαντικῇ δυσφημίᾳ (ἄρθρον 363 Π.Κ.), ὑφαρπαγῇ ψευδοῦς ἐσθαιώσεως (ἄρθρον 220 Π.Κ.), ὑπεξαγωγῇ ἐγγράφου (ἄρθρον 252 Π.Κ.), ἐγκληματι κατὰ τῶν ἡθῶν τῶν ἄρθρων 341 καὶ 353 ἐδάφ. α' τοῦ Π.Κ., παραβάσει τῆς νομοθεσίας περὶ ναρκωτικῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὕψους τῆς ἐπιβληθείσης ἐπὶ τινὶ τῶν ἀνωτέρω πράξεων ποινῆς, γ) οἱ μὴ ἐκπληρώσαντες τὰς στρατιωτικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις καὶ μὴ ἀπαλλαγέντες τούτων νομίμως, οἱ ἀνυπότακτοι καὶ οἱ ἀμετακλήτως καταδικασθέντες ἐπὶ λιποταξίᾳ καὶ δ) οἱ συνεπικρατῶς ἀμετακλήτως καταδικασθέντες τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων καὶ μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ὀρισθέντος χρόνου.

Ἄρθρον 6.

Πρόσκαιρος ἀνικανότης.

1. Προσκαίρως ἀνίκανοι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἐνόρκου εἶναι: α) οἱ παραπεμφθέντες ἐπὶ τινὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ παρόντος προβλεπομένων ἐγκλημάτων, μέχρις ἐκδόσεως ἀμετακλήτου ἀθωωτικοῦ βουλεύματος ἢ ἀποφάσεως, β) οἱ δι' ὀριστικῆς ἀποφάσεως καταδικασθέντες ἐπὶ τινὶ τούτων, μέχρι τῆς ἐκδόσεως ἀμετακλήτου ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως, γ) οἱ τελούντες ὑπὸ δικαστικὴν ἀπαγόρευσιν ἢ δικαστικὴν ἀντίληψιν καὶ δ) οἱ διανοητικῶς πάσχοντες καὶ οἱ στεροῦμενοι τῶν αἰσθήσεων τῆς ἀκοῆς ἢ τῆς ὄρασεως.

2. Ἀκυρότης ἐκ παραβάσεως τῶν ἀρθρῶν 4, 5 καὶ 6 τοῦ παρόντος ὑφίσταται μόνον ἐφ' ὅσον, προταθεῖσα σχετική ἐνστάσις ἐπ' ἀρροατηρίου κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων, ἀπερρίφθη αὕτη.

*Ἀρθρον 7.

Κατάλογοι ἐνόρκων.

1. Τὸ συμβούλιον τῶν πρωτοδικῶν, μετέχοντος καὶ τοῦ εἰσαγγελέως ἀνευ ψήφου, συντάσσει μέχρι τῆς 20 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους τὸν κατάλογον τῶν ἐνόρκων ἐκ τῶν πολιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, τῶν κατοικούντων ἢ μονίμως διαμεινόντων ἐν τῇ πόλει ἐν ἣ ἔδρευε τὸ μικτὸν ὄρκωτὸν δικαστήριον, ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ κατὰ τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα προσόντα καὶ μὴ ὑπαγομένων εἰς ἀπαλλαγὴν ἢ εἰς ἰσόβιον ἢ πρόσκαιρον ἀνικανότητα.

2. Ὁ κατάλογος, συντασσόμενος κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν ἐπωνύμου, περιέχει τὸ κύριον ὄνομα, τὸ ὄνομα πατρὸς, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα ὡς καὶ πᾶν ἕτερον στοιχεῖον, θυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἐξακριβώσιν τῆς ταυτότητος. Κατὰ τὸν καταρισμὸν τῶν καταλόγων τούτων προτιμῶνται τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐχέγγυα χρηστότητος, ἀνεξαρτησίας γνώμης καὶ μείζονος μορφώσεως καὶ κοινωνικῆς πείρας.

3. Τὸ συμβούλιον τῶν πρωτοδικῶν δύναται νὰ ζητήσῃ πληροφορίας παρὰ τῆς Ἀκαδημίας, τῶν Πανεπιστημίων, Πολυτεχνείων, Ἀνωτάτων καὶ Ἀνωτέρων Σχολῶν, Ἐπιστημονικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Συλλόγων, Ὀργανώσεων, Σωματείων, Ἐμπορικῶν, Βιομηχανικῶν, Τεχνικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων, Συνεταιρισμῶν, Ἐργατικῶν Κέντρων, Ἐπιστημονικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, ὡς καὶ πάσης Δημοσίας, Δημοτικῆς, Κοινοτικῆς ἢ ἄλλης Ἀρχῆς.

4. Ὁ ἀνωτέρω κατάλογος τῶν ἐνόρκων περιλαμβάνει ἐν συνόλῳ διὰ τὰς Ἀθήνας, Θεσσαλονίκην, Πάτρας καὶ Πειραιᾶ μέχρι χιλίων (1.000) ὀνομάτων, ἀλλ' οὐχὶ ἔλασσον τῶν ἑπτακοσίων πενήκοντα (750), διὰ δὲ τὰς λοιπὰς πόλεις μέχρις ἑπτακοσίων πενήκοντα (750) ὀνομάτων, οὐχὶ δὲ ἔλασσον τῶν ἑκατὸν πενήκοντα (150).

*Ἀρθρον 8.

Προθεσμίαι συντάξεως καταλόγων.

Μέχρι τέλους Ἰανουαρίου τὸ βραδύτερον ἀποστέλλεται παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως ἀνά ἐν ἀντίγραφον τοῦ συνταγέντος καταλόγου εἰς τὸν γραμματέα τῶν Πρωτοδικῶν καὶ εἰς τὸν δήμαρχον τῆς ἔδρας τοῦ πρωτοδικείου. Ἀπὸ 1 ἕως 15 Φεβρουαρίου ὁ κατάλογος μένει ἀνηρτημένος ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ πρωτοδικείου καὶ τοῦ δημαρχείου πρὸς γνῶσιν τῶν πολιτῶν.

*Ἀρθρον 9.

Αἰτήσεις καὶ ἐνστάσεις.

Μέχρι τέλους Φεβρουαρίου ὁ εἰσαγγελεύς, οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ὡς καὶ πᾶς πολίτης δύναται νὰ ἀπευθύνουν ἐνώπιον τοῦ δικαστικοῦ συμβουλίου τῶν πρωτοδικῶν αἰτήσεις περὶ ἐγγραφῆς ἐνόρκων ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα ἢ ἐνστάσεις πρὸς διαγραφὴν ἀπολεσάντων ταῦτα, καταστάντων ἀνικάνων, ἐχόντων λόγους ἀπαλλαγῆς ἢ ἀποβιωσάντων. Αἱ αἰτήσεις ἢ αἱ ἐνστάσεις γίνονται ἐγγράφως ἢ προφορικῶς ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τῆς εἰσαγγελίας τῶν πρωτοδικῶν, συντασσόμενης ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ἐκθέσεως καὶ ὑπογραφομένης ὑπὸ τοῦ αἰτούντος ἢ ἐνισταμένου καὶ τοῦ γραμματέως, ὅστις καὶ διαβιβάζει ταύτας πρὸς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα πρωτοδικῶν.

*Ἀρθρον 10.

1. Ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ μηνὸς Μαρτίου ὁ εἰσαγγελεύς ὑποβάλλει τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀρθρῷ αἰτήσεις καὶ ἐνστάσεις μετὰ τῶν προτάσεων του εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν.

2. Τὸ συμβούλιον ἀποφαίνεται ὀριστικῶς ἐντὸς τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐπὶ τῶν αἰτήσεων καὶ ἐνστάσεων, ἐγγράφει τοὺς κρινόμενους ὡς ἱκανοὺς καὶ καταλλήλους, διαγράφει τοὺς στερουμένους ἢ στερηθέντας ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἱκανότητος τοῦ ἐνόρκου καὶ κηρύσσει ὀριστικῶς τὸν κατάλογον, ἰσχύοντα διὰ τὸ

ἐπόμενον δικαστικὸν ἔτος ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. Ἐὰν ἐξ οἰουδήποτε λόγου δὲν καταρτισθῇ ἢ δὲν κηρυχθῇ ἐκτελεστὸς ὁ κατάλογος οὗτος, ἰσχύει ὁ τοῦ προηγουμένου ἔτους.

*Ἀρθρον 11.

Ἐκλογή ἐνόρκων.

1. Δέκα τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου τοῦ μικτοῦ ὄρκωτοῦ δικαστηρίου ἐκάστου μηνός, τὸ πρωτοδικεῖον ἐν συμβουλίῳ ἐκλέγει, ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων, ἐξήκοντα (60) ἐνόρκους. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸ πρωτοδικεῖον, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, προβαίνει εἰς τὴν κλήρωσιν εἴκοσι τεσσάρων (24) ἐνόρκων ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκλεγέντων.

2. Ἐκ τῶν κληρωθέντων, οἱ μὲν πρῶτοι ὀκτὼ (8) εἶναι οἱ τακτικοὶ ἐνόρκοι διὰ τὸ πρῶτον δωδεκαήμερον τῆς συνόδου, οἱ δὲ μετ' αὐτοὺς τέσσαρες (4) ἀναπληρωματικοί, διὰ τὸ αὐτὸ δωδεκαήμερον. Οἱ ἐπόμενοι κατὰ σειρὰν ὀκτὼ (8) ἀποτελοῦν τοὺς τακτικούς ἐνόρκους τοῦ δευτέρου δωδεκαήμερου τῆς συνόδου καὶ οἱ ὑπόλοιποι τέσσαρες (4) τοὺς ἀναπληρωματικούς τοῦ δευτέρου δωδεκαήμερου.

*Ἀρθρον 12.

1. Ἐν τῷ πρακτικῷ τῆς συνεδριάσεως ἐγγράφονται τὰ ὀνόματα κατὰ τάξιν κληρώσεως, σημειουμένου καὶ τοῦ ἀριθμοῦ, ὃν φέρει ἕκαστος ἐν τῷ γενικῷ καταλόγῳ.

2. Τὰ ὀνόματα τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην σύνοδον τοῦ αὐτοῦ ἔτους κληρωθέντων ἐνόρκων, δὲν τίθενται εἰς τὴν κληρωτὶδα τῆς ἀμέσως ἐπομένης συνόδου.

*Ἀρθρον 13.

Ἐὰν ἐξ οἰουδήποτε λόγου παραλειφθῇ εἰς τινὰ περιφέρειαν ἐφετεῖου ἢ κατὰ τὰ προηγουμένα ἀρθρα ἐκλογή καὶ κλήρωσις τῶν ἐνόρκων, ἰσχύει ἐπὶ μὴ ἐκλογῆς ὁ κατάλογος τῶν ἐκλεγέντων τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἐπὶ δὲ μὴ κληρώσεως ὁ κατάλογος τῶν κληρωθέντων τῆς τελευταίας συνόδου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

*Ἀρθρον 14.

Διαγραφή καὶ ἀντικατάστασις.

Ἐὰν, μετὰ τὴν κατὰ τὰ προηγουμένα ἀρθρα κλήρωσιν παρὰ τοῦ πρωτοδικείου, βεβαιωθῇ ὅτι τινὲς τῶν κληρωθέντων, κατὰ τὰ ἀνω τακτικῶν ἢ ἀναπληρωματικῶν ἐνόρκων, ἀπεβίωσαν, ἀπώλεσαν τὰ προσόντα τοῦ ἐνόρκου ἢ ἔστερουντο τινὸς τούτων, ἀπηλλάγησαν ἢ εἶναι ἀνύπαρκτα πρόσωπα ἢ βεβαιωθῇ, ὅτι εἶναι ὁπωσδήποτε ἀνίκανοι νὰ ἐκπληρώσουν τὰ καθήκοντα τοῦ ἐνόρκου κατὰ τὰ ἀρθρα 4 ἕως 6 τοῦ παρόντος, οἱ τακτικοὶ δικασταὶ τοῦ μικτοῦ ὄρκωτοῦ δικαστηρίου διαγράφουν τούτους ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἐνόρκων, κατὰ τὸ ἀρθρον 17 τοῦ παρόντος, καὶ προβαίνουν εἰς τὴν κλήρωσιν ἴσου ἀριθμοῦ ἐνόρκων, πρὸς τοὺς διαγραφέντας, ἐκ τοῦ οἰκείου καταλόγου τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 11 ἐκλεγέντων. Οἱ οὕτω κληρωθέντες ἀντικαθίστουσιν τοὺς ἰσχύοντες διαγραφέντας.

*Ἀρθρον 15.

Κλήσις πρὸς ἐμφάνισιν.

1. Οἱ κατὰ τὸ ἀρθρον 11 κληρωθέντες τακτικοὶ καὶ ἀναπληρωματικοὶ ἐνόρκοι, ὡς καὶ οἱ ἀντικαταστήσαντες τούτους κατὰ τὰ ἀρθρα 14 καὶ 17, καλοῦνται, διὰ κλήσεως ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως τῶν πρωτοδικῶν, νὰ ἐμφανίζωνται πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθήκοντων των κατ' ἐκάστην δικάσιμον τῆς περιόδου, δι' ἣν ἐκληρώθησαν.

2. Ἡ ἐπίδοσις τῆς κλήσεως γίνεται τοὐλάχιστον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 155 Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας. Οἱ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐνάρξεως κληρωθέντες εἰδοποιοῦνται ἀμέσως.

3. Οἱ νομίμως προσκληθέντες, τακτικοὶ καὶ ἀναπληρωματικοὶ ἐνόρκοι, ὀφείλουσιν νὰ ἐμφανισθῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν τακτικῶν δικαστῶν κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου, ἐκτὸς ἐὰν νομίμως δικαιολογήσων τὴν ἀπουσίαν αὐτῶν.

*Άρθρον 16.

*Απαλλαγή και αντικατάστασις κληρωθέντων.

Οἱ κληρωθέντες ἑνόρκοι, πρὶν ἢ ἀναλάβουν τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐν ἐκάστη συνόδῳ, ὀφείλουσιν νὰ δηλώσωσιν πρὸς τὸν εἰσαγγελέα, καταύμενοι παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τούτῳ, ἐὰν ὑπάγωικται εἰς τινα πῶν περιπτώσεων ἀπαλλαγῆς ἢ ἀνικανότητος τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν άρθρων 4 ἕως 6 τοῦ παρόντος. Περὶ τῆς δηλώσεως ταύτης συντάσσεται ἑνδεσὶς κατὰ τὸν τύπον τῶν δικαστικῶν ἐκθέσεων, ὃ δ' ἑνόρκος ὁ ἀποκρύψας τὴν ἀλήθειαν τιμωρεῖται διὰ χρηματικῆς ποινῆς δύο χιλιάδων (2.000) ἕως εἰκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἐξ ἄλλων διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας προβλέπεται ἕαυτέρα ποινή. Ἡ ποινὴ αὕτη δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστῶν τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου, ἐὰν διαρκούσης τῆς συνόδου, βεβαιωθῇ, ὅτι ὁ ἑνόρκος ἀπέκρυψε τὴν ἀλήθειαν.

*Άρθρον 17.

1. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου ἀναγιγνώσκεται ὁ κατάλογος τῶν κληρωθέντων ἑνόρκων δι' ἀμφοτέρας τὰς περιόδους τῆς συνόδου. Οἱ τακτικοὶ δικασταὶ τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου ἀποφαίνονται ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων νομίμων δικαιολογητικῶν περὶ ἀπαλλαγῆς. Οἱ δι' ἀποφάσεως αὐτῶν ἀπαλλαγέντες ἑνόρκοι διαγράφονται ἐκ τοῦ καταλόγου. Ἐπίσης διαγράφονται ἐκ τοῦ καταλόγου καὶ οἱ κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ κλητῆρος ἀποβιώσαντες, οἱ μὴ κατοικοῦντες ἐν τῇ ἑδρᾷ τοῦ δικαστηρίου, καὶ οἱ ἀγνώστου διαμονῆς.

2. Ἐὰν ἐγερθῇ ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ κληρωθέντος ἑνόρκου, ἀποφαίνονται περὶ τούτου οἱ τακτικοὶ δικασταὶ τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου. Μετὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω διαγραφὴν οἱ τακτικοὶ δικασταὶ προβαίνουν εἰς τὴν κλήρωσιν ἄλλων κατὰ τὸ ἄρθρον 14. Τὰ ἀνωτέρω ἐνεργούνται καὶ ἐν διαρκούσῃ τῆς συνόδου, ἐκ τῶν μνησθέντων λόγων, προκαύφου δυσχέρειας συγκροτήσεως δικαστηρίου ἑνόρκων.

3. Ἐν ἰσοψηφίᾳ ὑπερισχέει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

*Άρθρον 18.

Συνέπειαι ἀπουσίας.

1. Οἱ κληρωθέντες τακτικοὶ καὶ ἀναπληρωματικοὶ ἑνόρκοι ὀφείλουσιν νὰ ἐμφανίζωνται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου, ὡς καὶ κατὰ πᾶσαν δικάσιμον τοῦ βουλευτηρίου, δι' ἢ ἐκκληρώθησαν.

2. Οἱ τακτικοὶ ἑνόρκοι καὶ οἱ ἀναπληροῦντες τοὺς ἀπουσιάζοντας ἢ ἐλλείποντας κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα, τιμωροῦνται δι' ἀποφάσεως τῶν τακτικῶν δικαστῶν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ καταλόγου διὰ χρηματικῆς ποινῆς χιλίων (1.000) ἕως δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμῶν, ἐὰν ἀπουσιάζουν τῶν συνεδριάσεων τοῦ δικαστηρίου ἄνευ νομίμου λόγου, καὶ ἐν ἐκάστη ὑποτροπῇ διὰ χρηματικῆς ποινῆς διπλάσιας τῆς ἐπιβληθείσης διὰ τῆς προηγούμενης ἀποφάσεως, μὴ θυμαμένης ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ὑπερβῇ τὰς εἰκοσι χιλιάδας (20.000) δραχμᾶς διὰ τὸν αὐτὸν ἑνόρκον εἰς ἐκάστην σύνοδον.

3. Νόμιμοι λόγοι ἀπουσίας τῶν ἑνόρκων θεωροῦνται, α) νόσος τοῦ ἑνόρκου ἢ μέλους τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, μὴ ἐπιτρέπουσα τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἐμφάνισιν, βεβαιουμένη δι' ἐκθέσεως δύο ἰατρῶν, β) ἐκπακτος δημοσία ὑπηρεσία, βεβαιουμένη ἐπιστήμως καὶ ἠτιολογημένως ὑπὸ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, γ) λόγοι σπουδαῖοι καὶ εἰδικῶς διαπιστούμενοι, καποστήσαντες ἀδύνατον τὴν προσωπικὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἑνόρκου. Ἰατροὶ βεβαιούοντες ἐγγράφως ἢ προφορικῶς ψευδῆ περιστατικὰ τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἄρθρον 221 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος. Τὴν ποινὴν δύναται νὰ ἐπιβάλλουν ἀμέσως δι' ἀποφάσεως των καὶ οἱ τακτικοὶ δικασταὶ τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου.

*Άρθρον 19.

*Απαλλαγὰι ἐκ τῶν τελῶν.

*Ἀπασαὶ αἱ κατὰ τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διατάγματι δηλώσεις, αἰτήσεις καὶ ἐνατάσεις περὶ ἐγγραφῆς ἢ διαγραφῆς ἑνόρκου, αἱ ἐπὶ τούτων ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων, ὡς καὶ αἱ ἐκθέσεις ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τῆς εἰσαγγελίας τοῦ δικαστηρίου, συντάσσονται ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου.

*Άρθρον 20.

*Ἀδειαι ἀπουσίας.

Διαρκούσης τῆς συνόδου δύναται νὰ χορηγηθῇ δι' ἀποφάσεως τῶν τακτικῶν δικαστῶν τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου, τῇ αἰτήσει τοῦ ἑνόρκου, ἀδεία ἀπουσίας, ἐὰν οὔτοι πεισθοῦν, ὅτι ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη, ὅπως ὁ ἑνόρκος ἀπόσχη τῶν συνεδριάσεων ἢ ἀπαμακρυνθῇ τῆς ἑδρας τοῦ δικαστηρίου.

*Άρθρον 21.

Κλήρωσις κατὰ τὴν συζήτησιν.

1. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως ἐκάστης ὑποθέσεως ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, παρόντος τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἀρχεταὶ ἢ ἀνάγνωσις τοῦ καταλόγου τῶν τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν ἑνόρκων, μέχρις οὗ συμπληρωθῇ ἐξ αὐτῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀκτῶ (8) ἑνόρκων. Τὰ ὀνόματα τῶν ὡς ἂν ὀκτῶ (8) ἑνόρκων τίθενται εἰς τὴν κληρωτίδα πρὸς κλήρωσιν τῶν τριῶν ἑνόρκων, οἵτινες συγκροτοῦν μετὰ τῶν παντικῶν δικαστῶν τὸ μικτὸν ὀρκωτὸν δικαστήριον, ὅπερ θὰ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν. Εἰς τὴν περιπτώσιν τῆς παραγράφου 1 τοῦ άρθρου 22 τοῦ παρόντος ἢ ἀνάγνωσις τοῦ καταλόγου τῶν ἑνόρκων προχωρεῖ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀριθμοῦ δέκα (10) ἐν ὅλῳ ἑνόρκων.

2. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ εἰσαγγελέως, τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος ἢ τοῦ κατηγορουμένου, ὡς καὶ ἐπὶ τῇ δηλώσει τοῦ ἑνόρκου, οὔτινος τὸ ὄνομα ἐξεφωνήθη ἐκ τοῦ καταλόγου, καὶ μετ' ἀποφασίν τῶν τακτικῶν δικαστῶν δὲν τίθεται εἰς τὴν κληρωτίδα τὸ ὄνομα τοῦ ἑνόρκου, ὅστις ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ συνέπραξεν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὴν ἀνάκρισιν τῆς ὑποθέσεως ἢ ὡς μάρτυς ἐμαρτύρησεν ἢ ὡς πραγματογνώμων ἐγνωμοδότησεν ἢ ἔχει συμφέρον, ὡς ἀδικηθεὶς ἢ ζημιωθεὶς, ἢ παρέστη ὡς συνήγορος κατὰ τὴν προδικασίαν τινὸς τῶν διαδίκων, συμβούλευσας, συντάξας ὑπαμνήματα, δικόγραφα πολιτικῶν ἀγωγῶν, αἰτήσεις κλπ. ἢ παρέστη ἢ παρίσταται ὡς τοιοῦτος ἐπ' ἀκροατηρίου καθ' οἰουδήποτε συμμετόχου ἢ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, ἢ τοῦ κατηγορουμένου, πρὸς δὲ τῶν κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἢ ἐκ πληγίου συγγενῶν μέχρις ἕκτου βαθμοῦ ἐξ αἵματος ἢ πετάρτου ἐξ ἀγχιστείας τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος, κατηγορουμένου, ἢ τῶν συνηγόρων. Μὴ γενομένης ἀντιρρήσεως ἢ συγκροτήσεως λογίζεται νόμιμος.

*Άρθρον 22.

1. Ἐὰν ὁ Πρόεδρος τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου κρίνῃ ὅτι ἐνεκα τῆς προβλεπομένης διαρκείας δίκης τινὸς ἐνδέχεται νὰ κωλυθῇ τις τῶν τριῶν (3) ἑνόρκων ὅπως παραμείνῃ μέχρι πέρατος τῆς διαδικασίας, δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἐξαγωγήν ἐκ τῆς κληρωτίδος τῶν ἑνόρκων ἐνὸς (1) εἰσέτι ὀνόματος, ἐκτὸς τῶν ἀπαιτουμένων τριῶν πρὸς συγκρότησιν τοῦ δικαστηρίου.

2. Ὁ κατὰ τὴν παρ. 1 ἀναπληρωματικὸς ἑνόρκος παρευρίσκεται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως καὶ ἀναπληροῖ τὸν ποτὸ τοῦ πέρατος τῆς διαδικασίας τυχὸν ἀποχωρήσαντα ἑνόρκον.

*Άρθρον 23.

Ἐξαίρεσις ἑνόρκων.

1. Ἄφου τεθῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τὰ ὀνόματα τῶν ὀκτῶ (8) ἑνόρκων εἰς τὴν κληρωτίδα, ὁ Πρόεδρος τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου ἐξάγει ἐκ ταύτης ἀνὰ ἓν ὄνομα, ὅπερ ἐκφωνεῖ καὶ γνωστοποιεῖ ἰδιαίτερος εἰς τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὸν κατηγορούμενον, πρὸς ἀκησιν τοῦ κατὰ τὴν ἐπομένην παράγραφον δικαιώματος ἐξαίρεσεως, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τριῶν (3) ἑνόρκων.

2. Ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ ἐξαίρεσουν ἕκαστος ἀνὰ δύο (2) ἑνόρκους, ἐν δὲ τῇ περιπτώσει τῆς παραγράφου 1 τοῦ άρθρου 22 μόνον ὁ κατηγορούμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαίρεσῃ ἓνα ἐπὶ πλέον ἑνόρκον.

*Άρθρον 24.

Ἐπὶ πλείονων κατηγορουμένων εἰς τὴν αὐτὴν δίκην καὶ ἐφ' ὅσον οὔτοι δὲν συμφωνοῦν μεταξὺ των ὡς πρὸς τὴν ἐξαίρεσιν, προσδιορίζεται διὰ κλήρου ἢ τάξεως, καθ' ἣν ἕκαστος

των κατηγορουμένων θέλει άσκήσει τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως, οὕτως ὥστε ὁ πρῶτος λαχὼν κατηγορούμενος ἐρωτᾶται πρὸ τῶν ἄλλων καὶ τούτου μὴ χρησαμένου τῷ δικαίωμάτι τῆς ἐξαιρέσεως, ὁ δεύτερος καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς, μέχρις ἐξαντλήσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ παρόντος δικαίωματος ἐξαιρέσεως τῶν ἐνόρκων.

*Ἄρθρον 25.

Περὶ ἐκάστου ὀνόματος δύναται πρῶτος ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ μετὰ ταῦτα ὁ κατηγορούμενος νὰ ἐκφρασθῆ ἑλευθέρως, ἐὰν θάλλῃ νὰ ἐξαιρέσῃ τὸν ἐνόρκον, τοῦ ὀποίου τὸ ὄνομα ἐξήχθη. Οὔτε ὁ κατηγορούμενος, οὔτε ὁ εἰσαγγελεὺς ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκθέσουν τοὺς λόγους ἐξαιρέσεως.

*Ἄρθρον 26.

Ὅρκος.

1. Οἱ ἐνόρκοι, τακτικοὶ καὶ ἀναπληρωματικοί, ὀρκίζονται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, παρόντων τοῦ εἰσαγγελεῖος καὶ τοῦ κατηγορουμένου.

2. Ὁ πρόεδρος τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου ἀντιγινώσκει εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸν ἐξῆς ὄρκον: «Ὁμῶσατε καὶ ὑποσχεθῆτε, ὅτι θὰ θεωρήσῃτε μὲ προσοχὴν καὶ θὰ ἐξετάσητε εὐσυνειδήτως, κατὰ τὴν προκειμένην δικαστικὴν συζήτησιν, τὴν κατὰ τοῦ ..... (θεῖνα) κατηγορίαν καὶ τὴν ὑπεράσπισίν του, ὅτι δὲν θὰ συνεννοηθῆτε μὲ κανένα περὶ τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως, καὶ ὅτι, ἐκπληροῦντες τὰ εἰς ὑμᾶς ὡς ἐνόρκους ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα δὲν θὰ πράξητε κατὰ φιλίαν, ἔχθραν, φόβον, χάριν, οὔτε πρὸς ἰδιαιτέραν τινὰ ὠφέλειαν, ἢ δι' ἄλλην τοιαύτην αἰτίαν, ἀλλὰ θὰ ἔχητε πρὸ ὀφθαλμῶν μόνον τὸν Θεόν, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ θὰ δώσητε τὴν ψήφον σας κατὰ συνειδήσιν καὶ κατὰ τὴν ἐκ τῶν συζητήσεων προελθούσαν ἑλευθέραν πεποιθήσιν σας, προσφερόμενοι κατὰ πάντα πιστῶς καὶ ἀδόλως, διὰ νὰ ἔχητε βοήθον τὸν Θεόν καὶ τὸ Ἱερόν Αὐτοῦ Εὐαγγέλιον».

3. Εἰς τοὺς μὴ πρεσβεύοντας τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν ἐνόρκους ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ προέδρου ἢ ἀναγνώστου τοῦ ὄρκου ἀνευ τῆς ἐν τέλει ἐπικλησεως τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ἐὰν ὅμως ὁ ὄρκος δοθῆ καὶ ἀνευ τῆς τροπολογίας ταύτης χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντίρρησης, ὁ ὄρκος εἶναι ἔγκυρος. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὄρκου ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου καλεῖ κατ' ὄνομα ἕκαστον τῶν ἐνόρκων, ὅστις ἀνατείνων τὴν δεξιάν, προφέρει τὴν λέξιν «ἀμνύω».

*Ἄρθρον 27.

Συνέπειαι ἀναβολῆς.

Μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν τῶν ἐνόρκων ἀρχεται ἡ συζήτησις τῆς δικασθησομένης ὑποθέσεως. Ἐὰν διὰ τινὰ αἰτίαν ἀναβληθῆ ἡ ἐνδίκασις τῆς ὑποθέσεως εἰς ἐτέραν δικάσιμον τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης συνόδου τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου, γίνεται τότε κατὰ τὰς προηγουμένας διατάξεις νέα συγχρότης αὐτοῦ.

*Ἄρθρον 28.

Αἴτησις ἀκυρώσεως τιμωρηθέντων ἐνόρκων.

1. Ἀποφάσεις ἐπιβάλλουσαι τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 18 παρ. 2 ποινὴν συντάσσονται καὶ ὑπογράφονται ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀποστέλλονται δὲ τὸ βραδύτερον τὴν ἐπιούσαν τῆς ὑπογραφῆς τῶν εἰς τὸν εἰσαγγελεῖα, ὅστις ἐπιμελεῖται: κύθημερόν τῆς διὰ δικαστικὴν κλητῆρος κοινοποιήσεως, τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

2. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐπιτρέπεται αἴτησις ἀκυρώσεως τῆς διαδικασίας ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 341 Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας. Ἡ ἀσκηθεῖσα αἴτησις ἀκυρώσεως ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐπομένην σύνοδον ἐπιμελεία τοῦ εἰσαγγελεῖος μετὰ προηγουμένην κλήτσειν τοῦ αἰτούντος.

Ἐὰν ἡ αἴτησις γίνῃ δεκτὴ, ἀκυροῦται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

*Ἄρθρον 29.

Ἀρμοδιότης μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου.

Τὸ ἐκ τακτικῶν δικαστῶν καὶ ἐνόρκων δικαστήριον ἀποφασίζει περὶ τῆς ἐνοχῆς, τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς, περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν ὄρων τοῦ ἄρθρου 86 Ποινικοῦ Κώδικος, περὶ τοῦ ἐὰν ἢ τελεσθεῖσα πράξις ἐδημιούργησε σκάνδαλον ἢ διήγειρε τὴν κοινὴν περιέργειαν, περὶ πάσης ἀναβολῆς τῆς ὑποθέσεως, περὶ τῆς συνολικῆς ποινῆς ἐν περιπτώσει συντρεχουσῶν ποινῶν ἐπιβληθεισῶν τόσον ὑπὸ τοῦ μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου, ὅσον καὶ περὶ παντὸς θέματος μὴ εἰδικῶς ὑπαχθέντος εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τελευταίων τούτων.

*Ἄρθρον 30.

Ἀρμοδιότης τῶν τακτικῶν δικαστῶν.

Οἱ τέσσαρες τακτικοὶ δικασταὶ ἀποφασίζουν μόνοι, παρόντος τοῦ γραμματέως καὶ μετ' ἀκρόασιν τοῦ εἰσαγγελεῖος καὶ τῶν διαδίκων, περὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 384 παρ. 1 Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας περιστασέων, περὶ τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν ἀνακυπτόντων νομικῶν ζητημάτων, ὡς καὶ περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ κατηγορουμένου. Ἐν ἰσοψηφίᾳ ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ προέδρου.

*Ἄρθρον 31.

Ἐφαρμογὴ διατάξεων Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

Αἱ οἰκείαι διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν προπαρασκευαστικὴν διαδικασίαν, εἰς τὴν κυρίαν διαδικασίαν καὶ εἰς τὴν φυγοδικίαν ἔχουν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν.

*Ἄρθρον 32.

Μεταβατικὴ διάταξις.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος αἱ προθεσμίαι τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων ἀρχονται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ δὲ ὀριστικὸς κατάλογος θέλει ἰσχύσει διὰ τὸ τρέχον ὡς καὶ τὸ ἐπόμενον δικαστικὸν ἔτος.

*Ἄρθρον 33.

Ἐναρξίς ἰσχύος.

Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10 τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ παρόντος θέλου ἰσχύσει μετὰ τριμήνον ἀπὸ ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΪΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΤΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΑΡΟΤ-ΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΛΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΙΡΑΙΟΣ, ΠΑΤΑ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

*Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

(14)
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 805

Περί παινοματικών παραβάσεων, βεβαιουμένων παρὰ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
 ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαιμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Πταισματικαὶ παραβάσεις καὶ ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα.

1. Κατὰ τῶν καταλαμβανόμενων ἐπ' αὐτοφώρῳ ὡς ὑπαίτιων πταισματικῶν παραβάσεων, ἀναφερομένων εἰς τὴν ὀδικὴν κυκλοφορίαν, τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, ὡς καὶ τὴν καθαρῶτητα καὶ εὐπρεπὴ ἐμφάνισιν τῶν δημοσίων, κοινοχρήστων ἢ ἰδιωτικῶν χώρων, ἐπιβάλλονται παρὰ τοῦ βεβαιούontos τὰς ἐν λόγῳ παραβάσεις ἀστυνομικοῦ ὀργάνου τὰ ἐν τῇ ἐπαμένῃ παραγράφῳ ἀριζόμενα πρόστιμα, ἢ καταβολὴ τῶν ὁμοίων ἀπαλλάσσει τοὺς παραβάτας τῆς ποινικῆς διώξεως.

2. Τὰ ποσὰ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερομένων προστίμων καθορίζονται, κατὰ κατηγορίας πταισματικῶν παραβάσεων, ὡς ἐξῆς:

α. δραχμαὶ πενήτηκοντα (50), προκειμένου περὶ παραβάσεων τῶν περὶ κυκλοφορίας πεζῶν κειμένων διατάξεων.

β. δραχμαὶ διακόσιαι (200), προκειμένου περὶ παραβάσεων τῶν περὶ κυκλοφορίας ὀχημάτων διατάξεων, τῶν ἀναφερομένων εἰς:

αα) τὴν χρῆσιν ἡχητικῶν ὀργάνων ὀχημάτων καὶ τὴν πρόκλησιν ὑπ' αὐτῶν ἐνοχλητικῶν θορύβων.

ββ) τὴν στάσιν ἢ στάθμευσιν ὀχημάτων.

γ. δραχμαὶ πεντακόσιαι (500), προκειμένου περὶ παραβάσεων τῶν περὶ κυκλοφορίας ὀχημάτων διατάξεων, τῶν ἀναφερομένων εἰς:

αα) τὰ φωτεινὰ καὶ ὑπὸ προχονόμενων διδόμενα σήματα.

ββ) τὴν κατακόρυφον καὶ ὀριζόντιον ὀδικὴν σήμανσιν.

δ. δραχμαὶ ἑκατὸν (100), προκειμένου περὶ παραβάσεων τῶν περὶ καθαρῶτητος καὶ εὐπρεποῦς ἐμφάνισως τῶν δημοσίων, κοινοχρήστων καὶ ἰδιωτικῶν χώρων κειμένων διατάξεων καὶ

ε. δραχμαὶ διακόσιαι (200), προκειμένου περὶ παραβάσεων τῶν περὶ κοινῆς ἡσυχίας κειμένων διατάξεων.

3. Ἐν περιπτώσει συρροῆς πταισματικῶν παραβάσεων ἐπιβάλλεται συναλικὸν πρόστιμον, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ διὰ τὴν βαρυτέραν παράβασιν προβλεπόμενου προστίμου, ἐπαυξανόμενον κατὰ τὸ ἥμισυ τῶν λοιπῶν συντρέχόντων προστίμων.

4. Ἐν περιπτώσει συνεχιζομένης πταισματικῆς παραβάσεως, τὸ βεβαιούον ταύτην ἀστυνομικὸν ὄργανον ὀρίζει εὐλόγον χρόνον πρὸς ἄρσιν ταύτης καί, ἐν μὴ συμμορφώσει τοῦ παραβάτου, ἐπιβάλλει νέον πρόστιμον ἐκ τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὀριζόμενων, μετ' ἐκάστην νέαν βεβαιώσιν.

Ἄρθρον 2.

Παραπομπὴ εἰς Πταισματοδικεῖον.

1. Οἱ κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος καταλαμβανόμενοι ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἀμφισβητοῦντες τὴν ἀποδιδόμενην αὐτοῖς παράβασιν, δικαιούνται νὰ ζητήσουν, διὰ προφορικῆς δηλώσεως τὴν πρὸς τὸ βεβαιούον τὴν παράβασιν ἀστυνομικὸν ὄργανον, τὴν παραπομπὴν τῶν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας Πταισματοδικεῖου, ἵνα δικασθῶν κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις αὐτῆς. Ὑπὸ τοῦ Πταισματοδικεῖου ἐπιβάλλονται αἱ ὑπὸ τῶν οἰκείων οὐσιαστικῶν ποινικῶν διατάξεων προβλεπόμενα ποινά.

2. Οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω αἰτούμενοι τὴν παραπομπὴν τῶν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Πταισματοδικεῖου, καλοῦνται, παρὰ τῶν βεβαιούοντων τὴν παράβασιν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ὅπως ἐμφανισθῶν ἐνώπιον αὐτοῦ ἢ τοῦ Πταισματοδικεῖου τῆς ἑδρας τοῦ Πρωτοδικεῖου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁμοίου δι-

πράχθῃ ἢ παράβασιν, κατ' ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν, σημειουμένην ἐν τῇ, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος, πράξει βεβαιώσεως τῆς παραβάσεως, ἥτις ἐπέχει θέσιν κλητηρίου θεσπίσματος.

3. Κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Πταισματοδικεῖου ἐκδίκασιν τῆς παραβάσεως δὲν εἶναι ἀναγκαῖα ἢ ἐμφάνισις τοῦ βεβαιώσαντος τὴν παράβασιν ἀστυνομικοῦ ὀργάνου, ἐκτὸς ἂν αὕτη διαταχθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, οὔτε ἀπαιτεῖται ἢ συνταξίς νέας πράξεως βεβαιώσεως τῆς παραβάσεως.

Ἄρθρον 3.

Πρᾶξις βεβαιώσεως τῆς παραβάσεως.

1. Τὸ βεβαιούον τὴν παράβασιν ἀστυνομικὸν ὄργανον συντάσσει εἰς τριπλοῦν πρᾶξιν βεβαιώσεως τῆς παραβάσεως, ἐν ἣ ἀναγράφονται:

α. τὰ πρὸς ἐξατομίκευσιν τοῦ παραβάτου ἀπαιτούμενα στοιχεία ταυτότητος αὐτοῦ.

β. ὁ χρόνος καὶ τόπος τελέσεως τῆς παραβάσεως, καὶ

γ. συνοπτικὴ περιγραφή τῆς τελεσθείσης παραβάσεως.

2. Εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ παραβάτης δὲν ἐζήτησε τὴν παραπομπὴν τοῦ ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Πταισματοδικεῖου, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ὀριζόμενα, ἐν τῇ ἀνωτέρῳ πράξει βεβαιώσεως ἀναγράφεται καὶ τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιβαλλομένου προστίμου, μετὰ προσιδοποιήσεως πρὸς τὸν παραβάτην, ὅτι ἐὰν ἤθελεν ἀμελήσει τὴν καταβολὴν τοῦ προστίμου, ἐντὸς τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος ἀναγραφόμενης προθεσμίας, ἢ πρᾶξις βεβαιώσεως ἐπέχει καὶ θέσιν κλητηρίου θεσπίσματος, ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Πταισματοδικεῖου, πρὸς ἐκδίκασιν τῆς παραβάσεως κατὰ δικαίωμα, καθοριζομένην ἐν αὐτῇ, κατ' ἡμέραν καὶ ὥραν μεταγενεστέραν κατὰ 30 ἡμέρας τοὐλάχιστον ἰπὸ τῆς παροδοῦ τῆς ἐν λόγῳ προθεσμίας καταβολῆς τοῦ προστίμου. Ὑπὸ τοῦ Πταισματοδικεῖου ἐπιβάλλονται αἱ ὑπὸ τῶν οἰκείων οὐσιαστικῶν ποινικῶν διατάξεων προβλεπόμενα ποινά.

3. Τόσον κατὰ τὴν ἀνωτέρῳ περίπτωσιν, ὅσον καὶ ὅταν ὁ παραβάτης ἐζήτησε τὴν παραπομπὴν τοῦ εἰς τὸ Πταισματοδικεῖον, ἢ πρᾶξις βεβαιώσεως ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ βεβαιούοντος τὴν παράβασιν ἀστυνομικοῦ ὀργάνου καὶ τοῦ παραβάτου. Ἐν ἀρνήσει τοῦ παραβάτου, ὅπως ὑπογραφή τὴν πρᾶξιν βεβαιώσεως, αὕτη ὑπογράφεται ὑπὸ μόνου τοῦ ἀστυνομικοῦ ὀργάνου, μετὰ βεβαιώσιν ὑπ' αὐτοῦ τῆς τοιαύτης ἀρνήσεως τοῦ παραβάτου.

Ἄρθρον 4.

Διαδικασία.

1. Ἡ πρᾶξις βεβαιώσεως τῆς παραβάσεως, μετὰ ἢ ἀνεῦ ἐπιβολῆς προστίμου, κατὰ τὰς διακρίσεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων, συντάσσεται εἰς τριπλοῦν. Ἐν ἐκ τῶν ἀντιτύπων παραδίδεται εἰς τὸν παραβάτην, ἕτερον παραδίδεται ἀμελλητὶ ὑπὸ τοῦ βεβαιούοντος τὴν παράβασιν ἀστυνομικοῦ ὀργάνου εἰς τὴν προϊστάμενῃ αὐτοῦ ὑπηρεσίαν καὶ τὸ τρίτον παραμένει εἰς τὸ στέλεχος, τὸ ὁποῖον παραδίδεται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν, ἅμα τῇ ἐξαντλήσει τοῦ.

Εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ παραβάτης ἀρνεῖται ὅπως παραλάβῃ τὸ παραδιδόμενον αὐτῷ ἀντίτυπον, ἢ τοιαύτη ἀρνήσις τοῦ βεβαιουμένη ὑπὸ τοῦ ἀστυνομικοῦ ὀργάνου, ἐπέχει θέσιν δηλώσεως τούτου, ὅτι ἐπιθυμεῖ τὴν παραπομπὴν τοῦ ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Πταισματοδικεῖου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ ἀστυνομικὸν ὄργανον ἀνακαίρει εἰς τὸν παραβάτην τὴν ἡμερομηνίαν καὶ ὥραν συνεδριάσεως τοῦ Πταισματοδικεῖου ἐνώπιον τοῦ ὁμοίου ὀφείλει νὰ παρουσιασθῇ, ἢ δὲ πρᾶξις, ὑπογραφομένη ὑπὸ μόνου τοῦ ἀστυνομικοῦ ὀργάνου, ἐπέχει θέσιν ἐπιδοτηρίου τοῦ κλητηρίου θεσπίσματος.

2. Ἐὰν ὁ φερόμενος ὡς ὑπαίτιος τῆς παραβάσεως παραπέμπεται εἰς τὸ ἀρμόδιον Πταισματοδικεῖον, ἀνεῦ ἐπιβολῆς προστίμου, ἢ προϊσταμένη ἀρχὴ τοῦ βεβαιούοντος τὴν παράβασιν ἀστυνομικοῦ ὀργάνου διαβιβάζει ἀμελλητὶ τὸ ἐν τῶν ἀντιτύπων τῆς πράξεως εἰς τὸν ἀρμόδιον δημόσιον κατήγορον, ὅστις καὶ ἐπιμελεῖται τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ πινάκιον τῆς ὀρισθείσης δικασίμου.

3. Εάν η πράξις βεβαιώσεως περιλαμβάνη επίβολήν προστίμου, η Αστυνομική Αρχή υποχρεούται να κρατήσει τα εις χείρας της αντίτυπα ταύτης εν εκκρεμότητι επί 20ήμερον, εϋθύς δε ως λάβη γνώσιν της εμπροθέσμου καταβολής του προστίμου, κατά τα κατωτέρω εν παραγράφω 4 του παρόντος άρθρου οριζόμενα, θέτει τα αντίτυπα εις τὸ ἀρχειον, ἄλλως, παρερχομένου ἀπράκτου τοῦ 20ημέρου, διαβιβάζει ἐν τοιοῦτον πρὸς τὸν παρὰ τῷ ἀρμοδίῳ Πταισματοδικεῖῳ δημοσίον κατήγορον, ὅστις ἐπιμελείται τῆς ἐγγραφῆς τῆς υποθέσεως εἰς τὸ πινάκιον τῆς ὀρισθείσης δικασίμου.

4. Οἱ παραβάται υποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλουν, αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἐτέρου προσώπου, ἐπὶ τῇ προσκομίσει τῆς ἐπιδοθείσης πράξεως, τὸ ἐπιβληθὲν πρόστιμον εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον τοῦ τόπου τῆς κατοικίας ἢ διαμονῆς των, ἢ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχήν, εἰς ἣν ὑπηρετεῖ τὸ βεβαιοῦν τὴν παράβασιν ἀστυνομικὸν ὄργανον, ἐντὸς προθεσμίας δέκα (10) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς χρονολογίας τῆς πράξεως βεβαιώσεως τῆς παραβάσεως. Ἐν περιπτώσει δὲ καταβολῆς τοῦ προστίμου εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, τοῦτο υποχρεοῦται νὰ διαβιβάσῃ αὐτεπαγγέλτως καὶ ἀμελλητί πρὸς ταύτην ἀντίγραφον τοῦ γραμματίου εἰσπράξεως τοῦ προστίμου.

* Ἄρθρον 5.

Ἐξακρίβωσις ταυτότητος παραδάτου.

Ἐπὶ περιπτώσεων ἐπ' αὐτοφῶρῳ καταληφθείσης πταισματικῆς παραβάσεως, ἐκ τῶν ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ άρθρου 1 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων, καθ' ἃς ὁ ὑπαίτιος εἶναι ἀπὼν ἢ, ἐν γένει, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἄμεσος ἐξακρίβωσις τῆς ταυτότητος αὐτοῦ, τὸ βεβαιοῦν τὴν παράβασιν ἀστυνομικὸν ὄργανον συντάσσει πρᾶξιν βεβαιώσεως τῆς παραβάσεως καὶ ἐπιβολῆς προστίμου καὶ υποβάλλει ταύτην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Αὕτη καλεῖ τὸν παραδάτην, ὅπως προσέλθῃ παρ' αὐτῇ ἐντὸς πενθημέρου πρὸς συμπλήρωσιν τῶν στοιχείων τῆς ταυτότητος αὐτοῦ, ὑπογραφήν τῆς πράξεως βεβαιώσεως τῆς πταισματικῆς παραβάσεως καὶ ἐξέβλησιν τοῦ ἐπιβληθέντος προστίμου, ἢ πρὸς ὑποβολὴν αἰτήματος παραπομπῆς ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Πταισματοδικεῖου, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἐν άρθρῳ 2, 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος οριζομένων, τῆς σχετικῆς προθεσμίας ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς χρονολογίας τῆς ὑπογραφῆς τῆς πράξεως ταύτης. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς ἀνωτέρω πενθημέρου προθεσμίας, ὁ παραδάτης παραπέμπεται εἰς τὸ ἀρμόδιον Πταισματοδικεῖον, κοινοποιουμένου πρὸς τοῦτον κλητηρίου θεσπίσματος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

* Ἄρθρον 6.

Εἰδικὴ δωσιδικία ἐπὶ πταισματικῶν παραβάσεων.

Αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας περὶ προσώπων ἀπολαμβάνοντων εἰδικῆς δωσιδικίας, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν παραβατῶν, τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τοῦ άρθρου 1 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων πταισματικῶν παραβάσεων, τὸσον ὅταν ἐπιβάλλεται εἰς ἑάρος αὐτῶν πρόστιμον ὑπὸ τοῦ βεβαιοῦντος τὴν παράβασιν ἀστυνομικοῦ ὄργανου, ὅσον καὶ ὅταν οὗτοι παραπέμπωνται ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Πταισματοδικεῖου.

* Ἄρθρον 7.

Τελικαὶ Διατάξεις.

1. Διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Δημοσίας Τάξεως, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζονται τὰ ἀρμόδια ἀστυνομικὰ ὄργανα πρὸς βεβαίωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένων πταισματικῶν παραβάσεων, τὰ τῆς χρησιμοποίησεως ἐντύπων πράξεων βεβαιώσεως παραβάσεων εἰς στελέχη μετὰ ἡριδημένων σελίδων, ὡς καὶ πᾶσα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ λεπτομέρεια.

2. Διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης, Οἰκονομικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύναται νὰ ἀνατεθῇ ἢ εἰσπραξίς τῶν ἐπιβαλλομένων προστίμων εἰς ἄλλας, πλὴν τοῦ Δημοσίου Ταμεῖου, ὑπηρεσίας ἢ ὄργανα.

3. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργοῦνται αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 1, 2 καὶ 4 τοῦ άρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 170)1967 «περὶ τρόπου βεβαιώσεως παραβάσεων καὶ ἐπιβολῆς ποινῶν σχετικῶς μετὰ τὴν στάθμισιν ὀχημάτων κ.λ.π.», ὡς καὶ πᾶσα ἐτέρα διατάξεις, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

4. Ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένων προστίμων οὐδεμία ἐπιβάλλεται προσάξεσις ἢ τέλος.

* Ἄρθρον 8.

Ἐναρξίς ἰσχύος.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1971.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὄνοματι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΪΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠ. ΤΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΙΡΑΙΟΣ, ΠΑΤΑ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

(15)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 806

Περὶ τοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Βουλῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

* Ἄρθρον 1.

Ἐκλογή Ἐπιτρόπου.

1. Ὁ κατὰ τὸ ἀρθρον 127 τοῦ Συντάγματος Ἐπίτροπος τῆς Βουλῆς ἐκλέγεται ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὴν πρώτην μετὰ τὰς γενικὰς ἐκλογὰς τακτικῆν βουλευτικὴν σύνοδον, μετὰ τὴν ἀνάδειξιν τῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου καὶ τὴν παροχὴν ψήφου ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν νέαν Κυβέρνησιν.

2. Ἡ ἐκλογή διενεργεῖται διὰ μυστικῆς διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίας, Ἐπίτροπος δὲ ἐκλέγεται ὁ συγκεντρώσας ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς ψήφους τῶν δύο τρίτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

3. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ κατὰ τὴν παρ. 2 τοῦ παρόντος άρθρου πλειονοψηφία, ἡ ψηφοφορία ἐπαναλαμβάνεται μετὰ τρίτην ἡμέραν, ἀν δὲ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην ψηφοφορίαν δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ πλειονοψηφία τῶν δύο τρίτων, διεξάγεται τρίτη τοιαύτη μετὰ δεκαήμερον ἀπὸ τῆς δευτέρας. Ἐν καὶ κατὰ τὴν τρίτην ψηφοφορίαν δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ὡς ἀνω πλειονοψηφία, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δικαιούται νὰ διατάσῃ, ὅποτεδήποτε κρίνη σκόπιμον, ἐντὸς ὅμως τῆς πρώτης βουλευτικῆς συνόδου, τὴν διεξαγωγὴν νέας ψηφοφορίας, εἰδοποιῶν ἐκάστοτε περὶ τούτου πρὸς τριήμερον τουλάχιστον τὴν Βουλὴν.

4. Ἐν περιπτώσει θανάτου, παραιτήσεως, ἀρνήσεως ὀρκωδοσίας ἢ ἐκπτώσεως τοῦ Ἐπιτρόπου, ὡς καὶ ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, βεβαιουμένης ὑπὸ

τῆς Βουλῆς δι' ἀποφάσεως λαμβανομένης, μετὰ πρότασιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἢ ἀρχηγοῦ ἀνεγνωρισμένου κόμματος ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, διὰ πλειοψηφίας τῶν δύο τρίτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἢ Βουλῆ, κατὰ τὴν πρώτην μετὰ τὴν ἐπέλευσιν τινος τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω γεγονότων συνεδρίασιν αὐτῆς, προβαίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν νέου Ἐπιτρόπου, ἐφαρμοζομένων διὰ τὴν ἀνάδειξιν τούτου κατ' ἀναλογίαν τῶν διατάξεων τῶν παρ. 2, 3 καὶ 5 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

5. Ἡ πρότασις ὑποψηφιότητος διὰ τὴν ἀνάδειξιν Ἐπιτρόπου διατυπῶνται ἐγγράφως καὶ κατατίθεται εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς, δύναται δὲ νὰ ὑποβληθῇ καὶ ὑπὸ ἑνὸς μόνου βουλευτοῦ.

*Ἄρθρον 2.

Διορισμὸς Ἐπιτρόπου.

Ὁ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐκλεγείς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 Ἐπίτροπος διορίζεται διὰ πράξεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

*Ἄρθρον 3.

Ὁρκωμοσία Ἐπιτρόπου.

Ὁ Ἐπίτροπος δίδει, ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας τῆς Βουλῆς, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ διορισμοῦ του, τὸν ἐν ἄρθρῳ 66 τοῦ Συντάγματος θεσπιζόμενον διὰ τοὺς βουλευτὰς ὄρκον.

*Ἄρθρον 4.

Θητεία Ἐπιτρόπου.

Ἡ θητεία τοῦ Ἐπιτρόπου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὀρκωμοσίας αὐτοῦ, λήγει δὲ ἅμα τῇ λήξει τῆς βουλευτικῆς περιόδου ἢ τῇ διαλύσει τῆς Βουλῆς.

*Ἄρθρον 5.

Προσόντα Ἐπιτρόπου.

Ὁ Ἐπίτροπος δεῖν νὰ συγκεντρώη τὰ ἀκόλουθα προσόντα:

- α) νὰ ἔχη συμπληρωμένον τὸ 40ον ἔτος τῆς ἡλικίας του κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς, τὴν κατὰ νόμον ἰκανότητα τοῦ ἐκλέγειν. νὰ εἶναι ἐγγεγραμμένος εἰς ἐκλογικὸν κατάλογον καὶ
- β) νὰ εἶναι νομομαθῆς ἀνεγνωρισμένου κύρους.

*Ἄρθρον 6.

Κωλύματα καὶ ἀσυμβίβαστα Ἐπιτρόπου.

1. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐκλεγῇ οὐδὲ νὰ διορισθῇ Ἐπίτροπος: α) ἂν εἶναι μέλος τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, β) ἂν εἶναι ὑπουργὸς ἢ ὑφυπουργὸς ἐν ἐνεργείᾳ ἢ διετελέσεν ὑπουργὸς ἢ ὑφυπουργὸς κατὰ τὴν τελευταίαν βουλευτικὴν περίοδον, γ) ἂν εἶναι βουλευτῆς καὶ δ) ἂν ἐμπίπτῃ εἰς τινὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 61 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος περιπτώσεων.

2. Ὁ Ἐπίτροπος, ἐφ' ὅσον κατέχει θέσιν τινὰ ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 62 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος ἀναφερομένων, δὲν δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὰ συναφῆ πρὸς ταύτην καθήκοντα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς θητείας του, οὐδὲ νὰ μισθοδοτῆται ἐξ αὐτῆς.

3. Δικηγόρος ἐκλεγόμενος Ἐπίτροπος τελεῖ ἐν ἀναστολῇ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικηγορικοῦ λειτουργήματος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς θητείας του.

4. Τὰ ἀσυμβίβαστα τοῦ ἄρθρου 63 παρ. 1 καὶ 3 τοῦ Συντάγματος ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 20 παρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 1)1968 «περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων» ἰσχύουν καὶ διὰ τὸν Ἐπίτροπον, ὅστις ἀπὸ τῆς ὀρκωμοσίας του ἐκπίπτει τῶν ἐν αὐτοῖς προβλεπομένων θέσεων, ἀξιώματων ἢ ἰδιοτήτων.

*Ἄρθρον 7.

Ἐκπτώσις Ἐπιτρόπου.

1. Ἐπίτροπος στερούμενος τινὸς τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 περιπτ. α' τοῦ παρόντος προσόντων ἢ ἐμπίπτων εἰς τινὰ τῶν

κατὰ τὸ ἄρθρον 6 παρ. 1 περιπτώσεων ἐκπίπτει τοῦ ἀξιώματός του.

2. Ἐπίτροπος ἀποδεχόμενος τὸ ἀξίωμα μέλους Κυβερνήσεως ἢ Ὑφυπουργοῦ ἢ οἰκονομῆτορος θέσιν ἢ ἔργον ἐκ τῶν ἐν ἄρθροισι 62 καὶ 63 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος ἀναφερομένων ἐκπίπτει τοῦ ἀξιώματός του.

3. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 63 παρ. 6 τοῦ Συντάγματος ἰσχύουν καὶ διὰ τὸν Ἐπίτροπον.

*Ἄρθρον 8.

Ἀμφισβήτησις περὶ κωλυμάτων, ἀσυμβιβάστων καὶ ἐκπτώσεως.

Ἐπὶ πάσης ἀμφισβήτησεως περὶ τῶν κωλυμάτων, τῶν ἀσυμβιβάστων καὶ τῆς ἐκπτώσεως τοῦ Ἐπιτρόπου κρίνει ἡ Βουλῆ, δι' ἀποφάσεως λαμβανομένης διὰ πλειοψηφίας τῶν δύο τρίτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς.

*Ἄρθρον 9.

Ἀποδοχαὶ Ἐπιτρόπου.

Ὁ Ἐπίτροπος λαμβάνει τὰς ἐκάστοτε προβλεπομένας διὰ τοὺς Ὑπουργοὺς ἀποδοχάς.

*Ἄρθρον 10.

Προβάδισμα.

Ὁ Ἐπίτροπος ἔπεται κατὰ τὸ προβάδισμα τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Ὑφυπουργῶν.

*Ἄρθρον 11.

Ἀρμοδιότης Ἐπιτρόπου.

Ὁ Ἐπίτροπος εἶναι ἀρμόδιος ὅπως προβαίνει: α) εἰς ἐξετάσεις καὶ ἐρεῦνας πρὸς τὸν ἀπακλειστικὸν σκοπὸν τῆς ὑποβοηθήσεως τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου καὶ β) εἰς ἐξέτασιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 94 παρ. 3 τοῦ Συντάγματος καὶ τὰ εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ὑφυπουργῶν ὀριζόμενα, ἐπὶ ὑποβαλλομένων εἰς τὴν Βουλὴν προτάσεων περὶ διατυπώσεως κατηγορίας ἐναντίον μέλους τῆς Κυβερνήσεως ἢ Ὑφυπουργοῦ.

*Ἄρθρον 12.

Περιορισμοὶ ἀρμοδιότητος Ἐπιτρόπου.

Ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 παρ. α' τοῦ παρόντος ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, ὁ Ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ ἐπιλαμβάνεται ἀνεὺ ἀδείας τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ οἰκονομῆτορος θέματος ἀναγαμένου εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ἢ εἰς τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν καὶ ἀσφάλειαν, ἢ περὶ τοῦ ὁποίου ἐκκρεμῆ δίκην ἐνώπιον δικαστηρίου.

*Ἄρθρον 13.

Ἐντολαὶ πρὸς τὸν Ἐπίτροπον.

1. Ὁ Ἐπίτροπος ἐνεργεῖ μόνον κατόπιν ἐγγράφου πρὸς αὐτὸν ἐντολῆς τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ καθορίζονται σαφῶς τὰ θέματα, περὶ τὰ ὁποῖα θὰ σφραγῇ ἢ διενεργηθῆσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 περιπτ. α' τοῦ παρόντος ἐξέτασις ἢ ἔρευνα.

2. Ἡ πρὸς ἐξέτασιν ἢ ἔρευναν ἐντολὴ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς πρὸς τὸν Ἐπίτροπον δίδεται μόνον κατόπιν ἐγγράφου κατῆσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἢ ἀρχηγοῦ ἀνεγνωρισμένου κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς κόμματος, ἐν τῇ ὁποίᾳ προσδιορίζονται καὶ τὰ πρὸς ἐξέτασιν ἢ ἔρευναν θέματα. Ἐφ' ὅσον ὑποβληθῇ ταυαύτη αἴτησις, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὑποχρεοῦται ὅπως διατυπώσῃ τὴν σχετικὴν ἐντολὴν ἐξέτασεως ἢ ἐρεύνης πρὸς τὸν Ἐπίτροπον, τάσων συγχρόνως καὶ εὐλόγον προθεσίαν διὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως ἢ τοῦ πορίσματος του, δυναμένην νὰ παραταθῇ τῇ ἐγγράφῳ αἴτησει τοῦ Ἐπιτρόπου.

"Άρθρον 14.

"Ενέργειαι "Επιτρόπου.

1. "Ο "Επίτροπος εν τῇ ἀσκήσει τῶν καθηκόντων του ἐπικοινωνεῖ ἀπ' εὐθείας μετὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τῶν Ἀντιπροέδρων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν, τῶν Ὑφυπουργῶν, τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων καὶ τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς.

2. "Απαιτῶν αἱ ἀρχαὶ καὶ ὑπηρεσίαι τοῦ Κράτους, τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, τῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων, τῶν παραχωρηθεισῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ τῶν νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου τῶν ἀπολαύοντων ἐιδικῶν προνομίων ἢ κρατικῆς ἐπιχορηγήσεως, ὑποχρεοῦνται, ὅπως παρέχουν εἰς τὸν "Επίτροπον πᾶσαν συνδρομὴν διὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του.

3. Κατὰ τὰς διεξαγομένους ὑπὸ τοῦ "Επιτρόπου ἐξετάσεις ἢ ἐρεῦνας δὲν ἐπιτρέπεται ἢ ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον 2 ἀρχῶν, ὀργάνων, νομικῶν προσώπων καὶ ὑπηρεσιῶν ἐπιτήρησις τοῦ καθηκόντος τῆς ἐχευμένης, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ ἀπορρήτων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀμυναν καὶ ἀσφάλειαν ἢ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν.

4. Ὑπάλληλος τοῦ Κράτους, νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἢ δημοσίας ἐπιχειρήσεως, ἀρνούμενος νὰ παράσχη ἢ παρέχων ἀνακριβῆ τὰ αἰτούμενα ὑπὸ τοῦ "Επιτρόπου στοιχεῖα ἢ παρακωλύων τὴν παροχὴν τῶν ἢ ὅπωςδήποτε καθιστῶν ἰσχύοντων ταύτην, τιμωρεῖται κατ' ἐργασίαν τοῦ "Επιτρόπου διὰ φυλακίσεως μέχρι δύο ἐτῶν. Διὰ τῆς αὐτῆς ποινῆς τιμωρεῖται καὶ πᾶς ἰδιώτης παρακωλύων τὴν ὑπὸ τοῦ "Επιτρόπου συγκέντρωσιν στοιχείων, ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 212 καὶ 222 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

5. Οἱ ὑπὸ τοῦ "Επιτρόπου καλούμενοι μάρτυρες καταδέχονται ἐνώπιον αὐτοῦ ἢ τινος τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 16 τοῦ παρόντος βοηθῶν του, ἀνωματῶ ἢ ἐνόρκως κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐξετάζοντος.

"Άρθρον 15.

"Υποβολὴ πορίσματος ἢ ἐκθέσεως.

1. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὑπ' αὐτοῦ διενεργηθείσης ἐξετάσεως ἢ ἐρεῦνης, ὁ "Επίτροπος υποβάλλει εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς πόρισμα ἢ ἐκθεσιν, μετὰ τοῦ σηματοδοθέντος φακέλλου. Τὸ πόρισμα ἢ ἡ ἐκθεσις υποβάλλεται ταυτοχρόνως εἰς τὸν Πρωθυπουργόν, ἀν δὲ ἡ ἐξέτασις ἢ ἡ ἐρευνα διενεργήθη κατόπιν αἰτήσεως ἀρχηγοῦ κόμματος υποβάλλεται καὶ εἰς τοῦτον.

2. Ἡ Βουλὴ εἶναι μόνη ἀρμοδίᾳ ὅπως ἀποφασίσῃ, ἐὰν θὰ δοθῶν εἰς τὴν δημοσιότητα, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, αἱ ἐνώπιον τοῦ "Επιτρόπου ἢ τῶν βοηθῶν του γενόμεναι καταθέσεις, πάντως ὅμως μόνον μετὰ τὴν ὑποβολήν, κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον, τῆς ἐκθέσεως ἢ τοῦ πορίσματος.

"Άρθρον 16.

Σχέσεις πρὸς τὸν "Επίτροπον Διοικήσεως.

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ "Επιτρόπου τῆς Βουλῆς ἀνάληψις ἐξετάσεως ἢ ἐρεῦνης ἐπὶ θέματος, τοῦ ὁποίου ἔχει ἤδη ἐπιληφθῆ ὁ κατὰ τὸ Ν.Δ. 2)1968 "Επίτροπος Διοικήσεως, συνεπάγεται τὴν ἀναστολὴν πάσης περαιτέρω ἐπ' αὐτοῦ ἐνεργείας ὑπὸ τοῦ "Επιτρόπου Διοικήσεως, ὁ ὁποῖος καὶ ὑποχρεοῦται νὰ θέσῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ "Επιτρόπου τῆς Βουλῆς τὰ ἤδη συγκεντρωθέντα παρ' αὐτοῦ στοιχεῖα.

2. Ὁ κατὰ τὸ Ν.Δ. 2)1968 "Επίτροπος Διοικήσεως δὲν δικαιούται νὰ ἐπιληφθῆ παραλλήλως τῆς ἐξετάσεως ἢ ἐρεῦνης οἰουδήποτε θέματος, τοῦ ὁποίου ἔχει ἤδη ἐπιληφθῆ ὁ "Επίτροπος τῆς Βουλῆς.

3. Ὁ "Επίτροπος Διοικήσεως ἐπιλαμβανόμενος βραδύτερον θέματος, περὶ τοῦ ὁποίου ὑπεβλήθη ἐκθεσις ἢ πόρισμα ὑπὸ τοῦ "Επιτρόπου τῆς Βουλῆς, δεσμεύεται ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ διαπιστώσεων καὶ συμπερασμάτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον προκύψει νέα στοιχεῖα θυνάμενα νὰ θεμελιώσουν διάφορον κρίσιν.

"Άρθρον 17.

Βοηθοὶ "Επιτρόπου.

1. Πρὸς ἀρτιωτέραν ἐκπλήρωσιν τῆς κατὰ τὸ παρὸν ἀποστολῆς του, ὁ "Επίτροπος χρησιμοποιεῖ δύο βοηθοὺς δικηγόρους παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, κεκτημένους τὰ κατὰ τὰ ἀρθρα 14 καὶ 17 ἕως 19 τοῦ Κώδικος περὶ καταστάσεως Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων (Ν. 1811)51 προβλεπόμενα προσόντα διαρισμοῦ.

2. Οἱ βοηθοὶ διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ "Επιτρόπου, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, διατηροῦν δὲ τὴν θέσιν των μέχρι λήξεως τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 4 τοῦ παρόντος θητείας αὐτοῦ χρόνου.

3. Οἱ βοηθοὶ τοῦ "Επιτρόπου τελοῦν ἐν ἀναστολῇ ἀσκήσεως τοῦ δικηγορικοῦ λειτουργήματος κατ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς θητείας των, λαμβάνουν δὲ τὰς ἐκάστοτε ἀποδοχὰς Γενικοῦ Γραμματέως Ὑπουργείου.

"Άρθρον 18.

Προσωπικὸν Γραφεῖον "Επιτρόπου.

1. Ἡ σύνθεσις τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Γραφείου τοῦ "Επιτρόπου διοικητικοῦ προσωπικοῦ καθορίζεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τῇ προτάσει τοῦ "Επιτρόπου.

2. Αἱ θέσεις τοῦ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προσωπικοῦ καταλαμβάνονται ὑπὸ ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς, δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀποσπασμένων κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων προτάσει τοῦ "Επιτρόπου δι' ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἢ, τοῦ κατὰ περίπτωσιν ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, δημοσιευομένην διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ "Επιτρόπου ὑπηρεσία τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπαλλήλων λογίζεται ὡς διανυθείσα, διὰ πάσας τὰς συνετείας, εἰς τὰς ὑπηρεσίας καὶ θέσεις ἐξ ὧν ἀπεσπασθήσαν, αἱ δὲ ἐκθέσεις περὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς ἰκανότητος αὐτῶν συντάσσονται ὑπὸ τοῦ "Επιτρόπου.

3. Οἱ κατ' ἀπόσπασιν ὑπηρετοῦντες εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ "Επιτρόπου λαμβάνουν τὰς ἀποδοχὰς τῆς ὀργανικῆς αὐτῶν θέσεως.

"Άρθρον 19.

"Εναρξίς ἰσχύος.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως εἰς Σῶμα τῆς πρώτης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος ἐκλεγησομένης Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1970

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤ-ΙΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, ΑΓΓΕΛ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ, ΑΔΑΜ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ, ΝΙΚ. ΕΦΕΣΙΟΣ ΝΙΚΗΤ. ΣΙΩΡΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΤΡ. ΖΑΠΠΑΣ, ΙΩΑΝ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΤ, ΕΜΜΑΝ. ΦΘΕΝΑΚΗΣ, ΙΩΑΝ. ΧΟΛΕΒΑΣ, ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΤΙΡΑΙΟΣ, ΠΑΥΛ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥΤ, ΠΑΝΑΓ. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΒΑΛΛΗΣ.

"Εθνεορθή και ἐιέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1970

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ